

ف ٤ جمادى الاولى سنہ ١٢٩٤

وفی ٥ مایس سنہ ١٢٩٣

بری و بحری با تمله عـ۔ اکر فوز مأثر ملوکانه لری عموم قوماندانلئی تجلی کاہ نو فیقات
اللهیه اولان ذات خـلاقـسـمـات جـهـانـدارـی جـانـب سـنـیـ الحـیـوانـینـدـن
درـمـهـدـه بـیـورـلـسـنـدـنـنـاـشـی عـسـکـرـلـکـکـ مـادـیـ وـمـعـنـوـیـ
مبـدـأـ تـرـقـیـاتـ صـحـیـحـهـ وـسـالـمـهـ مـنـیـ

ف ٩ محرم سنہ ١٢٩٧ وفی ٣١ کانون اول سنہ ١٢٩٥

سلطنت سنیہ عثمانیہ ناک نشان ذیشاننلرینک اسامی و درجاتیله مدالیہ لری
(امتیاز)

مرصع مدالیہ سی التون و کوش
نشان امتیاز، مـرـفـجـشـ اـرـیـکـهـ خـلـافـتـ وـسـلـطـنـتـ شـوـکـتـأـبـ اـفـنـدـنـهـ حـضـرـ تـلـرـینـکـ
بـجـلـهـ مـأـثـرـ جـلـیـلـهـ هـایـوـنـلـرـنـدـنـدـرـ

اشبونشان ذیشان رتب متعددیه منقسم اولیوب یالکن قطعہ مرصعہ میلہ
بر مرصع پلاق و برده کردنه تعليق اولنور مرصع بر قطعہ سی واردہ و فوردوننک
بر کناری نصف طولانیسی یشیل و نصف دیکری قرضنیدر و قوردوننک اوچنہ
کردنہ تعليق اولان نشاندن اوافق مرصع بر نشان معلقدر۔ اشبونشان امتیاز ناک
التون و کوش مدالیہ لری ذخی واردہ۔

{ عنانی }

مرصع بونجی ایکننجی اوچنجی دردنجی

نشان طالی عنانی، فردوس آشیان سلطان عبدالعزیز خان حضرتلى طرف
عالیلرندن تأسیس بیورلمشد. اشبونشان عالیشانک بونجی رتبه سندن مرصع
و سیم قطمه لینک کناری قرمزی زهلى یشیل رنکی قوردونی وارد.

{ مجیدی }

مرصع بونجی ایکننجی اوچنجی دردنجی بشنجی

نشان طالی مجیدی، والد کثیر الحامد جناب خلافتناهی شهریار مکارم کردار
جنتمکان سلطان عبدالمجید خان حضرتلى نک ماڭر جلیله لرندندره
اشبونشان مجیدی نک بونجی رتبه سندن مرصع و سیم قطمه لینک کنارلی
یشیل زهلى قرمزی رنکی قوردونی وارد.

{ شفقت }

بونجی ایکننجی اوچنجی

شفقت نشان ذیشانی دخی ذات شولتسمات جناب جهاندارینک جله آثار
حالیه تاجداریلرندندره.

اشبو نشان ذیشان طائفه نسایه مخصوص اولوب بونجی سیله ایکننجی
مرصعدر و قوردونی کناری یشیل زهلى بیاض رنکدهدره.

{ مدالیله }

« لیاقت مدالیله سی »

تاریخ احدها ۱۳۰۸

اشبومدالیه ایکی نوع اولوب بری التوف دیکری کوشادر. مذکور مدالیه
جله ماڭر حضرت پادشاهیدن اوله رق فوق العاده ابراز لیاقت ایدنلره اعطا
واحسان بیورلمقدەدره.

نیشان ذیشاپلر و مدادالیه لر

« کرید مدادالیه سی »

تاریخ احداوی ۱۳۰۸

اشبو مدادالیه ایکی نوع اولوب بری التوف دیکری کوشدر . بو دخی ذات شوکتسیمات حضرت پادشاهینک جمله آثار شهنشاھیلرندندر .

« صنایع مدادالیه سی »

اشبو مدادالیه ایکی نوع اولوب بری التوف دیکری کوشدر . بو مدادالیه دنی جمله ماڻرسنیه تاجداریدن اولوب ترق صنایعه خادم اولا نظره احسان بیورلمقده در .

« پلوونه مدادالیه سی »

تاریخ احداوی ۱۲۹۴

اشبو مدادالیه ذات شوکتسیمات جناب خلافتپناھینک جمله آثار جلیله ملوکانه لرندندر .

« روسیه محاربہ سنہ مخصوص مدادالیه »

تاریخ احداوی ۱۲۹۴

اشبو مدادالیه عصر جلیل جناب جهانباڻینک جمله ماڻر جلیله سنندندر .

« کرید محاربہ سی مدادالیه سی »

تاریخ احداوی ۱۲۸۵

اشبو مدادالیه فردوس آشیان سلطان عبدالمزین خان حضرتلرینک زمان سلطنتلرندہ احداث بیورلمشدر .

« قره طاغ محاربہ سنہ مخصوص مدادالیه »

تاریخ احداوی ۱۲۷۹

اشبو مدادالیه فردوس آشیان سلطان عبدالمزین خان حضرتلرینک زمان سلطنتلرندہ احداث قلمشدر .

« قارص » « ساستره مدادالیه لری » « قریم »

۱۲۷۱

۱۲۷۱

۱۲۷۲

اشبو مدادالیه لر فردوس آشیان سلطان عبدالمجید خان حضرتلرینک زمان سلطنتلرندہ احداث بیورلمشدر .

نو سال عسکری

« سیواستپول مخاربہ سنہ مخصوص مدالیہ »

تاریخ احداں ۱۲۷۰

اشو ممالیہ فردوس آشیان سلطان عبدالجید خان حضرت لرینک زمان سلطنتلرینک یادکار مظفریت نشانیدز ۔

« بو سنہ مخاربہ سنہ مخصوص مدالیہ »

تاریخ احداں ۱۲۶۶

اشو ممالیہ ده سلطان مشارالیہ حضرت لرینک زمان سلطنتلرندہ احداث بیورلشدر ۔

« کردستان مخاربہ سنہ مخصوص مدالیہ »

تاریخ احداں ۱۲۶۳

اشو ممالیہ ده او عهد طالیدہ احداث بیورلشدر ۔

« خطہ یمانیہ مخاربہ سنہ مخصوص مدالیہ »

تاریخ احداں ۱۲۶۳

اشو ممالیہ ده او عهد عالیٰ انورک یادکار محاسنیدز ۔

« بریہ الشام و قلعہ عکا ممالیہ سی »

تاریخ احداں ۱۲۵۶

عهد جلیل والد ماجد حضرت پادشاہیدہ احداث بیورلشدر ۔

« اشقدورہ مخاربہ سنہ مخصوص مدالیہ »

تاریخ احداں ۱۲۴۷

اشو ممالیہ جنگکان سلطان غازی محمود خان ثانی حضرت لرینک حضر جایاندہ احداث قلمشدر ۔

« یونان مخاربہ سی ممالیہ سی »

تاریخ احداں ۱۳۱۵

آثار معالید نار عصر جناب ظل الہید ندر ۔

(اطاعت عسکریه)

اور و پا اصطلاحات عسکریه سی میانشده «دیسپلین» کلمه سی او زربنے یازیلان شیلر جمع اولنس-ملر قوجه مان بر کتبخانه وجوده کتوررل. «اطاعت عسکریه» معناسته اولان بوکله نک واقعاً بوقدار اهمیته ذکری ده وارد ر. زیرا اطاعت عسکریه عسکر لک حقيقة روحی اولوب اطاعت عسکریه حکم جلیانه تابع اولایان انسان کومه لرینه «جانسز» نظریه باققدمه هیچ بر مانع تصویر اولنه من. جاندن، حیاتدن مقصد فعل واجرا دکلیدر؟ دیسپلین التنده بولنه یان در نکارده فعل واجرا اوله من که انلدہ جان و خیاتک ده و از لفنه قناعت ایدیله بیلسون. بحالده اولان انسان بیخینلرینک مقداری نه قدر چوق اولورسه اولسون دیسپلین التنده بولنان آز مقدارده کی عسکره مطلقاً مغلوب اوله جقلرینه بش اتی بیک سنه لک تاریخ همومنی شهادت ایدر. بو شهادت لرک اک پارلا غنیمه اسکندر کبیرک یکرمی او تو ز بیک منظم عسکرینک بر قاج کره بر قاجر یوز بیک دارا عسکرینی بوزه رق حدود هنده قدر وارمش اوله لری قضیه تاریخیه سی اولور.

او! دیسپلین حقنده یازیلان شیلر حقيقة بر کتبخانه تشکیل ایده جلک قدر چوقدره. زیرا اور و پاده کوچک بیوک نه قدر حکومات وار ایسه یالکن محربن عسکریه سی دکل عسکری و عسکر لکی سون ارباب قلنک همان کافه سی شو امر مهم حقنده البتہ بر قاج صحیفه یازمش و قوجه بر اردوتک جسم واحد کبی حرکتی ایچون دیسپلینندن بشقه بول اول مدینی اثبات ایدیله مشدر. بول یازیلان شیلر ک همومنک حکمی خلاصه ایدیله ایله نهایت شو نتیجه النتایجه وار مدینی کوریلورکه: عسکر لک «صولدا» یعنی نفردن باشlar. بر نفرک اون باشی به اطاعتی دخی دیسپلینک اسن الاساسیدر. نفره نسبته اون باشی نه ایسه اون باشی به نسبته چاوش دخی اودر. بو حالده بر نفر اون باشی به نصل اطاعت ایدر ایسه اون باشی دخی چاوشیه اولیله جه اطاعت بجبورتی التنده در. چاوشک ملازمه اطاعتی اون باشینک چاوشیه اطاعتی کبی اولوب بو صورتله مرتبه بعد حرمتیه بیک باشی به میرالایه لوایه فریقه مشیره قدر هر مادوتک ما فوقنه اطاعت ایشته «دیسپلین» دنیان کیفیت جلیله بی وجوده کتورر. بویله هز رتبه

صاحبینک مافوقنه اطاعتندہ کی حکمت ایسه بدیهی و آشکاردر. اصل مطاعیت اردونک باش قوماندانی اولان حکمدار حاليتبار حضرتلينه مخصوص اولوب اندن صکره اون باشی یه قدر کان مطاعیت ایسه هب او طرف حاليدن تفویض بیوریلان رتبه دن و او رتبه ضمقده اعطای بیوریلان صلاحیتدن نهاد ایله. مسئله نک اوروپا عسکر لکنجه اولان صورت و درجه سی ایشته بوندن عبارتدر. لکن بزکه جدآ ثم شکرا مسلمانز اطاعت عسکریه نک بزجه اولان صورت مقدسه سی بوندن پاک چوق عالی اولدینی بیلنمک وبوکا او نقطه نظردن بل با غلامق بزم ایچون یالکز شان و وظیفه عسکریه مقتضا سندن اولقله قالمز. بو بزه هادتا فرض عیندر. چونکه بزده عسکر لک اوروپاده اولدینی کی یالکز بر خدمت مفتره وطنیه دن هبارت دکادر. بر عبادت هظامادر. مکافات دنیویه و اخرویه سی ربیز تعالی وقدس حضرتلى طرفندن قرآن کریمde قطعیاً وعد بیوریش بر عبادت که ساعت هر عبادت ده اولدینی کی بونک مقبولیتی دخی شرائط شرعیه سنه توفیق حرکتله میسردر. اطاعت عسکریه ایسه او شرائطک دخی اعظمیدر.

اطاعت عسکریه حقنده کی احکام دنیه بی اراده باشلامزدن اول عسکر لکدن منتظر اولان نتیجه موقیتك انجق اطاعت عسکریه تمره سیله استحصلال اولنه. سیله جکی حقنده کی اس و اخبار حضرت رسالت پناهی بی تقدیم ایتمک ایسته رزو. ابن عباس رضی الله عنهم حضرتلى بو حدیث شریف: « خیر الاصحاب اربعة و خیر السرایا اربع مائة و خیر الجیوش اربعة آلاف وان یغلب اتی عشر الفا عن قلة اذا كانت كلتهم واحدة» صورتندہ روایت بیور مشرلدر. مفهوم حدیث شریف «اصحاب» کلمه سی معنای ظاهریسنہ جمل ایله «رفقا نک خیر لیسی درت کشی اولق و سریه نک خیر لیسی درت یوز وجیشک خیر لیسی درت بیک بولنقدر. اون ایکی بیک عسکر بو مقدارک آزلعندن طولانی البته مغلوب اولن سوزلری بر اولدینی مدتیجہ» صورتندہ در.

اهل سیره معلوم اولدینی اوزرہ «سریه» دیه بر کوچک امیره تو دیماً اکثریا احوال دشمنی استکشاف ایچون کوندریلن چتلرہ دنیاوب عسکرک مقداری درتیک اولدینی زمان اکا «جیش» دنیمه سی او قطعیه بیوک بر قطعه عسکریه نظریله باقامه سندندر. اون ایکی بیک عسکر ایسه صدر اسلامده کی لصول عسکریه جه اوج جیش دیمک اولوب برخیسی «میمنه» یعنی صاغ جناح

و ایکنجیسی «میسره» یعنی صول جناح و اوچنجیسی دخنی «قلب عسکر» یعنی سرکن عدد اولنور ایدی. آنہ شریعت رحیم اللہ افندیلرمن حضرانی بیوررلکه: «اون ایکی بیک عسکر اسلام بر یرده متحشده اولوبده کلیه واحده او زرنده ثابت او لورلر یعنی آره لرنده اختلاف و شقاق اولمیه رق جمله‌ی اطاعت عسکریه دائره سنه سوز و کوکل بر لکیله حرکت ایدرلر ایسه آنلر ایچون مغلوب اولماق صادق الوعد الامین اولان طرف جلیل رسالت پناهیدن موعد در. بونلر ایچون کنندیلرینک آز لفندن و دشمنک چو قافدن طولانی جنکدن یوز چویرمه‌لری حلال اولمز. شو «حلال اولمز» سوزینک حکمی نه قدر بهم اولدیغی دوشویک لازم در. «حربدن یوز چویر مک حرام او لور» دیگدرکه حرایی ارتکاب دخنی کناده کبیر در.

بو صحبت شرعیدن بحث اولنور کن تاریخ اسلامک بروقه سفی تخته ایتمامک قابل اوله من، او وقعه. یوم حنین و قعه سیدر. ذاتاً بو حدیث شریف دخنی او وقعه او زرینه شرف صادر اولمشدر. وقوعه حنینده اردوی اسلام اون ایکی بیک کشی اولدینی جالدہ انہدام و قوعه کلش ایدی. سبی ایسه ایچلرندہ بر چوق منافقین ایله برده هنوز یکی فتح اولنان مکه کبارندن بر طاقم مؤلفة القلوب آدملر و اسلامدہ هنوز قوت قلبہ پیدا ایتماش مکلی کسلر و حتی مکه اهالیسیندن اولوب هنوز شرف اسلامله مشرف اولماش اولانلر بولنهرق وحدت کلیده ثبات ایده ما ما مش و اطاعت مفروضه به خال کتو رمش اوله لریدر. بونلرک حالری «نم ولیتم مدبرین» آیت کریمه سیله طرف باریدن مؤاخذه بیورلشدر. ذاتاً اطاعت عسکریه ده ایدیان قصورک زیانی یوم احدده دخنی کو زلشن دکلی ایدی؟ طرف ذیشرف پیغمبریدن بر کیکد محافظه سنه مأمور اولان او قبیل او راسنی زنہار ترك ایتماکله مأمور اولدقلری حالدہ دشمنک مغلوبیتی کورنجه هوس اغتنامه موقع مذکوری ترك ایتشلر ایدی ده دشمن سواریسی اورادن یورویہ رک عسکر اسلام غالب ایکن مغلوب اولش و بونلرک شو حرکتلری دخنی «حتی اذا فشتم و تنازعتم فی الامر و عقیم من بعد ما ارا کم ماتخسبون» آیت کریمه سیله تقویح بیورلشدر.

حکمت اسلامیه نقطه نظرندن اطاعت عسکریه یه ویریان اهمیت عظیمه رده شو حکم پیغمبریدن استدلال اولنورکه: یوم خیرده بر خیلی محاربه ایدلدکدن صیکرہ جانب قدسی مناقب حضرت رسالت پناهیدن تعطیل حریبه امر اولنش واو

زمانئ اصول عسکریه سی وجهه منادیلر تعطیل حرب ایچون ندا ایتش ایدیلر. او صره ده برعسکر مقاتله بی ترک ایتیوب مبارزه ده دوام ایتش و مقتول دوشمش ایدی. حضور رسالتپناهه «فلان کنه شهید اولدی» دیه عرض اولندقده تعطیل حرب اسندن صکره حربده دوام ایدرک اور ولدینی اکلاشامله فر بر حکم پیغمبریدن «لایحه الجنة لاما» حدیث شریف اصلیت افزای صدور اولشدگه مفهوم منبیق «عاصیه جنت حلال اولز» صورت شده در. جنگده مقتولینک مکافات جایله سی شهادت و نعمت جنت ایکن. مجرد اطاعت عسکریه بی اخلاق ایتش اولدینی ایچون بو مقتول حقنده شو وجهه حکم بیورلمه سنده عسکرلک نقطه نظرندن پاک بیوک بر عبرت وارد.

صدر اسلامده بیوک اولسون کوچک اولسون قطعات عسکریه قوماندانلرینه «امیر» تعبیر اولندینی اهل سیره معلومدر. برقطه عسکریه نک کندی امیرینه اطاعی او قدر ملتزم رسالتپناهی ایدی که «اسمعوا و اطیعوا ولو امر عليکم عبد جبیشی مجدع ما اقام فیکم کتاب الله» حدیث شریف ایله بواطاعت عسکریه بی امر و فرمان بیورمشلذدر. مفهوم حدیث شریف «امر امیری استماع و حکمته اطاعت ایدیکز. سزه امیر تعیین اولنان مقطوع الاعضا بر عبد جبیشی بیله اولسه مدام که ایچکزده کتاب الله اقامه ایده» صورت شده در. اصل عین حکمت بر امر شریف که ولو السر آیاقسز بر جبیشی کوله دخی اولسه امیر اولان ذاته ویردیکی امر کندی امری اولایوب کتاب الله بینک امری اوله جفندن حقیقت حالده اصل آمر حق سخانه و تعالی حضرتله اولدینی ایچون انک امرینه اطاعت عینیله اوامر المیهیه اطاعت ایتك اوله جنی آشکاردر.

شرع اطاعتله بود درجه لرده لازم اولان امرا یالکز قطعات عسکریه آمر لریدر. طوغریدن طوفری به طرف اشرف حضرت پیغمبریدن منصوب اولان امیرلر اطاعت مستله سی بوندن دها پاک چوق زیاده ملتزمدر. زیرا «من اطاعی فلیطع امیری و من عصی امیری فقد عصاتی» حدیث شریفده بو با بدھ صراحت قطعیه وارد. مفهوم حدیث شریف «هر کیم بکا اطاعت ایدر ایسه بنم امیرمه دخی اطاعت ایدر. هر کیم بنم امیرمک امرینه عصیان ایدر ایسه بکا عاصی اولش اولور» صورت شده در. شو زمانده بو حدیث شریفده کی «امیر» انجق مسند نشین خلافت سید المرسلین اولان امیر المؤمنین، امام المسامین شوکتلو قدر تلو پادشاهنژ افتند من حضرتلرندن بشقه هیچ بر کیسه اوله من. لواه

الحمد لله ظل الله في الأرض أولان ذات شوكتسمات هایونلرینگ بىد مؤيدە جهانداريلرنە بولنغلە زمانزىزە امر ونهىي شرعاً جهان مطاع أولان انجق ذات هایون ملوكانە لىرىدە. اوروپا دولتلۇنجە حكمدارلىك بتون اردولە باش قوماندان اوئەلری يالكز بىر امر صورىدىن بىر امر اعتبارىدىن عبارت اولىپ عند المسلمين اىسە بو امتياز بىو صلاحىت بىر امر دينى وشرعى اولق اوزۇھ پادشاه فاروقجاه افندىمن خضرتلىرىنى تخصيص بىورلىشىدە. بىوحكم قطعى شرعى بى مؤيد بىدا نە قدر قوتلى ادلە قرائىيە وشرعىيە موجوددر. جەلەدن انھر واقواسى «اطيپوالله واطيپو الرسول و اولى الامر منكم» آيت جليلە سيدىركە مآل حكمت اشتىلى «اي مؤمنلر الله و اىك رسولنە و اوزركىزدە امر صاحبى اولانه اطاعت ايديكز» صورىشىددە. امام محمد عليه الرحمة افندىمن خضرتلىرى بىورلىكە «اولو الامر ك امر و فرمانى نافعىيىدە دكلىيدەر معلوم اولىسە يېھ اطاعت واجبدر. زира فرضيت اطاعت نص قاطع ايلە ثابتدر و متىددىرك نافعىيىدە دكلىيدەر دىيە ترددلى نص قاطعە مەارض اولەمن. كاھ اوپوركە ترك قتال خصوصىنده اطاعت امير قتال كشىردىن انفع اوپور. كاھ اوپوركە حقىقت حال متىددلى يېلىكارك كېي اولىوب اصل عند الامير معلوم اوپوردە انى جەلەيە بىلدىرمك رأى صوابىنە موافق دوشىز. بناءً عليه امر اميره اطاعت و انقىاد جەلە اوزىزىنە لازم و واجبدر» شو حقىقت دقىقەيى نظر حكمته آلان ائمە كرام حضراتى «مايزع السلطان فوق مايزع القرآن» كلام كوهەنظامى اس حكمت اتخاذ اىتشىلدەر. معناسى «سلطانڭ سيفلە منع ايتدىكى قرائىك نىخالە منع ايتدىكى معاصبىدىن زىادەدر» دىمكدر. ايشهتە عند الاسلام اطاعت عسکریه بىو قدر نازك و مەم بىر مسئلە اوپور بورايە قدر سرد ايديان احکام شىيەتك خلاصە الخلاصەسى نظر حكمتىدە جمع ايديپور اىسە اصل مطاعىت شرعىيە ذات خلافتسماٽات جناب پادشاھى بى مخصوص و مخصوص اوپور اوپ شەھىيار مختارك اسرا و ضابطانى طرفىدن افرادە قدر تبلیغ اولنان امىرىلىنى نەھىللىنى اطاعت كاملە ايلە انقىاد ايتك اساساً و شرعاً جەلە منز اىچۈن فرض عىيندر. «جەلەمن، اىچۈن» دىدك. زира عند الاسلام عسکر بشقە اهالى بشقە اوپليوب عبادت مفروضە جهاد عموم اهل اسلام اىچۈن فرض عىيندر. بى حالدە هر مؤمن فەلاً و مادە دكلى اىسە معناً و شرعاً عسکر اوپور بواطاعت هر مؤمن اوزىزىنە شاملدر. فەلاً و مادە خدمت عسکر يەدە بولنانلار اىسە اول باول مىسامان اولدقلرى اىچۈن اطاعت عمومىيە دن حصە مند اولدقلرى كېي بىدە.

عسکر او لندلری ایچون اطاعت عسکریه دن حصه منددول. زیرا او لجه دخی
بیان او لندلی اوزره فنون و صنایع عسکریه کافهً و کاملاً دیسپلین. اوزرینه
مؤسس اولوب بتون ملل متده نک منتظم اردولزنده دیسپلینه عدم رطایت
هادتا ناموس عسکری ایله ده توفیق قبول ایتدیریله مدیکندن مأموریت شرعیه منزه
برده شو مجبوریت عسکریه منضم او لجه عسکر منک اطاعت عسکریه به اتباععلی
بتون دنیا یوزنده بشقه هیچ بر هیئت عسکریه به میسر او له میمه حق درجه به
وارمه می امور طبیعیه دندر.

احمدمحمد

﴿قوت دیلک رمی دیکدر﴾

اسلحه حریه اسا آیکی نوعه منقسم اولوب برسی انداخت و دیکری
ضرب صورتی له استعمال او لنان سلاحز او لدینی معلومدر. بتون افرادی
عسکر او لق مجبوریت شرعیه سی التنده بو لنان ملت اسلامیه ایچون آیات قرآنیه
واحدادیث نبویه ده عسکر لکک کافه حقایق بر صورت باهره ده میدانه قو نش
او لدینی کی بالخاصه اسلحه ها ده اولان حقایق دخی اصابت و صریعیت قیامته
قدر باق قاله حق بر صورت متینه ده پیشکاه غربت واستفاده منزه وضع او لنشادره.
«واعدوا لهم ما استطعتم من قوة» نظم شربنده محاربه ایچون قدرت
و استطاعت پتیکی هسته «قوت» تدارک و تیشه سی امر و فرمان بیورلمشد رک
بوراده بو قوت کلنه سنده مقصود او لان معنی اکرچه دشمن علیه نده استعمالندن
استفاده حق او له رق هر نوع مهمانه شامل ایسه ده اساس قوتک اسلحه اوزرینه
ابنناسنده مفسرین کرام رحیم الله تعالی اجمعین افندیلر من حضراتی متفقدوله
عسکر لکک طرازی قلیچ او لوب انک مدحتنده «الجنة تحت ظلال السیوف» کی
آثار دخی روایت او لمش ایسه ده آیت کریمه ده معنای سلاحک «قوت» ایله
تعبر بیورلمش او لمسه نظر آین الاسلحه ها نکیسنده قوت زیاده ایسه رجحانه
دخی اکا هائده او له جفنه شبھه بوقدر. حالبوکه خواجه عالم صلی الله علیه وسلم
افندی من حضرتلری بو آیت کریمه ده کی «قوت» لفظ شریفی بالذات تفسیر بیوره رق
ارتق بونقطه ده هیچ برشبھه به محل برآقامشلردر. رئیس مذهبیز امام اعظم ابو
حنیفه رضی الله عنہ وارضاه افندی من حضرتلرینک اثر شریفلرینه تابع او لان اهل

مؤسس سلطنت عثمانیه جنگیان غازی عثمان خان حضرتلىرى

سنت ایجیون ایکی کوز بیک متابہ سندھ بولنان امامین رحجهما الله تعالی افندیلر من
حضراتیندن امام محمد عليه الرحمه افندىمن حضرتلىرى «سیز کبیر» نام اثر لایمۇتنده
بیان بیورەمشلەردرکە بىو «واعدوا لهم ما استطعتم من قوة» نظم كریمكى تفسیرىنده
علوم اولين و آخرىنى ذات رسالتلىمات ملکوتىلرندە جمع ایتش اولان اول مدینە
العلم عليه الصلاوة والسلام اوج كرە «الا ان القوة الرمى» بیورەمشلەر . بىو
حدیث پىر حکمته «الا» ادات تنبیھى ايله ابتدار بیورەلەسى بىتون دقت قىكر
ونظرى آچق لزومى كۆستروب آندىن صىكە دخى «ان» ادات شھيق
مفهوم حدیث شریفەك حقیقت قطعیيە اولدىيغى پىشىن اولهزق مراتبە ثبوته
واردېرمىقدەدر . ایشته بىو قدر قطمیت صورتىدە بىر حقیقت اولق اوزرە دخى
قوت دیمک رمی دیمک اولدىيغى پىشكاه نظر حکمئزه قولىقدەدر .

معلوم در که «رمی» انداخت یعنی آتفق دیدکدر. معنای لغوی سخنه هر نوع انداخته «رمی» دنیله سیلک لزومی وارد خاطر اولور ایسه ده صدر اسلامده یعنی آیت شریفه مذکوره نک نزولی زمانشده رمیک معنای عسکریسی «اوق آتفق» دیمک اولدینی آشاغی یه طوغری ابراد اولنه جق برچوق آثار نبویه ایله تابث اولقدمه دره. انجق بحوال شمدى دخنی کلیه مذکوره به ویریله جات معنای عسکری یه مانع اولمک شویله طورسون بالعکس او معنایی موجب اوله جفنی ده هویدادره. ذیرا امر محاربه ده صنعت رمنه صراجت پاک قدیم پاک متنوعدر. ال وصیان ایله هادی طاش آتفقدن بدأ. ایدرک مانجینقلر ایله طاش آتفقه قدر حصوله کان ترق عسکرلک نقطه نظرندن هپ «رمی» دیمک اولدینی رمحتاج تفصیل دکلدره. حتی او زمانلر ال وصیان ایله طاش آتفق شمدى طبانجه و تفننک ایله قورشون آتفقه و مانجینقلر ایله قوجه مان طاشری آتفق دخنی شمدى طوب ایله ایری دانه ل انداخته معادل اولدینی دخنی تاریخشناس اولان اذکیای قارئینمز بلاخطه ار تقدیر بیوره بیلورلر. کذلک تعریز هادی جریددن بدأ ایله تمنلی حربه لره قدر آز چوق مسافه لره انداخت. اولنه بیان سلاحلرک استعمالهای هپ بو رمی حکمنه داخل اوله بیلوزلر. انجق قونداقلى قونداقسز او قلر ایله ایدیان انداختلر تأثیرات تخریبیه جهتندن دیکر انداختلری او قدر پکمشدر که بالا خره رمی دیمک اوق آتفقدن عبارت قالمق ضرورت حکمی آلمشدر.

قونداقسز وبخصوص قونداقلى یايلرک انسانسنه کوریلن ترقیات میخانیقیه صدر اسلامده کی عسکرلک ازمنه قبل التاریخیه عسکرلکی درجه سندن پاک چوق ایلویه کیتمش اولدینی اثبات خصوصنده رد و ابطالی غیر قابل اولان براهین قویه دندر. ایشته «متنه اولکزکه تحقیق قوت انجق رمیدر» بیورله می دخنی اوق انداختنک تأثیری سائز انداختلرک کافه سنه فاعق اولدینی حقیقت باهره سنه مبنیدر.

رمی حقنده کی تقدیرات حکم آیات جناب رسالت پناهی بو حدیث شریفدن عبارت قالمزه خدمت هسکریه نک قدسیتی بو امت مجده یه تبلیغ و تفہیم بیورمش اولان جناب رسالت آب «ارموا وارکبوا وان ترموا احباب الی من ان ترکبوا». حدیث شریفنده دخنی بزی حقیقت رمیک دیکر بر حقیقت عسکریه یه تفوقدن آکاه بیورمشدر. او دیکر حقیقت عسکریه ایسه فروضیت یعنی بیشیبلکدره عسکرلکده سواریاکت بوکون بیله منکر اوله میان اهمیت بالخاصه صدر اسلامده.

او قدر ایلروده ایدی که برسوارینک معینات عسکریه جه ایکی پیادهیه معادل طوتلديغى فقه شرييفه واقف او لانلىك معلومىدەر. او يله ايكن بىلە فېر حكم جناب پىغمبىرىدىن «اوق آتكىز و آته بىنكىز. لەن اوق آتكە كىز بىلە آته بىلە كىزدىن دها سوکيلىدەر» حكمى صادر اولىشدر. هەر حكمىنى الى يوم القيام صرعيتىدە بىر دوام اولق شان ازلى وابدىسىندەن بوانان اسلامىنىڭ شو حكمى صدر اسلامىدە كىدىن زىيادە بوكۇن مسلىدر. زىرا بوكۇن پیادەنىڭ رمينه مقابل سوارىنىڭ ھىجومى هان تائىزىز قالمق اوزرە بولنەيدىغىندەن هەر دولت اصل اهمىتى پیادەنىڭ رمينه ويرمكىدە وحقى سوارىنىڭ دخى حىن حاجتىدە آتىدىن ايندىريلوب پیادە حالىن قىرنەرق قوتى آرتدىرمق بوللارى دوشۇنلىكىدە بولنەقىدەدر. وقت خىزىدە تعلیم و تعايم اىلە رميده مەھارت كىسب ايتىش اولان رامىنىڭ اوكتىنە سوارىعى طورەپىلور؟ سوارى دە آثار اما آت اوستىنەكى رىزى اىلە يىزدەكى بىرىميك آرەسندەكى فرق عسکرلەر دكىل آعسکر اولميانلەر دخى باھردر.

اردوى اسلامك من قبل الرحمن اىلەك باش قوماندانى اولان عليه الصلوات والسلام افندىمىز حضرتلىرى امور مخابىبىدە يارارلىقى كورىيان قهرمانلاره «بابام سكا فدا اولسون» ياخود «انام سكا فدا اولسون» دى يە تعىين مكافأة واجرأى تشويق بىورمۇق سنت سئىيەسەندە ايدىلر. امام محمد عليه رحمة الصمد افندىمىز حضرتلىرى بىوررلەكە: رسول اکرم صل الله عليه وسلم افندىمىز حضرتلىرى بۇ يولىدەكى تشويقاتىدە بىدر و والدەلرىنىڭ اىكىسىنىڭ بىردىن فدا سىلە ھېچ بىركىسىهىي تشويق بىورماشىلدەر الاسعد بن ابى وقاص رضى الله عنہ افندىمىز حضرتلىرىنى يومنىڭ احدىدە صنعت رميدهكى مەھارت مخصوصەلرندەن طولايى بوجەلە تلطيف بىورماشىلدەر في الواقع او محاربە مەھىشەدە حضرت سعد هان ھېچ بوشە آتاماق اوزرە هەر اوق آتدىچىھە طرف ذىشرف حضرت رسالتپىناھىيدىن «ارم فداك ابى وامى» تلطيفىنە نائل اولماشىلدەكە «رمى اىيت ياسعد! سكا انام بابام فدا اولسون» دىمکدر. نە دولت! محاربات خادىدە بىرادى قوماندان طرفىندى بىلە مظھەر آفرىن اولق عشق مسکىزى اربابى اىچۈن اك بىر كەفافات صايىلور اىكن طوغىرىدىن طوفىرى بە باش قوماندان ھەم دە مقام قدسیت اتسامى نپوت ورسالت اولان طرف ذىشرف احمدىدىن بولىلە بىر تلطيفى نائل اولق دارىن دكىر بىعنایت دكلىيدەر؟ فقط بىمەدە واطفە تمالى او محبوب خدانىڭ مقام على خلافىتىدە امير المؤمنين يادشاھىز شوكتاۋ قدر تاۋ افندىمىز حضرتلىرى جانشىن بولنەقلەرنىن اول طرف

ذی المجد والشرفدن نائل آفرین اولق دخی دنیوی و اخروی و حق دنیویدن زیاده اخروی بر مكافات جلیله درکه انک دخی قدر و قیمتی ایک جهان دکر . نزد حکمت و گند رسول اللهده قوت رمیه او قدر اهمیت ویرلش که رمیک اجر مونه یعنی یالکز رامی به دخی تخصیص ایدلیوب «ان الله تعالى يدخل بالسهم الواحد ثلاثة الجنة . صانعه الذي يحتسبه به ومنبه والرامی به» حدیث شریفنه بر او قل سببیله حق تعالیٰ حضرت‌تریک اوچ کسنه‌یی نائل جنت ایده‌جکی وعد وورلشدرا . حکم حدیث شریف «الله تعالى يه اوق برکاتیله اوچ کسنه‌یی جنته دخال ایدر . بری احتساب و طلب ثواب ایدرک انى وجوده کتورتدر و بری اول اوق یا به وضع ایدوب رامی به اهانت ایدندر و بری دخی انى دشنه رمی ایدن کسنه‌در» یولنده‌در . اسکی عثمانیلر سلاح‌لرینه پاک بیوک حرمت ایدرک آنلری هادنا اشیای مقدسه‌یی تلقی ایله‌دکاری نظر حرمت کی بر حرمته تلقی ایدرلر دی که براوک برکاتی نه بیوک اولدیغی شو حدیث شریفده کوریلنجه قوجه آباد و اجددامزک بو حرمته‌یی هیچ‌ده نابجا عد ایده‌میز .

ایشته صدر اسلامده فن رمیه بو قدر اهمیت ویرلش و تعبیر آخرله فن رمیک اهمیت مخصوصه‌یی بو درجه‌لرده تقدير بیورلش اولوب حال بوكه بو اهمیت بو تقدير بزم شو زمانزده دخی تمامیله موجود و مرعیدر . حتی انسان عسکرلک نقطه نظردن بر کوژله دوشونور ایسه بو تقديرلر صانکه او زماندن زیاده بو زمان ایچون . ایراد بیورلش اولدقلرینه قدر قناعت حاصل اولور . زیرا قوت دیک رمی دیگه ایسه اصل او قوت اصل بو کونکی رمیده کورلکده‌در . امان یارب ! نه قوت ! بر ماوزر قورشوونی ایک بیک مترو مسافت‌دن اویله بز قدرت تخرب کوستریور که یکی باروتله آتیق اوzerه او مسافت‌دن تفنکک نه دومانی کورولیور نه صیداسی ایشیدیلیور ! یا طوپلر ؟ بش آتی بیک مترو مسافت‌یه بش آتی بوز کیلوغرام تلفشده کی دانه‌یی انداخت ایدرک «دمیر طاغ» اطلاقه شایان اولان بز زرهلی‌یی ویا خود متانشده اکا معادل بر قلعه‌یی ، بر استحکامی تخرب ایدیور .

اما بو رمیک تأثیری ، تخربی آنده‌کی مهارتله متناسب‌در . او قورشوونلری او دانه‌لری رمی ایدنرده مهارت مطلوبه بولنفر ایسه سرمیلرک تأثیری هادنا صیان طاشندن دخی آشیاغی اینز . اویله یا ! هدفه اصابت ایتدیریله مددکدن صکره طوب و تفنک دانه‌سیله صیان و مانجینیق سرمپسی آره‌سنده نه فرق

قالور؟ بدیهید رکه هدفه اصابت ایتدیریله بیان بر ظاش اصابت ایتدیریله مینه
بر کولله دن، بر قورشوندن دها حیرایدرو. رامی پکن یونان مخاربه شنده بروزه
طایله لند، کی ارسلان طوپجیلر کی او لماید رکه کندی طوپلرینک اون مثلی طوپه
مالک اولان بردشمن دونگاسنی بوغازه یاقلاشدیرمه بیاسوز!

فن رمیده اکتساب هارته بو کونکی عسکرل زیاده سیله بجهودرل.
زیرا سرمیلر صپان طاشری کی دره لدن طوپلانيورل. او قلر کی بر دکنک
اوچنه بردمیر طاققدن عبارت برصنعت خادیه ایله ده اعمال اولنه بیورل. هله
دشمن طرفندن آتیلان او قلر تکرار دشمن علیه نده استعمال کی بر امکان
دخی بو کونکی سرمیلد دیوقدر. هربزی التون و کوموش بهانه مال اولدقدن
فضله بالخاصه نقلیاتی اک مهم امور دندر. دولت سایه سنده کرک مبایعه کرک
غابریقه لمرزه اعمالاً وجوده کتوریان مهمات حریبه بی یالکز حرکات عسکریه
اشناسنده آتش خطنه قدر سوق ایده بیامکده کی کافت انجق عسکر اولانلر
ظرفندن تقدیر اولنه بیلوره. بر نفر درت بش ساعت آتش ایمک ایچون محتاج
اولدینی قدر فشنکی کندیسی استعمال ایده من. ایشته مهمات ناریه نک اک بیوک
قیمتی، بهانی بو دقیقه ده کوریلوره. هله آوروپا اردولنده فن رمیجه مهارت
او قدر آز کوریلیورکه بعض مخاربه لرده یدی یوز قورشوندن انجق برسنک
اصابت ایده بیلدیکی حساب اولنیوره. قدرت رمی خصوصنده عساکر عثمانیه منزک
برنجیاکی ایله بحق افتخار ایده بیلوره. زیرا افراد عساکر ده کوچک یاشلنند نبری
سلاح ایچنده بیویه رک خادی تفشنکار ایله پاک اعلی نشانجیاقد ایتدکاری کی
خدمت عسکریه بیه کلادکاری زمان اسله جدیده استعمالی ده پاک قولایله
اوکرینیورل. عسکر منزک نشانجیاقد اولان بو هارتلری یالکز تفه کجیلیکده
دکل طوپجیلرینک مهارت رامیه لرینه روس ارکان عسکریه بی دخی حیران اولدقلرینی
صحایف مطبوعاته قیلریله امغله لریله یازمشلردر.

بونکه برابر نشانجیاقد کی اصل حکمت «فن رمی» یعنی «بالستیق» فتنده
اولدینی هیچ بر متفان عسکر خاطر ندن چیقاوه من. سرمیلرک منزلی آرتدبجه
سلاحک آغزی ایله هدف آره سنده کی مسافة مستقیمه نک و ترینی رم ایده جی
قوس بیوره. اولنکی زمانلرده منزلزی ایکی اوج یوز متره دن عبارت اولان
تفشنکارده درجه لی نشانکا هله لر زوم بیله بوق ایدی. شمدی ایسه نشانکاه

قالدیرمغی بیلمهین بر نفر آتیجی بیله صایله مز. هر منزله کوره دانه به ویر به جك
قوسی ریاضیه حساب ایده بیامک مطلقا بالستیق فتنده مهارت تامه به متوفقدار.
مکتبی ضابطه و بالخاصة ارکان حرب صنفی بونی مکملآ تحصیل ایدرک بالآخره
سلاح آرقدا شلیشه دخی دلات ایدرلرده رمیلر دخی «قوت دیمک رمی
اینکدر» حکمنه اثبات لیاقت ایدرلر.

احمد مردمت

﴿ فذکه و قایع حربیه سلطنت عثمانیه ﴾

عمره جلیل عثمانی

۶۸۴

(قبل الاستقلال) ازکه لو قوما (اینه کول) محاربه سی — جنتکان سلطان عثمان
حضرتلى اینه کول حاکمنک قبیله عثمانیه بہادرلیله سوریلرینک وقت وقت
سر بسى حركاتنه مانع اولدقلرینی کوره رک اینه کولی على الفله ضبط اینک
ایستدیلر. آچه قوجه، فازی عبدالرحمن، قوکور آلب، طورغود آلب،
آینود آلب کی امرا ایله بعد المذاکره یتش نفر بہادری اینه کول او زرینه سوق
ایلدیلر. اینه کول حاکمی شوبرنجی عثمانی اردوسی ارمی پکیدی دنیان بوغازده
بکلادی، سلطان عثمان حضرتلوینک برنجی محاربه سی بوکید داخلنده و قوعبوله رق
بونده سلطان عثمان حضرتلوینک یکنی و صارویاتی بک او غلی بای خواجه شهید
اولش، پکید اینکنده بیاچلدن برسنک اتکنده جزه بک قربه سی از اراضیی
داخلنده بیره دفن ایدلشدروه الآن اوراده بولنان قبری بو ایلک محاربه نک
وقوعی کوستیوره سلطان عثمان حضرتلى ارمی پکیدنده اینه کول بکیله
اوغر اشمدنه اولدیغی صرهده اوچ یوز قدر بہادری ده ارمی طاغی اتکنده
اینه کوله بر قاج فرسخ مسافده بولنان قولوچه قلعه سی او زرینه سوق ایدرک
اوراسنی بد ضبطه پکیر مشدروه.

۶۸۷

(قبل الاستقلال) طومانیج جوارنده آفریججه نام محلده و قوعبولشدر.
اینه کول حاکمی قره جه حصار (مهلانکه یا) حاکمی ایله سلطان عثمان حضرتلى

عَلَيْهِنَّدِه اِتفاق اِتَّشَّلَرَ اِيدِي. بُو مَحَارِبَهَدِه سَلْطَانُ عُمَانُ حَضْرَتِلَّيِنِكَ اَكَ كُوكَچَكَ بِرَادَرِي صَارُوْيَاْيِي سَاوِجِي لَكَ بِرَچَامَ آغَاجِي آلتَنَدِه شَهِيدَ اولَشَدَرَ . مَشَهِدِي اوْزَرَنَدِه لِيجَهَلَّرِي قَنْدِيلَ يَا قِيلَدِينِي جَهَتَلَه بِوْچَامَ «قَنْدِيلَلَىْ جَام» دِيه شَهَرَتَ آلمَشَدَرَ . مَحَارِبَه مَذَكُورَهَدِه قَرَهَجَه حَصَارَ بَكْنَكَ بِرَادَرِي (قَالَانُوس) دِه تَافَ اولَشَدَرَ . قَالَانُوسَ عُمَانِلَى عَسْكَرِي طَرْفَنِدَنَ طَوْتَلَدِينِي زَمَانَ سَلْطَانُ عُمَانُ حَضْرَتِلَّيَّيَّيِنِكَ (قَارَتِي دَشِيشِيكَ يَرِينِي اَشِيشِيكَ) دِيه بِرَاسَرَ وِيرَمَلَرِي اوْزَرِينِه موْمِي اَلِيه قَتْلَ اِيدَلَشَدَرَ . بُو مَحَارِبَهَدِنَ صَكَرَه قَرَهَجَه حَصَارَ يَدَ عُمَانِيَّانَه كَچَمَشَدَرَ .

٦٨٨

قالَدِيرَالْقَ مَحَارِبَهَسِي — سَلْطَانُ عُمَانُ حَضْرَتِلَّيِنِي دُوكُونَدِه اَسِيرَ وَتَافَ اِيلِكَ . مَقْصِدَخَائِشَانَه سِيلَه بِيلَه جَكَ وَيَارَ حَصَارَ تَكْفُورَلَرِي آرَاسِنَدِه وِيرِيلَنَ قَرَارِي كَوْسَه مِيَخَالَكَ سَلْطَانُ عُمَانُ حَضْرَتِلَّيِنِه اَخْبَارِاِيْسِي اوْزَرِينِه مَشَارَالِيه بِرَمَقْدَارَ عَسْكَرِي قَادِينَ قِيَا فَنَتَنَدِه بِيلَه جَكَ حَصَارِبَه اَدَخَالَ اَلِيه اوْرَاسِنِي ضَبْطَاِيتَدَكَنَ صَكَرَه قالَدِيرَالْقَ كَچِيدَنَدِه بُوصَو تَرِيْبَ اِيدَزَكَ بِيلَه جَكَ حَاكِيلَه بِالْمَحَارِبَه كَنْدِيسِي تَلفَ وَعَسْكَرِينِي . پَرِيشَانَ وَيَكَ زَوْجَهَسِي نِيلُوفَرَ خَاتُونِي اَسِيرَ اِيدَلَشَدَرَ .

٧٠١

قوَيُونْحَصَارَ مَحَارِبَهَسِي — سَلْطَانُ عُمَانُ حَضْرَتِلَّيَّيَّيَّيِنِكَ بُو مَحَارِبَهَدِه بِيزَانِسَ . اِيمِراطُورِينِك عَسَكَرَ خَاصَهَسِي قَوْمَانِدَانِي مُوزَالَوِي مَغْلُوبَ اِتَّشَّلَرَ . فَقَطَ اَثَنَيْ مَحَارِبَهَدِه بِرَادَرَلَرِي كَونَدُوزَ آلَپَكَ اوْغَلِي آئِ طَوْغَدِي شَهِيدَاَوْلَوْبَ قَوَيُونْ حَصَارَنَدِه . يَوْلَ كَنَارَنَدِه دَفَنَ اِيدَلَشَدَرَ .

٧٠٧

اَطْرَه نُوسَ، مَادَنُوسَ، كَتَه، كَسْتَلَ . حَاكِلَرِي بِروْسَه قَوْمَانِدَانَكَ تَحْتَ . اَصْرَنَدِه سَلْطَانُ عُمَانُ حَضْرَتِلَّيَّيَّيَّيِنِكَ تَلَقَّبَه حَرَكَتَ اِيدَرَكَ بِروْسَه جَوَارَنَدِه مَحَارِبَهَه طَوْتَوْشَمَشَلَرَسَهَدِه مَغْلُوبَ اولَشَلَرَدَرَ . بُو مَحَارِبَهَدِه كَسْتَلَ حَاكِي تَلفَ اولَشَدَرَ . مَحَارِبَه مَذَكُورَه تَيْجَهَسَنَدِه كَتَه حَاكِنَكَ مَماَكَي دَاخَلَنَدِه بِولَانَانَ قَالَوْلَيِنِي آطَهَسِي ضَبْطَ اولَنَه رَقَ بِرَنجِي دَفَعَه اولَقَ اوْزَرَه اوْتَوْزَ قَطْعَه قَايقَلَه عُمَانِيَّلَرَ كَيوْسَ . آطَهَسَنَه هَجَومَ اِلَشَلَرَدَرَ .

٧٠٨

اوْيَناشَ مَحَارِبَهَسِي — جَنْتَكَانَ سَلْطَانُ عُمَانُ خَانَ حَضْرَتِلَّيَّيَّيَّيَّيِنِكَ قَوَّجَهَ حَصَارَ، لَوْبَلَوْجَهَ،

جنتکان سلطان اورخان خان حضرتلى

آقىصار، لفکه، بجهه قلعه‌لیله سقاريا نھرى سامنده دیکر شاھولى بىر بىر
قبضه تىخىيە پچىرمكىدە اولدقلرى صىرەدە چودار تاتارلى ممالك عثمانىيە هجوم
ايدرك تا قره‌جه حصارە قدر اولان يرلى ياغما اىتش اولدقلزىندن سلطان عثمان
خان حضرتلى مخدوملى سلطان اورخان ايله سالتوق آلي مأمور ايدرك
تاتارلى مغلوب ايتىشىدر .

٧٢٦ إلى ٧٠٨

قوچه ايلى سنجايىلە ازنيق وبروسە جوارلىنىڭ ضېغلى مجاواباتى.

جنتکان سلطان خداوندکار خان غازی حضرتلىرى

عهد جنتکان سلطان اورخان غازى

۷۲۷

از ميد و جواريله آيدوس هركه و واقع سايره نك ضبطني انتاج ايدن محاربات.

۷۳۱

ما تپه محاربه سى — بيزانس ايپراطورى كچ آندرون يقوس سلطان اورخان.
حضرتلىينك اسکدار جواربته قدر اولان يرلرى ضبط ايتش او مىندن طولاي
سلطان مشارالىه حضرتلىله محاربه قرار ويره رك عسکريله ما تپه يه.

قدر ایلریلشدی . بو محاربه ده سلطان اورخان حضر تربنک قومانده لری آلتنده سکن بیک عسکر بوانیوردی . سلطان اورخان حضر تبری بالکز اوچ بیک نفر عسکری میدانه چیقارمشلر و عساکر سائره بیت بر پنهان آرقه منده صاقلامشلر دی . دشمن ایله برا یکی دفعه و قو عبولان مصادمه دن ابتدای امر ده بر نتیجه قطعیه حاصل اولما مش ایکن اک صکره عساکر همانیه ایپراطور ایله سرای ناظری قانتا کوزنی و بر مقدار ایپراطور عسکری بیت هر طرفدن صارمه موفق اولمشلدر . بو حالده ایپراطور قبا مند جریحه دار اولدینی کی قانتا کوزنک بارکیری تلف اولمش ، ایپراطورک اسیر ایدلسنه رمق قالمشدر . بوک او زرینه ایپراطور اردوکاهنی حیوانلرینی ترک ایدرک طا او شانجیله طوغری فرار ایتش ، عساکر همانیه اورایه قدر کندیلرینی تعقیب ایدوب بر خیل غنیمت آلمشدر .

۷۰۸

عثمانلیلرک روم ایلی بیه صروری : قره بی والیی غازی نامدار جنگلکان سلیمان پاشا بر کیجه شمدى مرمهه نک آناطولی ساحلنده واقع آیدینجیق قصبه منک جوار نده کی (کیزیک) شهر عظیم و قدیمنک خرابه لری آراسنده ساحل بحر ده اقامت کریں اولدینی بدر منور وسط سعاده بولنه رق آسیا واور و پا قطمه لری آراسنده کی مرمهه نک سطح هموارینی بالدیزلایه رق ایکی قطمه بی ربط ایچون کوش رنکنده او زون بر قورده لا صورتی کوستردیکی صره ده فکر منور نده پیدا اولان آمال فاتحه نه او زرینه روم ایلی یقه سنه که رک اورالری ده قبضه تسخیره پکیر مک ایستش ، بنه او کیجه معیت امر اسنده آجه بک ، غازی فاضل ، اور نوس بک ، حاجی ایلیک ایله بعد المذاکره آناطولی ساحلنده کائن غدر و جق موقعه ده بولدقلری بر قایق ایله قارشی ساحله بالمرور کلیبولیدن برچق فرسخ مسافه ده کائن چنی قلعه بی جوار نده بر کشف اجرا ایلشلر ، آلدقلری برا سیری مستصحب آناطولی بی عودت ایلشلدر . غازی نامدارک امر ایله ایرتسی کون آغاج کوتوكاری و قایشلر ایله ایکی صالح انشا ایلدنلر و ابرتسی کیجه غازی مشار ایله سلاح آرقداشلرندن او تو ز طقوز ذات ایله آیدن بقدن حرکت ایلدنلر . او کیجه چنی قلعه سی ساحله یا قلاشه رق برحمله ده قلعه بی آمشلر ، ایکی کون ظرفنده اوچ بیک قدر عسکر پکیر مشلدر . شو آرالق و قو عبولان برشدتی حرکت ارض کلیبولیدن یوقاری بیه طوغری با جمله قلعه لری رخنه دار ایتش اولدینه عثمانلیلر کمال سهو اتله قلاع مذکوره بی ضبط ایلشلدر .

عهد جستمکان سلطان خداوندکار خان غازی

٧٦١

سازلی دره مخاربہ‌سی — کهادر نهان ضبطی انتاج ایلشدر.

٦٦

صرتب صینندیغی مخاربہ‌سی — مخارق رایله صربستان وویوداسی، وافلاق حاکمی، یا با بشنجی اور بهان دمویله عثمانیلره قارشی اتفاق ایتشر، عسکر لیله ادرنه جوارینه قدر کلشلردی.

دشمنک موجودی یکرمی بیک متجاوز ایدی. لا لا شاهین پاشا اون بیک قدر آقینجی عسکر لیله حاجی ایلیکی بی مقابله یه کوندردی. مشارالیه دشمن اردوانی او زاقدن استکشاف ایدرک حسن محافظه ایدلدیکنی واکثر عسکر ک مشغول فیشن و نوبش اولدیغی کوره رک شخون ایتكه قرار ویردی. اون بیک آقینجینک «الله! الله!» صداسی کیجه قاراکلگی ایچنده عکس انداز آفاق اولتجه دشمن عسکری نهیه او فرادیغی بیله میه رک کاملاً صریح نهونده بوغولشدر. مخاربده حاضر بولنوب برموت محققدن قور تلش اولان مخارق رایلی لوئی شکرانه سلامت اوله رق مملکتنه عودتنده (ماریا چل) نام کلیساپی انشا ایلشدر.

٧٧٧

صربستان مخاربہ‌سی — پیش قلعه‌سی یکرمی بش کون قدر محاصره اولنه رق هجوم ایله ضبط ایدلشدرکه بو هجوم اثنا سنده الک زیاده تیمور طاش پاشا زاده یخشی بک احرار شان و شرف ایلشدر. نیشك ضبطی صربستان قرالنک خراجکدار لغی انتاج ایلشدر.

٧٨٥

قوئیه مخاربہ‌سی — قره‌مائیلرله برنجی مخاربده صاغ جناح قوماندنسی شهزاده یعقوب چلی، صول جناح قوماندنسی یلدیرم بایزید خان حضرتلری عهده‌لینه تفویض اولنوب مشهور تیمور طاش پاشا دمدار فرقه‌سی قومانداتلغی در عهده ایتش، سلطان خداوندکار حضرتلری ده بالجه سواری و یکچری و هزب عسکری ایله مرکزده آرامساز اولشیدی. یعقوب چلی فرقه‌سنده صاروجه پاشا، بالابان بک، الیاس بک، مستجاب بک و سائر آناطولی

امراسی سلطان بازیزد فرقه سنه فیروز بک، قوجه بک و سائر روم ایل
امراسی و صربستان فرقه معاونه سی بولنیوردی .

بو محاربده خداوندکار حضرت لرینک اردولینه ویرمش اولدقلری نظام
حرب — که محاربه آناتولیده و قوعبولیورسه آناتولی عسکرینک صاغ جناحی
و روم ایلی عسکرینک صول جناحی تشکیل ایتسندن و مرکزده دخی یکپریلر
اقامه اولنوب آنلرک آرقه سنه . سواری عساکر منظمه سی ایله مسپاهی
و سلحدار بلوكاریله محاط اولدیغی حالده او تاغ هایونک بولنسندن عبارتدر . —
محاربات آتیه دولت علیه ده عیناً مرعی بولنیشدر . محاربه روم ایلنده
وقوعبولورسه او تقدیرده روم ایلی عسکری صاغ جناحی و آناتولی عسکری
صول جناحی تشکیل ایلر ایدی .

بو قونیه محاربہ سنه قره مان حکمداری علاء الدین بک نظام حربی شو
یولده ایدی : مومنی ایله وارساقلر ایله تاتار سواریسی تبرک بک قوماندہ سیله
صاغ جناحه، ترکمنلر ایله طور غودلری صول جناحه تیمه ایتش . کندیسی مرکزده
اخد موقع ایلشیدی .

قره مان اردوسنک صاغ جناحی (الله اکبر) صداسیله عثمانی اردوسنک
صول جناحه هجوم ایلشیدر . بو هجومی کورونجه ییلدیرم بازیزد خان حضرت لری
اتلرندن اینه رک خاکپای پدر بزرگواری بوس ایشدکدن صکره کندی
قومانداری الشندکی فرقه نکده حربه کیریشمته مساعده استھصال ایتشلدرد .
تیمور طاش باشانک بالذات قره مان اردوسی مرکزینه ایشدیکی هجوم او زرینه
علاء الدین بک مجبور فرار اوله رق بتون اردوسی طارمه طاغین اولشیدر . تیمور
طاش باشا بو غلیه سی او زرینه رتبه وزارتی احراز ایلش که او وقتھ قدر
وزارت رتبه سی یالکن صدراعظملر احراز ایلر ایدی .

اشبو قونیه محاربہ سنه سلطان خداوندکار حضرت لری اردوسی هایون
عسکرینی قونیه او واسنده کی کویلیلردن بلا اثمان ارزاق و ذخیره المقدن قطمیاً
منع ایتش اولدقلرندن بو اسره مخالفت ایدنلر حقنده شدنه . ترتیب جزا
ایدلشیدر . بو کی جزادیده اولان عساکر میاننده بعض جریلرده بولنیوردی که
بونلرک جزا کورمی بالآخره صربیلرک کین و غرضنی جلبه و بو یوزدن پونجی
قوصوه محاربہ سنه ظهورینه باعت اولشیدر .

برنجی قوصوه مخاربه‌سی — تو صوه اردوسنده خداوندکار حضرتلریشک اردولیله صرب، بلغار، بوشناق، ارناؤود، افلاق، له و جار عسکرندن مرکب بر فرقه صلیلیه اراسنده و قوی‌بولشدیر. بو مخاربه‌ده دنهنک نظام حربی شو یولده ایدی : صربستان قرالی لازار مرکز، یکنی برانقوویچ صاغ جناح، بوسنه قرالی توراتو صول جناح قومانده‌سی در عهده ایلدشدر.

اردوی هایونده صاغ جناح قومانده‌سی ییلدیرم بازیزد خان حضرتلریش، صول جناح ده تهزاده یعقوب چلییه تودیع ایلدشدر. او رنوس بک ارکان حربیه ریاستیله صاغ جناحده، صاروجه پاشا ایله اینه بک صول جناحده بولنیور، موقع بموقع یکچری صفلری اراسنه تدبیه اولنار طوپلره حیدر بک قومانده ایدیوردی. ایلک هجوم و تارض عثمانیلر طرف‌دن و قوی‌بولشدیر. اردوی هایونک صول جناخی تشکیل ایدن اناطولی عسکری اثار ضعف کوستیر کوسترمز ییلدیرم بازیزد خان حضرتلری امداده یتشوب تامین غلبه ایلدشدر. بو مخاربه انسنده میلوش قابیلوویچ سلطان خداوندکار حضرتلری شهید ایتش ایسه‌ده صرب قرالی لازاری وسائل صرب امراسی‌ده اسیر ایدیلوب، قتل اولنسلدر. عساکر عثمانیه بی‌نهایه غنائم المش، روم ایلی قطمه‌سنده‌کی موقع عثمانی تقویه ایدلش، دولت تهلهکه‌دن قور‌تلشدیر.

عهد جسمکان سلطان بازیزد خان غازی

قره‌مان مخاربه‌سی — اقشر، نیکده، اقسرايك فتحنی مؤدی اولان بو مخاربه‌ده سلطان بازیزد حضرتلری پدرلری کبی عساکر عثمانیه‌یی پاره‌سی ویرمکسین اهالیدن حبة واحده ذخیره المقدن منع ایلدشدر.

استانبول او زرینه برجی هجوم و برجی محاصره و بلغارستان ایله افلاق و بوسنه و مجاورستان طرف‌لریشک استیلاسی.

نیکبولی مخاربه‌سی — مجار قرالی سپکیزه‌مونده فرانسیدن اک بنام امرا

قومانده سیله کوندریلن بیک سواری، بیک پیاده والتی بیک نفرده ایلقنی عسکر ایله المانیاده هو هنزو لون قوتی فره دریق طرفندن کوندریلن عساکردن، ردوس و باورا شوالیه لرندن وسائل المانیا بکاری و افلاق عساکردن مرکب بر هیئت متفقه ایله ممالک عثمانیه هجوم ایلشدر. القش بیک کشیدن عبارت اولان عساکر متفق، الی کوئن نیکبولی بی قزه دن و نهردن محاصره و تضییق ایلدیلر. نیکبولی محافظ مشهوری (طغان) بک شدتی مقاومت کوستردی. عساکر متفقه غایت مغورو ایدیلر. حتی شوالیه لر «سما دوشچات او لورسه من راقلمزک او حیله طوته بیلیرز» سوزلیله اظهار غرور ایدیورلر ایدی.

یلدیزم بایزید خان حضرتler دشمنی حرکتlerندن خبردار ایتمه رک نیکبولینک امدادینه شتاب ایلدیلر. شهر مذکور جواریه موصلتلرنده اردوي هایونه اوج قدمه اوزرینه نظام حرب الدیره رق برنجی قدمه بی عن بلری، ایکنجه بیه سپاهیلری یرسلدیرمشلر واوچنجی قدمه اولق اوزرده برتپه نک ارقه سنه قرق بیک سواری عسکرینی بالذات قوماندالری تحتنده یرسلدیرمشلر دی. بخار اردو سنده کی فرانس سواریلری برنجی قدمه ده کی عن بلری ایلک هجومده بوزدقلری کی انلرک امدادینه شتاب ایدن سپاهیلری ده طاغیده رق اون بش بیک قدر عثمانی بی تلف ایلدکلری واللینه چکن. اسرایی ده بلا امان قتل ایتدکلری حالده بالذات بایزید خان حضرتlerینک بولندقلری موقعه قدر ایلریلشلر سه ده بوراده کوردکلری مقاومت شدیده اوزرینه چیل یاوریسی کی پریشان و عساکر عثمانیه طرفندن خط رجعتلری کسلسی اوزرینه دوکوشه دوکوشه عرض تسلیمیته مجبور اولمشلر در. فرانس زلرک شو مغلوبیتی اوزرینه بخار اردو سندک صاغ وصول جناحلری ده فراره باشلا دقلرندن عساکر عثمانیه بولنلرک اوزرینه بالهجوم اکثیریسی قتل ایتشنلر در. بخار قرالی سیکیز موند طونه نهرنده بولنان بر قایقه جان اته رق بیک زحمت ایله قورتیله ییلمشندر. بمحاربه ده اردوی هایون اون بیکدن زیاده اسین المشدر کم بونار میاننده فرانسه امراسندن بک چوق ادم بولنیور ایدی. مؤخرآ امرای مرقومه ۲۰۰۰۰ دوqa التوفی فدیه مقابله اسارتندن قورتارلشلر در. بو غالیت اوزرینه عساکر عثمانیه بوسنی، افلاق، بخارستانک جنوب جهتلرینی پامال خیول استیلا ایلدکلری کی استانبول تکرار حصر و تضییق ایدلش، موره ویونانستان جهتلری ید ضبطه کمکش حدود ممالک عثمانیه اناطولی جهشندده فرات نهرینه قادر توسع ایتشندر.

انقره مغاربه‌ی — (۱۹ ذی الحجه ۲۰ تموز) بومغاربه‌ده سلطان ییلدیرم بازیزید خان حضرت‌لری عثمانی اردوسته و مشهور تیمورلنك ده کندی اردوسته بالذات قوماندا ایتشدر. اردوی هایون ۱۲ بیک و تیمورلنك اردوسته ایسه سکر یوز بیک کشیدن مرکب اولدیغئی هامرتاریخنی روایت ایدیور. شو حالده مذکور مغاربه‌ده برمليونه قریب ادم چار پیشمش دیگدر. عثمانلیلرک بش عصر ظرفنده ایتش اولدقلری مغاربه‌لرک اک بیوکی بو انقره مغاربه‌سیدر. تیمورلک قوه موجوده‌ی سی یدی قول اردو تشکیل ایدوب بونلره تیمورلک درت اولادی و بش حفیدی قومانده ایدیور ایدی. اردوی هایونزده بش فرقه‌یه ایپرلش اولوب بازیزیدخان حضرت‌لرینک بش شهزاده‌لرندن هر بریسنک قومانداسته مودوع ایدی. تیمور اردوسته صاغ جناح میرانشاه، صول جناح شاهروخ و خلیل قومانده‌لرندن بولنوب مرکزده جهانکیرزاده محمدخان و بونک صاغنده، صولنده آلایلریله برابر قرق قوماندان بولنقده ایدی.

قرق آلای عسکردن عبارت عساکراحتیاطیه‌ده بالذات تیمورلک قومانده‌سی آلتنده ایدی.

اردوی هایونده صاغ جناح آیدین، صاروخان، قره‌سی والیسی سليمان چلبینک قومانده‌سی تختنده اولوب آناتولی عسکرندن، صول جناح روم ایلی و صرب عسکرندن مرتب اولوب اون بیک یکچهری و عزب عسکری و شهززادکاندن عیسی، موسی ومصطفی چلبیلر ایله برابر مرکزده بولنقده و محمد چلبی ایسه احتیاط فرقه‌سته قومانده ایلمکده ایدی. تیمور صفت حریبه بولنان طابورلرک اوکنه اوتوز اوچ رأس فیل ده تعییه ایتشیدی. تیمور اردوسته صاغ جناح پیشدارینک عثمانی اردوسته صول جناحناک آرقه‌سته هجوم ایتسیله مغاربه ساعت آلتیده باشلامشدر.

آیدین، منشا، صاروخان، کرمیان عسکریله تاتارلرک تیمور طرفه پکمسی مفویت عثمانیانه باعث اولشدر.

سلطان ییلدیرم بازیزید خان حضرت‌لری اون بیک یکچهری ایله آقشامه قدر خصمہ مقابله ایتشلر و آقشاملین منت بک توصیه‌سیله فراره تشیث ایتشلرسه‌ده آتلرینک دورلیسی اوزرینه مجبور تسلیمیت اولشلردر.

جنتکان سلطان ییلدیرم بایزید خان غازی حضرتلى

عهد چلپی سلطان محمد خان

مجارستان و آوستريا مغاربه‌لري — (۱۴۱۹ ميلاد) يكرمى يك عساكر عثمانىه اوسترياده كائن رادکسبورغ شهرىنى محاصره يدیورلدى. اونا يكى يك قدر عسکرله قلعه ناك امدادىنه شتاب ايدن آوستريا بكارى عساكر عثمانىه ايله شدتلى مغاربه ايدوب تلفات كاييه ويرمشلدر .
بوسنە و طمشوار جهتلرينه هجوم ايدن اسحق بىك فرقه سى ده مغلوب اولىشدر .
نيش ايله نيكبولي آراسنده و قوعبولان اوچجي بىك مغاربه ذخى عسکرله مساعد اولىشدر .

جنتکان سلطان مراد خان ثانی حضرتلىرى

عهد سلطان مراد ثانى

استانبول محاصرهسى — (٨٢٥) سلطان مراد ثانى حضرتلىرى دوزمهجه
مصطفى مسئلهسى استانبول ايمپاطوري طرفىدن يقان يىدلش اولىسىنىڭ
انتقامى آلمق اوزره استانبولى محاصره يە قرار وىرمىلدەر. اولا مىخال بىك

اون بیلک آقینجی ایله استانبول جوارینه کلوب کویلری او رمش، متعاقباً اردوی هایون ایله پادشاه حضرتلى ده یتشوب یدی قلهدن بلاط سراینه قدر متند بولنان استانبول حصانلىندن بر او ق منزلى او زاقده آغا جلدن بربیوک سپر یائشلر، بونك اوک جهتنی طوراًق ایله ستر ایلشلردر. قلمه یه صوك هجوم اجرا ایدیله جکی زمان آناتولیدە ظهور ایدن بر حادته او زرینه سلطان مراد ثانی حضرتلى استانبول محاصره سى ترك ایله آناتولیه پکمشلردر.

سلانیک محاصره سى — (٨٤) سلانیک بر آی قدر محاصره دن صکره هجوم ایله وندیکلیلرک الند ضبط اولنمش، ایچه شدتلى بر محاربه و قوعبولشدە.

هونیاد محارباتی — (١٤٣) سنئه میلادیه سندن اعتباراً سلطان مراد ثانی حضرتلىنىڭ عسکرلری مخاریلرلە چار پیشىغە باشلامشلردر. مخاربەتك ابتدالنده مخاریلر عثمانلى عسکرینك صارقلرینى، قاوقلرینى او زاقدن كورىر كورمۇ خوف ايدوب فرار ايدىلر ايكن مزىد بىك فرقە سىنەك ترانسيلوانيادە هرمانشتاد محاصره سىنە مغلوب اولش اولىسى بىعما غالبيتىك مخاریلر طرفە پکسىنى انتاج ايلشىدە. زان هونیاد سلطان مراد ثانی حضرتلى طرفندن يكىمى درت بىلک عسکر ایله كونىدلەش اولان شهاب الدین پاشايىي ده (واساغ) مخاربە سىنە اسیر و مغلوب وتیمور طاش پاشا زادە عثمان بىك كې بعض امرای بنامى تلف ايلمشىدە.

هونیادك شو غلبەلری اوروپاچه اولان شهرتى تزىيد ايمش اولدېنندن بىتون خristian مملکتلىندن اردو سىنە عسکر كلىكە باشلامش، شو صورتله مخاریلر كسب قوت ايدوب بىتون صربستانى استىلا ایله نىش قلمه سى او كىنە قدر كلىشىدە. بو قلعه او كىنە ٣ تشرين ثانى ١٤٤٣ سنە سىنە و قوعبولان بىمحاربە شىدىدە دە عثمانلىلر خارق العادە غىرت و شجاعت ائارى كوسىزمشىرسە دە يىنە هونیادە مغلوب اولوب رجعتە مجبور اولىشلردر. او حالدە هونیاد اردوی هایونى قدمە قىدە تعقىب ايدرك بالقان پېيدىلىيە قدر چكلىكە مجبور ايلشىدە.

سلطان مراد ثانی حضرتلى صولى درېندى ایله ايزلادى درېندلىنى قويىآ مدافعە ايدرك خصىك مرورينى مانع اولق اىستىشلردر، كانون اوڭىك يكىمى دردندە و قوعبولان مخاربە دە عثمانلىلر تكرار مغلوب اولدقلرى كې يالواچ سخرا سىنە و قوعبولان ايڭىنجى بىمحاربە دە مخاریلرک غلبە سىلە تىچە لەندىدە.

پو صوک مغاربه‌ده روم ایلی بکربنی قاسم بک، داماد شهریاری بولی بکی محمود چلبی‌ده اسیر دوشمشلدر. بو مغاربه ژان هونیاد حربنک قسم اولی نهایتی تشکیل ایشدر. ۱۲ توز سنه ۱۴۴۴ تاریخنده اون سنه مدتله عقد اولنوب سکدین شهروند تصدیق‌نامه‌لری تعاطی اولنان مصالحه‌نامه مغاربه‌یه ختم ویرمشه سلطان مراد ثانی حضرت‌لری ده لاجل الاستراجه مغنسیا‌یه چکلمشدی. تصدیق‌نامه‌لر عوزک دردنده تعاطی اولنديغی حالده مغارلیلر ایلولک برنده نقض عهد ایدرك تکرار ممالک عثمانیه‌یه هجوم ایلدیلر.

وارنه مغاربه مشهوره‌سی — (۱۰ تشرین ثانی ۱۴۴۴) خristian اردوسی وارنه شهری جوارینه قدر ایلزیلیوب اوراده اخذ موقع ایتشیدی. سلطان مراد ثانی حضرت‌لری اردوسی هایون ایله وارنه جوارینه واصل اونجهه يوم مذکورده ترتیب صفوف ایدوب نقض ایدیلن معاهده‌یی برمزراق اوچنه تعلیق ایلدیلر. همان مغاربه باشلاادی. هونیاد بالذات قومانده ایلیدیکی عسکر ایله عثمانی اردوسنک صول جناحنه هجوم ایلشدیر. بو هجومده اودوسی هایونک صول جناحی پریشان اولش، سلطان مراد ثانی حضرت‌لری غلبه‌نک امکانی اوله‌میه جنگی بالتقدير رجعته حاضر لانعش ایسه‌ده قره‌جه پاشا مانع رجعت اولوب پوصرده یکچوری اختیارلندن قوجه خضر مجار قرانک باشنى که رک برمزراغك اوچنه ربط ایله دشمن اردوسیه ارائه ایدنجه مغارلیلر ایله متفرق‌لری درحال پریشان اواشلدره.

اینجه قوصوه مغاربه‌سی — (۱۸ تشرین اول ۱۴۴۸) سلطان مراد ثانی حضرت‌لری مغارلیلر کهونیاد قومانده‌سیله قوصوه صحراسنه کلش اولدقارینی خبر النجه الی بیک کشیلک برا باردو ایله کندیستنک مقابله‌سنہ شتاب ایلشدیر. اورایه مواصیتلرندن تکایف مصالحه ایچون دشمن اردوسنہ برسفیر کوندر مشلدره دشمن صلحه یانا شمق ایستدیکنندن تشرین اولک اون یدنجه کونی مغاربه باشلاادی. هونیاد اردوسنی اوتوز سکن مفرزه‌یه آیریوب قدمه نده ترتیب ایمیشیدی. عثمانلیلر بو فرقه‌لر اوزرنیه طاقله هجوم کوستدیلر. برنجی کونی هیچ برطرف نغلبه‌یه موفق اوله‌مدی. ایرتی کونی تکرار مغاربه باشلاینجه ترخان بک روم ایلی عسکریله هونیادک صاغ جناحی چویرمکه موفق اوله‌دیغی کبی افلاق

عسکری ده اردوی هایونه التحاق ایلدیکنندن ایرتی کونی ئەمائلیلر مجار اردوستی کاملاً پریشان ایلشلردر . وارنه وایکنچی قوصوه مغاربەلری ھونیاداڭ شمشە ئاقـالى سوندیرەرک میدان غالبىتى بتون بتون ئەمائلیلرک نىدە براقيق كېيى بـ تىجىئە مسعودە حاضرلامىشدر .

(میلاد) ١٤٤٣

اسکندر بـ مغاربەسى — آرناؤودلقدە قرويا يعنى آقچە حصار حاكمى زان قاستروياتىڭ اوغلى ژورز قاستروياتى كوچكلىكىنده سلطان مراد ئەنى حضرتلرىنىڭ معىت پادشاھىلرندە بولنوب آئين اسلام اوزرە تربىيە كورمىش وشجاعت وشەامتىنە بـ اسکندر بـ عنوانىلە اون طقوز ياشنده ایکن سنجاغ بـ كىكى رتبەسىنی احراز ايلشىدى .

پدرىنىڭ وفاتىنده سلطان مراد ئانى حضرتلرى آقچە حصار بـ كىكى مۇمىيىتىه ويرمىرەرک آقچە حصار وجوارىنى طوغىریدن طوغىرى يە ممالىك عثمانىيە يە الحاق اىللەر ئەوزرىنە مغىر اولان اسکندر بـ مجار سفرى ئاناسىنده يكىنى ھزە بـ ايلە بـ برابر اردوی هایوندن فرارايدرک آقچە حصار شهرىنە كىتشىش و پرساختە فرمان ارائەسىلە قلعەيى ضبط ايلە، ايمىنندەكى عـساكر عثمانىيە بـ كىچە على الفله قلىخىدىن پـ كىرمىشدر .

بـ مده اسکندر بـ بتون خristian بـ كارىنى دائرة اتفاقنە جلب ايدرک سوارى و پيادە اون بـ يك قدر عسکر جمع ايدوب قرق بـ يك كىشى ايلە اوزرىنە كلىكىدە بولنان على پاشا ايلە چارپىشىشىشدر . بو مغاربەدە على پاشا مغلوب اولىشىشىشدر . مؤخرآ فيروز پاشا ومصطفى پاشا قوماندەسىلە كوندرىلن اردولى دخى بـ رايىش كورەمىشىشىشدر . مصطفى پاشا اوچنجى بـ سفرنە مغلوب واسير اولىشىشىشدر . شوحالدە سلطان مراد ئانى حضرتلرى بالذات آقچە حصار اوزرىنە يورىكە محبور اولىشىشىشدر . قوماندەلر ئەلتىندە بولنان يوز يك كىشى ايلە دېرىء بالا سنجاغىدە داخل اولوب قرويا و اسفة قىغرادى ضبط ايلە اسکندر بـ كى محبور فرار ایلشلردر . لەن اردوی هایون ھەدت ايتىكىنەن صىركە اسکندر بـ تىكار ميدانە چىقدىغىندىن سلطان مراد ئانى حضرتلرى بـ كە دە آرناؤودلغا سەز ايتىكە محبور اولىشىشىشدر . بـ سفرد، سلطان مشارايلە حضرتلرى قرويا اوكتىندە طوپلر دوگىزىرەرک شهر مذكوري معاصرە يە و قلعەسىنى تخزىيە ابتدار ايتىكازىرى

صرهده اسکندر بکده بر رقاچ کیچه علی القادی اردوی هایونی با صقین ایتش، خیلی شدتی مقاتلات و قوبولشدز. مع ما فیه اقچه حصارک ضبطی قابل اولمیوب اردوی هایون مجبور عودت اولش و اسکندر بک محارباتی فاتح سلطان محمد خان حضر تلوینک عصر لینه انتقال ایلشدر.

عهد جتمکان فاتح سلطان محمد خان

٨٥٧

استانبول محاصره‌ی — سنه هجئیه‌ی رسی دیسمبر الاولنک یکرمی یلدیمندن سنه مربوره جمادی الاولنک یکرمی بريته يعني ۱۴۰۵ سنه میلادیه‌ی نیساننک آلتیمندن سنه مذکوره مایسنک یکرمی طقوزینه قدر ممتد اولشدر. بالذات ابوالفتح والملک از جتمکان سلطان محمد خان غازی حضر تلوینک قوماندالری تحتنده بولنان عساکر نصرت مؤثر اسلامیه‌ی ترتیباتی بروجه آتی ایدی:

عساکر موجوده

صاغ جناح

۱۰۰۰۰

صول جناح

۵۰۰۰

مرکز (بالذات فاتح حضر تلوینک قو
۱۵۰۰۰ مانده‌لری تحتنده‌کی یکیچری

احتیاط سواری

۱۰۰۰۰

قوه بحریه

سفاشن حربیه

۱۸

۴۸

۲۰

۳۲۰

سفاشن حربیه سائره

اوج کورکلی

ایکی کورکلی

سفن نقليه

استانبولی مدافعته ایتك اوزره اون درت موقعه بولشديرلش اولان روم عساکری اوتوز بیک راده‌سنده تحینین ايدلشدر.

جتمکان فاتح سلطان محمد خان حضر تری ادرنه شهرنده بخاری اوریان و مهندس صاروچه و معممار مصلح الدین معرفتیله باقر پرمنجدن همزوج خیلیجه طوب اذابه ایتدیر مشردی که بولنلدن درت قطه‌ی ۱۵۰ قنطار آفر لغنه

کله آثار ایدی . بریدن بیره نقل و حرکتی الی چفت اوکوز، آلتی یوز نفر طوپجی عسکری استخدامنه محتاج ایدی .

بونلدن بشقه اون درت طاقم طوب دها حاضر لاتدیروب بر مکمل طوپجی پارق تشکیل ایتش اولدقلرنندن ادرنه ایله درسدادت آراسنده کی درت کونلک یولی طوپلرک و آغرلقرلک چوقلغندن طولاي آلتیش درت کونده قطع ایتشلدره اردوي هایون نیسانک برجی پنجشنبه کونی استانبول جوارینه واصل اولوب یول یورغونلی چیقارلدقدن و طاییه لر و خندقلر یاولدقدن صکره نیسانک آلتیجی جمه کونی معاصره یه باشلاندشد .

بیوک طوپلر اولا روملر طرفندن یک تحکیم اولتش اکری قپو مومنه فارشی وضع و تعییه ایدلش ایدی . بوراسنک قولای قولای تخریب اولنه میه جنی آکلاشمی اوزرینه مرکز مهاجه طوب قپو فارشوسنه نقل ایدیلوب بیوک طوپلر اورادن آتش ایتمکه باسلامشدر . فاتح حضرتلری بو طوپلرک قزمته میدان ویرمه مک اوزرہ زیتون یاغی ایله یاغلامعلی . طریقی کشف ایلدکلری کی خلیجده کی روم کمیلینی باتیرمق اوزرہ مقوس کله آنان طوپلر ایجاد ایتشلر دونتای هایون سفانی ده قره دن پکیره رک خلیجه ایندیرمک کی خوارق آثار اقدام کوسترمشلدر .

برای امداد بحرآ کان اون بش قطمه خرستیان سفینه لریله دونتی هایونک یوز الی قدر سفینه لری آراسنده بر محاربه بحریه و قوعبولش ایسه دم دونتای هایون مظفر اوله میوب سفائن اجنیمه خلیجه داخل اوله بیلشلدر .

نهایت فاتح حضرتلرینک بیوک طوپلر یانه تعییه ایتدیردکاری بر قاج بتاریا کوچک طوپلرک اون کون قدر علی القادی آتش ایتلری سایه سنده طوب قپو جوارنده کی حصادرلده آجیلان رخنه دن هجوم اجزاسنی امر ایدرک برجی هجوم قسم و ظفرله نتیجه لنه مش ایسه ده مایساتک یکرمی سکزنجی کونی خلیج و قره جهتند و قوعبولان هجوم عمومی شهرک ید ضبطه پکمسنی تأمین ایلشلدر .

۱۴۵۴ (میلاد)

صریستان سفری — فاتح سلطان محمد خان حضرتلری، صربستان، قرانک کریمه سی حرمایرانه داخل اولدیندن طولايی مملکت مند کوره اوزرنده کی

حقوقلرینی استحصال ایچون صربستان اوزیرینه یوریوب سمندرهی محاصره ایتشلر، اوستروو قلمه‌سی ضبط ایله برابر الی بیک اسید آمشلرسه‌ده سمندره‌نک. ضبطی ممکن اوله‌مشدر.

١٤٥٦ (میلاد)

بلغراد محاصره‌سی — حزیرانک اون اوچنده فاتح سلطان محمد خان. حضرتلری یوز الی بیک نفر عسکر واوچیوز قطعه طوب ایله بلغرادک ضبطنه. کیتشلردر. قلمه‌نک اطرافته تعبیه اولنان طوپلرک کیچه کوندوز کال شدتله آتشه دوامی یوزندن حاصل اولان صدای مدھش تا. یکرمی درت میل مسافه‌ده کائن سکدین شهرندن ایشیدلشدیر. مشهور ہونیاد بلغرادک امدادینه شتاب زیتمک اوزره آلتقش بیک عسکر جمع ایتشدر. طونه‌ده وقوعبولان دونما مغاربه‌سندن عثمانی کمیلری پریشان اولمش ایساده قره‌دن عساکر عثمانیه بلغرادی صبوک درجه تضییق ایدوب طوپلر بیوک بر کدیک آچش اولدیندن ۱۴۵۶ سنہ‌سی توزینک یکرمی بزندہ هجوم عمومی اجرا قلنخش. عساکر عثمانیه شerk واروشنه قدر داخل اولمش ایساده مغارلیلرداخل شهره امداد ادخال ایده بیلدکارندن شerk ضبطی ممکن اوله‌مامش، نهایت محاصره ترک ایدلشدیر.

١٤٥٨ (میلاد)

یونانستان مغاربه‌سی — (مایس ۱۵) بر قایق سنہ دوام ایدن بو سفرده. فاتح حضرتلری یونانستانک فتحنی اکمال بیورمشلردر.

اسکندریک مغارباتی — فاتح سلطان محمدخان حضرتلرینک جلوسلرندن تا (۱۴۶۱) سنہ میلادیه سنہ قدر دوام ایدن بو مغارباته عساکر عثمانیه کاه قالب کله‌رک، کاه دخی مغلوب اوله‌رق نهایت ۱۴۶۱ سنہ‌سندن اسکندریک ایله عقد مصالحه اولنمیشدر.

اماصره و طربزون مغاربه‌لری — فاتح سلطان محمد خان حضرتلری. بیزانس حکومتی اجازسندن اولان طربزون ایمپراطورلاغی ایله آماصره‌ده بولنان. جنویز حکومتی محوایدرک حدود عثمانیه‌یی قره دکرک منتهای ساحل شرقیسنہ ایصال ایلدیلر.

افلاق مغاربه‌سی — قازقنى وویوودا نامیله معروف اولان دراکول

یعنی قره شیطانک ویدین والیسى چقارجى جمזה پاشا ايله عساکرنى فازىفه اورمى وبلغارستانى قىما تخرىب اىلىسى اوزرىنە فاتح حضرتلىرى صدراءظم سخود پاشاپى اىكى يوز الى بىك كشى ايله افلاق اوزرىنە كوندرمشلر وبالذات كندىلرى ده يوز يتش بش قطمه سفيئه حربيه ايله بىحرأ درسعادتن حركت اىلشلردر . بو محاربه نهايت افلاق قطمه سنك تخرىبى ودرا كولك تلف اولى اوزرىنە (١٤٦٢) سنه سنده ختام بولىشدە .

٨٦٧ — ٨٧٠

بوسنە محارباتى — فاتح سلطان محمد خان حضرتلىرى مدپالى و بوزجه آتەپى ضبط اىلدەكەن سکرە وندىكىلىرى بىحر سفيددن قاچيرمق ايستىكلىرى جەتلە وندىك محاربە سنه حاضرلا يورلدى . بونك اىچون بوسنە طرفلىنى ضبطة قرار ويرەرك سنه مذكورە ده يوز الى بىك كشىلك براردو ايله درسعادتن حركت اىتىشلردر . بو محاربە ده بوسنە ناك هر طرف اشغال اولنوب بوسنە قرالى ده اسیر وتلف ايدىلش ايسەدە ١٤٦٤ سنه سنده ھونىادىك دامادى ماتياس قورون عساکر كليه ايله بوسنە يى تخلصە كلىشىز . فقط حسن مدافعە سايە سندە نهايت مجبور فرار اولىشدە .

٨٦٨

وندىك محاربەسى — بو محاربە اولا مورە شبه جزيرە سندە باشلادى . مؤخرأ دكزدە، قرمەدە كال شدتەلە وقوع بولق اوزرە اون الى سنه دوام اىتشە قره مانلىلرده اسكتىدر بىك ده ايشە قارىشىش ، بىحر سفيديك آناطولى سواحلى وندىك دونخاسى طرفىدن تخرىب ايدىلشىز . ٨٧٢ دە شهر يار مشارايلە حضرتلىرى بالذات اسكتىدر بىك اوزرىنە يورىيوب مقر حکومتى اولان قرويا شەھرىنى حصر وتضييق اىلدىكى كې ايلبىسان قلمە سنى بنا اىتىشلى واسكتىدر بىك الله پكىرىمك اوزرە بولنىشلىر اىكى مۇمىالىه نىصلە فرار ايدىرك مملكتىنى وندىكلىلرە ترك اىلدىكى حالدە وفات اىتىشىز . فاتح حضرتلىرى آرناؤودلىنى كاملاً ضبط اىتىدەكەن سکرە هرسك قطمه سنه تجاوزلە اوراسىنى ده آوردە قبضە تسخىر اىلشلردر .

٨٨٣

اشقودرە محاصرەسى — بالادە بىيان اولنان وندىك جنكىنەك كەمە

دوره سنی اشقدوره محاصره سی تشکیل ایدر. ما نه نک او زانفلته و بولارک فوق الماده عارضه لی بولمنه مینی فاتح حضرتلى اشقدوره او کنه بیوک محاصره طوبىرى جاب ایده مەکارند شەر مذکور جوارند ترتیب ایندیرمش اول قلرى اساغه او جاققلرنده جسم طوبىر دوکدیروپ موقع لازمه يه تئییه ایتدىكىن صکره قلمه مسخکمەي دوونك باشلامشىلدەر. شو بومباردمان تئییه سىنە قلمه دیوارلرندە متدد كىدىكار پیدا اولدىغى جەتمە ١٤٧٨ سنه سى تۈزىنەك يىكىمى اىكىنجى كونى فتح حضرتلى هجوم عمومى اجراسى امر ایشىلدردە بولھجوم انسانىدە و قوعبولاڭ قانلى مخارباتك تفصىلى پاك او زوندر. قەنەنک برج و باروسە عثمانلى سنجاغى چىكماش اىكىن يىنە وندىكايلىك اندامىلە عسا اكىر عثمانىه رجەتە مجبور اولشىدر. بش كون صکره و توقيع بولاڭ اىكىنجى و آنى متعاقب اجرا ايدىلەن اوچنجى بولھجوم دخى تئییه پىزىر او له مشىدر. نهایت فاتح حضرتلى او زنوس زاده احمد بىك قرق بىك كشى ايلە فەنەنک حصر و تضييقىندە دوامە مأمور ايدرك اردوی هاييونى اورادن چىكمىشلەر، فقط اشقدوره جوارندەكى قلاع سائەتىي كاملاً ضبط ايتىشىلدەر. وندىك مخاربه سەنە تئییه ويرىمك او زرە عقد اولنان مەـاهىدە مقتضاى سنجە اشقدوره اك صکره عقايمىلە تىلىم اولنەرق فقط متباق مسخىفظلى ايلە اهالىسى قەرمانلىقلرى يە حرمە اسلە واشىالىلە چىكمىك مأذون اولمشىلدەر.

٨٧٧

او تىق بلى مخاربه سى — تفصىلاتى امها تكتب تارىخىيده ذكر ايدلىكى وجه ايلە بتون ديار ايرانى يد ضبطنە كېيرمش او لان او زون حسن كىندىسەنە تیورلۇنک سوسى ويرەرك دولت عليه يە خصم او لان بعض بكارى جما يە ايلە برابر اقاليم شرقىيەدە فرماننفرما اولىق هوـنە دوشدىكىندەن فاتح سلطان محمد خان حضرتلىينە مقابلە ايدە بىلە جىكى فلنندە بولنیوردى . فاتح سلطان محمد حضرتلىينە كوندرمش او لدىغى برايى نامە كىستاخانە او زرىنە سلطان مشارا يە حضرتلى او زون حستە اعلان حربه قرار ويرەرك ٨٧٧ سنه سى مارت آينك نهایتنىدە كىندىلەر اسکداردن حرکت ايدىكارى كېيىزدى كېيىولىدۇ آناظولى ساحلە كېمىشدەر .

اردوی هاييون بكتىزارىنە موافقىتىدە قەرمان والىسى شەزادە مەطى

وقاز آباده موصلتندمده آمامیه والیسی شهزاده بازید حضراتی ایالتلری عسکریله اردويه اتحاق ایتشلدر. شو حاله اردوى هایونك قرق سپهان ویکرمی بیک عسکردن مرتب صاغ جناح قوماندانلغی شهزاده بازید حضرتلریله روم ایلی بکار بک خاص مراد پاشایه ویکرمی درت سپهان یکرمی بیک عنبدن مرکب صول جناح قوماندانلغی شهزاده مصطفی حضرتلریله داود پاشایه خائمه او لووب مرکرده دخی بر ممتاز پادشاه حضرتلری بولنقده واردونک طیمه نشکیل ایدن آقینجیلر میخال اوغلی علی بک قوماندھسیله ایلری کیتکده ایدی. او زون حـن فرات نهرینه یقین بربرده تحصن ایدرک اردوسنک صاغ جناح شهر مذکوره استناد ایتدیرمش. خط رجمتی ده بر سلسه ایله تح ماءظبه به آلش ایدی. آقینجیلر بو موقعه یاقلاشدقلری زمان دنمنک قوتی اولدیغی کوره رک رجمت ایتشلرسـه ده خاص مراد پاشا ایلری کیتھمک او زره فاتح حضرتلری طرفـدن ویریلن اوامر شـدیده خلاـته اوله رق او زون حـسنک کوستردیکی بر سـاخته رجمـته آلدـنوب فـرقـه سـیله بـک اـیـلـرـی کـیـتمـشـ اـولـدـینـدن او زون حـسنـک دـامـ اـغـفـالـه دـوـشـوـبـ کـمـدـیـسـیـ وـ مـعـیـتـیـ عـسـاـکـرـیـنـکـ قـسـمـ کـلـیـسـیـ تـلـفـ اـولـشـدـرـ . شـوـ مـنـلـوـبـیـتـ فـاتـحـ حـضـرـتـلـرـنـجـهـ مـوـجـبـ مـأـيـوـسـیـتـ اـولـیـوـبـ اـرـدـوـیـ هـایـونـیـ بـایـبـورـدـ اوـزـرـینـهـ سـوـقـ اـیـلـدـیـلـرـ . رـبـیـعـ الـاـوـلـکـ بـرـنـجـیـ پـازـارـ اـیـرـتـسـیـ کـوـنـیـ تـرـجـانـ جـوـارـینـهـ موـاصـلـتـلـنـدـهـ اوـزـونـ حـسـنـ اـرـدـوـسـنـکـ اوـتـلـقـ بـلـیـ صـرـتـلـنـدـهـ تـشـکـیـلـ صـفـ حـرـبـ اـلـشـ اـولـدـیـغـیـ کـوـرـوـلـشـدـرـ . بوـ اـرـدـوـنـکـ صـاغـ جـناـحـ اوـزـونـ حـسـنـکـ کـوـچـکـ کـوـچـکـ مـخـدـوـیـ زـینـلـکـ ، صـولـ جـناـحـ بـیـوـکـ اوـغـلـیـ اوـغـورـلـیـ مـحـدـخـانـ قـوـمـانـدـهـ سـنـدـهـ اـیدـیـ . فـاتـحـ حـضـرـتـلـرـینـهـ بـالـتـوـدـیـعـ آـنـاطـوـلـیـ وـعـزـبـ عـسـکـرـیـ اوـ جـهـتـهـ وـصـاغـ شـهـزـادـهـ مـصـطـفـیـ حـضـرـتـلـرـینـهـ بـالـتـوـدـیـعـ آـنـاطـوـلـیـ وـعـزـبـ عـسـکـرـیـ اوـ جـنـاحـ قـوـمـانـدـانـلـغـیـ شـهـزـادـهـ باـزـیدـهـ بـالـاعـطـاـ رـومـ اـیـلـیـ عـسـکـرـیـلـهـ یـکـیـچـیرـیـلـرـیـ اوـ طـرـفـهـ قـعـیـیـهـ اـیـتـشـلـرـ ، کـنـدـیـلـرـیـ مـرـکـرـدـهـ بـولـنـشـلـدـرـ . اـیـلـکـ هـجـبـوـمـدـهـ شـهـزـادـهـ مـصـطـفـیـ زـینـلـکـ فـرـقـهـ سـنـیـ پـرـیـشـانـ اـیـدـوـبـ عنـ بـلـوـکـ قـوـمـانـدـانـیـ گـمـودـ اـفـاـ بالـذـاتـ زـینـلـکـ باـشـنـیـ کـسـعـشـ وـشـهـزـادـهـ باـزـیدـ اـخـانـ دـخـیـ اوـغـورـلـیـ خـانـ مـغـلـوـبـ اـیـتـشـدـرـ . اوـزـونـ حـنـ بـوـحـالـیـ کـوـرـوـنـجـهـ اوـتـاغـنـیـ اـرـدـوـکـاـهـنـیـ تـرـکـ اـیـدـوـبـ فـرـارـ اـیـتـشـدـرـ .

قریمک فتحیله جنويزلرک اورادن اخراجنه مأمور ایدیله رک اوراسی سلطنت
سینیه نک بر ایالت همتازه سی حاله قلب ایدلشدرو.

۸۸۹

بغدان سفری — حاکمنک وفاتی او زرینه او غلی دائزه اطاعت خارجنه
چیقدیغندن بگدانه سفرهایون و قویوبولوب ممالک مذکوره از سرنو قبح اولغشدر.

۸۸۴

ایتالیسا سفری — موره والیسی کدیک احمد پاشا دونما ایله ایتالیسا
سواحلنک فتحنک مأمور ایدیله رک زانطه آطه سی و او ترانت بلده سی ضبط
المشدر.

عهد سلطان بازید خان ثانی

۸۸۹

بغدان سفری — کای و آفکرمان قلمه لینک ضبطنی موجب اولمشدر.

۸۹۱

مصر سفری — ملک مصر قایتبایه اعلان حرب اولنوب بر قاج چرخه
محاربه نهندن صکره شدتی بر محاربه و قویوبولش ایسه ده عساکر عثمانیه مغلوب
اولنوب آناتولی بکلر بکی هرسک زاده احمد پاشا اسیر اولمشدر. در دنجی
سفرده خادم علی پاشاده وفق اوله مامشدر.

۹۰۷

وندیک محاربه سی — وندیکلیلر فاتح سلطان محمد خان حضر تریله عقد
الله کاری معاہده مقتضاسنجه مورنک بعض مواقعی محافظه ایتشلر، لکن
صکره دن بوئنده یاچه ایله دراج لیانه تجاوز ایدوب اورالرینی ضبط ایتشلر دی.
بوسنہ والیسی اسکندر پاشا موافق مذکوره بی استداد ایله پرایر سوق ایلدیکی
اقیمهیلر وندیک جوارینه قدر اولان یزلری یغما ایتشلر دره مورده وندیکلیلر ک
الرنده قالان قلاع دخی ضبط اولغشدر. بو وندیک سفرینک اک مهم حادثه سی.

وندیک سفینه لریله ایدیان شدتلى مغاربە بخزیدر، بومعاربەدە عثمانلى قپوداڭلەندن
براق رئىس سوار اولدىيى قاپۇنك اىكى طرفە اىكى دشمن كىمىي ياناشدىيىنى
كورونجى-ه كىيلە اتش ويروب اوچنى دە احراق ايتىك صورتىپە اظھار جلاست
ايتىشدەر .

عهد سلطان سليم خان اول

۹۲۰

ایران سفرى، چالدىزان مغاربە عظيمەسى — شاه اسماعيل صفوينىڭ سلطان سايم حضرتلىرىنى اخافە ايتىك خiliaسنه دوشمى ۹۲۰ سنه سىنە كىندىسىنىڭ اغان حرب ايدىسىنى باعث اولىشىدر. بالذات سلطان سليم حضرتلىرىنىڭ قوماندارى تختىنده بولنان اردوى هاييون سپواسە مواصىتىدە يوقلامە ايدىلەر لە يوز قرق يېك كىشى موجود اولدىيى كورولىكلە قرق يېك كىشىسى سپواس ايلە قىصرىيە اراسىنە براقيلوب يوز يېك كىشىلەك اردوى هاييون كردىستان طريقيلە ایران اوزرىنە يورودى . ترجانە موامىلت اولىندىقدە يكىچرىيلر «ايلىرى يېقىز» دىه مخالفتە قالقىشىدە قلۇنەن سلطان سليم حضرتلىرى . « راحت ايستىن تېپورلۇر قارىيلرىنىڭ ياننە دونسوزلەر دشمن ايلە كورە شەجىك مردىلر بىنلە كلسۇن . اكىر اىچكىزدە ارى يوق ايسە بن يالكز كىدرم » عتاب مردانەسىلە يكىچرىيلرى دائىرمە اطاعتە المشىلدەر .

اردوى هاييونك پىشدار فرقەلرى شەوار زادە على بىك ايلە مىخال اوغلى على بىك قوماندارى تختىنده ايدى . چالدىزان سەھراسىنە اوزاقدن دشمنى كوردىيلر . ۹۲۰ سنه سى رجبىنىڭ اىكىنجى كۇنى چالدىزان مغاربە مشھورەسى وقوع بولدى . قاعدة قدييە وجه ايلە آناطولى بىكى خادم سنان پاشا ايلە زينل پاشا آناطولى عسکريلە صاغ جناحە، روم ايلى بىكار بىكى حسن پاشا روم ايلى عسکريلە صول جناحە و روم ايلى و آناطولى عنبلرى جناحلوڭ منتهاىسىنە يەنى تىور زنجىرلەر ايلە يكىدىكىرىنىڭ رېبط اولنان طوبىلرى سىتر اىچون آنلەك اوكتە قوللىشىدى . يكىچرىيلر مەركىزدە بولنوب آنلەك آرقە جەتنىدە پادشاھ حضرتلىرى ايلە هرسك زادە احمد پاشا، دوقە كىن اوغلى احمد پاشا و مەھىطى پاشا نامىندە اوچ وزىرلىرى اخىد موقع ايتىش، يكىچرىلىنىڭ صەقلىرىنىڭ اوكتە عربەلر، دوھلر سپر ايدىلىشىدى .

شاه اسماعیلک اسله ناریه سی اولدیندن اردوسنی ایکی فرقه یه بالقسمی
بریسی بالذات کندیسته قومانداسیله عثمانی اردوسنک صول جناحنه هجوم
ایلدیکی صرده طوپلرا اوکنده کی عن پلری چکمکه، طوپلری ایشلمکه وقت بولنه مدیندن
روم ایلی عسکری پریشان وبکار بکی حسن پاشا تلف اولشدرو فقط صاغ
جناحده خادم سنان پاشا طوپلری وقتیله ایشلده رک ایران قومانداني اوستاجلو
اوغلی محمد خانی تلف و فرقه سنی پریشان ایتش اولدیندن یکچوبلرده روم ایلی
عسکریتک امدادیته شتاب ایله عمر به سپلری آراسنند دشمنی قورشونه
طوتقلرندن ایرانلیلر کاملاً مغلوب اولوب شاه اسماعیل دخنی مجروحای زه
دوشمش، بیک مشکلات ایله قورتیله بیلمش ایسهده حرمی، اردواکاهی کاملاً ید
عثمانیانه دوشمیشدر.

اشبو محاربه ده عثمانلیلردن اون درت سنجاق بکی وایرانیاند اون درت
خان تان اولشدرو. محاربه نک فرداسی تبریز اشغال اوئمیشدر.

— ۹۲۲ — ۹۲۳

مصر سفری — مصر حکمداری سلطان غوری طرفندن عثمانی سفراسته
سوء مقامله ایدلسی اوزرینه سلطان سلیم حضرتلری ایران اوزرینه کیتمکده
اولان اردوی هایونی درحال مصره ظوغری سوق ایدرک حلب جوارنده
(مرج دابق) نام محله عثمانی چرکس اردولری چارپیشوب بر اینی ساعت
ظرفنده چرکس اردوسنی پریشان اولشدرو. سلطان غوری قاچارایکن منزو لا وفات
ایتشدر. بوندن صکره سلطان سلیم حضرتلری حلبی، شامی، قدسی و جوارینی
ید ضبطه پکیره زک چوله طریقیله قاهره یه واصل اوله رق (ردانیه) موقعنده
تکرار چرکس اردوسنی ملاقی اولدیلر. (۹۲۲ ذی الحجه ۲۹) سلطان غورینک
پرینه مصر حکمدار لغنه تعیین اولنان طومانیای بر ضربه ده پادشاه حضرتلرینه
ضرر ویرمک اوزره بر قاج فدائی سواری ایله برابر تا منکر اردوی هایونه
قدر کیره بیلمش ایسهده اوصره ده سلطان سلیم حضرتلری قوماند ویرمک اوزره
جناحله کیدوب اوراده بولتدقلرندن طومانیای سنجاق یانده بولنان وزیر اعظم خادم
سنان پاشایی و رمضان اوغلی محمود بکی و امرادن دیکن بر ذاتی قتل ایلشدرو.
لکن عساکر عثمانیه ده مصر اردوسنی تکرار پریشان ایتش، قاهره یه اشغال
ایلشدرو. مصر سفرینک تیجه ننده خلافت مقدسه، اسلامیه، خاندان جلیل الشان.
عثمانی یه انتقال ایلندرو.

عهد سلطان سلیمان خان قانونی

برنجی سفر هایون — صربستانده بخارلیلرک ید ضبطنده بولنان بلغرا
و شاباچ قلعه لریله قلاع سائره قتح ایدلشدرا (۹۲۷) .
ایکنچی سفر هایون — ردوس جزیره سی برآ و بحراً حصر و تضییق
اوله رق ید ضبطه پکیلدیکی کبی (۹۲۸) جزیره مذکوره یه تایم اولان سائر
آطمبلدہ ضبط اولنمشدرا . بو محاربه ده عثمانلیلر ایلک دفعه اوله رق خبره
استعمال ایلشدرا .

اوچنچی سفر هایون — سلطان سلیمان قانونی حضرتلى ۹۳۲ سنه سنه
یوز ایلک کشیلک بر اردوا ایله اوچیوز قطعه طوبی استختاب ایدرک بخارستان
اوزرینه یوریشلدردرا . سنه مذکوره ذی القعده سنک یکرمی برنجی کونی مشهور
(مهاج) محاربه سی و قوعبوله رق بخار اردوسنک برنجی صنی ایلک هجومده
روم ایلی عسکرینی آناتولی عسکری اوزرینه پوسکور تیکه موفق اولمش ایسه ده
بالی و خسرو بکلرک آقینجیلری مختصن بولندقلری وادیدن بردن بره بخارلک
خط رجمی اوزرینه صولت کوستره رک هساکر مهاجه یی ایکی یه آییرمش و بو
صره ده اون خطوه مسافه دن طوپلرک شدتله آتش ایتسی دشمن صفلینی
آلت اوست ایدرک غابه یی تأمین ایتمشدرا . بو محاربه بخارستانک قتح و تسخیرینی
انتاج ایلشدرا .

دردنچی سفر هایون — ویانه محاصره سی .
بنچی — آلامان سفری .

۹۴۲ — ۹۴۰

آلنچی عراقین سفری — بوسفر هایونده تبریز، وان و عادل جواز طرفه
وعراق عجم کاملاً ضبط ایدلادکدن بشقه عراق عربه توجیه وجهمه عزیمت
بیوریلارق (۹۴۱) سنه سنه بغداد قتح ایدلشدرا .
اردوی هایونک تبریزدن بغداده کلیسی اک مهم سوق الجیش حرکاتندندره

۹۴۳

پدنچی سفر هایون — ۹۴۰ تاریخنده سفینه لریله برابر در سعادته کامه رک
سلطان سلیمان قانونی حضرتلى یه عرض خدمت ایتش و جزایر بکار بکیلکی زتبه سیله

تلطیف بیورلش اولان بارباروس خیرالدین پاشانک اسفار بحریه‌ی دوالت علیه ایله وندیک آراسنده مباربه ظهورینه باعث اولنشدر. اردبیل هایون ۹۴۳ سننه‌سنه برا آلونیه سوق اولنه رق آرناؤوداق ساحلنده هنوز قبضه تسبیحه کیره مش اولان یزد ضبط ایدلیش اولدینی کپی وزیر لطفی پاشا و بارباروس خیرالدین پاشا قوماندھر نده بولنان دوننمای هایون ایتالیا ساحلرینی اوره رق عودت ایدر ایکن وندیک کیلریله حرب ایتشلر و فقط وندیک دوننماسی منقرض ایده مدکار ندن قورمی محاصره ایلشلدر.

۹۴۵

سکر نجی بغداد سفری — پو سفر هایونده بغداد بکی مجبور فرار اولوب تملکت مذکوره بکایی برادری استfan و ویوودجه‌یه ویرلشدر.

۹۴۵

پروزه مباربه بحریه‌ی — بارباروس خیرالدین پاشا بحر سفید آله لرینک قسم کلیسی اوروب ضبط ایلدکن صکره استانکویه عودتنده پاپا و وندیک و اسپانیا کیلریتک مشهور قپودان آندریادوریا قومانداسیله نارده کور فزی ساحلنده بولنان پروزه قله سفی محاصره‌یه تشبت ایلدکلرینی خبر آلسیله هان دوننمای هایون ایله آنلرک او زرینه هجوم ایدر ک آندریادوریا قپودانک دوننماسی بریشان ایلشلدر.

۹۴۶

سلیمان پاشانک هند سفری — چکرات حکمداری پهادر شاه بر طرفدن مغول حکمدارلندن هایون شاهک و دیکر جهتدن هندستان طرفانینه تجاوز ایدن بور تکیز لک تضییقانی آلتنه عاجز قالوب طرف سلطنت سنه دن استحصال ایتش اولسیله سلطان سلیمان قانونی حضر تلرینک امر لیله سویشه عظیم دوننمای ترتیب واستانبولدن او تو ز بیک هدر قره وکی عسکری و مهمات لازمه سوق هو ترسیب اولنوب مصر بکار بکی خادم سلیمان پاشا هند سفرینه مأمور ایدلدی. پاشای موی ایله دوننمای ایله بور تکیز لک ید ضبط نده بولنان (دیو) قله سی اوکنه واصل اوله رق تامة مذکوره بیکرمی بر کون برا و بحر آ محاصره ایلش ایسه ده ضیعلی موفق اواه مشدر. مذکور قله طقوز قطمه بیوک محاصره

جنتکان فاتح سلطان محمد خان غاری حضرتلى

ملوپله دوولش اولدېنندىن بورشىكىز مۇزىنلىرى عثمانىلرلەك اوەدر او زاق مىافىيە
بىرلەك مىاحاپىرە طوپى نقلنەدە مشھۇد آثار مۇۋاپىتلىرىنى لىسان تقدىر ايلە بازمشىلدەر.

٩٤٨ - ٩٥١

طقۇزنجى واو تىجى سەنھارىلار — آوستىريا حكىمدارى بودىنى مىاحاپىرە
ايلىكىشىق وزرادەن سقۇلائى محمد پاشا سىزىعما شەھىز مەذكورك تەخلىصىنە مائىور
ايدىلوب (٨:٩) سەنمىنە و كەھايىزدە استابولدىن خەركت ايلىدى. موڭك

جنتکان یاوز سلطان سلیم خان اول حضرتلى

مايون بودىنه واصل اویزدن اول محمد پاشا دشمني بوزوب دشمن لاشهلىنى طونىيە دوكش و متماپاً موکب مايون يتشوب بودين طوفريدين طوغرىيە مالك عثمانىيە الحاق ايىلشدەر .

لكن فردىناند قوه كليئه عسکريي سوقىلە پاشتىيى محاصرە ايىلدىكتىن (٩٥٠) سنه سندە تكرار بخارستان اوزرىنه كلىتلى براردو سوق اولنەرق پاشتى محاصرە دشمنىن قورتارلىش ، بخارستانك تمام قىخى مىنسى اولىشدەر .

طقوزنگی سفر هایون انسانسته آلمانیا امپراتوری شارلکن جزایر قیلرینه عسکر دوکش اولسیله خیرالدین پاشا قوه قاهره ایله اعدای او را لدن طرد ایتش، فرانسه سفیرینک طبی او زرینه فرانسه دونخاسیله بالاتفاق شارلکنه تابع اولان نیس قلعه سنی طوبه طو تمشد (۹۴۸) .

۹۶۰ — ۹۵۵

اون برنجی واون ایکنچی ایران سفرلی — ایران شاهی طه با سبه اعلان حرب ایدیلوب آز مدتده اردی هایون تبریزی ید ضبطنه پکیر مشدر. بوسفر انسانسته کرجستان دخی ضبط ایدلشد. سفر مذکور و قوعبولور ایکن مجارتان احوالی تکرار فاریشید یغندن روم ایلی بکار بکی صقولی محمد پاشا سکسان بیک قدر عسکرله مجارتانه مأمور ایدلای. مشارالیه بچی، چنادولیسوه قله لرینی ضبط ایدوب طمشواری ده حصر و تضییق ایلشد.

قیش موسمنک حلوله و دشمنک کثرته و رو دیته مبی ۹۵۸ ده محاربه ترک اولنوب بلغاراد مشتاسته عودت اولنمش ایمه ده ایرتی سنه تکرار مجارتانه هجوم اولنوب و سپریم و طمشوار قله لری وصولنق حصاری ضبط و اکری محاصره اولنمشدر ۹۵۹ ده پیری رئیس سویشدن دونخای هایون ایله بحر محیط هندی به چیقوب مسقط سواحلی و بحرین آله سنی ضبط ایتش ایمه ده هر من بوغازی آچیقلرند پور تکیزله ایله و قوعبولان محاربه ده مغلوب اولمشدره مؤخرآ دونخای مذکور قوماندانلغی در همده ایدن سیدی علی رئیس دخی پور تکیزله بر ایکی محاربه بحریه ایدرک غالب مغلوب بلی اولدیفی حالده فورته سفاش عثمانیه بی طاغتمشد.

۹۷۲

مالطه سفری — بو سفره مشهور قورصان و طرابلس غرب بکار بکی طور غود پاشاده مأمور اولدیفی حالده مالطه قلعه سنک اشای محاصره سنته شهید اولدیغندن قتع جزیره میسر اولقزرین سفره ختام ویرلشد.

۹۷۴

اون اوچنجی سفر هایون، سکتوار سفری — مشهور صقولی محمد پاشائیک تلقینیله نجیه حکمداری ماقسیلیانه اعلان حرب اولنوب اردی هایون ایله برای

سلطان سليمان خان حضرتلىرى ده درسعادىتن حركت بىورمىشلدرد. موکب هايون پلفراده مواصىلتىندن صكىر آكرى اوزرىنه كىدىلەك مقرىر اىكىن سكتوار حصارى مخافظى جنزا زەريپى پىشدار فرقە لىزىندن بىرىنى شىخون ايلە پريشان ايلدىكىندن اردوى هايون سكتوار اوزرىنه توجىھ اولىغىشىر. مذكور حصار برقاچ كۈن ظرفىدە هجوم ايلە ضبىط اولىغىشىر (۲۱ صفر ۹۷۴). لەن قىع اوالندينى آشامى سلطان سليمان حضرتلىرى ده اوتاباغ هايونلىزىندە ارتحال داربىقا ايلىشلدرد.

عهد سلطان سليمان خان ثانى

۹۷۶

يۇن فتحى — حبس بكار بىكى اوز تىمور اوغلى قىثمان پاشا ايلە مصر بىكار بىكى سنان پاشانكە هەمشىرىلە يۇن قطۇھىسى قىع اولىغىشىر.

۹۷۹

قېرىس فتحى واينە بختى محاربە بىحرىھى — جلوس سليمان خانىي متعاقب قېرىس جزىرسى قىع اولىنوب دونخانى هايون اورادىن عودت ايدر اىكىن يۇناسستانىدە اينە بختى لييانە كىرمىش وحالبۈكە قېرىس كەممەتلىك شتاب ايدن پاپا وندىك واسپانىدا دونخانى دوئىنارى دونخانى هايونى مذكور لييانە صىقىشىدىرىوب كاملاً محو واحراق اىلشىدر. لەن مشھور صقوللى محمد پاشا بىر سەنە ظرفىدە يېكىدىن مەكمەن بىر دونخانى وجودە كەتىرىشىدر.

عهد سلطان مراد خان ثالث

۹۸۲

وادى السبيل محاربەسى — پۇرتىكىز قرالى دونسا باستيان فاس اوزرىنه عىڭىر سوق اىتش اولوب فاس حكمدارى استىداد ايلدىكىندن جزاڭ بكار بىكى زەمىزان پاشا امدادە مأمور ايدىلش، وادى السبيل محاربەسىندە قىراك اردوسى مەترقى كەندىسى مقتول اولىشىر.

۹۸۵ — ۹۹۸

ایران سەرنى — شاه اسماعىل صفویك فرزىند و خلفى شاه طهماسبك

وقاتنده عمالک ایرانیه احوالی قاریشمش اول دیندن ارضروم بکار بکی خسرو پاشا فرستدن استفاده ایدلیسی توصیه ایتش، کرجه صقولی محمد پاشا حربک طورینه مخالفت ایلش ایسهده دیگر یکی یتشمه وزرانک تلقینیله ۹۹۸ سننه سنه ایرانه اعلان حرب اول نشدر.

اون ایکی سننه دوام ایدن شو حرب مدید انساننده للا مصطفی پاشا چلدیر محاربه مشهوره سنی رقاز آنوب تفلیس و کرجستان و شروان بلادینی ضبط ایلش، او ز تیمور او غلی عثمان پاشا طاغستان طرفانی ید ضبطه پکیره رک تبریزی ده قبح ایتش و طاغستاندن استانبوله قره دن کلشدر. محاربه مذکوره تبریز، کنجه، قارمن، روان، نجفوان، شکی، شماخی، تفلیس قلعه‌لری دولت علیه یه قلمق او زره فرهاد پاشا مصالحه نامه سیله تاییجه نشدر.

۱۰۰۵ — ۱۰۰۶

آوستريا سفر طویلی — آوستريا ممالکنه چاپول ایدن بوسنه بکار بکی حسن پاشانک پوصویه اوغرایوب تلف اولیسی او زرینه نچه یه اعلان حرب خصوصی مذاکره اولنوب و کلانه بعضاً بوكا مخالف بولنسلرسه ده فاتح یعن سنان پاشا فرهاد پاشانک ایران سفرنده قازاندیغی شان و شهرتی استرقاب ایدوب کنديسي ده احراء شان ایتك املیله نمچه یه اعلان حرب ایدیرمیش، ۱۰۰۱ سننه سی موسم شتائنده استانبولدن حرکت ایلشدر. مشارالیه یانق قلمه دنیان راب حصارینی ضبط و آوستريا لیلری مغلوب ایتش ایسهده افلاق و ویوده سی میخال بک عصیانه و بو صورته محاربه نک امتدادیه باخت اولشدر.

عهد سلطان محمد خان ثالث

اکری سفر هایونی : اشبوا سفر آوستريا لیلره قارشی و قوعبومشدر. پادشاه حضر تریزیک بالذات سفره چیقمش اولملری او زرینه نمچه حکمداری ماقسیلیان ایله اردل قرالی سیکیز موند دخی قوه کلیه عسکریه ایله قارشی چیقمشلر دی. محاربه محارستانده اکری شهرینه سکن اون ساعت مسافه سی اولان خاج اووه نام صحراده ۴ ربیع الاول ۱۰۰۵ و ۲۵ تشرین اول ۱۵۹۶ تاریخنده و قوعبومشدر. دشمنک ایلک هجومی غایت شدتی اولوب حق طرف طرف هـ اـ کـرـ عـمـانـیـهـ پـرـیـشـانـ وـ مـجـبـورـ فـرـارـ اـولـشـ،ـ دـشـمنـ عـسـکـرـیـ تـاـ اوـتـاغـ هـایـونـ

جوارینه قدر ایلریلیوب آنجی ، قره قوللنجی و قادر بکجیلری الـرینه کـن صوبا . کـنچـه . فـازـیـقـ کـبـیـ آـلـاتـ مـدـافـعـهـ اـیـلهـ دـفـعـهـ صـائـهـ مـجـبـورـ اوـلـشـ ، اـمـراـ اـمـیدـ ظـفـرـ قـالـدـیـفـنـ کـوـرـهـ رـکـ پـادـشاـهـ حـضـرـ تـلـرـنـیـ سـاحـلـ سـلامـتـهـ اـیـصـالـ اـیـلـکـ چـارـهـ لـرـنـیـ دـوـشـوـغـنـکـدـهـ بـولـنـشـ اوـلـدـیـفـنـ صـرـهـدـهـ بـرـطـرـفـدـنـ شـیـخـ الاـسـلـامـ مـشـهـورـ سـعـدـالـدـینـ اـفـنـدـیـ صـبـرـ وـثـبـاتـ تـوـصـیـهـ اـیـلـهـ جـلـهـیـ تـشـبـیـعـ اـیـلـدـیـکـیـ کـبـیـ بـرـطـرـفـدـنـدـهـ دـشـنـکـ بـکـ زـیـدـهـ طـاغـیـشـ اوـلـدـیـفـنـ کـوـرـنـ طـلـیـمـهـ قـوـمـانـدـانـیـ جـفـالـ زـادـهـ سـنـانـ پـاشـاـ اـیـلـهـ قـالـنـایـ قـعـ کـرـایـ خـانـ آـرـقـهـ طـرـفـدـنـ دـشـنـهـ صـوـلـ کـوـسـتـرـهـ رـکـ تـأـمـینـ غـلـبـهـ کـامـلـهـ اـیـلـشـلـدـرـ .

بو محاربهـهـ یـوزـ بـیـکـ قـدـرـ دـشـنـنـ تـلـفـ اوـلـشـ ، اـزـدـوـکـاـهـلـرـ ، بـالـجـلـهـ طـوبـ وـمـهـمـاتـ وـجـبـهـ خـانـهـلـرـ ضـبـطـ وـاغـتـنـامـ اوـلـشـنـدـرـ .

قـنـیـزـهـ مـحـارـبـهـسـیـ — اـکـرـیـ مـحـارـبـهـسـیـ غـلـبـهـ کـامـلـهـ اـیـلـهـ نـتـیـجـهـ لـنـشـ اـیـسـهـدـهـ دـشـنـنـ بـحـقـ تـعـقـیـبـ اوـلـنـوبـدـهـ طـلـبـ مـصـالـحـیـهـ مـجـبـورـ اـیـدـلـهـ مـشـ اوـلـدـیـفـنـدـنـ موـکـبـ هـایـونـ استـانـبـولـهـ عـودـتـ اـیدـرـ اـیـتـزـ آـوـسـتـرـیـاـلـیـلـرـ تـکـرـارـ هـجـومـهـ باـشـلـامـشـلـرـ ، حتىـ بعضـ پـرـلـرـیـ اـسـتـیـلاـ اـیـلـشـلـرـ اـیدـیـ . نـهـایـتـ صـدـرـ اـعـظـمـ اـبـرـاهـیـمـ پـاشـاـ باـلـذـاتـ سـفـرـ چـیـقـهـ رـقـ (١٠٠٨)ـ دـهـ قـنـیـزـهـیـ قـتـھـ مـوـقـعـ اوـلـشـنـیدـیـ .

قـنـیـزـهـ مـحـافـظـهـسـیـ بـرـ مـقـدـارـ عـسـکـرـلـهـ غـازـیـ نـامـدارـ تـرـیـاـکـیـ حـسـنـ پـاشـاـیـهـ خـواـهـ قـلـنـشـنـیدـیـ . نـمـچـهـ لـیـلـرـ قـنـیـزـهـیـ ضـبـطـ اـیـچـوـنـ اوـلـانـجـهـ قـوـتـلـیـلـهـ هـجـومـ اـیـتـدـیـلـرـ ، قـلـعـهـنـکـ مـحـافـظـلـرـیـ درـتـ بشـ بـیـکـ کـشـیدـنـ زـیـادـهـ دـکـلـ اـیـکـنـ اللـیـ بـیـکـ مـتـبـاـوزـ دـشـنـهـ مـقـابـلـهـ وـ غـلـبـهـ اـیدـرـکـ بـالـجـلـهـ طـوبـ ، چـادرـ وـ جـبـهـ خـانـهـسـنـیـ ضـبـطـهـ مـوـقـعـ اوـلـشـلـدـرـ . بوـ غـزـوـهـ کـبـرـاـ مـالـکـ شـاـهـانـهـیـ اـعـلـانـ قـلـنـهـ رـقـ تـرـیـاـکـیـ حـسـنـ پـاشـاـ وزـارـتـهـ وـ تـشـرـیـفاتـ مـخـصـوصـهـ پـادـشاـهـیـ اـیـلـهـ تـبـحـیـلـ وـ تـلـطـیـفـ اوـلـنـوبـ هـرـ آـقـشـامـ دـهـایـ پـادـشاـهـیـ یـهـ تـرـدـیـفـاـ قـنـیـزـهـ غـازـیـلـرـیـهـ دـخـیـ خـیرـ دـعـاـ اوـلـنـقـ بـالـجـلـهـ مـوـاقـعـ عـسـکـرـیـهـ یـهـ اـمـرـ وـ فـرـمـانـ بـیـورـلـدـیـ وـ طـرـفـ هـایـونـدـنـ قـنـیـزـهـ غـازـیـلـرـیـهـ التـفـاتـ مـخـصـوصـهـ اوـلـهـ رـقـ کـوـسـ وـ عـلـمـ کـوـنـدـرـلـدـیـ .

ایـرانـ سـفـرـیـ — دـوـلـتـ عـلـیـهـنـکـ غـربـ جـهـنـدـهـ نـمـچـهـ اـپـلـهـ سـفـرـدـهـ بـولـنـسـنـدـنـ وـ آـنـاطـوـلـیـدـهـ اـشـقـیـاـ فـلـهـوـرـنـدـنـ اـسـتـفـادـهـ اـمـلـهـ دـوـشـنـ شـاهـ اـیرـانـ عـبـاسـ خـانـ ۱۰۱۲ـ سـنـهـ سـنـدـهـ دـوـلـتـ عـلـیـهـیـ اـعـلـانـ حـرـبـ اـیدـوـبـ تـبـرـیـزـیـ زـنـجـیرـ قـیرـانـ عـلـیـ پـاشـادـنـ ضـبـطـ اـیـلـشـنـیدـیـ . ۱۰۱۳ـ سـنـهـ سـنـدـهـ جـفـالـهـ زـادـهـ سـنـانـ پـاشـاـ سـرـعـسـکـرـ نـصـبـ اوـلـهـ رـقـ شـاهـ اـیرـانـ اوـزـرـیـنـهـ یـورـیـشـ اـیـسـهـدـهـ سـلـاسـ جـوـارـنـدـهـ اـرـضـرـوـمـ

بکر بکی صفر پاشا و عسکری مغلوب اولوب سر عسکر پاشا نک تحت امر نده کی عسکر طاغیش اول دیندن جفاله زاده سنان پاشا مایوساً دیار بکره رجعت ایدوب اور اده کدر نده ارتحال ایلشدرو. مؤخرآ سلطان عثمان خان نانی حضر تلویت ک زمان نده صدر اعظم خلیل پاشا ۱۰۲۷ سنه سنه دیار بکردن حرکته ایرانیلری تبریزی ترك ایتمک و اردبیلی ضبط ایله دشمنی عقد مصالحه یه مجبور ایلشدرو.

لهستان سفری — لهستان حکومتک اردل قرالی ایله افلاق بکاری آراسنده تحدث ایدن اختلافه مداخله ی سلطان عثمان خان نانی حضر تلویتی لهستانه اعلان حربه مجبور ایدوب بالذات کندیلری عزم سفر ایدرک ۱۰۳۰ ده اردوی هایون ایله استانبولدن حرکت ایلدیلر. دشمن عسکریله خوتین جوار نده محاربه ایدلش ایسه ده موفق اولنه میه رق لهستان ایله عقد مصالحه ایدیلوب استانبوله عودت اولن شدرو.

ایران محاربه سی — بغدادک ایرانیلر طرفندن استیلاسی او زرینه ایرانه اعلان حرب ایدلی. سلطان مراد رابع حضر تلویت ک صدر اعظم لری چرکس محمد پاشا بغدادی تخلیصه مأمور ایدلشیدی. صدر مشارالیه و فاقی او زرینه دیار بکر والیسی حافظ احمد پاشا مهر هایون ایله کامبین اولوب بغدادی تخلیصه کیتمش ایسه ده موفق اوله مامشدر. (۱۰۳۵) بوندن صکره ایرانیلر آخونده قلعه سی محاصره یه وقارص طرف لرینه تجاوزه باشلادقلنده مقام صدارته کان خلیل پاشا دفع صولت اعدایه مأمور قلنش ایسه ده آبازه پاشا عصیانندن طولا بی موفق اوله مدی، آخونده ید استیلای دشمنه پکدی. نهایت بو سنه لی مشهور خسرو پاشا صدر اعظم اولوب ایران او زرینه یوریمش، مهر بان نلمه سی جوار نده ایران لونک بیوک برادر دوی پریشان ایدلیسی او زرینه صدر مشارالیه بلا مردم ممالک ایرانیه یه داخل اولوب همدان، در کریں و نهادن حوالی سی یغما و شاه ایرانک ممالک عثمانیه ده وجوده کتیر دیکی تخریباتک مقابنی اجزا ایلشدرو. مشارالیه اصفهانه هجومه حاضر لاند ایکن بغدادی تخلیصه مأمور ایدلشدر. لکن تدارکات ایله او غراشید ایکن عزل ایدلشدر.

آذربایجان سفری — فتح روان — ۱۰۴۴ سنه سنه سلطان مراد رابع حضر تلویتی بالذات ایران سفرینه کیدرک قلعه روان، حوى و تبریز حوالی سی سرتاپا نهبا و تخریب ایدلشدر. اردوی هایون حدود ایران نده

قیش لایوب کله جلت ایلک بـهارده اصفهـانه هجوم ایدلـسی تصور ایدلـلـیر آنکن
اردوی هـایـونـک غـلـبـهـ اـلـکـیـ وـپـادـشـاهـ حـضـرـتـلـرـینـکـ خـسـتـهـ اـلـکـیـ استـانـبـولـهـ هـودـقـیـ
مجـبـورـیـتـ حـالـهـ کـتـیرـمـشـدـرـ .

١٠٤٨

عـراقـ سـفـرـ هـایـونـیـ — پـادـشـاهـ حـضـرـتـلـرـ بـغـدـادـیـ تـخـلـیـصـ اـیـلـکـ عـزـمـیـهـ
تـکـرـارـ اـرـدوـیـ هـایـونـ اـیـلـهـ اـسـتـانـبـولـدـنـ حـرـکـتـ اـیـدـرـکـ بـوـزـ طـقـسانـ یـدـنـجـیـ کـونـ
بـفـدـادـ پـیـشـکـاـهـنـهـ بـالـمـواـصـلـهـ قـرـقـ کـونـ مـحـاـصـرـهـیـهـ اـهـقـامـ اوـلـنـشـ،ـ نـهـایـتـ مـحـافـظـ قـلـعـهـ
پـکـتـاشـ خـانـ قـلـعـهـیـ تـسـلـیـمـ اـیـلـشـ،ـ مـتـمـاقـبـاـ صـدـرـ اـعـظـمـ کـانـکـشـ مـصـطـفـیـ پـاشـاـ شـاهـ
ایـرانـ اـیـلـهـ عـقدـ مـصـالـحـ اـیـلـشـدـرـ .

عـهـدـ سـلـطـانـ اـبـرـاهـیـمـ خـانـ

١٠٥٥

کـرـیدـ مـحـارـبـهـیـ مـقـدـمـاتـیـ .

عـهـدـ سـلـطـانـ مـحـمـدـ خـانـ رـابـعـ

١٠٦١

قـیـوـدانـ دـرـیـاـ صـارـیـ کـنـعـانـ پـاشـاـ قـوـمـانـدـاسـیـلـهـ آـقـ دـکـرـهـ چـیـقـارـبـلـانـ دـوـنـتـایـ
هـایـونـ قـلـعـهـ سـلـطـانـیـهـ بـوـغـازـیـ خـارـجـنـدـهـ وـنـدـیـکـ کـیـلـرـیـلـهـ حـرـبـ طـوـتـوـشـ رـقـ کـلـیـاـ
مـغـلـوبـ وـ هـنـفـائـنـ عـمـانـیـهـ دـنـ الـیـ قـدـرـیـ غـرـقـ وـنـابـیدـ اـولـشـدـرـ .

١٠٦٧ — ١٠٦٨

کـوـبـرـیـلـیـ مـحـمـدـ پـاشـاـ بـرـدـارـلـفـیـلـهـ اـرـدوـ وـدـوـنـتـایـ هـایـونـ قـلـعـهـ سـلـطـانـیـهـ بـوـغـازـیـهـ
سـوقـ اـوـلـهـ رـقـ وـقـوـعـبـلـانـ دـوـنـخـاـ غـوـغـاسـنـدـهـ دـوـنـتـایـ هـایـونـ تـعـاـمـاـ مـوـفـقـ
اـولـهـمـشـ اـیـسـادـهـ آـقـشـامـلـیـنـ عـمـانـیـ طـبـیـهـلـرـیـ اوـکـنـدـنـ پـکـمـکـدـهـ بـولـنـانـ وـنـدـیـکـ
آـمـیرـالـ کـیـلـیـ:ـ طـوـبـجـیـ قـرـمـ مـحـمـدـ طـرـفـنـدـ آـتـیـلـانـ کـلـهـ اـیـلـهـ بـاتـیرـلـشـ،ـ مـتـمـاقـبـاـ بـوـزـجـهـ
آـطـهـیـهـ عـسـکـرـ سـوـقـیـلـهـ وـنـدـیـکـیـلـرـ اوـرـادـنـ بـجـبـورـ فـرـارـ اـیـدـلـشـ،ـ نـهـایـتـ لـنـیـ دـهـ
اـسـتـرـدـادـ قـلـنـهـ رـقـ قـلـعـهـ سـلـطـانـیـهـ بـوـغـازـیـ مـحـاـصـرـهـ دـنـ قـوـرـتـارـلـشـدـرـ .

۱۰۶۸

اردل سفری — ایک یوز بیلک تاتار و قزاق سواریسله اردل او زرینه کوندرلش او لان فضلی پاشا موفق اوله مدینه کوپریلی محمد پاشا بالذات سردار لنه در عهده ایدوب عساکر بی نهایه ایله ارده کیرمک، یانوه قلعه سیله ویسانبورغ شهری ضبط و تخریب اولنه رق دولت علیه نک مرضیسی وجه ایله اردل امورینه نظام ویرلشدرا.

۱۰۷۳

آوستريا سفری — یوک کوپریلی محمد پاشادن صکره صدر وزارتہ پکن خندومی فاضل احمد پاشا یوز یکرمی بیک کشیدن هرک اردوی هایون ایله نجیب او زرینه یوریسوب یوز بیک تاتار ویکرمی بیک قزاق سواریسی ده برابر اولدینی حاله فی ۲۵ صفر ۱۰۷۴ تاریخنده اویوار قلعه سی ضبط ایلشدرا. آوستريا الیلر مشهور جنرال مونته قوقولیی اردوی هایونه مقابله یه مأمور ایتشلرسدھ مومنی ایله صدراعظمک استرغون جوارنده طونه او زرینه کوپری قوروب اردوی هایونی قارشی طرفه کیرمسنہ مانع اوله ماماش، مجبور رجعت اولشدرا.

بونک او زرینه عساکر عثمانی اطرافده بولنان نو ویفاد و سائز پالانچه لری ضبط و سیلزیا و موراویا ایالاتی یغما و تخریب ایتش، سکسان بیکی متهاواز اسیر آلشدرا.

صدراعظم قیش موسمی حلولنده بلgrad مشتاسته چکادیکی صرده ده آوستريا الیلر تکرار قیژه قلعه سی او زرینه هجوم ایلدکلرندن صدراعظم قیش اورتہ سندنہ مشتادن حرکت له آوستريا الیلری مجبور فرار ایلش، زه رینوار حصارینی ضبط و تخریب ایلشدرا. بونک او زرینه آوستريا الیلر صلحه طالب اولش، مصالحه سندرلری بالتنظيم لا جل التصدیق درسفاذه و ویانه یه کوندرلش اولدینی حاله علی الا سول متارکه ایدلدىکنند صدراعظم فاضل احمد پاشا یائیق قلمه یه طوغزی ایلریلکه و را آب چائک قارشی یقه سنه پکملک ایسندیکی حاله آوستريا جنرالی مونته قوقولی مانع مرور اولق امیله چائک صول ساحلی تعمیق ایمکنا باشلامشدر. ۸ محرم ۱۰۷۵ تاریخنده صدراعظم

جنتكان سلطان سليمان خان قانوني حضرتلىرى

سن غوتار قرييھى جوارنده هرچە باد آباد چايى پكمكه تشبث ايليه رك حتى فارشى ساحله اوون بىك قدر عسکر پكيرمكده موفق اولىش ايسىدە نهرك فيضانىندن طولا يى پكن عسکره امداد ايدىلە مديكىندن مونته قوقولى بونلرى مغلووب ايلىشدەر . بو مغلووبىت اوزرىتىه اردوى هاييون و اسوار قرييھى سنه عودت ايدرك اورادە مصالحە نامەنىڭ امر مبادلهسى اجرا قىلمىشدر . (١٠٧٥)

١٠٨٠

قىدىيە محاربە و محاصرەسى — ١٠٥٥ تارىخىندن بىرى كىيدىدە جريان ايدن - و قايم حربىه فاضل احمد پاشانىڭ بالذات جزيرە مذكورە يە عزييت ايتىسى

وقنده بی محاصره و ضبط ایتمسیله تتجه لغشدر. ۱۰۷۷ سنه سی رمضانی کلش اولان مصر دونتسیله وندیکلیلر آرامنده و قوعبولان حرب عظیمده مصر دونتسی منزم وتارمار و سر قپودانی رمضان بک کیسیله برابر دشمن الله کرفتار اولمش ایسه ده ایکی آئی صکره قپودان دریا قابلان مصطفی پاشا معیتیله دونتسی هایونک ورودی دشمن سفینه لرینی بجبور فرار ایتش، درحال قنده بمحاصره سنه ابتدار اولغشدر. بو محاصره ده عثمانلیلر وندیکلیلر طرفدن کوستریلن آثار مردانکی حقیقته حیرت بخش عقولدر. فرانسنه دن، دالماجیادن وندیکلیلر پاچوق امداد کلش اولمله برابر اردوب هایون قلعه بی صوک درجه تضییق و مقادیا آتلان غمبلر وکله ل ایله حصاری تخریب ایدوب وندیکلیلر ناچار برآتش اولدقلرندن نهایت قلعه محافظی جنال. موروزینی ۱ جدادی الاولی ۱۰۸۰ تاریخنده قلعه بی قسلیه بجبور اولمشدر. قلعه مذکوره نک اوچ دفعه محاصره سنه کرک عثمانی و کرک وندیک. طرفدن یوز اوتوز بیکه یقین عسکر تلف اولمش، صوک محاصره ده ایسه عثمانلیلر طرفندن درت بیکدن زیاده لغم آتلشدر.

۱۰۸۳

لهستان سفری — قزاق خطمانلرندن دوروشینقونک دولت علیه دن استحمسی واوقاین ممالکنک اجزای ممالک دولت علیه ده داخل اولسی اوزریه لهلیلر تقض عهد ایله بخسمه مک ایستدکلری مملکت مذکوره بی تجاوز ایدکلرندن ۱۰۸۳ اوائلنده لهستانه سفر ایدیلوب اردوب هایون ایساقیدن طونه بی پکه رک خوتین طریقیله لهستانه داخل اولوب قامنیجه قلعه سی ضبط ایتش، عساکر عثمانیه بودولیا ایالته داخل اولوب لمبرغ، لوبلن بلده لری وجوارلرندک پالاقه لر کاملاً ید ضبطه پکیلش و بونک اوزرینه لهلیلر طالب صلح اولوب بوجاش معاهده سی عقد اولغشدر. لکن بو صرده لهستان قرالی وفات ایدرک بیرینه. ژان صوبیسکی پکمش و موی ایهک تشویقیله لهلیلر بوجاش معاهده سی رد. المیش اولدیغندن تکرار باشلایان مباربه ۱۰۸۷ تاریخنہ قدر دوام ایله خوتین، قامنیجه حوالیسی و سازله ممالکی یغما و تخریب ایدمش اولدیغندن نهایت بوجاش معاهده سی تجدید قلغشدر.

۱۰۸۹

جهرین سفری — دولت علیه ایله لهستان آراسنده مباربه فلهورینه

باعث اولان دوروشینقو بوجاش معاہدہ سنگه عقدندن صکرہ روسيہ لی یه
دخلتله جهرين قلمه سنی حکومت مذکوره یه ترك ایلسش و قلمه مذکوره یی
استرداده کوندریلن قریم خانی ایله سردار شیطان ابراهیم پاشا موفق اوله ماامش
اولدیندن سلطان محمد رابع حضرتلى اردوی هایون ایله بالذات سفره
چیقه رق کندپلری سلسه ترده بالتوقف سرداراق ایله صدراعظم قره مصطفی
مصطفی پاشایی جهرين اوزرینه کوندرمشلدر ۱۰۹۰ قلمه مذکوره ضبط
و تحرب ایدلدى.

۱۱۱۰ — ۱۰۹۳

آوستريا سفر طویلی — ویانه محاصره سی — بخار امراسنندن اولوب
دولت علیه دن استحضا ایلسش اولان امره توکلی بک آوستريا یلرله حرب
ایدیوردی. موئیالیه طرف سلطنت سنیه دن اورته بخار قرالاغی ویریله رک
نمیجه یه اعلان حرب ایدلدى.

صدراعظم مرزیفونی قره مصطفی پاشا لوای شریف مستصحباً بلغراددن
خطونه یی پکمش و طوغری ویانه اوزرینه یوریمشدر. اردوی هایون راب چاینی
کمال سرعته مرسور ایدرک ویانه جوارینه یاقلاشدیندن ایمپراطور برنجی لشوپولد
سرایی قادیشنلرله برابر شهردن چیقوب فرار اینکه آتھق وقت بوله ییمشدر.
۱۰۹۴ سنه یی زجنکه اون طقوزنجی کونی ویانه محاصره سنیه مباشرت ایدلش،
محاصره آلتتش کون ممتد اولمشدر. عساکر عثمانیه طرف طرف لغم آچه رق
کاهلر آتھرق قلمه دیوارلندہ کنیش کدیکلر آچش، اون سکر متفرق هجوم
اجرا ایلسدر. شهر ک ضبطی توہ قریب یه کلش ایکن ۱۰۹۴ رمضانی
یکر منبھی کونی له قرالی زان صوبیسکی قوماندہ سیله کلن خرسیان اردوی
علی الغفله اردوی هایونی باصه رق پریشان ایدلکلرندن صدراعظم لوای شریف
مستصحباً کوچ حال ایله یانق قلمه آلتنه کلوب اوراده فراری عسکری جمع
اینکه تشیث ایدلی و کذر کاهنده کی قرا و قصباتی احراق و تحرب ایده ایده
بودیسه و آندن بلغراده قدر رجمت ایدلی. بونک اوزرینه دشمن استرغون
قلمه سنی ضبط وجکر دلن موقعنده خضر پاشا فرقہ سنی کلیاً منهزم ایدرک یدی
بیک قدر عساکر عثمانیه تلف ایلسش اولسیله بو ضایمات صدر مشارالیک
اتلافی موجب اولمشدر. تعاقب ایدن مغلوبیتلر اوزرینه وندیک، لەستان، پایا،

روسیه، طوسقانه و سائر حکومات خرسنیانه دولت علیه علیه اولمک او زده آوستريا لیلرله اتفاق ایشلردر. بناءً علیه لهستان حدودندن تا موره‌یه قدر ممتد اولان یرلرده آتش خرب بالا کید اولوب ۱۱۰۰ تاریخنه قدر دولت علیه ملکاً ضایمات کلیه‌یه او غرامشد. نهایت جنتکان سلطان سلیمان ثانی حضرت‌لری جالس تخت هالی بخت اولوب ادرنه‌ده عقد اولنان مجلس‌منا کرده کوپریلی زاده فاضل مصطفی پاشایه مهر صدارت تودیع اولنش، آنک همتیله اردوی هایون مکملان تنظیم اولنه رق تائیشه قدر کلش بولنان آوستريا لیلر مجبور رجعت ایدلدیکی کبی بر روسیه اردوی قریمده اور قبو بزخنده مغلوب ایدلش، اردن قطمه‌سنہ تجاوز اولنش، موره‌ده وندیکلیلردن ده بعض یرلر آلغشدر. شهریار مشارایه‌ک ارتخالی اوزرینه سلطان احمد خان ثانی حضرت‌لری جالس تخت عثمانی اولدقلری زمان مهر صدارت عهدملنده ابا ایدلش اولدیندن فاضل مصطفی پاشا صاوأ نهرينه کوپری قوروب اردوی هایونی بخارستانه پکیرمشدر.

صلاتقین مباربه‌سی — ۲۵ ذی القعده ۱۱۰۲ — فاضل مصطفی پاشا آوستريا لیلرله صلاتقین موقعنده مباربه‌یه طوتوشدیغی زمان ترکن سواریسی پریشان و آناظولی بکل بک شهید اولوب دشمن مزکور اردوی هایونه طوغزی ایلریلش اولدیندن فاضل مصطفی پاشا سپرلری ترک ایدرک یکیچن‌لیلرله دشمن اوزرینه هجوم ایتش ایسنه‌ده بو صره‌ده اور و لوب شهید اولشدر. اردوی هایون رجال در حال آت اوزرنده اجرای مذاکره ایله قوماندانلار وکالتی قوجه خلیل پاشایه تودیع اولنوب لوای شریف مستحبجاً بلغراوه رجعت ایدلشدر.

عهد سلطان مصطفی خان ثانی

لیپووه محاصره‌سی ولوغوس مباربه‌سی — سلطان احمد ثانی حضرت‌لرینی تخت عثمانی‌ده استخلاف ایدن سلطان مصطفی ثانی حضرت‌لری بالذات سفره کیتك آرزوسنی اظهار ایدرک اردوی هایون ایله در سعادت‌دن حرکت ایدوب ۱۱۰۷ سنہ‌سی محرمنده پانچووه جهتندن طونه‌یی پکمشلر. طمشوار صحراسنده لیپووه قلعه‌سی بالمحاصره کافهً ذخائر و مهاراتیله ضبط ایشلردر. لوغوس مباربه‌سنده آوستريا قوماندانی جنزال و ترانی‌یی هزیمت کلیه‌یه دوچار ایشلردر. ۱۱۰۷ سنہ‌سنده روسیه چاری مشهور بیوک پترو آزاد قلعه‌سنہ و قوع‌بولاں هجومنده او تو ز بیک تلفات ویروب عودته مجبور اولشدر.

۱۱۰۸

طمшوارسفری — آوستريايلر ايرتمی سنه تکرار طمشواره قدر تجاوزله اوراسنی محاصره ایتش اولدقلرندن سلطان مصطفی خان حضرتلى اردوی هایون ايله قلعه نك امدادينه شتاب ايدوب آوستريايلری يكيدن مغلوب و قلعه يى تخلیص ايلشلردر. لكن روسیه چاري پترو بوسنه ده قوه کالىه ايله آزاق اوزرىنه هجوم ايلش اولدیغندن آوستريا سفری مناسبىتىله اوچىته لا يقىلە امداد اولنە میوب قلعه روسیه لىنىڭ انە كېمىشدە.

زەنتا مخاربىسى — ۲۳ صفر ۱۱۰۹ — اردوی هایون طونەدن پانچووه جھتنە مرور ايدوب تىسە نھرى بۇ يېھە يولده دوايم ايله نهايت (زەنتا) موقعىنده قارشى يقەيە كېمك تشىشىنده بولۇشىدە. يېھە قوماندايى پرنس اوژن عساكر عثمانىيە تاماً قارشى يقەيە كېن عسکر كىندىلىرىنە قات قات فائق اولان دخى يىقلەش اولدیغندن قارشى يقەيە كېن عسکر كىندىلىرىنە دشمن ايله اوغراسە اوغراسە تلف اولىش، بوصرەدە صدراعظم الماس محمد پاشا، اناطولى والىسى مصرلى زادە ابراهىم پاشا، طمشوار مخاھىظ مشهورى جعفر پاشا، آطنه والىسى فضلى پاشا، يكىچىرى اغاسى بالطە زادە محمود پاشا، اون قدر بىكار بىكى، اون بىش بىكى متباوز عساكر عثمانىيە شەھىد اولشلردر. آوستريايلرلە اون آلتى سنه دوايم ايدن بومحاربات ۱۱۱۰ تارىخىنده قارلوفجه معاهىدەسىمە تېخە لەمشىدە.

عىهد سلطان احمد خان ئالىت

۱۱۳

پروت مظفرىتى — روسیه ايمپراطورى بىوك پترو ايله اس-وج قرالى اون ايكىنجى شارل آرمىندە وقوع بولان مخارباتك صو كىنجىسى اولان (بولتاوا) مخاربىسى متعاقب روس سوارىلىرى اون ايكىنجى شارلى تعقىب ايدر اىكىن حدود عثمانىيە تجاوز ايتىك كې نقض عهدى متضمن بىمعاملەدە بولۇش ودىكىر جھتىن روسیه چارى بالعموم قزاقلرى تحت حكم ونفوذىنە آلمق ولەستانە تجاوز ايتىك، حدود عثمانىيەدە قىمعەلر وجودە كىتىرمەك كې تىشتاتدە بولندىغندن ۱۱۱۳ سنهسى روسیه يە اعلان حرب اولنۇب صدراعظم بالطە جى محمد پاشا بوز بىكى متباوز عسکر ايله طونەتى بالرور بغداد طريقيلە پروت نھرىنە قدر

ایرانیش، اوراده فالجی قریبی سی قربنده بر مکمل مانوزه اجرا ایدوب بیوک پترونی
قرق بیک کشیلک اردوسیله حصر و تضییق ایلشدر. پترو دولت علیه نک
صرخیسننه موافق بر معاہده یه وضع امضا ایتمکه مجبوراً ولقدن و آزار قلمه سیله
موقع سائزه نی دولت علیه یه ترک ابتدیزدکن صکره دوشدیکی کریوه دن
قورتیله بیلشدر.

۱۱۲۷

وندیک محاربه سی — بمحاربه ده موره قطمه سی وندیکایلرک یداستیلاسندن
قورتاریش، قارلو فجه معاہده سیله حاصل اولان ضایعات ملکیه قسمآ استداد
اولنمشدر.

۱۱۲۸

نجه محاربه سی — بمحاربه آوستريا بیلرک وندیکایلر لهنده توسط ایتلرندن
نشأت ایتشدر. صدر اعظم شهید علی پاشا موره سر عسکری قره مصطفی پاشا
ایله قیودان پاشایی قورفو محاصره سنه اعزام ایتدکن صکره کنديسی اردوی
هاپونی مستحجاً بلغرا ددن بخارستانه عبور ایدوب وارادین قربنده آوستريا
عسکریله بمحاربه عظیمه یه کیریشمیشدر. بمحاربه آناطولی بکلر بکی ترک احمد
پاشا شهید و عساکر عثمانیه منهزم اولوب صدر مشارا لیه ده بالذات دشمن او زرینه
یوریر ایکن آلنندن قورشوون ایله اورلشدر. بو هزیمت ۱۱۲۹ سنه سند
طمشوار و بلغرا دک دشمن الله چکمسنی انتاج ایلشدر. ۱۱۳۰ ۱۱۳۰ تاریخنده عقد
اولنان پساروفجه معاہده می محاربه یه ختام ویرمشدر.

عهد سلطان محمود خان اول

۱۱۴۳

ایران سفری — بوسفر ۱۱۴۸ سنه سنه قدر دوام ایدوب ابتدالرند
دولت علیه تبریزی و سائزه ممالک ایرانیه یی قبضه تخفیره پکیرمش ایسده نهایت
ایران شاهی ضایعاتک جمله سنه استداده موفق اولش واک صکره دولت علیه ایله
عقد مصالحه ایلشدر.

۱۱۴۸

روسیه سفری — لهستان قرالنک اتخاباتندن وایران او زرینه قریمدن

سوق اولنه جق عساکرک مرورینه تمانت ايقاعدن طولاني حکومت سنیه روسيه يه اعلان حربه مجبور اولمشدر . بومخاربه نك مقدماتنده آزاق و قيلبرون قلمه‌لري دشمن الله دوشوب قريم شبه جزيره‌سي ده دشمنك تخرباتنه دوچار اولمشدر . آوستريالي مخاربه نك ابتداستنده دولت عليه ايله روسيه آره‌سنی بولق اوژره توسيط ايده‌جاك کي کورينير ايکن صکره‌دن تبدیل طور و مسلك ايدوپ اوده دولت عليه يه اعلان حرب ايلدیکندن دشمن بر ايکن ايکن اولمشدر .

آوسترياليير اك زياده بوسنه طرفه هجوم ايتشلر ايکن بوسنه واليسى صدر اسبق حکيم اوغلی على پاشا بتون بوسنه دلاورلاني نغير طام صوريه سلاح آلتنه دعوت ايدوپ دشمن عساکرني طرف طرف مغلوب ايتشلردره . دوم ايلى واليسى کوپريلی فاضل مصطفی پاشا زاده حافظ پاشا دخني نيش و شهر کويي جهتلرينه تجاوز ايدن آوسترياليير مغلوب ايتشلردر .

اوچنجي برئيچه اردوسى ويدينه تجاوز ايتشيکن ويدين سرعسکري عوض محمد پاشا دشمني تشكيل ايلدکدن بشقه کنديسى عسکريله طونه نك قارشى يقه سنـه صرور ايدرك بتون مهاديه حواليسى و بانات اقليعى يغما ايله بي نهايه غنائم اخذ ايتش ، صدر اعظم يکن محمد پاشاده اورسوه ، قتع الاسلام ، آطه قلمه‌سنی ، سمندره‌يي بزر بزر قبضه تغييره پکيرمشدر .

عساکر عمانیه بالآخره روسيه جهتنده دخني دشمني تشكيله موفق اولدقلرندن نهايت ۱۱۵۲ سنـه سنـه بالغراد معاهده سيله حربه نهايت ويرمشدر .

۱۱۵۶ — ۱۱۵۹

ایران مخاربه‌سي — نادر شاه ايله وقوع بولان بومخاربه‌ده عساکر عمانیه اولا طرف طرف غال كلش ايکن صکره وان جوازنده سرعسکر يکن محمد پاشانك خسته‌لنسى اوzerine اردوی هايونك قومانداسر قالسى تيجه‌سي اوله رق برهزيمت کورلش و فقط ينه ايرانيلر برشی استفاده ايده میوب سلطان مراد رابع مصالحه‌سي شرائطيله عقد صلح ايدلشدر .

عهد سلطان مصطفى خان ثالث

۱۱۸۲

روسيه سفری — روسيه ايمپراطور يچه‌سي ايکنجه قاترينانك لهستان ايشرينه بالمدخله کندی عاشق و بنده‌سي پونياتووسکي يي لهستان قرالی نصب .

ابتدریمسی و لة وطنبروراننک دولت عليه دن استحما ایتلری اوزرینه اوروپا موازنہ سیاسیه سنی محافظه دولت عليه روسیه یه اعلان حرب ایتشدره محاربہ نک ابتدا رنده روسیه لیلر خوتینی استیلا و چشمہ محاربہ سنده دوننای هایونی احراق ایلشلرسه ده جزایرلی خن پاشا آق دکر بوغازینی و جزایر عثمانیه یی تعرض اعدادن محافظه یه موفق اوله رق «غازی» عنوانی احراز ایتشدره.

فقط روسیه لیلر «قارتال» محاربہ سنده عساکر عثمانیه یی مغلوب ایدرک طونه یی کچد کدن صکره بابا طاغی اردوکاهنی شخون ایلدکلری کبی قریب ده هجوم کوسترمیلر، بالآخره اوراسنی ید استیلا یه پچیرمشلودر. برآراق حربه نتیجه ویرمک و شرائط مصالحه یی قرار لشدنیز مرق اوزره بکرشده برقو نفرانس عقد ایدلش ایسه ده مذاکرات نتیجه حسنیه یه اقتران ایده مدیکندن محاربہ تکرار باشلامشدره.

عهد سلطان حمید خان اول

۱۱۸۷ سنه سنده سلطان مصطفای ثالث حضرتی ارتحال ایدوب سلطان حمید خان اول بحضرتی زینت بخش تخت عثمانی اولدقلری زمان روسیه محاربہ سی کال شدته ذوام ایدیوردی. دشمن قوماندانی جنوال روماتزو فوز ایجه موقعه عساکر عثمانیه یی پریشان ایدوب مرکز اردوی هایون اولان شمنی اوکنه کلش ووارنه طریق اوزرنده کی موافقی ضبط ایتش اولسیله مصالحه یه قرار ویرلش ۱۱۸۸ و ۱۲۰۱ سنه سنده قینارجی مهاهدہ سی عقد اولنمیشدره

۱۲۰۱

روسیه و آوستريا سفری — قریم اختلافاتندن طولا یی صدراعظم قوجه یوسف پاشا روسیه یه اعلان حربه قرار ویرمش ایسه ده اردوی هایون استانبولدن حرکت ایده جنکی کون آوستريا سفیری ده باب طالی یه برقراری ارسالیله دولتنک روسیه ایله متفقاً حربه کیرینه جکنی بیان ایلدیکندن مسئله کسب اهمیت ایتشدره. صدراعظم قوجه یوسف پاشا آوستريا جهتنده ظالب اولوب پانچووه و بانات اراضیسی استیلا ایتش ایسه ده ۱۲۰۷ سنه سنده اوزی قلعه سی روسیه نک ید استیلا سنده دوشمشدره.

عهد سلطان سلیم خان ثالث

۱۲۰۳ سنه سنده سلطان عبدالحمید خان اول حضرتی ایلک و قوم ارتحالی

اکری فاتحی جنتکان سلطان محمد خان ثالث حضرتلى

او زدینه جالس تخت عثمانی اولان سلطان سلیمان ثالث حضرتلى کىچى و غىور او لىدقلرىندن جلوسلرى هر كىنه اميد موقفيت كىتيردى . بىحرآ و براً تداركت حربىيە دوام اولندى . لىكن ۱۲۰۴ سنه سىنده بوترە موقعىنده مساكىر عثمانىه روسلرە مغلوب اولوب ۱۲۰۵ سنه سىنده ائمماعىيل قىلغۇسى دە يدادايدا يدوشىشە و آنابە قامەسىنگىدە روسىيە لو طرفىندىن ضېغۇلى خېرآلنىش او لىيەندىن دوام حربىدە بىرقائىدە كورىلەمې، جىكى اكلاشىلوب نەهايت ۱۲۰۶ سنه سىي جاذى الا ولاسىنگە او نى بشنجى كونى عىتد او لانا ياش معاهىدەسىلە خاربىيە نەهايت ويراشدرە

۱۲۱۶

مصر سفری — فرانزیلر ۱۲۱۳ سنه سنه مصری استیلا ایلشلر ایدیه
 ۱۲۱۴ سنه سنه صدراعظم قوجه یوسف پاشا براردو ایله مصر ک استردادینه
 مأمور او لووب اولاً موفق اوله ما مش ایسه ده صکره دن انکایزلر ک بحراً و قوع
 بولان معاونتلری و عساکر عثمانیه و دونخای هایونک ده موققیتلری او زرینه
 ۱۲۱۶ سنه سنه فرانزیلر خطة مصریه یی ترکه مجبور اولشلر در . بومصر
 سفرند جزار پاشانک عکا قله سنه بوناپارت ایله ایتدیکی محاربه مشهور در .

۱۲۲۱

روسیه سفری — روسیه دولت علیه نک بوناپارت ایله متفق اوله رق
 کندی او زرینه هجوم ایتسنه میدان ویرمه ملک او زرہ علی الغفله خوتین و بندر قامه لرینی
 استیلا ایتش و افلاق و بغداد وویوده لرینی جایه ایتك ایستمی او زرینه طرف ساطنت
 سنه دن روسیه یه اعلان حرب او غشدر . انکاتره دولت علیه نک فرانسه اتفاقندن
 فارغ اولسی شرطیله خوتین و بندر قلمه لرینک روسیه دن استردادینی تمهد
 ایلش ایسه ده دولت علیه بوكا حواله سمع اعتبار ایتمدیکندن ۱۲۲۱ سنه ی
 شباط آیی ظرفنده انکاتره دونخای قلمه سلطانیه بوفازندن بالمرور استانبول
 او کنه کلیش ، ایقاع تهدید ایلش ایسه ده مجبور رجمت ایدلش ، صدراعظم
 ابراهیم حلبی پاشا اردوب هایون ایله طونه بوینده روسیه نک مقابله سنه کتمشدر .
 بوندن صکره سلطان مصطفای رابع حضرتلرینک جلوی و قوع بواب
 محاربه بوزوق دوزن دوام ایتش ، اردوب هایونده یکچوری افاسنک عناندن
 طولای قاریش قلقلن ظهور ایلش و نهایت سلطان محمود خان ثانی حضرتلرینک
 جلوسلری او زرینه بقیه حرب جنمکان مشارالیه حضرتلرینک هد هایونلریشه
 انتقال ایلشدر .

عهد سلطان محمود خان ثانی

روسیه لیل طونه نک بری یقه سنه پکوب بعض یرلری استیلا ایلشلر سده .
 سلسته جوارنده مغلوب اولدقلرندن نهایت قارشی ساحله رجعته مجبور اولشلزدر .
 فقط اسماعیل وابرائیل قلمه لرینه امداد اولنه مدیندن بوایکی قلمه ید اعدایه
 دوچار اولشدر .

ایرسی سنه ایالک بھارده روسیه لیلر تکرار قوه کایه ایله طونی پکھرک عساکر عثمانیه یی طرف طرف مغلوب ایلدکدن صکره سلسته و رو سحق قلعه لینی ضبط ایتملل و نیکبولي اوزرندن بالقالنله طوغری بر فرقه عسکر کوندرمشلردر . صکره دن رو سحق تخلیص ایدیله بیلش و بو صره ده بوناپارت روسیه لیلر اعلان حرب ایلش اولمسیله دوام حرب دولجه جبر مافاته و سیله تشکیل ایده بیلیرسده ناپولیونک دولت علیه حقنده کوستردیک و فاسز لفه مقابله بودفعه ده دولت علیه بمحاربه دوام ایتیوب بکرشدہ روسیه ایله عقد مصالحه ایلشدرو . (۱۲۲۷)

١٢٤٣

ناوارین — محاربه بحریه — بونان فترتی انسانسندہ فرانسہ انکتره روسیه دولتلری دفع اغتشاش ایچون دولت علیه یه تکلیف ایتدکاری موادی قبول ایتدیره مددکارندن بر غایش اولق اوزره موزه سواحله بر فیلو دونما کوندرمشلرڈی . بودونمال ۱۲۴۳ سنه سی ربیع الآخرندہ دونمای هایونک بولندیقی ناورین لیانی آغزینه کله رک کویا بريا کلشلقدن طولاپی دونمای هایون اوزرینه آتش ایتمکه باشلامشلردر . بحالده دونمای هایون ده مقابله یه مجبور اولوب اوچ بحق ساعت دوام ایدن شدتی بر محاربه نتیجه سندہ الی قطمه سفن حربیه عثمانیه دن اوئی غرقه اوتوز آلتیسی محترق اولوب متابقیسی ده باشدن قره ایتمکه مجبور اولش ، یالکز پاطرونہ چنکل اوغلی طاهر بک سوار اولدیقی سفینه قورتیله بیلشدرو .

١٢٤٣

روسیه سفری — ناورین محاربه سندہ دونمای هایونک پریشا نلنى اوزرینه دول ملته موره فترتنه دائئ اولان تسلیفلریقی تشیدید ایلیوب حکومت سنه ایسه بونلرہ موافقت کوسترمدیکشدن ۱۲۴۳ سنه سی شوالندہ روسیه عسکری پروت شهریقی صرور ایدرک دولت علیه یه اعلان حرب ایلشدرو .

بمحاربه ۱۲۴۵ سنه سندہ قدر دوام ایدرک روسیه لیلر هر طرفه غالب کلد کلرندن و بر مقدار عسکر لری ادرنه یه قدر کله بیلدیکشدن نهایت سنه مذکوره ربیع الاولی اواسطندہ ادرنه معاهده سیله حربه نتیجه ویرلدی .

۱۲۶۹

روسیه سفری، قریم مخربه‌سی — دور جنگ‌کان عبدالجید خان خازیده دولت
حایه ای مادی و معنوی استعمال ترقیاتی ضمینه مصروف اولان مسامعینک غیره دار
اولدیفی چکه مین خصمای خارجیه نک تحریکیله اولاً قره طاغ مخربه‌سی ظهور
ایدرک دولت علیه‌ی اپیجه اوغر اشدیر دقدن صکره نهایت روسیه دولتی
قدسده کی مقامات مبارکه حقنده بعض تکالیف در میان ایتش و بو تکالیف
نبولی متمن اوله رق بر معاہده‌نامه‌یه وضع امضای ایلسنی دولت علیه‌دن طلب
ایش ایسه‌ده بولیه بر معاہده‌یه وضع امضای ایلسنی حقوق واستقلال سلطنت
سینه‌یه موافق کوریله مدیکنندن روسیه نک تکالیف رد ایدلش و روسیه ایله
دولت علیه آراسنده کی اختلافات چاره تو سویه‌سی بولق اوزره ویانه‌ده منقاد
ونفرانسک پرو تو قولی ده دولت علیه‌جه شایان قبول کوریله، مش اولدیغندن
بر حابوکه بوقونفرانسک انعقادندن اول روسیه عسکری بروت نهرینی بالمرور
ملکتینی اشغاله تصدی ایلدیکنندن بو حرکت تقض ههـ اولق اوزره بالتق
روسیه عسکرینک اون بش کون طرفندن مملکتیندن چکلمسی و چکامدیکی تقدیرده
حرکات حربیه‌یه ابتدار ایدیله‌جکی حقنده سردار اکرم همر پاشا طرفندن
روسیه قوماندانه بر تحریرات کوندر لشدر، بو سفرده و قوع بولان مخربات
مشهوره شونلدر:

اولتائیجه مخربه‌سی (۳ صفر ۱۲۷۰)، چنانه مخربه‌سی (ف ۵ ربیع الاول
۱۲۷۰)، موقف اوغلی آطمہ‌سی مخربه‌سی، قره‌لاش مخربه‌سی، زشتی
مخربه‌سی، نیکبولی مخربه‌سی، ماجین مخربه‌سی، ایساچی مخربه‌سی، قلهات
مخربه‌سی (اشبو مخرباتک جمله‌سنده عساکر عثمانیه غالب کلشلدر).

سلسته محاصره‌سی — روس‌لر سلسته قلمه‌سی ضبط ایچون سکسان بیک
قدر عسکر سوق ایتمشلدری. محافظه قلمه سلانیکلی موسی پاشا سکن اون
بیک نفر عسکرله دشنه دلیرانه مقاومت ایدرک هر هجومی پوسکور تکه موفق
اولشدر. کرچه محاصره انسانسته محافظه مشارالیه شهید اولش ایمه‌ده روس‌لرده
غنا حالده هزیته اوغر امش اولد قلنندن نهایت فی ۲۱ رمضان ۱۲۷۰ تاریخنده
سلسته محاصره‌سی ترکاه طونه نک اوته‌کی جهنه چکامکه مجبور اولشدر.

سینوب مخربه بحریه‌سی — ف ۲۷ صفر ۱۲۷۰ — روم ایلی

و آن طولی سواحلی محافظه ایچون بدایت حربده قره دکزه چیقان بش
قالیون ایله بزر وابور ن عبارت اولان دونگای هایون فورته مناسبیله سینوب
لیمانه التجا ایلش اولدیغی صرده روسيه دونماسی بفتحه لیمان مذکور آغاز شده
کله رک محاربیه باشلامش، کندیسی ایچه خسار دیده اولمش ایساده دونماسی
هایون درده اوز ایکی سفینه غرق و محترق اولوب بالکز طائف وابوری
قورتیله بیلشدرو.

۱۲۷۱

سواستوبول محارباتی — روسيه نک عثمانی دونماسی سینوبده پریشان
ایتش اولمی فرانسه و انگلستان دولتلرینی سلطنت سنه ایله تجاوزی و تدافعی
برمه ماهده اتفاقیه عقدیش سوق ایلدیکندن (ف ۲ جادی الآخره ۱۲۷۰) ایکی
دولتك دونما و عسکرلری در سعادتہ کلش ایدی. دول متفقه دونماسی قره
دکزه چیقه رق رجب اواسطنه او ده ساده کی حرب لیمانی طوبه طوته رق
استحکاماتی و کبای تخریب و احراق ایلشلدر.

بو آرا عساکر عثمانیه روسیه مملکتینده مغلوب ایدرک بکرشی
اشغال ایلکلرندن و آوستريا ایله سلطنت سنه آراسنده منعقد مقاوله نامه
موجنه روسيه ایله عقد مصالحه ایدی ایچه یه قدر آوستريا الیلر مملکتک اشغالی
تعهد ایلکلرندن روسیه بتون بتون مملکتیندن چکامشلردر. بو حالده دول
متفقهه قریه هجوم ایتشکه قرار ویره رک وارنه وبالچیقندن بشیوزی تجاوز
حرب و نقلیه و مهمات سفائنله قریه متوجهآ حرکت ایتشلر و قریمک سواحل
غیریه سنه یانا شوب کوزلوه یی اشغال ایلشلدر. قریم جزیره سندھ سیواستوبول
لیمانی مهم و غایت مستحکم بربر اولدیغندن دول متفقهه قوماندانلری او راسنک
ضبطی اخص آمال اتخاذ ایلشلدر.

الملو محاربیه — (۲۷ ذی الحجه ۱۲۷۰) بو محاربده پرنس منجیقوف
قوماندھ سندھ بولنان الای بیک روس عسکری عساکر متفقهه طرفندن هزیمت
مدھشه یه دوچار ایلشلدر.

بالقلوه محاربیه — (۳۱ صفر ۱۲۷۱) قریمده بالقلوه موقعنک محافظه سی
رسم پاشایه احاله ایدلش اولدیغی حالده پرنس منجیقوف عساکر کلیه ایله
اورایه بالمجوم اردواکاه عثمانی باصمش ایساده دول متفقهه عساکری امداده
یتشه رک اشکر اعدایی هزیمت کلیه یه دوچار ایلشلدر.

اینکرمان مباربه‌سی — (ف ۵ کانوون اول) سیواستوپولی محاصره ایتکده اولان عساکر متفقهی آرقه‌دن او رم او زره روسلر جنال غورچا قوف قومانداسیله هجوم کوستردکلری کبی سیواستوپوله محصور بولنان عساکر دخی دیشاری‌یه هجوم ایلشلر و انکایزلری ایلک هجومده مغلوب ایتشلرسه‌ده عساکر عثمانیه ایله فرانسز عسکری درحال امداده یتشه‌رک زوسلری پریشان ایلشلردر.

کوزلوه مباربه‌سی — (ف ۲۹ جادی‌الاولی ۱۲۷) سردار اکرم هم‌پاشا کوزلوه موقعه‌ده عساکر عثمانیه‌یی تنظیم و ترتیب ایله مشغول بولنقده اولدیفی صره‌ده روسلر قوه کلیه هجوم کوسترمیتلرسه‌ده کوردکلری مقابله شدیده اوزرینه مجبور رجمت اولیشلردر. بومباربه‌ده عساکر عثمانیه اودرجه مأثر دلیرانه کوسترمشدرکه فرانسز اردوسی باش تومندانی جنال قازوبر بومأثری بیاننامه مخصوص ایله اردوسنه اعلان ایلشدر.

تراقتیر مباربه‌سی — (ف ۱۶ آگوستوس) در تیوزی متجاوز محاصره طوپیله سیواستوپولی تضییق ایلکده بولنان عساکر متفقه اوزرینه چرنایه دره‌سنندن آلمش بیک قدر روس عسکری تکرار هجوم ایلش ایسه‌ده تلفات کایه ویره‌رک مجبور رجمت اولیشلردر.

صوک سیواستوپول مباربه‌سی — سیواستوپول محاصره‌سی ۱۸۵۴ سنه‌سی تشرین اولنک طقوزنده بدآ ایلدیکی حالده فی ۸ ایولوں ۱۸۵۵ سنه‌سنه قدر دوام ایلشدر. یوم مذکورده قاعده‌یه قارشی بر هجوم هموی ترتیب اولنکی بو هجومده انکایز عساکری ریدان طاییه‌سنه و فرانسز عساکری‌ده ملاقوف طاییه‌سنه هجوم ایتدیلرسه‌ده انکایزلر مظفر اوله مدیلر. فرانسز قاتلی برمباربه‌دن صکره ملاقوف ضبط ایتکه موقق اوله مدیلر. اکن بوموقیتی احراز ایدنجه‌یه قدر یکرمی بش بیک تلفات ویرلشیدی.

مؤخرآ ریدان طاییه‌سی‌ده ضبط اولنده‌یندن روسلر آراق سیواستوپوله طوره می‌رک شهرک جنوب طرفی احراق و ترک ایله شمال جهته چکلیدلر. بونک اوزرینه مباربه نتیجه‌لشدر.

روسلر قارص قلعه‌سی اوزرنینه شدتل هجوملر کرسترشده قوماندان
واصف پاشا عساکر دشمنی دفع و تشكیله موفق اوله رق النفات پادشاهی به
مظہر اولمشدر .

قریم حاربی‌سی نهایت فی ۳۰ مارت ۱۸۵۶ وفی ۲۴ ربیع ۱۲۷۲
سنه‌ستده عقد اوستان پارس معاهده سیله ختم بولمشدر .

— — —

﴿ يوز سنه اولى عثمانلى سنجاقلى ﴾

« مفصل » سر نامه‌لی تاریخ حاجی‌نک برنجی جلیل‌نک حاشیه‌لری می‌اند
« توغ و علم » سر لوحه‌لی برمقاله مخصوصه وارد رکه ۲۳۲ نویس وی صحیفه‌دن
بدأ ایله برقاج صحیفه‌ی اشغال ایدر . بومقاله‌ده برصورت معمومیده بایراقلر ایله
توفله دائر ایچه معلومات ویرلشدر . مسلمان و عثمانی بایراقلرینه بالطبع دها
زیاده اهمیت ویریلوب ذات رسالتپناه جناب احمدی‌نک تأسیس بیوردقلری ایلک
سنجاق شریفden بدأ ایله تنظیمات خیریه انسان‌نده دولت ابد مدت عثمانیه‌نک
رایت جلیل‌سی دخی تنسيق ایدیانجیه قدر الک مهم دول اسلامیه‌نک بایراقلری
حقنده جمع ایدیله بیلن معلومات یازلشدر . شمدى شومقاله‌یی مطالعه بیوره‌حق
اولاًنلر اول باول برکره « توغ و علم » حاشیه‌سی او قورل ایسه اشتغال
ایده جکم زمین نظر تبلعلری اوکنده دها زیاده توضیح ایدر . مع هذا حاشیه
مذکوره‌دن رایات اسلامیه‌یه دائر لازم کلان برخلافه‌یی بوراده دخی بروجه
آتی ایراد ایده‌م :

اسلامک ایلک سنجاغی برنجی سنه هجریه‌ده طرف جلیل رسالتپناهیدن
ابو مرشدہ اعطای بیوریلان علم ایضه‌در . صحابی مشار ایهی برسریه‌یه مأمور
بیوردقلری صره‌ده قوماندانق علامت اولق اوزره اشبو سنجاق شریف احداث
بیورمشلردر . مورخلرک روایته کوره حضرت عایشه رضی الله عنہا نک اور تو سندن
یا بلشدر . آندن صنکره غزوہ خیر انسان‌نده سیاه رنگی بربیوک لوابی شریف
دها احداث بیوریلوب « رایت » نسمیه ایدلشدر . ملوک امویه بیاض سنجاق
کشادی سنت سنه اتباع ایدوب عباسیلر ایسه مبادی ظهورلرند سیاه

سنجاق کشادی سنتنی التزام ایتشلدرد. انجق براز صکره مأمون خلیفه بریشیل
بايراق احداث ايله مشدر . بیاض وسیاه ویشیلدن عبارت بولنان اشبو الویه
اسلامیه هب دوز بیاض دوز سیاه و دوز یشیل اولوب فقط بونلر اوزرینه کرک
ایپک و کرک صیرمه ايله کله توحید وبهض آیات فرأیه ایشلفرکده ایمش . آندن
صکره دول اسلامیه نک سنجاقلرنده کی الوان تکثر ايله مشدر . الوان معلومه نک
همان کاوهسی اسلام بايراقلرنده کورلشدتر . حتی بعض بايراقلرده بعض اشیانک
صورتلری ترسیم اولنق عادتی دخی ظهور ایتشلدرد . تیورک سمرقنده رکر
ایتدیکی بايراق اوزرنده ازدر و دوات ایرانیه و مؤخرآ دولت سلچوقیه بايراقلری
اوزرنده شیروخورشید رسم ایدملری بوجله دندر . علام الدین سلچوق طرفندن
بانی بنیان سلطنتی اولان جنتکان حضرت عثمان خان غازی یه طبل ايله برابر
کوندریان علمک دخی بیاض اولدیغی مرویدر . ذاتاً سلچوقیلرک بايراقلری دخی
شیروخورشید رسمی حاوی اوله رق بیاض ایمش . حضرت عثمان غازی یه کوندریان
علم اوزرنده بورسلرک بولندیغی قویا مجز و مدر . چونکه شیروخورشید اوzman
آندرجه علامت حکمه رانی اولوب يالکز سلچوقیلر مخصوص عد اوله جغی طبیعیدر
بکیچرینک بايراغی قرمزی اولوب هامر کبی بعض مورخلر بونک قان رنکی
اوله سندن طولایی ترجیح ایدل دیکنی یازارل ایسه ده ایلک عثمانیلر نزدنده
طائفة عسکریه ایچون قرمزی سربوشک قبول ایدل دیکنی حقنده کی فقره تاریخیه
تخطر ایدیلور ایسه بکیچرینک قرمزی یی انتخابنده کی حکمت ده طوغری
دوشونیله بیلور . بو طائفة عسکریه نک علویلکی حسبیله بايراقلریه ذوالفار رسم
ایتش اولدقلری دخی معلوم مدر . فقط بوبایراق بکیچرینک عمومی بايراغی اولق
لازم کاور . زیرا هر اورتهنک کند یسنے مخصوص اوله رق دخی بايراقلری
بولوب بونلرک الوانی مختلف اولدیغی کبی اوزرلرنده چفته بالق و تک و چفته
فلیچ کبی اورتهله مخصوص علامتلر دخی منقوش ایدیلر .

ایشته مسلمان و عثمانی سنجاقلری ختنده « توغ و علم » حاشیه سندن
ایده جگهز خلاصه بوندن عبارتدر . رایات عثمانیه اوزرنده کی شکل هلاله کانجه :
« توغ و علم » حاشیه سنده شکل هلالک دول شرقیه و اسلامیه نزدنده قبولی
قدیم اولدیغی بیان ایتش ایسه کده مفصلک نشنندن صکره کدار ایتش اولان
اون اون بش سنه لک تبهات شهدی بوسوزمزده ثبات و اصرار جسار تی
آزال تقدده در . قتع قسطنطینیه دن مقدم دول سازه اسلامیه ده شکل هلالک

جنتىكان سلطان عثمان خان ئانى حضرتلىرى

موجودىتى آنلار مخصوص اولان مسکوکات اوزرنده كورملىكته ايسه بولحقىقتىك
ميدانه قونلسنى نوميزمالىر مىزدىن [°] رجا يدرز . بى ايسه آلمانيا دولت
خىيمەستىك مجلس امور صحىيەدە و كىلى بولنان فاضل دوستىز دوقتور موسىو
مورغانىندن ايتدىكىمىز تحقىق اوزرىشە شو حقىقىتى ميدانه قويىق اىستر زەممۇ:

[°] مسکوکات قىدىغە ئىندىقىاتىلە اوغر اشانلار .

شكل هلال نام قدیمی « بیزانس » اولان بلده قسطنطینیه مخصوص بر طراز اولوب بونک دولت علیه عثمانیه طرفندن قبول دخی علامت قمع اولق صورتیه حضرت فاتح طرفندن امر او نشدر . دوقبور مورغان استانبولک بعض آثار قدیمه سی حقنده کی تحقیقاتی حاوی تأثیف ایتش اولدیغی برکتابی او زرینه بیزانسک قدیم آرمدنسی دخی ترسیم ایله مشدرکه بو آرمده شکل هلال کوراگده در . حق بر مصاحبه مزده شونقطه او زرینه دخی نظردقمزی جلب ایله مش ایدی که : دولت علیه عثمانیه نک سنجاقلری بالآخره اولان واشکالنی چو فالتشلر ایدی . آل ویشیل رنکلر اک مقبول الوندن اولق اوزره مائی و سائز رنکلر دخی وار ایدی . بورنکلر ایله ملون اولان سنجاقلرک بر طاقنده کله مبارکه شهادت ویاخود توحید و بر طاقنده بعض آیات کریمه ایشله توب دیگر بر طاقنده ایسه شکل هلال سراسم بولنور ایدی . فقط شکل هلالی حاوی اولان سنجاقلردم الفاظ مبارکه منقوش اولایوب بو الفاظ مبارکه نک منقوش اولدیغی رایتلردم دخی شکل هلال رسم او لغز ایدی . حالا دخی او بله در .

دول اسلامیه نک طراز لری میاننده شکل هلاله مشابه بشقه بر شکل دها وار ایدی که آن بوراده اختواری لوازمدن عد ایدرز . او شکل ایسه « قرنین » یعنی چفته بونوز شکلیدرکه یان یانه قولیش ایکی او کوز بونوزندن شو ۳۵ صورتنده متشکلدر . تا قدمای مصریه زمانندن بری قرنین علامت حکمرانی عد او لنه کلشد . قوت و شوکت وزور بازو حکمنده اولق اوزره کتب توراتیه ده دخی در میان او نشدر . بو شکل سنجاق کوندرلری بالاسنه طالقی اسلام تزدنده دخی امتیاد ایدیلوب حتی بوقرنینک آرمه سنده کی بو شلفه بر لفظه جلال ویاخود جله « ماشاء الله » دخی رسم او نشدر . شکل مذکور عثمانیلیاق طالبجه دخی بالقبول او تاغلرک ، چادرلرک دیرکاری تپه سنه دیگلدیکی کی جو اسام شریفه و سائزه قبله ای زرینه ده وضع او نشدر . احتقال که شو قرنینک تشکیل ایتدکاری شکلک بر از محرومچی بعض مسکوکات قدیمه او زرنده کوریلوب دول شرقیه و اسلامیه تزدنده شکل هلاک موجودیتی حکمی دخی بونک اوزرینه ویرلشد .

« توغ و علم » سر نامه لی حاشیه منی یازدیغمز زمان الده بر قیمتی مأخذ دها بولندیغی خاطر منه کلامش که دونگای هایونه چکامکده اولان سنجاقلر حقنده دخی بعض معلومات علاوه سیله او مقاله بی اکال و اقسام ایده مامش . بو قیمتی

ماخند مشهور دیده رونک فرانسلر ایچون بوندن بوز سنه مقدم طبع ایتیرمش اولدیفی آنسیقلوبیدیر . قرق درت عدد بیوک جدلری حاوی برائے عظیم کہ اشکال متنوعہ یی حاوی اولان صوک اوچ جلدک برجیسندہ اوzman دول موجودہ مک کشیده ایتمکدھ بولندقلری بایراقلردن ایکی بوز اتوز سکن نوعنک اشکالی بالترسمیم الوانی دخی خبر ویردیکی صرہدہ اوزا بکی نوع عثمانی سنجاقلرینک اشکال والوانی دخی خبر ویرمکده در .

بونلدن برسور وایله اشارت ایله دیکمز شکل سلاطین عظام حضراتنه مخصوص اولوب ییرتا جلی بیحمدہ دوزیشیل رنکدہ ایمش . اوزرنده اوچ شکل هلال صرق کوریلیورکه بونلر بیاض قلابدان ایله ایشلمش ایمش . ایک نوسرو وایله اشارت ایتدیکمز شکل دخی سلاطین عظامہ مخصوص اولوب بودخی ییرتا جلی بیحمدہ اولدیفی حالدہ رنکی دوز قیرمنی اولوب فقط اور تهستنده شکل بیضیده پشیل رنکلی برمین تشکل ایدر ایمش کہ آنک اوزرنده دخی صاری صیرمه ایله بربی خداسته موضوع اوله رق اوچ هلال ایشلمش ایمش . اوچ نوسرو وایله اشارت اولنان سنجاق دخی کذلک سلاطین عظام حضراتنه مخصوص اولوب طقوزی پشیل و سکری قرمنی اولق اوون بدی الک قوماشدن متشکل ایمش . بوسنجاق اوزرنده شکل هلال کورونیور . آنحق بوآل پشیل زمین اوزرنده آیات کریمہ ویاخود کلمہ شہادت و توحید کی خطوط منقوش اولدیفی حقنده ده دیده رو طرفندن بربخ ویرلیور . دیده رونک نامنہ نشرایدلش بولنان بوهظیم آنسیقلوبیدی برچوق ذی اقتدار ارباب تدقیقک انصمام معاونتیله یازلش اولدیفی پیل دیکمز دن ویردیکی خبرلرک صحنته تمامیله امنیت ایله بیلورز . زیرا یازدیفی پیلر یا کندی کوزلریله کورلش ویاخود جهانک هر طرفندہ کی مخابرلری طرفندن ینه بویله رأی المین مشاهدہ اوزرینه یازلشددرل . اکر بوآل پشیل سنجاق اوزرنده خطوط منقوش اوواه ایدی انى کوروب اخبارایدن ذات البته بونی ده خبر ویر ایدی . مادام که بویله برشی خبر ویرلیور بزدخی بوسنجاغی بویله دوز بر آل پشیل سنجاق اولق اوزره تلق ایدرز .

درت نوسرو وایله اشارت ایله دیکمز سنجاق دیده رو طرفندن «برترک پاشاستک» اوبلق اوزره خبر ویرلیور . بودخی ییرتا جلی بیحمدہ اولوب فقط دوز مائی ایمش . آنحق بونک اورتہستنده صاری رنکلی و مستدیر الشکل بزلوچه اوزرنده کی اوچ شکل هلالدن ماعدا ییرتا جدن کوندره طوغری ینه صاری رنکلی برصیبک

آیقیریلا دینه دیده رو یازدینه کی بوجال شکاده دخی کوریلیور که شویله بربایراغه
بر مسلان پاشایه منسوبیتی عقل قبول ایده میور . عجبنا افلاق و بگدان کی ولايته
فنااری روملدن تعین اولنان والیله مخصوص بربایرا قیدر ؟ بونی عقله ملام
بوليورز . رنکنک ماش اولمه سی ده بو ظنمزه قوت ويریور . تواریخنده مسطور
اولدینه او زمانلر افلاق و بگدانه نصب اولنان روم والیلرک دائزه لر خلق
ولايات سائزه والی دائزه لر کی ایش . حالا بعض محللرده کوریلن لوجه لر
دخی بونلرک البسه واسلحه سنه او صورتده ارائه ایدرلر . احتمال که اویرلر
اساساً خristian اهالی طرفندن مسکون اولدقلری کی بايراق صاحبنک امراء
نصرانیه عثمانیه دن اولمی دخی بو شکل صلیبه لزوم کوسترش اوله . بوندن
سکره کی مورخلر البتہ بومسئله بی حل ایدرلر .

بش رقیله ارائه ایله دیکمنز شکل دیده رو طرفندن « ترك سنجاغی » دیه خبر
ویریلیور . زمینی دوز قیرمنی اولوب ایکیسی بوقاریده و بریسی اشاغیده واچنک
دخی او جلری سنجاغات نهایته متوجه اوچ بیاض هلالی حاوی ایش . الی رقیله
اشارت ایله دیکمنز سنجاق دخی « ترك سنجاغی » تمیزیله خبر ویریلوب فقط زمینی
ماش ایش . حاوی اولدینه اوچ هلالک . وضیعتلری دیکزیشک عینی اولوب
رنکلری دخی بیاض ایش . یدی رقیله ارائه ایله دیکمنز شکل هشانلی قالیونلرینه
چکیلور بر سنجاق اولدینه دیده رو خبر ویرمکده در . بیر تاجی بیحمدہ اولوب
رنکی قیرمنی ایش . جله سی برصه یه ترتیب ایدلش اولان اوچ هلال دخی
صاری صیرمه ایله ایشلتمش ایش . سکر رقیله اشارت ایتدیکمن شکل ینه قالیونلر
چکیلور دوز قیرمنی بر سنجاق اولوب منتها سیوریلکده اولدینه کوریلیور .
بونک او زرنده شکل هلال بولندینه کی یازیلر منقوش اولدینه دائزه دیده رو
طرفندن بر خبر ویرلیور . احتمال که بوبایراق قالیون هایونلرک هر کون چکدکلری
هادی بايراق اولوب بوندن اولکیسی ایسه جمه و ایام سائزه صدیه ده چکیلین
الای سنجاغی اوله . طقوز رقیله اشارت ایتدیکمن بايراغی دیده رو « طرابلس
هرب ولايته مخصوص بايراقدر » دیه خبر ویریور . او زمانلر اور و پاده دخی
دولت لرک هموی بايراقلندن ماعدا بعض ولايتلرک وبعض بیوک شهر لرک کندیلرینه
مخصوص بايراقلری اولدینه ینه دیده رونک بمختدن اکلاشله ده در . کذلک او زمانلر
طرابلس غرب ولايته « قره مان او غلاری » نامیله برعامله ولاپتک . بعد
همراه سندن طولایی پدردن اولاده ارئا انتقال صورتیله والیلک ایتدکاری

معلومدر . اما بوقره مان اوغلاری حضرت فاتحک مغلوبی اولان مشهور قره مان اوغلاری ظن اولخامیلدر . کندیلری دها مناسی « قرمانلی اوغلاری » دنیلک اوزره عن اصل قره ماندن کلش آدمدر اوللیدرلر . صکرەلزی ولايت مذکوره طوغریدن طوغری یه استانبولدن کوندریلان والیلرایله اداره اولغه باشلا دینی ایچون حسب التنظیمات عموم ولايات شاهانه یه کشیده ایدیلان سفهاق بونک مقامنے فاتح اوللشدر .

اون رقیله اشتارت ایتدیکمن سنجاغی دیده رو يالکنر « ترک سنجاغی » دیه خبرویریورک اوست کوشه سی قیوریق اوله رق ترسیم ایدلش بولنه سندن دخنی آکلاشیله جنی وجهله شکلی اویماجلی ورنکی قرمزیدر . آرقه آرقه یه مرتسیم اولان اوچ هلالک دنکلری ده بیاضدر . اون بىر رقیله کوستردیکمن بايراغی دیده رو استانبوله مخصوص اوملق اوزره خبر ویریورکه رنکی يشیل اوچی سیوری وحاوی اولدینی هلاللر صیرمه ایله منقوش ایمشلر . اون ایکی رقیله کوستردیکمن بايراق دخنی دیده رو طرفدن ازمیر شهرینه مخصوص برايراق اوله رق خبر ویریلوب اوچی يشیل ایکیسی بیاض بش اکدن متشکلدر .

شو سنجاقلرک هیچ بريسنده يالکنر برهلال مرتسیم اولدینی کی هیچ بريسنده شکل کوکب دخنی مرتسیم کورلمدیکنندن شمدیکی سنه اغمزک شکلی جنتیکان سلطان محمود خان عدلی حضرتلى طرفدن تجدید آتا سیس بیورلش اولدینی حقنده بعض ذوات محترمەدن ایشتردیکمن خبرلرک صحتی دیده رودن آلدیفمن شومعلومات ایله تتحقق ایدیور دیگدر .

اهمیت مردمت

سیاست

عسکر بر عائله در

دنیاک هیچ برجاده دن عسکر پکمنزکه آنی کورن اهالی حیران قالمسوئ . اوکنده موزیق سی چالنە رق و موزیقەنک آرقە سندن بیکباشیدی قول اغاسی طابور امام وجراھی آتلری اوزرنده یوری یه رک « سلاح او موزه » حال و طوریله پکن طابور مطلقا وبهه حال هر کسی حیران کندینه باقنه همپزدایدز . پکن عسکرک قط سی دهار زیاده بیورایسە مثلا پکن عسکر پیاده دن

هیارت اولیوب سواریس و طوپجیسی ایله برابر پکر ایسه خلقك احتساساتی دها بشقه لاشیور . آرتق يالکن اوجاده او زرنده ک خانه‌ل و دکانلر اهالیسی دخی ایچ و آرقه سوقاقلر کرکی کی او زاقیه معلم‌لر اهالیسی بیله ایشلرینی کوجلرینی برافقوب مرور ایدن عسکری تماشایه قوشارلر . هر کسک فاندہ خوش برغلیان حاصل اولور . هر قلبده لطیف حسلر اویاتور . اما بوجال پکن عسکرک آنی تماشا ایدن خلق ایله ملیت و دیانت خصوصنده اشتراکنے مخصوص دکادر . هانکی قومه ؛ ملتہ ، هانکی دینه ، مذهبہ منسوب اولور ایسه اولسوں هر خلق کندی منسوبیتنے مخالف اولان عسکرک مرورینه مقابل بو احتساساته دوچار اولور . او ا شیبہ یوق که پکن عسکر او خلقك اولادی او خلقك دیننک اخوانی اولور ایسه بو احتساس دها پاک بشقه برصورت اطیفده تمجلی ایدر . او پکن دولت و وطن قوزیلرینی انسانک او خشایاچی ، او په جکی کلور . بو تماشادن حاصل اولان رقتہ مقاومت ایده میه رک کوزلردن یاش ترشح ایدنلر بیله چوق اولور .

عجبا بوجال نه دندر ؟

بوجال پسیقو لوژینک او قدر دقیق برققطه سنی تشکیل ایدر که نقطه هندسه کی هرضدن ، طولدن ، عمقدن مجردا اولان و صاف روحه خائبدولنان او نقطه یی حل ایده بیلک قولای ایشلردن دکادر .

برهسکر مروری انساننده اک زیاده حالله نئلرک بربی دخی بنم ، او زمان بني عجیب و غریب و هر بری بربسته صورتده لطیف نیجه حسلر ، نه قدر مطالعه‌لر استیلا ایدر و بوراده آتلرک جله‌سنی بحق بسط و تمیید ایشلکلکم لازم کلسه شو جلدی يالکن بومجئله طولدیرمه‌لیم . بناءً علیه بو احساس متتنوعه دن يالکن بربیسنک بروجه آتی بربارچه جق بسط و تمییدینی تجربه ایده جکم :

کذر کاهدن برو طابور پکدیکی زمان بن آنی برفامليا به تشبیه ایدرم . امان اصل فامليا ؟ « فامليا » دینلديکی زمان وهلة خاطره کان صورتی قادین وارککدن متشکل برهیئت متعیشه اولور . دکلی ؟ او زمان بنم خیال‌لدن پکن حامله‌ده قادین یوقدره . يالکن ارککلردن متشکل برمائیه ! اما « فامليا » دینلديکی زمان آنک حس تمیشی ایچون مقتضی اولان خدماتک اک بی‌وک قسمی قادینلر الاریله کورماک لازم کاه جک ایمش . بنم قارشو مدن مرور ایدن حائله عسکریه ده ایسه آنک تمیش بختیارانه سی ایچون احتیاج کوریلن خدماتک کافه سی ینه ارککلر الاریله

کوریلور هم نه قدر منتظم برصورتده که اکر انتظامک بود رجه سی نوعیت بشیریه یی تشكیل ایدن طائله لره هم ایده جگ او لسه مسعودیت نوع بشرك دها بشقه صورت تأمینیه بولمش اوله جغنه هیچ شبهه قالمز .

او ککزدن پکن طابوره شویله برامهان ایله نظر ایدیکنکه : افرادینک وجودی منتظم آستخمام سایه سنده ترمیزدر . صاچلری قیر قلش ، چکه لری تراش ایدلشد . اناوا برلنده سوکوک ییرتق بولغاز . ترمیز سوپوریله رک کیلشد . چیزمه لری تازه بولیانوب سلاحلری تمیزلندیکنندن جمله سی پاریل پارلار . مطلقاً صباح طمامنی تناول ایدر کیوله چیقمش بواندقلری ایچون هپستنک قرنلری ده طوقدره . قوجه طابورده اویله برا نظافت و انتظام کور رسکنکه برا آن ایچون بونک برعسکر طابوری او لمیوبده بربیوک مکتب شاکردانی اولدیغنى فرض ایده جگ او لسه کن بومنظم هیئتک شو خدمتلرینی کورمک ایچون کیم بیلور نه قدر اخد متحیله زروم کورلدیکنی دوشونور رسکن . بونی بولیه دوشونه کزی کوکلم ینه آرزو ایدر . بونی ذوشونه لیدسکنکه عسکرک برا هائله اولدیغنى حقنده بنم خیال المدن پکن شیلرسنک خیالکنکه دخی اوغراسونلر ، بونی بولیه دوشوندیکنکن زمان اول باول خاطر کنکه کله جکدر که بوعائله عسکریه نک هیچ خدمتیکنکه بوقدر . کنندی خدمتلرینی کنندیلری کوررل .

« کنندی خدمتلری » دیه قول ایچه سویله یی ویردیکه نه قدر چوق نه قدر متنوع اولدیغنى دخی متعاقباً دوشونمیه جگ او لور ایسه ک تخیلمزده کی لطافت تامیله تعین ایده من . دوشونه جکزکه بوهیئتک کیرلیسی تمیزلنه جگه ، چیکن پیشه جگ ، سوکوکی ییرتیغى دیکیله جگ ، خسته سی باقیله جق ، والحاصل برا هائله ایچون خاطره کان خدمتلرک کافه سی کوریله جگ . اما بو خدمتلر نصل برانتظام اوزره کوریله جگ ؟ اصل بونی دوشونه جکز . اکر برسنک چاشور ییقادیغى زمانده دیکری سوکوک دیکه جگ و برشقه سی اورتلق سوپوره جگ اوته کسی ییک پیشیره جگ او لور ایسه ایش اویله برانتظام مساق طاری او لور که ایچنندن چیقلق ممکن او له من .

بوراده خدمات داخلیه یی او زون او زادی یه تعریفه کیریشه جگ دکاز . آنلر نظمات مخصوصه ایله تعین و تحديد قلتش اولدقلرندن مراق ایدنلر بونلرک مطالعه سیله بوبابده برفکر مخصوص پیدا ایدرلر . هم بونی مراق ده اینه لیدرل . بواننتظام اوقدر حیرت بخشای مقول بر کیفیت عجیبه در که آنی تبیه کیریشنلرک .

ز جى هېچ ده بوشە كىتش صايىلەمن . عسکرلەك ئالى ! عسکرلەك حيانى ! بوجىقىتە واسع بىر ئالم ، بوجىقىتە شايىستە تبىع بىرىتىشىدە . شومقاھىدە بوكاداڭ قارئلەرنەڭ كۈچۈن بىر فىنگر وىرە بىلەك بىم ايجۇن كۈچۈن بختىاراق صايىلەجىقدەر . عسکرلەك بىر ئالى اولدىيەن تىصۈر و تىخىل ايجۇن كۆز مىزى كۆز مىزى اوكتىندە بىكىكىدە بولنان طابورە دىكىمەل . نظر مىزى آندىن صرف ايدەل . كۆز مىزى اوكتىنە بىر بلوكى كىتوردەل . زىرا شو اشتىقال ايتىكەز نەقطە نظردىن اصل ئالى عسکرييە طابور دكلى بلوكدر .

بر بلوكىڭ معىشىتىنەكى انتظامى نظرە واحدەدە كورە بىلەك ايجۇن برقاج نفرك قوغوشە كىرىدىكىنە وياخود قوغوشىدەن چىقىدىغەن باقلىيسكىز . پاپوش لقىدە سكسان يوز چفت قوندورە موضوع اولدىيەن حالدە قوندورەسى آرايان نفرك الى طوغىيچە كىندى قوندورەسىنە كىدر . قوندورەسىنى چىقاران نفر دىخى آتى طوغىيچە هەزمان قويىدىيىرە قويار . بىر بوكاباقالى بىر دە دوکون وياخود ضيافت كى يكىمى اوتوز كىمسە ناك . بىرىكىدىكى يىردىن عودتىدە آياق قابلىرىنى بولوب كىه مىا لىرك حاللىرىنى دوشۇنەلى ! سكسان يوزىتاقلى برقوغوشىدە هەنفر كۆزىنى قاپامش بىلە اولسە طوغىيچە كىندى ياتاغنى بولور . اوول مقدار تەنكارك صىرەلانىش اولدىيەن سلاحلە ئال صالىھە ئوس طوغىرى كىندى تەنكىنى آلور . بونلر ايجۇن كىندى آرادىيەن اشىيائى بولە مىھەرق بىشەلىيڭ اشىاسىنە ئال صونۇق قارىشلىقى يوقدر .

نوبت محلار نەدە قره غول بىكلەمكىدىن بدأ ايلە مطبخىدە سبزە آيىقلا مەفە قدر خدمتلىرى مەتنىوادر . بونلر كەنگەن بىچ بىرىسىنى على الدوام بىر آدم ياعىز . مىلاقة وغوشىنى سوپورمك يالكىز بعض كىمسە لەرە وحاللىرى تىيزىلەمك دائما دىكىر بىضىلىرىنە دوئىمىز . مانغا لارە كەور قويمقە وياخود سوپالرى ياققە قىندىل ولا مبالىرى تىيزىلەمكە والحاصل مطبخە كىدوب يىك كىتورمكە قدر يوزدەلە خدمتىك هەبرى « نوبت » تەختىنەدەر . بوكون قوغوش سوپورمك نوبتى بىم ايسە يارىن ابد سەخانە خدمتى اوبركۈن قاراوانە يېقامقى خدمتى ودھا اوبركۈن دەباشتە بىر خدمت بىم نوبتىم اولور . بىنوبتىلر اوقدەر مەنۋى ئەتكەنە كەنگەن بىم نوبتە قاچ كۆنە بىر كەنگەن بىلە ايسە اصلا شاشىز .

بر بلوكىدىن عبارت اولان ئالى عسکرييە ھە معين سااعتىدە اوقيودن قالفار . معين اولان ساعتىدە صباح طعامنى تناول ايدەر . خىتەخانە خدمتلىرىنە

فاتح بغداد جنگکان سلطان مراد خان رابع حضرتلى

وارنجى يە قدر اوکونىكى خدمات نوبىجىلىرى وكتىدى نوبت ساعتلىرىنە قدر تەلمايە چىقىمىيە جىڭلە وار ايسە آيرىلوب باقىسى مەين اولان ساعتىدە تەلمايە چىقار. ساعت معىينە سىندە آبىدست بورىلېرى اورىلېلوب مع صلات او وظائف دىنىيە اینا قلنور. اقشاملىرى يە تەمپىن اولنان ساعتلەرده يوقىلمە ايدىلوب ماذۇنلەرنىن بشقە بىتون قوغوش خالق اقشام يوقلامە سىندە حاضر بولنور، كېجهلىرى دىخى معىين ساعتلەرده بوازارد مائىلە ياتاقلېرىنە كېررلە. بوايشلىرىك جەلەسى جەلە بىرلەكىدە

کور دیکی کبی چاشور کونی جمله برا لکده چاشور ییقانور . دیکیش و یامه کونی جمله بوایش ایله اشتغال ایدیلور اخاصل هر ایش جمله برا لکده پایپلور . ایشته سزه برا هله که جسم واحد حکمنده .

سکساندن یوز کشی به قدر برعلاق شو عائله عسکریه یه منسوب اولیوب ده « باشی بوزوق » تعبیر اولنان افراد عادیه دن بولنسه لایدی آنلرک مسکنلرند که احوال معیشتی نصل تصور اید رایدیکز ! طبیعید رکه سوقافلرده کور دیککز شه خصلرک احوال ذاتیه لینه مناسب بر صورت ده ! یعنی کید ایچنده ، حتی که له ایچنده ! بوکی احوال کریه یی هائله عسکریه ده قطعاً کوره یه جککزه امین اولیسکز . زیرا بو هله ده هر خدمت نوبت تختنده اولدینه کبی احوال عمومیه تنظیفیه و تطهیریه دخی بر نوبت تختنده در . نوبتلری صیره سنجه . لازم ثانی و ملازم اول یوز باشی دائم قوغوشلری کزوب یالکز نظافت و انتظامک صورت ظاهره سنی دکل چانطه لردک اشیایی و حتی وجودلرده که کوملکی ده تفتیش ایدرلر . نظافت عسکریه یه مقایر ذره قدر برحال کور سه ل اوحال بر فرده کور بیلور ایسه اون باشی یی واون باشیده کور بیلور ایسه چاوشی ایقاظ ایدرل . اصلاح بهه ایتیکز که بر عسکرک قوغوشی نظافت جهتندن الا تمیز عد اولنان یر لرک برسیدر . زیرا یوقلامه وظیفه سی یالکز یوز باشیده بتشن صایلیوب لزوم و نوبته کوره قول اغامی و بیکباشی دخی بلوکاری کزه رک یوقلامه لینه اجرا ایدرل .

هائله عسکریه نک شوحالی قشلا نشین اولدینه زمانکی حالیدر . حال بوکه بواسطه میشت بوجهمه عیناً ارد و کاهده دخی واقع ده . او ! عسکرک ارد و کاهی دها بشقه بر انتظام حالت ده درکه او ده صورت مخصوصه ده جالب نظر دقت بر کیفیت ده . بر بلان افراد و ضابطانیه برابر قاج چادر ده اقامت ایده جک ایسه او چادر لر اول دن مرتب بر بلان موج بجهه رکز اید بیلور لر . هر کس بکنده یکی یره چادر قوره رق دکل ! بر طابور ده بوله در برا لای ده ، بر فرقه ده ! او قدر منظم بر بلان که افراده وارنجه یه قدر هر کس کنده بلوکنک سمتی سوقاغنی بیله رک طوس طوفری مجھه کنده چادرینی بولقده ذره قدر تردده دوچار اولماز . ارد و کاهده دخی عسکرک خسته خانه لری مطبخنلری حاملری ممکن اوله بیلیدیکی قدر معیندر . هر خدمت قشلا ده اولدینه قدر منظم ایفا اولنور .

بر ارد و کاهده بر اون باشی چادرینک قپوس ندن ایچری یه باقعله نه شاعر آنه ، نه قهر مانا نه بر منظره ارائه ایدر . سلاح لر دیره ک اطراف نده بر طوق شلر در .

چادرک زمیننے اینجه طالای میشە یا پراقلری ویاخود اکرلتی اوتلری ، اوت ، صـامان نه بولور ایـسـه فرش ایدلش و آنک اوزرینه بـکـلـکـلـرـ یـمـیـ سـجـادـهـلـ سـرـیـلـشـدـرـ . چـانـطـهـلـ طـورـبـهـلـ یـاصـدـقـ اـولـقـ اوـزـرـهـ چـادـرـکـ محـیـطـهـ چـپـچـورـهـ قـوـنـوـلـشـلـرـ وـکـونـدـوزـ اـیـسـهـ یـاـغـمـوـرـلـقـلـرـ دـخـیـ آـنـلـرـکـ اوـسـتـنـهـ وضعـ اـیـدـلـشـلـرـدرـکـ کـیـجـهـلـرـیـ یـورـغانـ اـولـقـ اوـزـرـهـ اوـرـتوـنـهـ جـکـلـرـدرـ . نـفـرـلـرـ یـاتـدـقـلـرـ زـمانـ اوـنـ چـیـفتـ آـیـاقـ چـادـرـکـ دـیرـهـ کـیـ اـطـرـافـهـ دـیـزـیـلـوبـ اوـنـ وـجـوـدـ دـخـیـ مـحـیـطـهـ طـوـغـرـیـ شـعـاعـلـرـ تـشـکـیـلـ اـیـدـرـلـرـ . بـوـنـلـرـ اوـزـرـیـهـ اوـنـ یـاـغـمـوـرـلـقـ اوـرـتـلـدـیـکـ زـمانـ هـرـ یـاـغـمـوـرـلـقـ اـبـکـیـ نـفـرـیـ سـتـرـهـ کـفـایـتـ اـیـدـهـ جـکـیـ جـهـتـلـهـ هـرـ وـجـوـدـ بـرـایـکـ قـاتـ یـاـغـمـوـرـلـقـ اـیـلـهـ اوـرـتـلـشـ اوـلـورـ . قـشـلـادـهـ پـاـنـتـاـلـوـنـ اـیـلـهـ یـاـعـقـ مـعـیـشـتـ عـسـکـرـیـهـ مـقـتـضـاـسـنـدـنـ اـولـوـبـ اـرـدـوـدـهـ اـیـسـهـ چـیـزـمـهـلـدـخـیـ چـیـقاـرـلـزـلـرـ . بـوـاـنـ کـشـینـکـ شـوـحـالـدـهـ یـاـعـهـلـرـیـ نـهـ قـرـدـاـشـجـهـسـنـهـ بـیـتوـتـ اـیـسـهـ اوـیـاقـ اـولـقـلـرـ زـمانـ یـاـنـقـلـرـ اـیـچـنـدـهـ اوـتـورـوـبـ مـصـاحـبـهـلـرـ دـخـیـ اوـقـدـرـ قـرـدـاـشـجـهـسـنـهـدـرـ .

معیشتـ عـسـکـرـیـهـ حـقـنـدـهـ خـلاـصـهـسـیـ شـوـنـدـنـ عـبـارـتـ بـولـنـانـ فـکـرـ وـحـسـ هـیـچـ بـرـوـقـدـهـ بـنـدـنـ آـیـرـلـزـدـهـ هـرـنـهـ زـمانـ کـوـزـمـکـ اوـکـنـدـنـ بـرـقـطـعـهـ عـسـکـرـیـهـ مـرـورـ اـیـدـ. جـکـ اـولـسـهـ بـوـفـکـلـرـ بـوـحـسـلـرـ ذـهـنـدـهـ بـرـعـاـئـلـهـ منـظـمـهـ تـشـکـیـلـ اـیـدـرـلـرـ . اوـزـمانـ کـنـدـیـ کـنـدـیـهـ دـیرـ وـتـصـدـیـقـ اـیـدـرـمـکـ هـسـکـرـ بـرـعـاـئـلـهـدـرـ .

اصـحـمـ مرـهـتـ

جـنـکـ آـرـابـهـلـرـیـ

خـلاـصـهـ : آـتـ وـجـنـکـ — پـیـاهـ وـسـوـادـیـ آـرـهـسـنـهـ مقـایـسـهـ — جـنـکـ آـرـابـهـسـیـ نـهـدرـ؟ـ .
جادـیـ جـنـکـ آـرـابـهـلـهـ آـلـایـ جـنـکـ آـرـابـهـزـیـ — جـنـدـیـلـکـلـکـ فـوـقـنـدـهـ آـتـ جـانـبـازـلـنـیـ اوـلـدـیـفـیـ کـبـیـ
جـنـکـ آـرـابـهـلـرـیـشـکـ سـوـقـنـدـکـیـ مـهـارـتـکـدـهـ بـرـجـانـبـازـلـقـ درـجـهـسـنـهـ وـصـولـیـ — یـوـنـانـ وـرـوـمـانـکـ جـنـکـ
آـرـابـهـلـرـهـ قـیـاسـ آـیـرانـ وـسـوـدـیـهـ وـفـنـیـهـ وـنـصـرـ وـبـنـیـ اـسـرـاـیـلـ جـنـکـ آـرـابـهـلـرـیـشـکـ تـزـیـیدـ تـسـلـیـعـاتـیـ —
قـدـمـاـثـ بـنـ مـعـبـوـدـلـرـیـهـ دـخـیـ جـنـکـ آـرـابـهـلـرـیـشـکـ اـسـنـادـیـ — تـامـ مـعـبـوـدـلـرـیـهـ بـیـلـهـ اـسـنـادـیـ —
ژـوـپـیـتـرـ ، دـیـانـ ، ژـوـنـونـ ، مـیـنـهـرـواـ ، آـپـوـلـلـوـنـ ، وـهـنـوـسـ ، مـعـبـوـدـ وـمـعـبـوـدـهـلـرـیـشـکـ جـنـکـ
آـرـابـهـلـرـیـ — زـمـانـزـدـهـکـیـ طـوـپـ آـرـابـهـلـرـیـ اـزـمـنـهـ قـدـیـهـ جـمـکـ آـرـابـهـلـرـیـشـکـ اـخـلـاـقـیـدـرـلـرـ — قـرـیـبـ
الـوـرـوـدـ بـرـمـسـةـقـبـلـکـ جـنـکـ آـرـابـهـلـرـیـ — فـیـلـیـپـیـنـدـهـ آـمـرـیـقـالـیـلـرـکـ اـیـجادـ وـاسـتـعـمـالـ اـیـتـدـکـارـیـ جـنـکـ
وـاـغـوـنـلـرـیـ — اـنـکـلـاتـرـهـدـهـ بـرـ طـوـپـیـ ضـاـبـطـهـکـ اـیـجادـیـهـ چـالـشـدـیـغـیـ جـنـکـ اوـتـوـمـوـبـیـلـیـ .

حیوانات و حشیه‌دن نوع بشه ک اک اول کندیه آیشیدیردیغی حیواناتک برسی آت اولماق قویا بجز و مدر . انک اخلاقی حقنده و قوع بولان تنبیمات فلاسفه‌یه نظاراً آت نه کدی کجی نازکور نه کوپک تدر دریادلدر اصاچینی بر قماز . فقط کندیغی اوران الی ه اوپز .

جنک آرابه‌لرندن باحث اوله جق برمقاله‌تک مدخلی « آت » اولمچ ضروریاتندندر .
جنک آرابه‌سی دیمک آت دیگدر . بونلر آره‌سنده‌کی نسبت لزومیت ملزومیت نسبتنک‌ده فوقدنده‌در . جنک نقطه نظرندن واقعاً آرابه‌یه آت لازم ایسه‌ده آته آرابه لازم اولمایه بیلور ، آتسز آرابه جنک صالح اولمادیغی حاله آرابه‌سز آت جنک پاک صالحدر . آت جنک اوقدر صالحدرکه انسانلر آتی محضاً جنک آتی اولمچ ایچون کندیلرینه آشیدیرمش اولدقلرینی پاک قوتی برصورتده ظن ایده بیلورز . یاجنک ایچون یاخود پنه جنک بردرلوسی هم‌ده ایمک درلوسی اولان صید و شکار ایچون ، هله بیچاره‌یی ایکدیش ایدرک یعنی فضیلت مردانه‌سخنی محو ایله‌یه رک یوک آلتنده ازمک ایچون آشیدیرلماذیغی هازده محققاًتندن عدایلرز . زیرا تاریخک وقوف و اطلاعاتزه دلات ایده بیلدیکی اکاسک زمانلرده آتلری هب جنکاولرک التنده و دشمن ایزنده یاخود صیادرلرک التنده صید و شکار آرقه‌سنده کوریلورز . صرک ، قاطر ، اوکوز ، دودکی حیواناته کوردیریلن حالاق ایشندک ملل قدیمه نزدنده آتلره کوردیرلاریکنه دائئر پاک ده اثر بوله‌مایورز .

آت آشیدیرمقدمه جنک مقصدی اوقدر تامدرکه انسان قسمی کندی ایکی باjacلری آره‌سنده درت باjacلی برآت صیقشیدیردیغی زمانه قدر کندی‌ینی تام برجنکاولر عد ایده‌من ایدی . کندی جسم ناتوانی برتوانا آتک بلى اوزرینه یرلشیدیکی آنده کندی‌ینی حیوانات سائزه‌یه بالوجوه فائق بولدیغی کی کندی انسای نوعه دخی فائق بولدی . اما نه قدر فائق ؟ آره‌لرندن قیاس یوق . آته بین انسان درت آیاقلی حیوانلرک هپس‌ندن زیاده قوشار اولدی . ذاتاً باشته مفترس حیوانلرده کوردیکی پنجه کبی ، دیش کبی بوینوز کبی سلاحلری تقليید‌آ کندی‌یی دخی اغاجدن ، کمیکدن ، چاقاق طاشندن ، طونجден ، تیموردن والحاصل ادوار ترقیه‌نه کوره مقتدر اوله بیلدیکی مواددن خنجر ، قلچ ، منراق ، اوق فلان تدارکیله آنلردن زیاده مسلح اولمش دکلی ایدی ؟ بواسطه ایله مسلح و برآته را کب اولان انسان ارسلانلره بیله فائنتیقی تأمین ایتش اولدی . کندی انسای نوعه‌ندن کندی‌یی قدر مسلح اولاًلر اکر آنک کبی برآته را کب

دکل ایسلر اکا نسبتله هیچ منزله سنبده قالوirlر . اوست بر پیاده ایله بر آتلی آره‌سنده همان زمانزه قدر قیاس قابل دکل ایدی . یکرمی پیاده‌بی برا آتلی به ترجیح ممکن اوله‌ماز ایدی . هله یوز آتلی بربره کلدی؟ آرتق پیاده‌نک هیچ بر مقداریش قیاس اولنه‌ماز ایدی . کندی مقدار لینک اوتوز مثنه مساوی پیاده اوزرینه صالدیره جق اوسله‌لر اوپیاده‌بی پراکنده پریشان ایده جکارینه اینائق لازم کلور ایدی . بونی ناپولیون محاربات مصریه‌ده کوله منله قارشو پک آجی برصورته تجربه ایتدی . پیاده‌سی قلمه نظامنه قویدینی و طوپلره تأیید ایتدیکی حالده کوله من سواری‌سی بر پیاده جمعیتی براز اورسنه‌له یه له جک اولوز سه پیاده‌لر ایچون قایچ آغزندن قفا و مزراق اوچندن آرقه قورتا مرمق قابل اوله‌مایور ایدی . پیاده‌نک سواری اوزرینه تفوق و سوارینک پیاده‌بیه قارشو انکسار غروری آنجق زمانزده اسلحه جدیده سایه‌سنده میسر اوله بیلدي . بوسایه‌ده برتک پیاده برتک سواری‌بیه معادل طوتلق شویله طورسون فائق بیله طوتلق لازم کلدي . هله بردیزی یعنی درت پیاده نفری آرقه آرقه‌یه ویره رک بر قلمه جق تشکیل ایده‌خلک اولوirlر ایسه بونزک اوزرینه بش الق سوارینک هجومی حکمسز عداوائق لازم کلدي . اسلحه جدیده‌دن پیاده النده اولانلرک دها کوچوك قطمه‌ده کیلری سواری النده‌ده وار اما بوسلاحلر اوقدر طوغزی قورشون آتیورلرک متھرک حیوان اوزرنده سوارینک قورشونی اوسله اولسه راست‌کله اصابت ایده بیلديکی حالده پیاده‌نک قورشونی هر ایسته‌دیکی یره یاپشه بیلور . اکر سواری کندی اسلحه قدیمه‌سی حامل یعنی یالکز مزراق و قایچ ایله بجهز اولسه پیاده‌نک یانه‌بیله صوقوله‌ماز که بونلری استعمال ایده بیلشونه شمدىکی تفکارک قورشون منزلی اولان بیریدن سواری طولی دیزکین هجوم ایتسه پیاده‌یه واصل اولتجه‌یه قدر پیاده اکا دقتی اولنق شرطیله اون بش یکرمی قورشون آنه بیلیور . هله تمام یاقلاشدینی زمان پیاده‌نک تفکی خزینه‌سنده رهوللور قورشونلری کی یکدیکرینی تعقیباً آتلق اوزره درت بش قورشون حاضر بولیور . یا آت یاخود آتلی البته اوریله جق . بناء‌علیه آرملنده‌کی بونسترسز لکی ممکن صرتبه آزالنق ایچون بردیزی سواریدن اوچی آتدن اینوب آتلرینی دردنجی‌یه بالتسیم کندیلری پیاده اوله‌رق تفک آتمق یولی بولیورلر .

بونکاه برابر سواری حالا درت بش بیک سنه‌لک اهمیتی محافظه‌یه غیرت

ایدیور روس ارباب سیف و قلندن جنال دراغو میروف حربک بعض امورینه کوره بوكون دخی سوارینک اهمیتی اردو قوماندانلری نزدنده قابل انکار او له میه جغی انبات ایله یور .

سر نامه من « جنک آرابه لری » اولدیغی حالفه آت و سواری و پیاده بختلرینی او زات دیغه مزدن طولایی صددن چیقدیغه حکم او لغاسون . صددمنه جنک آرابه لری ایسه ده دها او صدده کیرمدک . آت حقنده انتظار دقی براز تهیه ایته جک اولور ایسه ک صدد مذکوره هیچ ده کیره مهیز .

عند القدم آتک جنکه نسبتی یالکز هجوم حالفه آتلی بی دشمنه ایصالدن و فرار حالفه آتلی بی دشمند تخلیصدن عبارت دکلدر . یونان قدیم جنالرندن او لوب تاریخ قدیمه مشهور اولان « او بیکلر رجیتی » نک قوماندانی بولنان و کندیسی دخی ارباب قلدن اولق حیثیتیه اهمیت آرتان قسه نو فون واقعاً آته یالکز بو تسریع حرکت خدمتندن طولایی ده پک بیوک اهمیت ویریور . « خسر و نامه » سخن وقتیه لسانیزه ترجمه ایتش ایدک . ایران سراپلرینک احوالی اویله برمدته تصویر ایدیورکه بوكون الشمقتدر بر قلم دخی یازسه یازه انجق اوقدر یازه بیلور . لکن قسه نو فون دخی انکار ایتدیکی کبی تاریخ قدیم بر جو ق آثار ایله انبات ایله یورکه آت یالکز بر واسطه انتقال اولق و انتقالاتنده سرعت عظیه صاحبی بولنق ایله جالب اهمیت او لاما شدر . بلکه انسانه بردہ سلاح او له رق خدمت ایتدیکی ایچون اهمیت برقات دها آرتمشدر . اوت ! آت هم واسطه انتقالدر همده سلاح ! برسواری مفرزه هی بر پیاده قطعه سخن یالکز آتلرینه چیکنتمک صورتیه دخی پریشان ایدیله بیلور . « اعدادی بدکردار پامال خیول جنکا وران اولدی » طرزندگی تعییلر پک اسکیدرلر .

ایشته آتک جنک آرابه سنه نسبتی دخی اصل بویله سلاح خدمتی کورمک بوزندن ظهوره کلش بولنه سی بومس-ئله ده اصل جای دقت اولق لازم کان شیدر . بر جنک آرابه سی نه در ؟ ۱ نومرو لی شکامز بونی قارئلر مزه واضح کوستر . بو شکل مرمردن ممول بر جنک آرابه سیدرکه حالا روماده پاپا حضر تلرینک واتیقان سراپلرینه کی تاریخ وزه سنده محفوظدر . مرمردن ممول اون بو آرابه نک حیوان قوش-لوب جنک سوق ایدلک او زرہ یا پل-ادینی اخطاره بیله محتاج دکلدر . وقتیه روما اینیه عالیه سندن بریسنه زینت اولق او زرہ یا پلش اولدیغی آشکار او لوب فقط او زمانلر آغاج و سائزه دن یا پیلان آرابه لرک

هـيـچ بـريـسى زـماـنـزـه قـدـر طـايـانـامـش وجـلـهـسـى چـورـوـيـوب حـوـ اوـلـش بوـلـنـدـقـلـرى
ايـچـونـ الدـه نـمـونـه صـحـيـح اوـلـهـرقـ بـوـآـرـاـبـه قـالـشـدـر . بـوـكاـ باـقـبـه كـورـيلـيـورـكـه جـنـك
آـرـاـبـلـى بـرـدىـنـكـه ايـكـى كـوـچـوكـ تـكـرـلـك طـاقـيـلـوب اوـدـينـكـه هـمـودـآ بـرـدـه اوـقـ
اوـزـاعـقـدـنـ وـدـينـكـلـاـلـه بـوـاـوـقـكـ اوـزـرـيـنه بـرـدـهـصـنـدـقـ قـوـيـقـدـنـ عـبـارـتـدـر . بـوـصـنـدـيـغـلـكـ
اوـكـ ويـانـ طـرـفـلـرى قـاـپـاـلـى اوـلـوـبـ آـرـقـه طـرفـ آـچـيـقـدـرـكـه آـرـاـبـيـه بـيـنـوبـ اـيـنـكـ
قوـلـاـى اوـلـسـونـ دـيه . بـوـآـرـاـبـلـه اـكـآـزـى ايـكـى واـكـ چـوـغـى اوـنـ آـتـ قـوشـيـلـهـجـقـ
وبـوـنـلـرـكـ كـافـهـسـى يـانـ يـكـا بـرـصـيـرـه تـشـكـيلـ اـيـنـكـ اوـزـرـه قـوـشـوـلـوبـ آـرـاـبـهـ اـيـچـنـدـهـ
آـيـاقـدـه طـورـانـ بـرـآـدـمـ بـوـنـلـرـيـ سـوـرـهـجـكـ ، دـشـمـنـ اـيـچـنـهـ سـوقـ اـيـدـهـجـكـ .
بوـهـجـوـمـدـنـ مـقـصـدـهـ نـهـ اوـلـهـجـنـيـ اـكـلاـشـيـلـوـرـيـاـ ؟ دـشـمـنـ اـفـرـادـيـنـيـ بـوـآـتـلـرـكـ آـيـاـقـلـرىـ
الـتـنـدـهـ اـزـهـجـكـ . اـيـشـتـهـ كـورـيلـيـورـكـ بوـهـجـوـمـدـهـ آـتـ بـرـوـاسـطـهـ نـقـلـيـهـ اوـلـهـرقـ
قوـلـلـانـلـاـيـوبـ حـادـتـاـ سـلاحـ اوـلـهـرقـ قـوـلـلـانـلـيـلـيـورـ .

بعـضـ مـحـكـوـكـاتـ قـدـيـمـهـ اوـزـرـنـدـهـ جـنـكـ آـرـاـبـلـيـنـهـ يـكـرـمـىـ آـتـ قـوـشـلـدـيـغـىـ
كـورـيلـيـورـسـهـدـهـ اـرـبـابـ تـدـقـيقـ بـوـرـسـلـرـكـ مـؤـدـاسـىـ آـثـارـ سـائـرـهـ تـارـيـخـيـهـ اـيـلـهـ تـصـدـيقـ
اـيـدـلـىـيـكـنـىـ كـورـمـدـيـكـنـدـنـ بـوـنـيـ مـبـالـغـيـهـ جـمـلـ اـيـدـيـسـوـرـلـ . شـاعـرـلـكـ خـيـالـىـ
هـرـشـيـدـهـ مـبـالـغـيـهـ مـائـلـ اوـلـدـيـغـىـ كـبـىـ عـنـدـالـقـدـمـاـ بـوـمـيـلـكـ صـنـعـتـكـارـانـ خـيـالـنـدـهـ دـخـىـ
بوـلـنـدـيـغـىـ ظـنـ اـيـدـيـسـوـرـلـ . اـحـتمـالـكـهـ بـوـرـسـلـرـدـهـ مـبـالـغـهـ دـخـىـ يـوـقـدـرـ . بـرـادـمـكـ
اوـنـ حـيـوانـيـ سـوقـ اـيـدـهـبـيـلـدـيـكـ قـبـولـ اوـلـنـدـقـدـنـ صـوـكـرـهـ يـكـرـمـىـ حـيـوانـيـ سـوقـ
اـيـدـهـبـيـلـهـسـنـدـهـ مـحـالـاتـ عـقـلـيـهـ دـنـ عـدـ اوـلـهـجـقـ هـيـچـ بـرـشـىـ يـوـقـدـرـ .

جـنـكـ آـرـاـبـلـيـنـكـ دـيـنـكـلـلـرـيـنـيـ وـاـوـقـلـرـيـنـيـ مـتـاـنـتـ مـسـلـهـسـنـدـنـ طـولـاـيـ اـكـثـرـيـاـ
مـيـشـهـ اـفـاجـنـدـنـ يـاـپـارـلـرـاـيـمـشـ . تـكـرـاـكـلـاـنـيـنـيـ دـهـ مـيـشـهـ كـبـىـ قـوـتـلىـ اـغـاجـلـرـدـنـ يـاـپـارـلـرـاـيـمـشـ .
تـكـرـلـكـارـ اـكـثـرـيـاـ دـرـتـ پـارـمـقـلـىـ اوـلـوـبـ بـعـضـاـ بـشـ وـبـعـضـاـ اـقـىـ وـسـكـنـ پـارـمـقـلـىـ
اوـلـوـرـ اـيـمـشـ . اـماـ بـوـنـلـرـ كـوـچـوكـ وـپـكـ خـفـيـفـ شـيـلـرـ اوـلـوـبـ بـعـضـ شـعـرـاـنـكـ
تصـوـيـرـاتـنـدـنـ اـكـلاـشـلـدـيـغـهـ كـورـهـ بـرـادـمـكـ بـارـاـبـهـيـ اوـمـوزـلـاـيـوبـ كـوـتـورـهـبـيـلـهـسـىـ
مـحـكـوـكـاتـيـ وـرـسـلـرـىـ كـوـسـتـرـيـوـرـلـكـهـ جـنـكـ آـرـاـبـلـىـ بـوـمـلـتـرـكـ اـرـدـولـنـدـهـ مـسـتـعـمـلـ
اـيـمـشـ . تـورـاـنـكـ تصـوـيـرـ اـيـتـدـيـكـ مـحـارـبـهـلـدـهـ بـنـىـ اـمـرـاـئـيـلـكـ دـخـىـ بـوـنـلـرـدـنـ اـسـتـعـمـالـ
اـيـتـدـكـارـىـ كـورـيلـيـورـ . اـرـدـوـسـنـهـ كـورـهـ يـوـزـلـجـهـ بـيـكـارـجـهـ جـنـكـ آـرـاـبـلـىـ تـعـدـادـ
اوـلـنـيـورـ . اـنـجـقـ هـرـزـمـانـ وـهـرـيـرـدـهـ بـرـاـبـهـ اوـزـرـنـدـهـ يـاـلـكـزـ بـرـادـمـكـ اـيـقـدـهـ
طـورـدـيـنـيـ كـورـيلـيـورـ . عـسـكـرـلـكـ تـرـقـ اـيـتـدـجـهـ اـرـاـبـهـلـ اوـزـرـنـدـهـ اـيـكـىـ اـدـمـ بـوـلـنـغـهـ .

باشلامش . بريسي يالكز حيوانلىرى سوق ايديبور و دىكىرى بالذات جنكمه حاضر بولىپور . ارابىي سورن او كده جنكمه حاضر بولنان انك آرقەسىندە ايقادە طورىيوز . اك دشمنك جم غفيري او زرىنه هجوم اوایور - سوروجى دشمن عسکرلىنى پامال خيول ايتكە اوغراشىدىغى اثنادە جىكاور دخى صاغە سولە ولزونمە كورە آرقەيە طوغرى اوق سرپور واكتىيا صىرىقلەر ايلە آتلار او زرىنه صالحير مغە چايىشان دشمن پيادەلرېه اوق آتىور، مىراق چالىور، قەچ اوپىورە معلوم اولدېنى او زرە او زمانلر بعضاً محاربەلدە اك بىوك قەرمانلر تك تك مبارزە دخى ايدرلر ايدى . اك بوبله ايكى قەرمان جنڭ آرابەلری او زرنىدە بىرىنە راست كاولرلار ايسە ايكىسى دخى آرابەلنى دىن ايشوب پيادە اولەرق جنڭ ايدرلر ايمش .

بىوك محاربەلدە جنڭ آرابەلری قوماندانلرە يالكز بىك آتى خدمتى دخى كورمكىدە ايديلر . قوج، بىخراى طولدىران جىئىم اردولك هرجەتنى كورماك اىچون قوماندا لمۇ جنائى آرابەلرېه بىنەرك كىزىلر ايدى . بو جولا نلنرىندە آرابەيى كىندىسى سورماك ايلە باشقە بريسي سورماك شان و شرفجه مساوى ايدى . زىرا بو آرابەلری قوللانق هر كشىنگى كارى او لمايوب جنڭ آرابەلرېنى سورماك ناصل بعض ممتازلەر مخصوص شانلىرىن شەرفلەرن ايسە جنڭ آرابەلرېنى سورماك دخى بعض ممتازانە مخصوص اولان شانلىرىن شەرفلەرن ايدى . آرابەيى سورن دخى آتك آرقەسىندە طوران جىكاور قدر معتبر اولوب بر قوماندان اىچون كىندى آرابەسى سورماك ايسە ذل اولاق شوپىلە طورسون زمانىزدە كىندى بىندىكى آتى قوللائەسى تو عنىدن بىحرىكت بىمهارت عدد اولنور ايدى .

بورايە قدر ذكر ايتدىكىز جنڭ آرابەلری طوغىيىدىن طوغرىيە جنكمه مخصوص شىلر ايدىلر كە بونلىر او لىجە دخى دىدىكىز وجهلى سادمەجە آغا جەن دەن معمول و تىريتىاندىن مارى ايدىلرە . حال بوكە يىنە جنڭ آرابەسى او لەقلەری حالدە جنڭىدە قوللانمايوب محاربەدىن عودتىدە تشکىل اولنان ظفر آلايلرنىدە وياخود ساڭىز مراسىم عسکرەيە فوللائىق اىچون بىك سوسلى آرابەلر ياسلىور ايدى . هەلە روـدە ايمپراطورلۇ زمانىدە خادتا صاف آلتۇندىن و ذىقىت طاشلىلە مرصع جنڭ آرابەلری دخى يالشىلدەر كە آلايلر دە ايمپراطورلۇ بونلىرە قوشىلى اولان سكز اون حيوانى آله سىلەكارىنى سوروپ تۈزى دومانە قاتارلار ايدى دە يۈز بىكارجە اهالى و عسکر كىندىلرېنى آلقشلار ايدى .

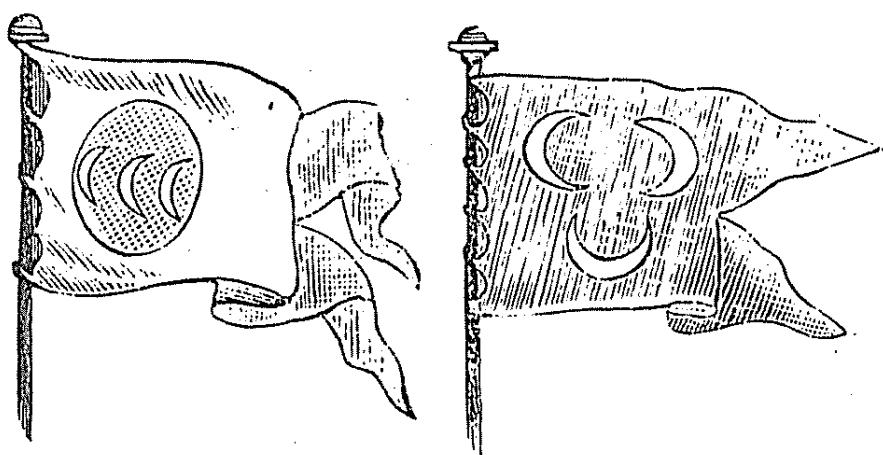
بر نقطه نظردن جنه آرابه‌لرini بینک آتلرینه و بونلرک سوق و اداره‌سی
جندیلکه تشییه ایله‌مش ایدک . بوتشیبیه‌من پاک طوغریدر . معلومدرکه جندیلک
اک عالی بر درجه‌سی آت جانبازلغنه نجیر اولور . ماهر سواریلرک آله‌بیلدیکنے
قوشان آت اوزرنده اکر بوشالقمه‌لری و برآیاغی اوزنکیده اولدیفی حالدہ دیکر
آیاغیله یز اوزرنده — آتك سرعتنے کوره — سکرک سکرک آدمیر آته‌رق .
یردن برشی آله‌لری وحق یزه آیاق باصمقسزین بیله اکر بوشالقق نوعن‌دن .
پرحرکتله اکیلوپ یردن برشی قاعده‌لری و آله‌بیلدیکنے قوشان آتك اوستنده .
آیاغه قالقمه‌لری والحاصل بو قیبلدن بیک درلو هنرل یاچه‌لری آت جانبازلغنه‌ک
مقدماتی دیمک او لوپ جانبازلر اپسه بو هنرلری بر قات دها ایلوویه کوتوروب
آله‌بیلدیکنے قوشان آتك اوستنده پرنده آتفق درجه‌لرینه واردیدقلری کبی .
جنه آرابه‌لرini سورماک دخی بویله بربندن کوج مراتبه قدر وار مقدہ ایدی .
بعضاً جنکاورلر آله‌بیلدیکنے کیدن آرابه‌لردن آشاغی به اینرل ویاخود اوسرعتله
کیدن آرابه‌لره بینرلر وبعضاً دخی آرابه او سرعتله کیدر ایکن حیوانلرک
قوشیلی اولدیفی او ف اوزرنده یورویوب باشری حذاسنه قدر کیدره‌رک آتلر .
تعرض ایدنلری قلیچدن پکوردلر ایدی . حال بوکه روماده غایت واسع آت
جانبازخانه‌لرند بوجنه آرابه‌لری اوزرنده هر درلو رقصلر پرندهل اجراسنه
قدر مقتدر ارباب هنر کورونور ایدی . بویولده‌کی هنرلرک ، معرفتلرک تھلکدن
سالم اولمادیفی بدیهی و آشکاردر . آت جانبازلرندن تیه آشاغی یزه دوشوب
سقط وحق هلاک اولانلر نادر اولمادقلری کبی جنه آرابه‌لریله اجرای هنر
ایدلر دخی بویولده کی قضاردن - سالم دکل ایدیلر . ۲ نوسرولو شکلمز بو
قضاردن بریسفی کوسترمکده‌در . بو شکل ویانه موزه‌سنده محفوظ بر طوپراق
کوب اوزرنده مرتسه‌در . روما جانبازخانه‌لرند درت آت قوشیلی بر آرابه ایله
اجrai هنر ایدن گردونه سوارک دوچار اولدیفی قضایی کوستر . آرابه‌نک
اوچ بزم کوزلمنزک آشمامش اولدیفی قدر اکلی و نسبتیز اولسی او هنرورک
بو اوچ اوزرنده دخی کرمه‌سی ، قوشمه‌سی ، پرندهل آتمه‌سی ایچوندر . ذاتاً
جنه آرابه‌لرینک اوقلری هپ بو مقصده بویله یهی واکلی یاپیلورلر ایدی .
آتلرک ایکیسی زمانزده‌کی ابکی آتلی آرابه‌ل کبی اوچه قوشولوب دیکر ایکیسی
ایسه روم ایلى آرابه‌جیلریشک تعبیرنجه « لوغوی » اصولنده او قسز اوله‌رق
یان طرفلره قوشولورل ایدی . ایشته کوریلیورکه آرابه دویرلش ، اوچ

هوايە قالقمش، آرابەجى يره سريش، اوچە قوشىلان اىكى آتلر دىز ابىتى دوشوب لوغۇپلرك بىرىسى شاخلانمىش ودىكىرى آرابەنڭ صاغ طرفىندىن صول طرفە قدر فرلامىشدەر. خەممەدن بىرىسى امدادە قوشوب يالكىز شاخلانان آتى ضېط اىتكە چالشىبور. يالكىز درت باركىرىلى بىر آرابەنڭ ادارەسى بو يولەكى قضاڭە سېبىيت كۆستەرەجەك قدر مشكل او لورسە اون باركىرى قوشىلى آرابەلرك وبو خصوص خىال او لمىوبدە صحىخ اولق لازم كەلدىكى صورتىدە يكىرىمى آتىلىرىنىڭ ادارەسى نە بىوک هنر اولەجىنى ملاحظە يە مەحتاج قالور.

جىنك آرابەلرلىقىندا بورايە قدر ويردىكىمىز معلومات يالكىز يۇنان قدىم ايلە روما مالىلدە كورىلىن احوالىندىرلە. حال بوكە ایرانىلرگە آسيا مەلل قەدىمەسى نىزدندە بوجىنك آرابەلرلىك محاربەلرde موجب اولە بىلەجكاري تىخىيەت برقات دەما آرتدىرىلش ايدى. آرابەنڭ اوچ اوچنە جسىم بىر فارغى تىمورى ربط اولنور ايدى كە اوكتە راست كەلهجەك انسان وحیوانى داسۇن دىيە. دىشكەك اىكى اوچلىرىنە دخى طرپان تىمورلى باغانلۇر ايدى كە بىر جەغپىر اىچنە^{۱۰} و مەيدىلىكى زمان بونلەر انسانلەر و حیوانلەر چارپۇسۇنلۇدە كىسىسو نلر بىچسۇنلەر دىيە. الحاصل آرابەلرك شوراسىنە بوراسىنە چىنكىلر طاقىلوب تىخىيە. اولان استەدادلى آرتدىرىلور ايدى. اسکندر كېير ایران شاهى دارا ايلە آسياى صغرادە محاربە اىتدىكى اشناھ بىر آرابەلر اىرانىلر اسکندر اردوسى علەنە استەمال اىتشىلر ايسەدە يۇنان مورخلىرىنڭ روايتلىرىنە كورە اسکندر كە معلم و منتظم اولان مسکرینە قارشو بوشىشىلدىن چىنكىلردىن و ظرپان تىمورلىندىن هانھىچ براستفادە ايدەماماشلەر. ازدىيەل ميدان محاربەسىنە اسکندر كە عساڭر منتظمەي اوزۇن صىيرقلر ايلە بىر آرابەلرك او يولەكى اسلەسىنى پك قولاي كىسر وازا لەيە موفق اولىشىلر. بىر اسلەدىن بىر فائەدە مأمول اولسە آتلرى يۇنانىلرك دخى تقلىيد ايدەجكاري درکار اىكىن شايىان تقلىيد بولماشلەر. فقط جىنك آرابەلرنى يوقارىدە تعرىف ايلەدىكىمىز سادە بىر صورتىدە استەمال اىتشىلدر.

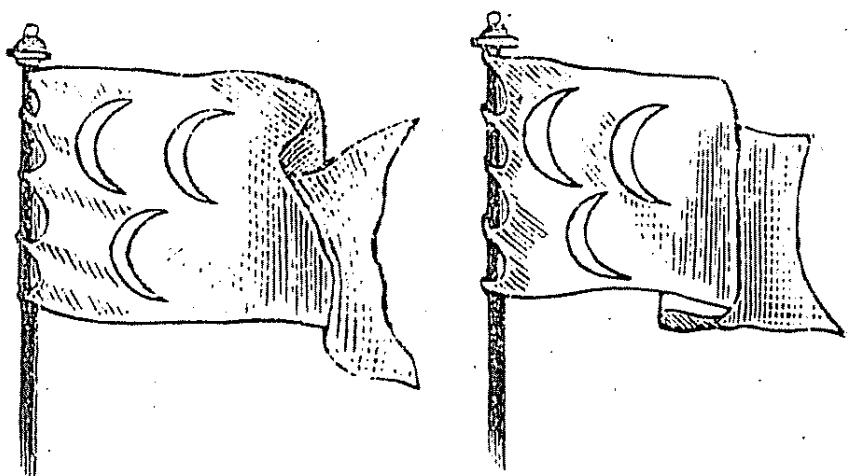
يونانڭ اك قدىم شاعرى او لوب اسناد او لىنىغى فەھرەتارىخ تىدىك قسم قەرمانيسىنە مذىوب بولنان هو مر بالطبع كەندى عەھدىنە قرىب اواق لازم كەن و «ئىم مەبۇد» عد اولان بىر طاقىم قەرمانلىرك دخى جىنك عربەلرلى استەمال اىتش اولدقلىنى يازمىقدەدر. ارباب تارىخى معلوم او لىغىنى وجھە عنە القدما «ئىم مەبۇد» عد اولنان ذوات هەركۈل، تەزە، پوللوقس، آشىل و قاستور كې.

بنى نوعه خدمات قهرمانانه ده بولنمش اولا نلدرکه بونلرک شو خدمتلرينى تقدير
 ايدن اهالى او خدمتلرك مكافايانى وكتىدى منتدارلقلرى ينك علاماتى اولق اوزره
 آنلرى نصف معبود اولق درجه سنده تأليه ايتسلردر . ذاتاً بونلدن بولاوقس
 وفاستور وهر كول كي بعضرلى معبود اعظم ژوپيتەرك بعض نسوان اهل ارض
 ايله اجتماعىلرنىن متولد اولدقلرى معتقد ايدى كه يالكز شو اعتقاد بىله بونلرى
 نيم معبود دد ايتدىرمك سبب اولىور ايدى . آشىل وته زه كي بعضرلى ايسه
 قرال زاده اولقله برابر ژوپيتە رزاده لرك قهرمانلقلرى ينك مقابىل قهرمانلىق كوسىتمىش
 اولدقلرى ايجون خلقىك او درجه لزده تعظىم نه مظھر اولشلردر . بو دوردىن
 عصرلجه مدت صوکره روماليلرك هان هر ايپراطوري تحصىل تأليه ايتىش
 بولنھلر يش نظراً ادواز قدىمه يونانيي ده معبود زاده لرك نصف نسبتىنده تأليه
 ايىملەلر ينك او قدر شاشىق بىله لازم كلىز . بو فقرەلرك بزم جنه آرآهه لرى
 نقطه نظرىن ده حائز اولە جقلرى اهمىت شو ادواز قدىمه يونانيه ايجون بىله
 آنلرك وجودى تخىيل ايىملش اولە . ينك آرآهه لرى ينك باڭ چوق قدمى بولنديغى
 كوسىتمىكى ايجوندر . حال بوكه ينه هوس درجه سندىن قديم اولان دىكىر
 شعراي يونانيه ينك تصويراتىن دخى اكلاشىلدا يغىه كوره بوس بولۇن اهل آمان
 اولدقلرى معتقد بولنان معبود و معبودەلر ايجون دخى قدمای يونانيه جنه
 آرآهه لرى تخىيل و تصويراتىن دخى حاكىي عد اولان پلوتونك جنه آرآهه لرنى ددر دات
 قوشىلى اولدقلرى تخىيل ايىملەكىدەدر . هىم ده ژوپيتەر سماكىي مفى و منور بر
 طالك صاحبى اولدىغى ايجون آنڭ جنه آرآهه سندەكى آتلر بياض و پلوتون
 ايسه اسفل سافاين اولان بر حالم مظمائى حاكىي اولدىغى ايجون آنڭ آتلرى
 سياه اولىق اوزره تخىيل ايىل يولور ايش . بونلدن ماعدا دىكىر بعض الله والھلرك
 جنه آرآهه لرى دخى منسوب اولدقلرى حاللرە وكتىدىلر ينكه اسناد اولان
 حاللرە كوره حيوانلر قوشىلىدەن تخىيل ايىملەكىدەدر . مثلا دېيیان مبودەسى
 ايجون تخىيل ايىلين جنه آرآهه سندە بعضًا ايىك آت قوشىلىدەن روایت ايىملەكىكى
 مىثلا بىر مبودە صىيد وشكارە نسبت ايىملەكىن دن بعضًا دخى آنڭ آرآهه سندە
 دوت كىيىك قوشىلوب جىككىلىرى تخىيل ايىملەكىدەدر . كىلك ژوپيتەرك زوجەسى
 اولان ژونۇن ازدواجلە نسبت اولنور بر مبودە اولىه بىله واركاك طاووسلىر
 ايسه الان كونا كون ايله منىزىن بىلە بورۇغۇش بولنە سىله طاووس كلىپە

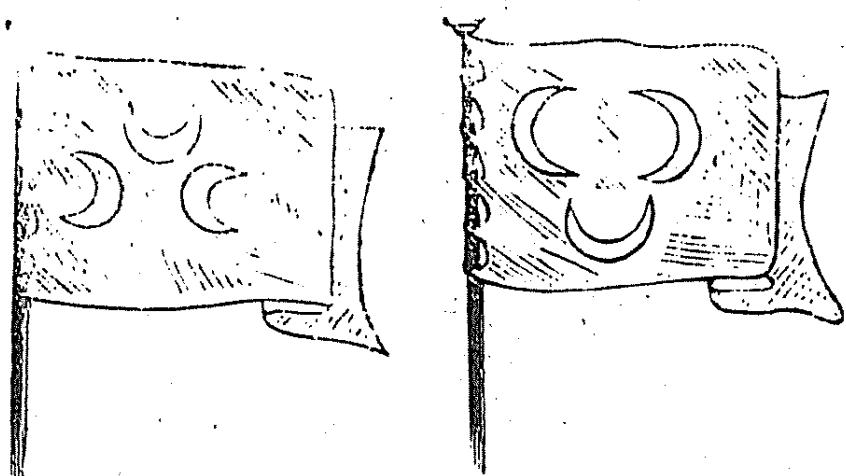
[شکل ۲]
دوز قرمنی، اور ترسی یشیل

[شکل ۱]
دوز یشیل

[شکل ۶]
دوز مائی، هلاللر بیاض

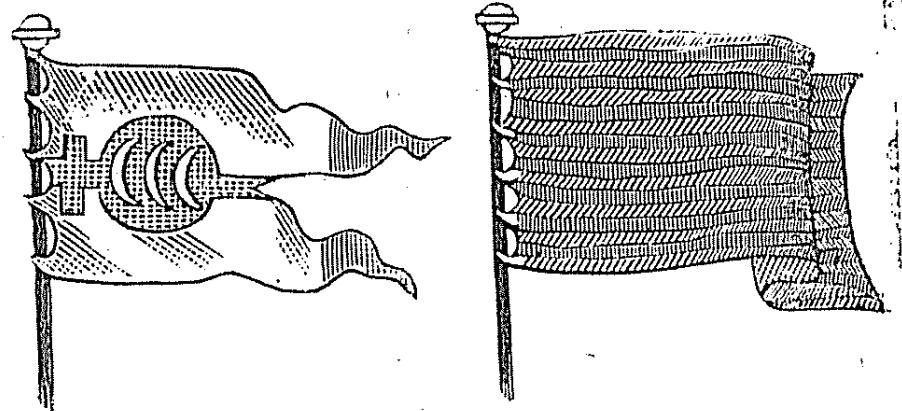
[شکل ۵]
دوز قرمنی، هلاللر بیاض

[شکل ۱۰]
قرمنی، هلاللر بیاض

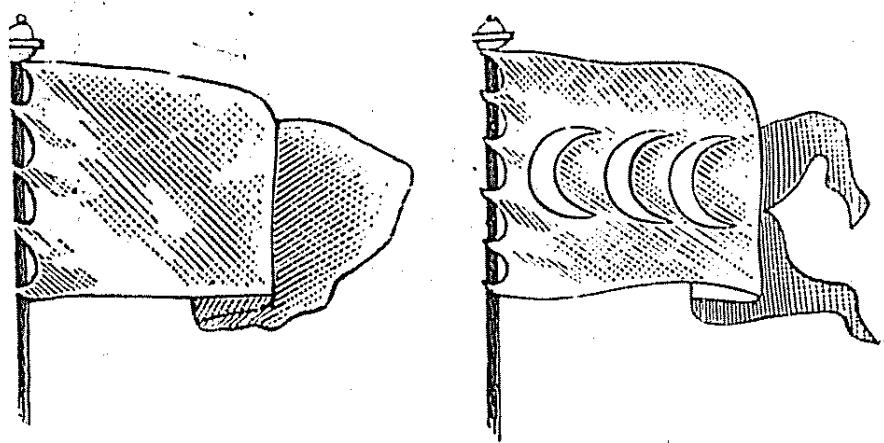
[شکل ۹]
قرمنی، هلاللر بیاض

[۸۴، ۸۵، ۸۶، ۸۷] صدیقه‌لر ده کی آمریفاتنه مراجعت

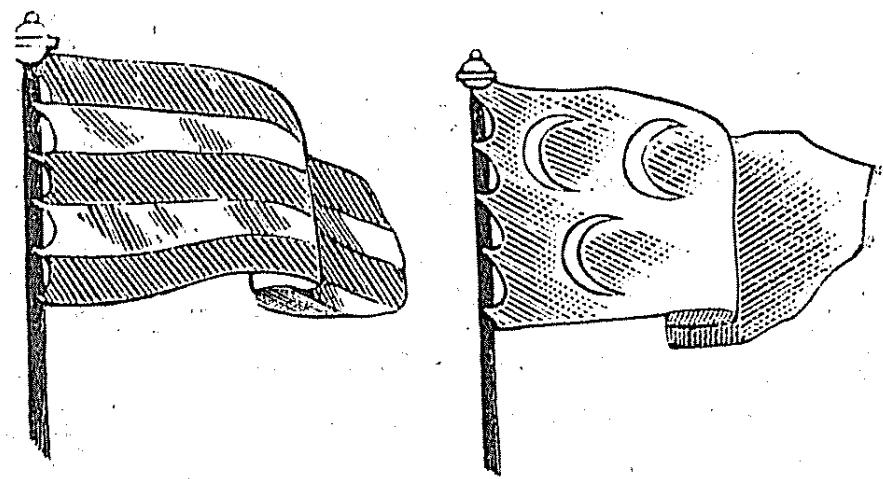
[شکل ۲]
دوز مائی، اورتەسی صارى

[شکل ۳]
طقوژی يشىل، سكزى قىزىچىز كىيل

[شکل ۴]
دوز قىزى

[شکل ۵]
قىزى، هلاللار صارى صىرمه

[شکل ۶]
اوچى يشىل، اىكىسى بىاضن

[شکل ۷]
يشىل، هلاللار صىرمه

وکاین دخی زونونه نسبت ایدیله رک زونونک جنک آرابه‌سی درت طاوسات
چکدیکی تخیلی حقیقته میتولوژی دورینه هائی اولان تخیلاتک اک کوزلارندندره
ینه بو قدر کوزلارندن بریسی ده معبدوده مینه روانک جنک آرابه‌سنه بایقوشلر
قوشلديني حقنده کی تخیلذره «تعفف» نام رومانزده او زون او زادی یه شرح
وايضاخ فلنمش اولدیني وجهله مینه روا عقل وجکمته منسوب اولوب بوملکه لرک
طرازی دخی بايقوش عد ايدلیکنندن مینه روا هیکلنه یانه دائما بر بايقوش
قونلديني کی آنک جنک آرابه‌سی بلوطلر او زرنده بايقوشلره چکدیرمک دخی
پک مناسب پک لطیف دوشر . مرکور فصاحت وسرقت مؤکلی او لمله برابر
فصاحت وسرقتک نتیجه حاصله‌سی دیک اولان تجارتک دخی مؤکلیدر . اویله
دلکی ؟ زیرا بر مشتریدن بش اون غروش زیاده چارېق ایچون نه بیوک «قوه»
اقناعیه لزوم واردره طرز تجارت ایله قوچ برع او لمنشد . دریسنے توکنه
کیکارینه بونیوزلیسنه طرناقلرینه وارنجبه یه قدر هر اجزاسی نافع وبناءً عليه
امته‌دن معدود اولدیني ایچون تجارت یوزندن حاصل اوله جق نروت وسامانک
طرازی دخی آلتون پیغاچیلی قوچدر . بوحالده مرکورک آرابه‌سنه ده درت
قوچه چکدیرمک خیالی میدان آلمشد . آپوللون معبدینه کانجه کاه هاتفلره
کاه اطبا یه مؤکل اولوب کندیسنه شعر وصنایع نفیسه وحق حیوانات سوریلری
وکوندوز وآنک سبب حصولی اولان کونش دخی نسبت ایدلیکنندن قادرت
ذاتیه‌سنه بولیه برجوق ملکاتی جمع ایتش اولان معبدود مرقومه طراز ایتك
ایچون قوه خیالیه آنجق غریفونی ایجاد ایده بیلشد . غریفون دنیلن مخلوق
قولاقلری آت قولاغنه و فقط صاحلری بالق قنادرلینه وباشی وقنادری قرتال
قوشنه وجودی ارسلانه بکزد براجو به دره بناءً عليه آپوللونک جنک آرابه‌سنه ده
روی سعاده بو غریفونلر چکن دیه تخیل ایدلشدر . الحاصل اه‌الی آسمان
اولدقلری معتقد بولنان معبدود و معبدده لرک کافه‌سنه نسبت ایتدکاری شیله
و طراز عد ایلدکلری حیواناته کوره بر جنک آرابه‌سی و آنله قوشله جق
حیوان تخیل ایدیله ایدیله نهایت ملاحت وجال معبدده اولان . وہ نوسک
جنک آرابه‌سنه دخی هوا و هو سک و سودا و محبتک طرازی عد اولنان قو مریلر
قوشلديني تخیل ایدلش و بو بولده کی تخیلاتی مصور اولان رسملردن بورسک
لطافتی آنی بومقاله یه درج ایتكه بزی تشویق ایله مه سیله ۳ نومرو ایله ترقیما
بو شکل دخی درج او لغشدر .

اشبو جنه آرابه‌لری تاریخنک یالکز ازمنه قدیمه قسمنک مخصوصاتندن اولوب قالمشدەر . تاریخنک ازمنه متوسطه قسمنده برقوق آلات و ادوات حربیه ایمداد ایدلەیکی صرهده برآردەق درت و آلتی و حق دها زیاده تکرلکلر اوزرنده متحرک واخشايدن معمول حصار و قله کبی شیلر یاڭىش و قلعه محاصره . لزىدە برقوق آدملىرى بونلرک آرقەسنه كېزانەرك ايتە قلمەيە مطلوب اولان قربە قدر ياقلاشىدىرىلىش وبىدە اوستەنە چىچەرق اورادن قلمەيە مخافظىلىنە اوق و طاش آتلىش ايسەدە بونلر استىمالە غير صالح اولەحق درجه لرده بطال و آغىر شىلر اولدىيغىدن واوزاجق يىلرە سوقنە او زمانك يولارى ذخى مساعد او لما دىيغىدن قوللائىلە ما يوب ترك او لىنىشدر . باروتک ايمجادىلە اسلە ئارىيە حربك احوالى باشكىلە دكىشىدىرىدىکى و طوپچىلۇق صنعتى ميدان آلدېنى زمان طوب قونداقلرىنىڭ اىكى تکرلەك اوزرىنە بىندىرىلەسى و بوجالدە دىكىر اىكى تکرلەك اوزرنده موضوع اولان جىنجانە صىندىيغىنە ربط ايدلەسى تىجدىرات مەسىيەيە متناسب برجەنک آرابەسى عد اولنە سىلەجى محتاج تفصىل دكىلدر . و قما اشبو طوب آرابەلرنە دشمن افراidiنى چىكىنە يوب ازمىك مقصىدى بولنەماز ايسەدە « جنه آرابەسى » دىنيلن شى برواسطە نقلەيە او لىيوب بر سلاح دىيىك او لىيغىنە كورە بو صنعت طوب آرابەسنسە دخى ئامىلە تماق ايدە بىلەكىدەدر . اسلە جىديەنک اك قوتلىسى طوب او لىيغىنە اشتاھ مىكىن او لما يوب بر طوپە قوشىلان آلتى توانا باركىر ايلە طوب نومىرلەينك (طوپچى تىرىلىنىڭ) بىرچىيد رسىنده انسانك كوزى او كىندىن سۈرندەكى هيئەت ازمنه قدىيەدە برجەنک آرابەسنىڭ سۈرندەكى هيئەتە قات قات فاڭقدەر .

طوپچىلۇق سورتىنە جنه آرابەلری الحالە هذه مودەسىنەن دوشىمىش اولىق شويىلە طورسون بونلرک كېتىدەكە اكالانە دخى سى اولغىدەدر . اخیراً فرانسە وانسکاترە وباصوص المانيا فابريقيەلری بىر طاقىم سریع اتشلى سىحرا طوپلىرى اعمال ايدەرك بونلرده اوقدار مكملەتكە كورلەكىدەدر كە بومكىملىتلەندەن كىنايە اولەرق « ساعت كىي » دىيىك دخى آز كىكىدەدر . يكپيارە چىليكىدىن معمول اولان اوقوچە و آغىر استوانە هان بىرال طبائىجەسىنەكى سىرفت و سەھولت قدر اىستەنيلن طرفلىرە توجىبە ايدىلە بىلەكىدىن فضلە انداحتلىرىنىڭ يكدىكىرىنى تەقىيبلەرى دخى مادتا قويروقدەن طولار تەنلىكلىرى سەھىتىنە كورلرک حىرتلىنەن بار مقللىرى اغزىلەنە قالمىدەدر . قەمانك خىال بىرور اولان شەرمىسى بونلرى كورسەل ايدى

معاید مخیله لندن هانگلرینه بوارابه لرک هانکی دولولینی استاد ایده جگاری
وانلری دیو نوعندن نه کپی حیوانات مخیله به چکدیره جگاری تصوراتنده دوچار
حیرت اولورلایدی . زیرا انلرک بیلدکاری جنک ارابه لری برآمدک او موزلا یوب
قالدیره بیله جکی قدر خفیف اولدنلرندن بونلری خیالخانه لرنده براز دها
خفیفلندرنجه قوسیلره دکل آ کابکله بیله چکدیرمک ممکن کوریله بیلور .
لکن او زرنده پکدکاری قالدیرملرک طاشلرینی صارصان بوکونکی جنک ارابه لرینی
خیالخانه ده براز دها بیولتوب ا لاشدیرنخه ارتق اولور او ماز اتلره دخی
چکدیرمک خیالی تباعد ایدر کیدر .

سریع اتشلی صحرا طوپلری بوکونکی جنک ارابه لرینی تشکیل ایتدکاری
حاله بزدن پاک بعید او لمیان بر مستقبلاک جنک ارابه لری مقدماتی دخی ایک
صورته کورمک باشладق .

بونلرک برنجی صورتی فلپین آطه لرنده آمریقا ایلرک شمندوفر خطلری
او زرنده یوروتکاری جنک واگونلریدر . « آ کینالدو » نامنده بر چو جفک
اطرافه طوپلانمش دیکر بش اون چو جقدن مبارت بولنان قوماندانلزه تابع
اون بش یکرمی بیک قدر یرلیلرک حکومات متعدد آمریقا کپی بر دولت
ممظمه نک تسلطه قارشو کوستردکاری مدافعه شویله برسطی نظرله دخی نه
درجه لرده حیرت بخشای عقول ایسه محارباتک تفصیلاتنه طوغری سوق ذهن
ایتدکجه بو حیرت برقات دها آرتقده در . واقعا فلپین جزائرنده میلیون نلرجه
اهالی وار ایسده اورتهده دونن اکاذیبدن قطع نظرله حقیقت حالی یازان
غزنه لرک ویردکاری خبرلر کوره فلیپینلریدمک تفسیک مقداری اون بش ایله
یکرمی بیک آره سنده اولوب مهمات حریبه جه نقصانلری ایسه یاوه جقلری
باروتی کندیلری اعماله مجبور اولمق درجه سنده در . بر نفر مجروح وبا مقتول
اولدیقه آنک تفسیکی باشه بر صاغلام نفره ویرمک احتیاجنده بولند قلزنده
محاربه میدانلرندن مجروه حلرینی مقتولالرینی ترک ایده بیلدکاری حاله هیچ بر تفسیک
ترک ایتمامک مجبوریت قطعیه سی آلتنده درلر . طوپلری دخی آمریقا ایلره نسبتله
یشه بویله همان یوق درجه سنده در . آمریقا ایلره کلنجه طوب و تفسیک اک
مکملاریله مسلح اولدقدن فضلله نهول ر ایچنده کزدیردکاری طوب چکر دوبه لردن
ماهد شمندوفر خطلری او زرنده کزدیرمک ایچون دخی جنک واگونلری
یا پشنلردر . بو واگولر میل او زرنده دونر و بر عدد طوبی حاوی او فاجق بر

جنهکان غازی سلطان مصطفی خان نانی حضرتلى

قله شکننده او لوب بر لوقوموتيفه مربوطاً خطر او زرندن ايسته نيلن محله قدر سوق اولنورل واوراده زرهلى قله صورتىنده هر ظرفه طوب آته بيلورل ايش . روايته كوره آمريقايلر هرنزه ده ميلينيليره غلبه ايده بيلشلر ايشه بو جنهک واغونلىرى سايىه سىنده غلبه ايده بيلشلر و آلدقلرى يرلى دخى آنجق بونزله مدافعه و معاافظه ايمكىدە بولنىشلردر . بو خبر اوروپايه انتقال ايدر ايىز

بعض فابریقه حیلرک او بولده جنک واغونلری پامغه نیتلنلەکلاری غزئەلرک جملە رواياتىندىر. شىندۇفر دىنلىن شى بو عصر ترقىنىڭ يوللارى وواغونلر او بوللاردە سير و حرڪت ايدن آرابەلری ولو قوموتىفلر دخى بو آرابەلرە قوشىقلارى آتلارى اولدىيەندىن شو جنک واغونلرینىڭ عندالقدمما مستعمل اولان جنک آرابەلرینەدە عند المعاصرىن قوللانيلان طوب آرابەلرینەدە خىراخلىف عىد اوانەجقلىرى دركاردر.

مستقبلك جنک آرابەلرینىڭ ايكنجى صورتىدە انكلاتەدە ظھورايمىش دىه خبر آلدق. معلومدرىكە اوروپادە بىر زماندىن بىرى «اوتوموبيل» نامىلە كىندي كەنديسىنە كىدر بىر طاقىم آرابەلر ايجاد اولنەرق استىمالە باشلاۋەندىر. بو آرابەل باركىر قوتىلە دكىل الكتېرق قوتىلە تىحرىك ايدىلىكىدە درلر. بەمضلىرى يالكىز بىر ايکى آدم كوتورەبىلەجك درجه لرده نارىن ايسەلرده بەمضلىرى يېكىمى او تو ز آدم وياخود ايکى اوچ بىك اوقة يوڭ كوتورەجك قدر متىش وقوى او ليورلر. او رالرده بو تون يوللار شو سەيە تىحويلى ايدىلش اولدىقلەندىن بو آرابەل شو سەل او زىرنەدە فريج فخور سير وحرڪت ايدەبىلدەكىن ماعدا شو سەسز يېرلەدە و مئلا بىچىلمىش بىر تىلا وياخود غير منتظم بىر درە اىچىنده دخى سو كوب كىدەبىليورلار. انكايىز اركان حربىيە سەندىن بىر ذات شو او تو موبيل طرزىنە بىر طوب آرابەسى يامغى دوشۇنىش. بىر دكىل بىر قاج دانەسنى يامغىش. طوبىجي ضابطانى حضورىندە تىحرىبە دخى اولىنىش، فزئەلر مطلوبە موافق چىقىمادىغى سوپەلە يورلار ايسەدە حقاييق احوالە اطلاع دعواستىنە بولنان تىخىلر. بو سوزلىرى كىتم اسرار اىچىون او يىدىرلىش بىر سوز عد ايدىيورل. لەن بو كىتم اسرا دەن نە فائىدە حاصل او لەبىلور؟ بو كى شىلدە اسالاساس. آنجىق بىر فەتكەن عبارتىر. بىر كە او فەتكە شایع اولدىقدن صو كە بىك موجىد بىك مختىع دوشۇنە دوشۇنە او شىبتىك بىك درلوسى ياپارلار. انكلاتەدەكى طوبىجي ضابطى فى الحقيقة موفق او لە ما مامش ايسە باشقە يerde كى بىر مەندىسىك موقق او لەبىلە جى كى مەنكەنات مادىيەندىر. ايدى يېك يقىن بىر زمانى تىخىل ايدەبىلورزكە بىر فرقە ويا اردونك پەكىد رەمنىدە التىشر آت قوشىلى طوب آرابەلرینىڭ بالدر كولدر كەل هىپت و عظمت ايلە سرورلىنى بىل قوجە قوجە طوبىلارى سىز صەماز او تو موپىلار كۆزلىزك او كەندىن پەكىر ووب كوتورسونلار. اكىن تاشادەكى لطافتىك بىز طوب آرابەل مىزدە كورىلن

لطفات درجه سنه دکل آزمونه قدمیده استعمال اولنان جنک آرابه لندبی
لطفت درجه سنه دخنی ثرب بیله ایده میه جکی مادتا شمیدن تخمین اولنه بیلوره

عصر جناب پادشاهیه ترقیات عسکریه

تاریخ عثمانیک دلاتیله ثابت اولدینی اوزره عثمانی دولتی بدایت تأسیسندن
بری بر دولت قویه عسکریه اولمشدره تاریخک تربیه عسکریه سی اک مکمل
اولق اوزره کوستردیکی ملتتر میانشده عثمانیلر بو تربیه نک جلائل فضائله
مالکیته جداً تمیز ایتشلدره.

استعداد عسکری عثمانیلرده جیلیدر مال سائزه افرادینی بر تربیه مددیده
ایله عسکر ایتمک لازم کلدیکی حالده عثمانیلری مکمل بر عسکر ایتمک ایچون
بالکن الارینه بر سلاح ویرمک کفایت ایدر عسکر لکه اولان شو استعداد
خصوصی سایه سنده درکه عثمانیلر ادوار تاریخیه لرینک همومنده شرف و شان
عسکریلرینی محافظه موفق اولمشدره آنجق زمانگزه هرشیده اولدینی کی
عسکر لکجیده تحولات عظیمه و قویه کلشدره شجره فنون حاضره نک جله سی
عسکر لک مرکز تکمله طوغری کوک صالمش اولدیندن بر ملت افرادی
جبله نه قدر استعداد عسکری فی حاڑ اولورسه اولسون ینه فنون عسکریه
 تمامیله احران مکملیت ایقی ضروریات حکمه نده دره جنتکان سلطان محمود خان
ثانی حضرت لرینک عهد هایونلرندن اعتباراً هیئت عسکریه مزی فنون عسکریه
ایله ده آراسته ایلک اوزره صرف اولنان همات حالیه جداً شایان شکران
بر مرتبه ده بولغش ایسده بو باشه دخنی اک بیوک موقیمات سائز جلائل
اجرا آت کی عصر انور حضرت ملوکانه یه منحصر اولق مقدر بولنده ندن خورشید
فکرت هایونلری هر خصوصیه بو ملک و دولته بدرقه سلامت اولان پادشاه
منور الافکار اندمن حضرت لرینک اضافه عنایات جلیله و مجده حضرت پادشاهیلریله
یکرمی بش سنه دن بری ترقیات عسکریه من جداً رهین مکملیت اولمشدره
آنچق شو ترقیات طالیه یی بحق تقدیر ایده بیلک شببات ترقیه برد برو
تعداد ایتمک ایله ممکن اوله جنبدن اولباشه هملومات آئیه نک اعطاسی لازمه
حالدن بولغشدره.

صرفان حکمت نشان های یونلری قوای اساسیه ملک و دولته تقویت بخش اولق جهت خیریه سنه مهظوف بولنان ظل الله ف العالم افسد من حضرت ایاری جلوس میامن مأتوس حضرت ظل الله یملری متعاقب عسکر ایکاک تعالییه سنه هر شیدن زیاده وقف آمال بیور مشردر.

غیره عنایات حضرت ملوکانه لری اولق اوزره اول امرده عصر حاضر عسکر لکنک روح الروحی عد اولنان ارکان حریبه تنسيقاتی ساحه آرای موقیت اولشدر. بو سایه ده درک ارکان حریبه عثمانیه ده عسکر لکجه اک متقد دولتلرک ارکان حریبه لری کبی جسم جسم عسکر عیزک قوای فکریه سفی تشکیل ایده جک برصتبه مکملیتی احراز ایده بیلشدر.

ثانیاً انتظامات عسکریه بی جدا بر صرتبه بالاترینه ایصال ایدرک او با بدہ پتوں اوروبا ملتیه تقدم ایتك شرفی احراز ایلش اولان آلمانلرک معلومات وسیعه عسکریه سندن عثمانی هیئت عسکریه سفی مستفید ایتك جهت خیریه سی ده جله دن اول لایع خاطر معالی مظاهر حضرت ظل الله اولشدر. او زمان آلمانیا صندالی ایپراطوری سندن بولنان ایپراطور برنجی ویلهلم کنده مملکتند عسکر لکث احیاسنے موفق اولق حسیله دولت و مملکتند تربیه و معارف عسکریه سفی رهین مکملیت ایده جک اسباب و وسائلی تحری بیوران مقاصد جلیله، جناب پادشاهینک نه قدر علوی اولدینگی درحال تقدیر ایتش اولدیندن آمال علویت اشتمال جناب تاجداری یه کوره امور عسکریه تنسيقاتنده اذکار و معلوماتلرندن بزی مستفید ایتك اوزره کوندره جکلری امرای عسکریه بی حقيقة آلمانیا امراسنک اک بناملری میانندن انتخاب ایله در سعادتہ کوندر مشردر. بو امرای بنامک دلالت عرفانلریله بر طرفدن نظامات و دیکر جهت ده معارف و تربیه عسکریه نک اکله او مرتبه صرف اجل همت بیور مشردر که عصر جناب پادشاهینک بو با بدہ کی موقیاتی باشلی باشنه جلد طول دیر مغه کفایت ایدر.

صنوف ثلثه عسکریه نک تنسيقات اساسیه سنه جداً ابتدار ایدلی. هله ارکان حریبه من هیئتند عسکریه مکملیتیه ایصالنے بالخاصه صرف اعتنا قلنده. مکاتب طالیه عسکریه من دن یتشه جک ضابطان ایله بالخاصه ارکان حریبه ضابطانک معلومات نظریه و عملیه عسکریه ده احراز ید طولی ایتلری نی تأمیناً هیچ بر همت درینه بیور مادی.

وقت حضر وسفرده احتیاجات عسکریه منز نه ایسه بود بزر دوشونیاوب بر طرفدن قانونه امی نشر و دیگرجهتدن بو قانونلرک جهات تطبیقیه سی توسعیم ایدلدی. [۰]

ارکان حربیه ضابط انزدن مرکب هیئتلهک هر سنه حدود عثمانیه نک بر جهته سیاحت ایدرک توسعیع معلومات اینلری، موافق مهمه عسکریه نک مدافمه سی ایچون ایجاهات فن حرب نه ایسه آنلره کسب وقوف امللری تامین ایدلش اولمی اوزره آلمانیا وسائل اوروبا دولتلری اصولنده ارکان حربیه سیاحتلری ترتیب ایدلدی.

هیئت عمومیه عثمانیه کبی هیئت عسکریه منز ده هر درلو ترق و تمالیه مظہر بیورمق آمال مجده سفی حائز بولنان شهریار منود الا وکار افتاد من حضرتلری ترقیات عسکریه منز ایچون بو قدرینی ده کافی کوره مذکارندن بر طرفدن ده اکمال ذنوں عسکریه ایلانه اوزره هر سنه آلمانیایه کایتلى ضابطان وطلبه ارسالنی اسر و فرمان بیوره رق بو صورتلده معارف عسکریه منز ترقیسته بیوک برشا هراه عرفان بناء کشاد بیورمش اولدیلر.

شو تشبیثات عالیه نک یکرمی بش سنه ظرفنده حاصل ایلدیکی نتایج مشکوره بی شویله جه نظر اجمال اوکنه آله جق اولور ایسه ک محضا آبیاری عنایات جلیله جناب ولی النعمی ایله پرورشیاب کمال اولمش بر هیئت متغیره ضابطان کوریز که بو هیئت بوکون عثمانی دلاورلندن مرکب اردولره میادین انصر وظفرده شان آلدیر مغه کفايت ایدر. [۰]

عصر جناب پادشاهیده نفراته وارنجبه به قدر تعیین معارف جهتی ده التزام بیورلش اولدیغندن طرف آلای مکتبه لری کشادیله پک بیوک ثمرات موقیت آیات اقتطاف ایدلشدرا.

اسلحه و مرصمات حربیه نک تحریر و تبیینی

اطف جلیل خیریت دلیل جناب پادشاهی معارف عسکریه منز تعیین و توسعیه ایچون هر درلو وسائلک ستکه مالی تامین بیور دقدن صکره عساکر منصوره

[۰] اخذ عسکر، تدارک و ظن نقلیات عسکریه و شفر بر لک نظامه موسی وسائله کج.

[۰] یکمکی بونان مخابه می بونک دلیل جلبیدر.

حضرت ملوکانه لرینی نوایجاد اسلحه مکمله ایله ده تجهیز و مهمات حربیه ی تزید بیور مق جهتی ده التزام بیور مشردر .

بونک ایچون شرفیاش صحیفه اصابت اولان امر و فرمان معالی اقتزان حضرت تاجداریلری مقتضای جلیلجه آلمانیادن صوک سیستمده تفنگ جبلنه ابتدار اولنوب اولباید مأوزر فابریقه سیله مقاولات مخصوصه عقد ایدلشدرا . مذکور فابریقه دن آلان تفنگلر اول امرده بیوک چاپلی اولدینی حاله صکره دها کوچک چاپلی تفنگلر دیکرلینه فائق اولدینی تحقق ایلسی اوزرینه برمیونه قریب کوچک، بیوک چاپلی مأوزر تفنگی جلب ایله دبویله ی راشدیرلش [°] و بونله لازم اوله حق مهمات حربیه ده یدرپی بالاشترا حفظ اولنشدرا . غرمه عنایات جلیله جناب پادشاهی اولق اوزره بوكون حکومت سنیه نک تفنگ و مهمات حربیه جهتیه اولان استحضاراتی اعصار سابقه دن هیچ بریسه نصیب اوله مش درجه ده مکمل بولنیوره .

حالبکه وسائل حربیه نک استکمالی حقنده تعاقب ایدن عنایات سنیه يالکن نواصول تفنگلر ایله مهماتنه منحصر قالیوب بر طرفدن طوپجی صنفندک طوپلری و دیکر جهت دن سواری صنفتک حیوانلری ده تجدید اولنه رق طوپچیلر مزه اک صوک سیستمده طوپلر و سواریلر مزه ده اک توانا حیوانلر ویرلشدرا .

* * *

مئسسات عسکریه نک نکمی

تسیقات جدیده عسکریه مز موجنجه قوه عمومیه عثمانیه نک هر درلو وسائل استکمالیه بی تأمین اولنق لازم کلدیکنندن علی العموم ردیف دوازنه ده مکمل دبویله وجوده کتیریله رک هر ردیف طابورینک ارکانی، اسلحه و مالزمه سی مکملًا بورالرده جمع ایدلشدرا .

طرف طرف وجوده کتیریان، قشله لر، خسته خانه لر، جخانه لر، استحکامات و مکاتب عسکریه وحدود ده کی استناد قله لری تمداد اولنه حق اولسه مقداری بیکلره بالغ اولور .

[°] مذکور تفنگلر یونان مغاربه زائله سنه عساکر شاهانه نک بر قسمه توزيع اولنوب میدان مغاربه تجربه لری اجرا قلمیشدر .

یالکن در سعادتده حیدر پاشاده در دست انشا بولنان جسم مکتب طبیه
شاهانه شمیه قدر ممالک عثمانیه ده امثالی بولنیان اینه عالیه وجسمیدن
اولق چیتیله منار فخر اعصار اوله حق بر اثر کریں تشکیل ایله.
بوکون ممالک واسعه حضرت پادشاهینک هیچ بر نقطه سی بولنژکه اوراده کی
مؤسسات عسکریه نک بالا-ی طفای غرای حضرت پادشاهی و آرمه عثمانی
ایله منین و موضع بولفسون!

مطابع عسکریه شاکر دانش تکمیری

عصر منور حضرت پادشاهیه عسکر لکث قات قات فضلہ اولق او زره
اکتساب ایلدیکی شرف و مزیت بو سلاک جلیل نظر اهالیه ذاتاً بک هالی
بولنان قیتنی دو بالا ایتش اولدیفندن اهالی عثمانیه جه اولادینی مکاتب عسکریه ده
تریه اینه یزیرمک خصوصی او مرتبه مظمر رغبت اولشدرکه هر سنه صراجت
ایدن شاکر دانی استیعابه مکاتب موجوده عسکریه نک بنالری کفايت ایده مدیکندن
سنه بسته توسيعات اجراسنه لزوم کورونیوره

مکاتب عسکریه منزده اوچ در تیوز موجودلی صنفلر پک چو قدره. حالبوکه
رغبت حاضره شمیکی درجه سنه قالیوب سنه دن سنه یه افزایش پذیر اولقده
بولنديفندن سایه معالیواهی حضرت جهانداریه مکاتب عسکریه من دها زیاده
رونق پیدا ایده بیله جکدره.

پاده عسکر مذک صحف درجه سمهه تزییری

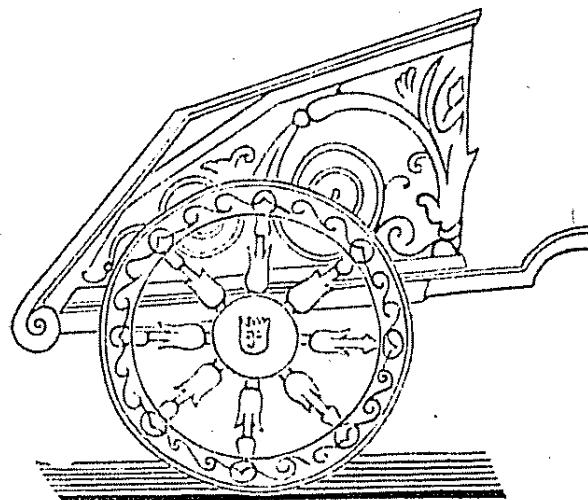
پادشاه موافق وساية جلیل رب الفاق افندمز حضرت لریش تقویه مبنای
عسکریه و تزیید قوه جنودیه دولت علیه یی تأمینا اجراسنی امر و فرمان
بیورمش اولدقلری تسبیقات جلیله جهانک اک مقتصدر معلمین عسکریه سندن
معدود فون در غولج پاشا حضرت لری کبی اصرای مقتصدره نک اضافه همتلریله
پیدرپی موقع اجرایه قوئیله رق احتیاط، ردیف، و مستحفظ تریبا تاز اولدن
قات قات مکمل برحاله کلش ایدی یونان محاربه زائله سنده بکره تعلی احراف
اولنان موقبات متواهی هپ او مکملیتک نتایج مستخونه سندن و عنایات مجده

جناب ملکداری آثار مشکوره سنه اولوب ظل الله في العالم افند من حضر ترینک
سایه معالیواية جناب پادشاهیلرندہ آوازه شان وسطوت سلطنت سنه لری
واصل اعلای علیین اولشدر.

یونان محاربہ سنه هر درلو تکمیلات عسکریه من رهین مرتبہ ثبوت اولمله
برابر اوزوپا اور دولرینک بر قاتدها تزییدی و تأمین تکمیلی باشندہ علی الدوام
صرف اولان مساعی نظر دقتہ آله رق سلطنت سنه عثمانیه جه دخی قوای معمومیه
جنودیه نک لزوم تزیید و تکثیری حس ایدلش اولدیندن شرفپیاش صحیفه اصابت
بیوردیلان امر و فرمان جناب ملکداری منطقه منیف طالیسی تنفیذآ مقام
معلاجی سرعسکری یه اجلال انداز ابهت و اقبال اولان دولتلو عطا و فتو رضا پاشا
حضرتله دولتلو فون درغوج پاشا حضرتله نشر اولان بر مقاله
عسکریه لرندہ بیان بیوردقلری وجه ایله سفر بر لک نظام نامه سنه توفیقاً ردیف
و مستحکظ دولرلرینک بالجهه اسکی صنفلرندہ بولان فضله و قابل سوق واستخدام
افراددن تشکل ایتمک اوژره علاوه طابورلری نامیله بر تنسيق مهم عسکری
اجراسنه موفق اولمشلرکه ینه مشاریه فوز درغوج پاشا حضرتله دیدکاری
وجه ایله بو طابورلرک تشکیل وقت سفرده و قطعی بر محاربہ و قوع بوله جنی
زمانده جلب و سوق ایدیله جگه صوک بر قوہ کلیه وجوده کلسنی تأمین ایلشدره
بالعموم اردوی هایونلر دائره لرندہ تشکل ایدن علاوه طابورلرینک
مقداری ۶۶۶ یه بالغ اولمشدرکه بوجه ایله عثمانی اردو سنک قوه معمومیه سی
بر انصاف درجه سنه تزايد ایتش یعنی سلطنت سنه نک وقت سفرده ۱۳۴۸ طابورلر
بر قوه عظیمه عسکریه سوق واستعمالنے قادر تیاب اولمی امکان داخلنے
کیرمشدر.

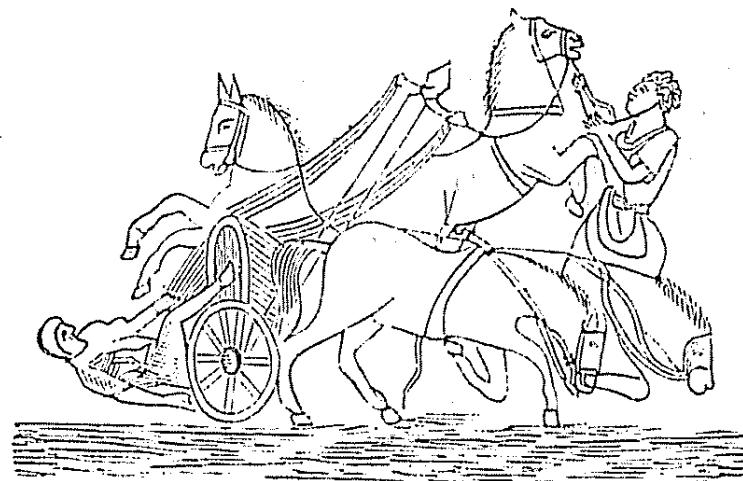
شو حسابه کوره بہر طابورک موجودی سکن یوز اولق اوژره فرض
ایده جگه اولور سهق یا لکن پیاده قوئز بر میلوں یوز بیک کھی راده سی بولش
اولور.

سوارینک تزییدی حقنده الک صکره انجاذ بیورلش اولان مقررات
مصبیه یعنی سواری ردیف تنسیقاتی ده نظر دقتہ آله جق اولور سه جلائل موقیمات
بر کربدہ حضرت ظل الله ایه ایظار شکراندہ دها زیاده جلاساز اولور
قوای جنودیه عثمانی بوجریتہ کاله ایصال ایدن مؤثر ھالی ھلوہمت
ملکداریدن بشقہ برشی دکادر.

(شکل ۱)

[تعریفاتی ۹۴ نجی صحنه‌ده]

(شکل ۲)

[تعریفاتی ۹۷ نجی صحنه‌ده]

نوون دروغوج پاشا حضرتلىنك «ميايتار و وحنبلاط» غزنه سيله نشر ايتىش
اولدىلىرى مقالىدە بىيان ايمىكاري وجه ايله عثمانلى قواى عسکریه سەق بولىله
برتىدىرى محىرالقول ايله ضەف درجه سىندە تىزىد ايدىش بتوڭ جهان عسکرى يى
حىرتىدە براقتە جق بىر موھقىت اولمىشدە.

اوپوس آلبدری تشكیلی

و

جنس فرسک اصوله مهار تشكیلی

اور و پاچه ترقیات عسکریه نامنه هر نه وجوده کایرسه بونلرک در حال بزجه ده موقع تطبیق واجرايه وضعنده التزام مسارت ایدمک مقتضای امر وارداده اصابت هاده حضرت ظل الله بدن اول مسیله بوندن اوچ درت سنه اول طوپچیلیق تنسیقا تمزک مدار استكمالی اوله رق اوپوس آلایلری ده تشکیل بیورلش ایدی . بو آلایلرک تشکیلی قوه جنودیه سلطنت سینه نک بر سلاح مکمل ایله دها تجهیزی نی و بو یوزدن مکنن وشوکت عسکریه مزک تکمیلی تأمین ایلش اولدیغندن بوبابده کی موقیمات جناب پادشاهی ده مستلزم شکران اوله جق درجه بیورلشدر .

طوبجی وسواری يه شهدی يه قدر اقتضا ایدن . حیوانات مجارتاندن رو سیه دن اشترا قلنش واوبابده کی لوازم عسکریه مز سایه مکملیتیوایه حضرت تاجداریده ائمما و اکال قلنش ایسه ده نخبه آمال خیریت اشتمال حضرت پادشاهی ممالک محروسه داخلنده جنس فرسک اصلاحیله مطلوبه موافق حیوانات یتشدیرلی و بو یوزدن ده خارجه عرض احتیاجدن وارسته قالمی جهت ممهمه سنه معطوف بولندیغندن رهمنونت آلایی تشکیلی و چفته لر چفتلک هایوننده برمکمل حارا وجوده کتیرلی صورتیه بومانیه حاله نک ده وسائل حصولی استكمال بیورلشدر .

* * *

طوب و باروت و فشنگ ذا بیقه اربنی

مکمل المضمون بیورلی

عصر انور حضرت جهانبانیده ساحه آرای موقیت اولدقلری بالاده درجه سه تون افتخار و منویت قلنش اولان ترقیات واستكمالات عسکریه میاننده محضا اثرهمت و عنایت حضرت جهانداری اولیق اوزره طوب و باروت و فشنگ

فابریقه لنجه وجوده کتیرین آثار موافقی ده بالخاصه برآورده لسان تقدیر و منت ایمک لارمده .

سایه جلیل حضرت پادشاهیلرند طوب ، باروت و فشنک فابریقه لمن الا صوک سیستمde آلات و ادوات مکمله ایله تجهیز قلنقو ایچون نقداً نهقدر فدا کاراق اختیاری ممکن ایسه اجرا قلمش اولدیغندن بوکون طوپخانه هامره فابریقه لرینک قروب طوپلرینه ممادل اوله رق وجوده کتیردیک مختلف النوع طوپلر حقیقته مدار افتخار و مباراکه اوله جق درجه دهد . پکن یونان محاربه سنه طوپخانه هامره فابریقه لری معمولاً تندن بویان طوپلرک نهقدر ایشه یارامش اولدقلری بالتجربه نابت اولدیغندن بزجه الکبیوک آثار موافقیات حضرت ظلالهی میانده بونلری ده تمداد ایمک مقتضیات نهمت شناسیدند .

**

تلغراف و شمدوفر بلوکاری تشکیلی

ترقیات حاضر عسکریه اقتضاسنجه اوروپا دول بیوه سنک جله می، اردولنده تلغراف و شمدوفر بلوکاری تشکیل ایتش اولدیغندن ولی نهمت بینت افندم خضرتلری بو بلوکارک اردوی هایونلر جده وجوده کتیرلسنی امر وارداده بیورمش اولدقلرندن اوچه تلغراف بلوکاری وجوده کتیریلوب کسب مکملیت ایتش اولدیغی کبی اخیراً شمدوفر بلوکاری وجوده کتیرلسی ده فرمان بیوریله رق جقی اک علوی ، اک مقدس مأثر مبروره جناب خلافتیناهیدن اولمک اوزره انسایی امر وارداده بیورمش اولان خطه مبارکه حجازیه شمدوفر خطنک ده مذکور بلوکار معرفیله وجوده کتیرلسی جله ارادات حکمت غایات جناب پادشاهیدن بولندر .

حالبوکه تزیید قوای جنودیه حقنده توالي ایدن آثار عنایات سنیه بونلره منحصر اولیوب ، لاوه طابورلرینک تشکیلندن یدی سکز سنه اول ولایات بعیده شاهانه ده حال بدواوته بولنان و جنديلاک استعداديله تولد ایدن قبائل و عنائز افرادینک ده تربیة متایزه عسکریه وصفت فاخره جنودیه یی حائز اوله رق مسرقات مدینته بر درجه دها پوکسله لرینی تأمین ایده جک تداير اتخاذ اولنوب حبیبیه سواری آلایلری وجرده کتیرلشیدی بو ترتیباتک منافع

وفوائدی آیریجھ شایان تذکارا ولدیغندن بزبونی ده عطاومتو احمد مدحت افندی
حضرتلىرى طرفندن قلم آلغش اولان برمقاله مخصوصە ايله آتىدە انتظار شکران
عثمانیانه عرضه لزوم كوردىك :

* * *

﴿ جمیدیه سواری الایلری ﴾

پادشاه فاروقچاه شوكتلو افندى من حضرتلىرىنىڭ تېڭىشىڭىز ئاشاكىدە عثمانیه لېيىك
تربييە مدنىيەسى امىرنىدە موفق بالخیر بىورلۇقلرى موققىيات سىنىيە ترقى پوربلرىنىڭ
اکبىر كارندن بىرىسى « جمیدیه سوارى الایلری » نىڭ تىكىلىم اسراھى اولدىغىنە
ھېچ برھا قىل قدرشناس شېھەيدە منزە . بوموققىت ئۆزىمىي ملوكانەنڭ قدر والاسىنى
شو نقطە نظر حكىمتىدىن تقدىر يىدە بىلىزكە : آسياى عثمانى وعرستان اهالىسىنىڭ
برىيوك قىمى اصول معىشتى قىيەلرلى ئاجآتىلە قونار كۈچر ئاقىدىن اولوب
شوكوجىبەلاڭ حالى انلىك تنظيمات مدنىيەدىن حصەمند اوھەلەنەنەن كۆستەركىدە
ايىدى . مواسمە آورە حيوانلىرىنى بارندىزىوب رعى ايتكى ئىچۇن يازىن پايلاقلره
چىقمىق وقىشىن قىشلاقىرە ئىنلەن بىلەن ئەنلىك طولايى بىرىدە صورت دائىئەدە
ساكن اولەمنزىلرکە اهالىء مقيمهنىڭ نائل اولدقلرى انتظامات وترقىيات ملکىيە
ومدنىيەدىن كىندىلەردى خى حصەمند اولسوتلر . معارف ابتدا ئىيەدىن بىلە
حصەمند اوھەمنزىل ايىدى . بونلر وادىء بىداوتىدە پويان اولدقىجە حكىومت سىنىيەنىڭ
امن و آسياش ھمومىي تأمين ئىچۇن بىذل و بىدرىغۇ بىورلەكلىكى ھەمم و عنایاتدىن
دختى حصەمند استفادە اوھەمەرەق كىندىلەرلىنى يىنه كىندى كىندىلەرنىن مخاھىظە
مەقصىدىلە ذاتاً مسلخ بولۇغە مجبورايدىلر . اوت ! يىنه كىندى كىندىلەرنىن مخاھىظە
ذىرا اهالىء مقيمهنىڭ بونلرە تعرضلىرى تصورە بىلە صىغەمەيوب قورقىقلرى تعرض
يىنه كىندىلەرلى كېي اهالىء سيارە طرفندن وقوعە كالمىلەنەن احتىالنە قارشۇ مسلخ
بولۇغە مجبورايدىلر . حالبۇكە منازۇھە مسلخ ياكىز كىندى آرەلرنىدە دختى
قاڭلىيوب بىضىءاً اهالىء مقيمه يىدە تعرض ايتىكلىرى كورىلۇر ايىدى كە شەحالدە
حكىومت سىنىيە بونلرک تأديبلىرىنى مجبور اولورايىدى . ايىدى مقدار عمۇمىي
مېلىيونلرە بالغ اولان وجھەسى اسلامدىن بولنان بوعشاپىك قومىش-ولرى بولنان
اهالىء مقيمه يىه تعرض ايدەمدەن فضلە كىندى آرەلرنىدە كى منازۇدە يە دختى

نهایت ویره رک سلطنت سلیمانیه ناک سایه امن و حمایه سند نه باشامه لری و پیدری کنند پلرینک دخی نعمت مدنیتله تنیم ایمه لری ایچون بر طریق اسلم بولق شهدی یه قدر عادتا هیچ بر کسنه نک خاطر و خیالندن بیله پکماش اولدینی حاله بود تدبیر عظیم مجرد شریار حکمت آثار و خلیفه فاروق اقتدار شوکتلو تدر تاو پادشاهیز افند من حضر تلرینک افکار حکمت آثار خسروانه لریه میدان تحقیقه چیمش وایشه اوون اوون بش سنه لاث تجارت موافقیتکارانه بواسر مس مودده کی اصابی واخحاً و مادهً کوست مرشد .

نژد حکمت و فد املکانه ده بو اهالی عشاير قولارینک تربیه مدنیه لری ایچون بولنان تدبیر سلاح طوته بیلنلرینک منتظم عسکر صورت نده تنظیم و تنسيق و سواری ضابط انفر ک تحت تعلیم و تربیه لرینه وضعی قضیه ۶۰ مه مسیدر . بونی دخی شو نقطه نظر دن تبع ایمه لیدرکه : شهر اه ترق و تقدنه ینه یک خطوه انداز سلوک اولان بر خلق ایچون خدمت منظمه عسکریه اک بیوک مدار تربیه در . بو حالده کی بر خلافک اک نفع مکتی قشلاق در . هرشیئک عجمیسی اوله رق قشلایه کان بر تفر مدت نظامیه سی اکمال ایتدیکی زمان کویده بر اقدیمی همشهری لرندن هیچ برایسنه قیاس قبول ایده میه جک قدر تربیه لی بر آدم اوله رق کوینه عودت ایدر . خدمت نظامیه ناک تأسیسندن یعنی اوچ دیع عصر قدر بر زمانه بیری ولایات اهالیسنه ک تربیه مدنیه لرینه عسکر لکک ایتش اولدینی خدمت اصلا نظر اهال ایله تلق اوانه من عشاير اهالیسی ایسه صورت دائمه ده مسلح اولمه لرندن طولانی ذاتا خلق و جبل عسکر اولدقلموندن انلرک تربیه لرینه عسکر لاث بولندن باشلامق حقیقت دها اسلی بولمه میه جق بر تدبیر مستحسن اولدینه شبهه ایدیله من .

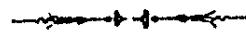
ایمی افراد عشاير ک تحت تربیه عسکریه یه المهری بولنرک سعادت مدنیه لرینی تأمین ایلدکدن فضلہ کنند پلری ذاتا آتلی اولمه لری حسیله الیوم قوه عمومیه عثمانیه یه التمش بش آلای سواری علاوه ایتش درکه نفع بر بالای نفع دیک اولان شو منفعت بتون افکار عسکریه اربابی دخی اک لطیف بر حیرت مندارانه ایله حیران ایلشدر . زیرا صنوف عسکریه اک مصر فلیسی الشکافتمیسی سواری عسکری اولوب بناء دلیه اک بیوک دول عسکریه نک بله التمش بش آلای سواریسی بولندینی حاله بزم مجرد تدبیر جلیل جناب عبدالحید غازیده نظامیه

سواریزدن بشقه القش بش آلای حمیدیه سواریسته نائلیتزر قوه مدافعه منک
اهیتني پك زیاده آرتدیر مقدده در.

معلومدرکه حمیدیه سواری آلایلری میاننده ضابطان دخی اغلبیتله کند یلنندن
تین او لمنقده ایسه ده هر آلایده لزمی قدر نظامیه سواری ضابطان و امراسی
دخی موجوددرکه بونلر عساکر مذکوره نک اصول نظامیه یه آتشدپرمه لرینه
ماهوردرلر. اوقات معینه سنده بلوک و آلای تعلیلری اجرا ایدرلر. حتی بونلرک
مانوره لرینی کورنل انتظامات عسکریه لرینک درجه مطلوبه یه چوقدن واصل او لمش
بونلری حقیقی حکم ایتمکده درلر. فقط تربیه عشاير امرنده ک همت و عنایت جلیله
جناب خلافتپناهی یا لکن بونلرک نظامیه صورتنده تنسيق عسکریلرندن ده عبارت
دکلدره بربیوک اطف و عاطفت سنیه بونلرک معارف جهت دزدہ تعلم و تربیه لرینی
تحت تأمینه آلمشدرو.

بوندن مقدم حروف هجانته موجودیتندن بیله خبردار اولاماق درجه سنده
امیت حالتده قالمش عشاير نادر اولمده بی خالده سایه احسانوایه حضرت
پادشاهیده بونلردن پك چوقلری نزدنده مکاتب ابتدائیه کشاد ایدلشدرکه
خانه لری کی مکتبیری دخی قشلاقدن یا یلاعه و یا یلاقدن قشلاعه نقل اولنه رق
اطفال اطفال عشاير بو مکتبیرده معارف ابتدائیه یه نائل اولورلر. انجق اطفه
واحسان پادشاهینک اک بیوک درسعادته کی عشیرت مکتبیدر. عشاير رؤسا
و معتبرانک اولادندن بوزلجه بی درس مادته جبله بونلر بر مکتب هایده
حقیقته اولاد کاره لا یق اوله جق بر صورتده اسکان. و اکا واطعام و اعاشه
ایدیلورلر و معارف تایله دن بدأ ایله معارف هایله یه قدر تدریسات نافعه
داخلنده تریه لری اتمام اولنه رق ینه عشیرتلری نزدیه عودت ایدکاری زمان
مؤدب، متمدن و بیا عسکریه و با خود ملکیه رتبه لرندن حاللرینه مناسب بر رتبه
ونشانی حائز و حامل اولدقلری خالده کیدرلر. خدمت عسکریه یی ترجیح ایتش
اولا نلرک بعضلرینه فخری یاور لک عنوان مفترقی دخی ویریلور. ایشته بو
کنجلر کندی عشیرتلری اولاد و اهالیستک اکال تریه لرینه سعی و غیرت ایتکی
طرف سلطنت سنیه دن کور دکاری لطف و عنایتک مقتضای منتداریستندن
اولدینی فکر و غیرت نهمتنشناهی و منتداریسی ایله کیتکاری ایچون عهد قریبده
اهمی سیاره منک دخی تبعه عثایه کی انوار معارفه منور و انتظامات مدنیه

ایله منظم و مترقب بر حاله کیده جگلاری اولا الطاف سچانیه دن و متماقاً پادشاهیز ولی الامر والاحسان افندم حضر تلرینک مظہریت مخصوصه لرنده اولان موقیيات جلیله لرندن امید وانتظار ایلر ز .

زمانز اسلحه سیله صریلرینک تأثیراتی

پارسده « مجر و حین عسکریه معاونت » جمعیتندک مرکز اجتماعنده ویریان برقونفرانسده (اوتل دیو) خسته خانه می سریریات جراحیه مدیری طبیب (غازن) زمانز اسلحه سیله صریلرینک مجر و حین اوزرنده حاصل ایلدکاری تأثیراتدن بحث ایلدیکی صرهده دیشدرکه :

— زمانزده اسلحه نک منزی او درجه یوکسلشددرکه اوچ بیک مترو مسافه دن وقتیله غرا تفنگنکه یوم شاق قورشوی پرآدمک وجودنده خفیف بر بره بیله وجوده کتیر مزدی . شعده لوبل تفنگلر بنک محرومی و سرت قورشوونلری برآدمک وجودنی دلیک دشیک ایده بیلیور . لکن بو قورشوونلر داخل وجودده تحویل شکل ایدوب پارچه لانق صورتیله ملتهب قورشوونلر کی تأثیر کوستریوری کوسترمیوری بوراسی شایان تدقیقدر .

اسلحه جدیده نک صریمه ایله وجوده کلن یاره لرده بر یاشه استعدادی وارد . قورشوون نفوذ ایلدیکی محلده کی اتلری پارچه خارجه فیرلاتمش اولدینی کی ایچرلرده راست کادیکی کیکلاری ده صیرچه یارچه لری حاله کتیر مش بولنور شو احواله باقه رق حقوق بین الملل قواعدنجه استعمالی غیر مجاز قورشوونلر نوعندن اولدینه احتمال ویرمه ملیدر . بو قورشوونلر صرمیمات ملتهد دن دکلدرلر . فقط قوه نفوذیه لری زیاده اولدینه دن داخل اولدقلری وجودده بر کیکه تصادله بونی پارچه لارسه بو پارچه لر . قورشوونک ویردیکی سرعت آنلرکده اتلر ایچنی نفوذ اینسته و بو صورتله یاره نک دائره سنی بو یولنکه باعث اولیور .

قورشوونلرک طرز اعمالیله آتلش اولدقلری مسافه یاره دائرة سنک توسمی . عدم توسمی امر نده پکه زیاده تأثیر کوستر .

اوچی کاملاً معدنی اینچه برازایل مسستور یکی نورمال قورشونلر ۷۵ مترودن آز برمساوه دن نفوذ ایتدیگه اویله و سمتلى برياره حاصل ایده جك تأثیرات کوسترنزله. بوقورشونلر ۳۰۰ ايله ۱۲۰۰ مترو منساوه آراسنده اسکی قورشونلردن دها معین و فقط دها آز تهلکلی پاره‌لر وجوده کتیرir. اکن منساوه چو فالدجنه قورشونلرک تأثیرات مخربه‌ی ده زیاده‌اشیر. عثمانی یونان ماربه‌ی ایاسنده ۱۴۰۰ مترو منساوه دن نفوذ ایدن بر قورشونک بر کیکی اون یدی پارچه‌یه آییردیمی، ۲۰۰۰ مترو منساوه ده ایـه غایت مهلاک پاره‌لر وجوده کلدیکی مشاهده قانشدر.

کوچک چاپلی تفهکلرک دانه‌لریه حاصل اولان پاره‌زی تدقیق ایتمش اولان جراحین عسکریه مذکور دانه‌لر داخل وجوده نفوذ ایدر ایکن بر مهجه شریانه تصادف ایتدکلری زمان موجب اولدقلری و سمتلى سیلان دمه بالخاصه عطف نظر دقت ایلشلردر. حالبوکه بویله بر سیلان عظیمک سبب وقوعی پک قولایله آکلاشیله بیلیر. اسکی یومشاق قورشونلر شریانلری کـه جک یرده آملری ازدل و شریانلرده بر پاره وجوده کـه دخی قان پختیلری بونلری قاپارلر ایدی.

حالبوکه کوچک چاپلی تفهکلرک دانه‌لری پک زیده سرعی حائز بولندقلرندن تصادف ایلديکی شریانی زنبرکله متحرک ایمش کـی دفعه کـسوب قالدیره رق بو صورتله سیلان عظیم وقوعیه میدان ویریور. حالبوکه بوکـی دانه‌لر خایت کوچک اولوب نفوذ ایتدکلری یـرله آچـدقـلـرـی مجرـاـ دـخـیـ اوـ نـسـبـتـهـ طـارـ اوـلهـ جـعـدنـ سـیـلـانـ دـمـ خـارـجـهـ چـیـقـمـقـ اـمـکـانـیـ بـولـهـ مـیـرـبـ دـاخـلـاـ یـائـیـقـ صـورـتـیـهـ وـخـامـتـ جـراـحتـ بـرـ قـاتـ دـهـ آـرـتـدـیـرـیـرـ. قـورـشـونـ وـجـودـیـنـکـ بـرـ طـرفـنـدـ کـیـرـوبـ اوـتهـکـیـ طـرفـنـدـ چـیـقـانـ آـدـمـ مـحـتـاجـ مـعـاـونـتـ اـولـقـسـزـینـ یـهـ یـورـیـهـ بـیـلـیرـ. فـقطـ مجرـوـحـ بـرـدـفـهـ یـرـهـ دـوـشـهـ جـلـکـ اـولـورـسـهـ سـیـلـانـ دـمـ دـاخـلـیـ تـأـثـیرـیـلـهـ بـهـمـهـ حـالـ اـولـورـ بعض اطبا ماربات مستقبله ده مجر و حینک نصفی بوصورتله تلف اوله جغی اندیشه سنده بولنیورلر.

ملتهب قورشونلر کـیـ تـأـثـیرـاتـ مـدـهـتـهـ حـاـصـلـ اـیـمـکـ آـنـجـقـ دـانـهـلـرـ کـ نـفـوزـ اـیـلـدـکـلـرـیـ مـحـلـدـهـ شـکـلـلـرـیـ دـکـشـدـیـرـوبـ پـارـچـهـ لـانـلـرـنـدـنـ اـیـلـرـیـ کـاـمـجـکـنـیـ سـوـیـشـیدـکـهـ زـمانـزـدـهـ اـسـتـعـمـالـ اـولـانـ قـورـشـونـلـرـ اوـزـرـلـنـدـهـ کـمـدـنـ زـارـلـرـ منـاسـبـیـلـهـ دـاخـلـ وجودده پـارـچـهـ لـانـقـ شـائـبـهـ سـنـدـنـ بـرـ درـجـهـ یـهـ قـدـرـ مـصـونـدـرـلـرـ. فـقطـ بـرـ چـوـقـ

(شکل ۳)

[تعریفاتی ۱۰۲ نجی صنیعه ده]

تجربه‌لر بونلرک‌ده کیکاره تصادف ایتدیگه پارچه لانه بیله جکارینی کوسترمشدرو
چونکه اویله برحاله معدن زار پارچه لانوب حاصل اولان ثقبه‌دن قورشون اشکال
غیر منظمه ایله دیشاری‌یه بايبلقده‌در.

فقط شو حال مستنا کبی برشیدر. اکثر احوالده کوچك چاپلی تفشك
دانه‌می وجودك برجه‌تندن کيروب دیکر جهتندن خروج ایتسه‌ده مجروه‌لك صفا
حرب‌دن چیقمنی موڈی اوله‌حق قدر تأثیر کوسترمز. آفریقاده ساموری
محاربه‌لزنه بولغش اولان بیکباشی (تون) سودانلیلری ائتلاف ایتك ایچون
برقاچ دفعه جریحه‌دار ایتك لازم کلدیکدنی سویلشدرو.

اخیراً آلمانیا عسکری بودجه‌سنک حين مذاکره‌سته حربيه ناظري جنال

فون غوسل یدی میلیتیرو چاپنده پیاده یه مخصوص ماوزر تفنگنک بر درجه دها چابنی کوچولنمک غیر ممکن اولدیغئی بیاندن صکره دیشدرکه :

« اسپانیا تفنگاریله حاصل اولان یاره لک مذکور تفنگار غایت کوچک چاپلی اولمسنند طولایی هیچ حکمنده بولنمش اولدیغئی آمریقا اسپانیا محاربه سنده جالب نظر دقت اولمشیدی . بوکون ایسه ترانسوال محاربه سنده غایت ای اولان بوئر تفنگارینک قورشو نلریله وجودده حاصل اولان یاره لک پک خفیف اولدیغنه پک آز زمانده التیامپنیر اولنقده بولندیغنه دقت ایدلشدر . شو حالده غایت کوچک چاپلی تفنگارک دانه لری انسان و حیوانات جسم لنده مدت مدیده دوام ایده جک درجه ده یاره حاصل ایتیور دیمک اولور .

کوباده اسپانیولارک یدی میلیتیه لک قورشو نلری وجودده یالکن اتلره . تصادف ایتدجکه پک آز تأثیر ایدیه وردی . بو کیفیت حبس محاربه سنده ایتالیانلرکده نظر دقتی جلب ایلدی . حتی بونلر سبب مغلوبیت لرینی آتدقلری . قورشو نلرک دشمنلری اولدیره مدیکننه عطف ایتمک ایستمشردر .

هندستانده چیترال محاربه سنده ده انکلیز لر قورشو نلرندن منون اوله مدیلر . چونکه بو قورشو نلرله برقاچ یرندن جریحه دار اولان یرالیلر بر مدت صکره ینه میدان محاربه یه چیقیور لرایدی . بونک ایچون انکلیز لر دوم دوم قورشو نلرینک استعماله نزوم کوردیلر مذکور قورشو نلرک قسم محروم طیسی منتها سندن اعتباراً اوزر نده کن نیکل زاری چیقارمش اولدقلرنندن بو کیفیت قودشون وجوده داخل اولور اولماز ماندار کبی یا وانلاق پیدا ایدرک ملتهب قورشون درجه سنده مهلك یاره لر وجوده کلسنه باعث اولور . قورشون داخل وجوده متعدد پارچه لره انقسام ایدوب اطرافه یا سیلش اولدیغئی کبی اوزر نده کن نیکل زارده پارچه لانه رق اطرافه یا سیل دین داخل وجودده او قدر تخریبات وجوده کایرکه قورشو نک محل نفوذ و خروجی ارتق کورو لاز . انکلیز لر او زماندن بری دوم دوم قورشو نلرینی تبدیل ایله انک یرینه او جی او بوق قورشو نلر استعماله باشلامش درکه تأثیر جه بو قورشو نلرده دوم دوم قورشو نلری درجه سنده در لر . مع مافیه انکلیز لر بو قورشو نلری صرمیات ملتهب دن عدایتک ایستیور لر . فقط مدنی بر ملت ایله حرب ایده جک اولور لر سه خصم لرینک ده عین قورشو نلری استعمال ایله جکلر نده شبهه بوقدر .

الحاصل مخاربات مستقبلەدە فن جراحينىڭ مداخىلەسىنە ميدان قالمىسىزىن سرعتلە اولومى موجب اولەجق يارەلر چوق كورىلەجىكدر . فقط ميدان حربىدە اولىيوبدە خستە خانەلرە نقل اولۇن جق يارەلىرك مضاد تعفن و حفظ الصحىھ قواudiيىنگى حىمن تطبيق ئايىھەسىنە كىرتىلە قورتارىلە جىللىرى دە محققىدر . بوندىن اوتوز سىنە اول خستە خانەلرە شېھەسز اولن بىكىرچە آدمىلرک زمانمىزدە حمافظە ئياتى تامىن ئىتكى ممكىن اولەجىنى حالم انسانىت ايچۈن بىوك بىر مدار تىلى اولەجىقدار .

اسلحه ئاينه نشانجىلەفي

حقنەدە

برايى سوز

مەعلوم اولدىيى اوزرە عىسکرچە «اسلحه ئىلە» دىنلىدىكى زمان پىادە و سوارى و طوبىجى اولىق اوزرە عىسکرک صنوف اساسىيە ئىلەسى اكلاشىلور . فقط نشانجىلەقىن بىح اولندىيى زمان بو تعبيرك مىدلولى تفناك و طبانجە و طوب اولدىيى يىلمىلەر . ذاتاًدە تفناك پىادەيە و طبانجەدە سوارىيە و طوب دخى طوبىجى يە مخصوص سلاحلەركى تلاق اولندىغىنلىن صنوف ئىلە عىسکرييە «اسلحه ئىلە» تعبيرى دخى بونقەطە نظردىن تنسىب ايدىلش اولدىيى قويىأ ظان ايدەبىلور زە زىرا تفناك سوارىنىڭ سلاح مخصوصى اولىيوب حتى تفناك كۈچى دېمك اولان غەنطە بىلە سوارىدىن يالكىز بىر قىمه ئائى اولدىيى و اساساً مىراق و قلىچ بىلە مىلسە اولان سوارىنىڭ يىنە بونلار درجه سىنەدە كى بىر سلاح اساسىسى دخى طبانجە ايدوکى محتاج تفصىل اولەيان شىلەرنىدەر .

ئىجىھ ترقىيات عليه و صناعىيە ئىمرەسى اولىق اوزرە زمانمىزدە عىسکرلەك ئاش اولدىيى حال و صورتە نظرأ تفناك اهمىتى طبانجە شوپىلە طورسون من جەھە طوبە بىلە تفوق ئىتكىدەدر . زىرا طوبىك كورەجى ايش يالكىز دىشمەن افرادىنى قىرمىدىن ئىعبارت قالەجق ايسە طوبىلرک جىسامتى انلەدن منتظر اولان خەمت

ایله متناسب دوشز. واقعا درت بش بیک مترو مسافه یه قورشون کوتوره جك تفناک هنوز ایجاد او لخندیفندن دشمنی او قدر او زاقدن فارشولامق ایچون طوب دانه لرینه مراجعت ایدیلور ایسه ده بومراجعتدن دشمنه تلفات ویردیرمک امر نده پاک آز بر فائده استحصل ایدیلور. طوب آتشنه رغم پیاده ینه کندی سرمیلرینک منزله قدر صوقلور. اندن صکره ایسه پیاده یه مقابل طوبجینک موقعی دخی کرکی کبی مشکلاته دوشز. الحالة هنده آفریقای جنوبیده انکایزلر ایله بوئرل آرد سنده دوام ایدن محاربه نک شمیدیلک بزه کوسترش اولد باغی اک بیوک مشاللرک برسی جنزال بولارک بوئرلره اون بر قطمه طوب تسلیم ایتش اولد باغی ماده سیدر. تلفرافلرک ویردکاری معلوماته کوره بوئر نشانجیلری بو طوپلری چکن بارکیرلرک کافه سنی اولد وردکارندن انکایزلر حین و جعنه طوپلره قوشه جق بارکید بوله ما مشترکه آنلری قاچیره بیلسونله بس بلای پیاده لری دخی پراکنده رجمت ایتدکارندن بوله زمانلرده مراجعت ایدیلله بیله جك تدا بیردن اولمک او زرده بر طوبه بر بلوک پیاده قوشوب چکدیرمک يولنده کی صوک چاره یه دخی مراجعت ایدیلله مامش اوله لیدر. ایشته تفناک بو اهمیته هبی نشانجیلقده آنک ذکری تقدم ایتك ضروریدر.

اهالی نزدنده تفناک استعمالی بنم عثمانلیلیق حالتنده شایع اولد باغی قدر جهانک هیچ بریزنده شایع دکلدر. آرناؤودلر کبی اهالی ساکنه دن الکزدہ یوروکار، کردلر کبی اهالی سیاره یه وارنجه یه قدر صنوف اهالیز بولیلرینی تفناک ایله اوچه رک بولیومک درجه سنده بزده تفناک چو قدر. صید و شکار محلاری دخی کبارک ید انحصارنده بولنه یوب عموم آو سراقلیلری هر یرده آولا نه بیلدکارندن بو دخی تفناک استعمالنک شیوعنے یاردیم ایدر. بو شیوع بزدن بشقه هیچ بر یرده بولنه یوب فرانسه و آلمانیا و انگلتره ده مسکره کلهین اهالی ی دخی تفناکه آشیدیرمک ایچون یوزلرجه نشانجیلیق انجمنلری تأسیس ایدلش اولد باغی حالده بیله عسکرلرک نقطه نظرندن بولنلرک او قدر فائده لری کوریله مامکده دره چونکه خلقانک قسم کلیسی تشکیل ایدن دوام طافقی بورالره یاناشه میوب بو نشانجیلیق یالکز کبار طاقنه بر اکابجه اولمقده و بولنلرک ده حین محاربه ده اردوکره هیچ بر خدمت و منفوی اوله میه جنی دائما کورلکده دره. بناء عليه اوروبا هیئت عسکریه سنده افراده تفناک ایله نشانجیلیق اوکریکه پاک بیوک اهمیت ویریلور. از جله فرانس ده بر نفرک هر سنه ایکیوز یتش تفناک

آنه اي نظامي اقتضاسندن اولوب بونلرک يوز يكريمي قورشونلى و يوز الايى قورشونسزدر . قورشونسز فشنكلار « طاق آتش » و « بلوك آتش » و « طابور آتش » كى قوماندىلى انداختلر ايله بىرده ايست دېكى كى طولدىر وب آتفىدە بىرعت پيداىي تعلمىلىرىنە مخصوص ايسەدە هر بلوكات يوز باشىسى كىندى تخت ئايم و تربىيە سندە بولنار افرادك بويوزدن اولان احتياجى بىلە جكارندن قورشونلى و قورشونسز فشنكلارك عددىنى ايستەدىكى كى ترتيب ايدە بىلور . لازوم مكور رايىه ايکي يوز يمتش فتنىك ئانانه قدرىنى قورشونلى اولەرق آتديرە بىلور . لكن نشان تعلمىلىرىنە بوقدر اهمىت ويرلىكى حالىدە المرك عسکرلارى بزم عثمانلى افراد شجاعت نهادى درجه سندە نشانجى اوله بىلورلىرى ؟ بوكا هىچ بروقتىدە « اوت ۱ » جوابى ويرىلەمن ! زира يكىمى ياشنە قدر تفنك كورماماش اولان بىرچقىچى يە بىرچوبانە اوچ وباصوص بشىنە خدمت نظامىمە ظرفىندە واقعا عسکرلارك اوكتىلە بىلور ايسەدە قىشلايە ذاتاً كى كى نشانجى اوله رق كلىش اولان عثمانلى نفرى قدر مكمل اوله مىھىجى كى قىشلادن كويىنە كىتىدە كەن سىكەن اوروپالىنىك نشانجىلارى اوتوغۇھى سەنە مىابل عثمانلى يە كىندى تفنكىنە عودت ايتىش اوله جىندىن افراد ردېفه و مستحفظە جە عثمانلىك نشانجىلەنە هىچ بىر دولتك عسکرلى چىقىشەمن .

بۇنىڭلار بىاپ بىزدە نشانجىلارى عموماً و مكەملاً حاصلدردە ارتق انى تىكار تىخصىيلە كىرىشىك بىشىر دىيە ادعا ايدە بىلە جىكمى يىز ؟ « قوت رىيىنەدر » دىيە بىر مقالە مەشقىلەدە بوصىمات شرييفەنڭ طرف ذىشىرف حضرت پىغمېرىدەن نە بىلوك اهمىتىلە امر و توصىيە بىورلىش اولدېيغى كوستىرمىزدر . يالكىز بواصى جليل جناب رسالتپناھى بىلە نشانجىلارە مەقادىرما و مسقراً اهمىت ويرمك خصوصىندە كى مجبورىتىزى بىزه احساس ايدى . هله اسلحە نارىيەنڭ بوكۇنىكى مكەملىتى اوروپالىك ازرمۇفقىتى اوولوب بوسلاجلارى حسن استعمال اىرنىدە يە او مىلکتىك اورتەيە قوبىش اولدېيغى ئاظر ياتە هىچ برووجهە استغا كوستە مىز .

بعض مرا ملىي ترس طرفىندن اكلامق شاندىن بولماڭلار بىرده حىيت عثمانىيە يى فرنكلارك (شۇوپىزىم) دىيدىكارى مرتبە افراطە واردىرمش اولورلارايىسە شۇ مقالە دەكى نىت خالصە منە قارشىو « مکاتب عسکرلە مىزدە اونظريات مكەملاً كورلىورىمى كە سىزك سوپەلە يە جىككىز شىلەرە احتياج كورلىسون ! » دىيە بىلەزىل . يىز بويولدهكى اعتراضات كەم اندىيە آنە جواب بىلە ويرمك ايسەتە مىز . يالكىز .

نیات خالصه اربابنه ايشك شـ وجهتى عرض واختطار ايلىزكه : « نو سال » من يالكىز سلاك جليل عسکريده بولنانلره وباصوص عسکرلەكى اكا مخصوص اولان مكتبلرده اوکرنلره مخصوص دكىدر . فعلاً و ماده او مسلك پريفوضاته منسوب او له دقلرى حال حسب الاسلاميه هموماً عسکراولا بىرەدخي او فاق تفلك معلومات عسکريه ويرمك بونوساله ترتب ايىدنلرك آمال اساسىيەسىندىدر .

ايىدى تفنك انداز او له جق بىرجمىنىڭ انە تفنك ويرلىكى زمان « درجهلى نشانكاه » نە اولدىغى اكلاتقىڭ اڭاول ويريلەجك درسدر . بونشانكاهك ماھىيەتى بورادە تفصىلە حاجت يوقدر . چونكە تفنك او زىرنە ماده كورلىكىدە در . او زىرنە ۱۸۰۰ و ۲۰۰۰ مترييە قدر رقلىر مەكۈك او لان بر مستطيلك او سىندىن يوروين دمير پارچەسىنک او رئەسىنە بىچنەتكە واردىركە ايلك منظر بىچنەتكە او لوب انى مستطيلك يوقاروسىنە طوغرى قالدىرىد قىجه نقطە ئظر يوكسلش او له جقدەر . بىرده تفنكىڭ او جىندەكى « آرپەجق » نشان خطى تشكىل ايدن ايكىنجى نقطە او لوب صول كوز قىالى او لدىغى حالدە يالكىز صاغ كوز ايله باقلدىغى زمان ئظر نقطە سىيلە آرپەجق و بىرده او زاقدەكى نشانكاه او جى بىاستقامىتىدە او صاغ كوز ايله كورىلە جىكىدر . اما بواوج نقطە او قدر بىرحدا يە كە جىكىدركە او جى بى حكىمنە كىرىجىكىدر .

اسكى يى باجلە تفنكىداردە نشانجىلغىڭ اسلاساسى ايشتە بواوج نقطە يى صاغ كوزك شاع مىستقىم دئىتى او زىرنە بىلشىرىمكىن عبارت او لوب يى تفنكىداردە ئظركاهك بويىلە يوكسلەسى مسافەلىنىڭ زىادە اكىندىن ناشىدەر . اىكى يىك مترويە كىدەجك او لان برقورشون (سرعت ابتدائىيەسىنە كورە) بش آلتى ئانىيەدە هدفه آنجق واصىل او له بىلورە بوقورشونە او مسافە يى بىرخە مىستقىم ايلە قطع اىتىدىرىمكە امكان يوقدر . زىرا جاذبە ارض طرفىدىن مىجدۇيت ايلە او قورشون هدفه وارمىسىزىن يە اينىوب طوبراغە صاپلانور . آياقىدە طورەرق تفنك آتان آدمك قورشونى تفنك آغىزىن . چىقدىغى زمان باروت طرفىدىن او قدر سرعتلە رفع ايدلىيوب دە تفنكىڭ آغىزىن طوغرىيچە يە دوشىسى نە قدر زماندە دوشەجك ايدىسە باروت طرفىنى رفع ايدلىدەكى حالدە دخى يە او قدر زماندە يە دوشە جىكىدر . حابولوکە يە او قدر زماندە هدفه وارەمەيە جىغمى ايشتە آپ آشكارە كورىلە يوركە بىكى بوز مترو ايلرودە طوبراغە صاپلانى ويرە جىكىدر . بو حالدە درجهلى نشانكاه ايلە باقه رق تفنكىڭ او جى يوقارو يە

قالمه لیدرکه قورشون دخی اولا هوايه طوغری يوكسلوب بعده آشاغیه طوغری اينكه ميل ايدرك برقوس شكلنده كيتسون ده هدفه اصابت ايله سونه نشانك اس الاساسي اولان بو ماده اسكي يك بالجهه اسلحه يه شامل اولديفني سويله مش ايدك. حتى يالکز تفننك دكل فلنطه وطبانجه وطوب نشانلرنده دخی اس الاساس بودر. لكن نفرك بو نقاط ثله يي او وجهه جمع ايده بيلمك اقتداريني بيدا ايتشن اولديفني نه ايله اكلاشيله جق؟ آتداني قورشونه اكلاشيله من. چونكه او قورشونك هدفه اصابت ايتهمسي ايجون دها برچوق اسباب وارددر. بناء عليه نشان تعليموندنه عجمي نفرك شو ايلك مهارتى بيدا ايدوب ايتديكى اكلامق ايجون «سه پا» استعمالى لازمدر. شويله كه:

تفنك بر سه پا اوزرنده ثابتدر. نظرکاه ايله آرپه جقه وبرده او زاقدنه كي هدفك نقطه بى نظرده متصل بر لشديريله جكى عجمي نفره تعليم ايتىدكىن صكره شو ثابت تفننك ايله او نقطه به نشان آلهسى تكليف اولنور. نشانى آلدقدن صكره معلم طرفى دن باقيلور. اكتريا اوچ نقطه نك جمع وتوحيد ايديله ماميش اولديفني كوريله رك تصحیح ايديلور. ديك اولىزكه قورشونك اور مامسى اسبابنى برنجيسي نشانك بحق آنه مامسى ايش. سه پادن بشقه هیچ بر واسطه بولنه مامشدركه عجمينك بو ياكلسنى ممله كوستره بىلسون.

نشانجیلەك شو نقاط ثله نك جمي اساسى اوزرىشە متفرع بعض جهات دقىقەسى دها وارددرکه بروجه آتى آنلردن دخى بىنېدە جلت بخته لزوم كوردىك. شويله كه:

بر پياده ثابت بر هدفه قورشون آتدىفي زمان نظرکاه و آرپه جق ايله هدف نقاط ثله سەنچى صاغ كۈز شىماع نظيرىنڭ خط مستقىمى اوزرنده جمع ايتىك ايجون پياده نك اىستەدىكى قدر وقتى وارددر. لكن يا اوپياده برمقدار مساۋەدن كرگ سرعتلى كرگ آهسته روش ايله پىكىكىدە بولنان سوارى اوزرىنە آتش ايدە جك ايسە نشانك بو درلوسى ساده بىنچىلەن درجه سەنچىيور. دكلى ؟ آوجىلۇ درجه سەنچىيور. بىرادە يه بو مهارتى ده قازاندىرىمك ايجون متحرك هەفل استعمال اولنور. بونلر كەردىلو تعليمه مخصوص اولق اوزدە بىچوق درلوسى وارددر. اما شو پياده تعليمى ايجونك اك موافق شودركه: ميلانى بىك آز اولان بر بايىدن آشاغى يه طوغرى بر مترو قطرنده بر سطح مستدير يووارلانور. تفننك اندازىل دخى بو سطح مستديرك اوزرىنە آتش

ایدرل . روایته کوره رو سیه ده بو سطح مائل اینجه جک بر تیور یولن متشکل او لور ایمش ده نشانکاه دخی اوافق تکار لکل اوزرینه موضوع اوله رق بو یول اوستندن بور ایمش . الحاصل نشانجینک کوزی اوکنندن بو وجهمه مرور آیدن منحرک نشانکاه اوزرینه قورشون آته آته او نفر « قاچاره آتیجی » بر نشانجی اولور .

بو « قاچاره آتیجی » تعبیری آوجی تعبیرلندندر . « اوچاره آتیجی » دخی او تعبیرلندندر . آوجیلر دخی قاچاره آتفق ایچون بو متحرک هدفلره تفنه ک آتفق صورتیله مشق ایدرل . چو خلقلمز ده بر نایردن آشاغی یه یووارلاتدیغمن کستانه قباغی وایری قارپوز وسائله اوزرینه تفنه آثار ایدک . اوچاره آتفق مشقی دخی بر اسکی فسی هوا یه فیرلاتدیروب اکا تفنه آتفق صورتیله اجرا ایدر ایدک . بو تعاملرده ایلروله مش اولا لمرمنک یمور طه ی دخی اوره بیلدکلرینی درمیان ایدر ایسه ک مبـالـعـیـهـ جـمـلـ اـیـمـ یـکـنـ . زـیرـاـ بوـ حـلـکـزـ عـدـ وـقـوـهـ عـطـفـ اـوـلـنـورـ .

تحیک هدفلرک بر درلوسی دخی یوکسکه بر آفاجک طالنه بر ایپ ایله آصیلان هدفلر . بوکا بر حرکت رقصیه ویریلرک هدف صالحیاق کی صالحانور ایکن اکا قورشون آتیلور . انجق بو هدف تفنه ایچون نشانکاه اتخاذندن زیاده طبانجه ایچون نشانکاه اتخاذ ایتك مناسبدر . ذاتاً متحرک نشانکا همل پیاده نشانجیلگی آره سنده فصل مشترکدر . یعنی متحرک نشانکا همل اصل سواری نفرینک فلانظی ایچون استعمال ایقولی و بونله باشلاتیلوب بعده آته قورشون آتدیرمه لیدر . همده نفر پرده ایکن بو تعاملیه باشلاتیلوب حیوان یورور و نهایت قوشار ایکن دخی ثابت هدفلره کرک فلانظه و کرک طبانجه ایله قورشون آتدیرمق درجه سنه قدر واریله بیلور .

سواری نشانجیلگنده کورمش اولدیغمن اک بیوک مهارق اورفه ایله دیاربکر آره سنده کی چولده « رأس المين ». نام محله اسکان ایدلشن اولان چیخن مهاجر لینک بعض سواریلرنده کورمش ایدک . یره قونیلان بر ثابت هدفه طلو دیز کین حرکت حالت . تفنه ایله قورشون آتوب اورمق و بومهارق طبانجه ایله ده کـ تـرـمـکـ بـوـنـلـزـکـ عمـوـمـنـدـهـ کـوـرـلـوـرـ برـ نـشـانـجـیـاـقـ اـوـلـوـبـ فقط بـعـضـلـنـدـهـ الـتـیـ آـشـلـیـ رـهـ وـوـلـوـرـ دـخـیـ وـارـ اـیـدـیـ دـهـ بـرـ صـرـهـ یـهـ دـیـزـلـشـ اـوـلـانـ

الى ثابت هدفه الى قورشون آتهرق البته ياريدن زياده سني اصابت ايتديره .
بیلورلر ايدي . هدفلر اوكتندن طولو ديزكين پخرا ايكن بو قدر نشانجيلاق بزه
حقيقة خوارقدن كورندى . ديمك او ليوركه بونلر اللنه مكرد آتشلى ماوزر
فلسطه لرى بولنه جق اولسە انلرلەدە هان بوكا يقين برمەارت كوسىرە بىلە جكار .

طوب انداختى نشانجيلاك مرتبه كالي عد اوشه بىلور . لكن طوب وهدف
هر ايکيسى ثابت اولمۇ شرطيلا، طوب نشانجيلاغي تفناڭ نشانجىلغىندىن دها قولانى
اولە جىنى دە خاطردىن چىقا راما مامىلىدە . تفناڭىدە اولدىيى كېي وقتىز بىنفس المق
وبر كوز قېمىق ايلە نشانى بوزمۇق تەلەكىسى طوبىدە يوقدر . بونشانجىلەقدە دخى
اساس مهارت هانىكى مساۋىيە آتىلە جق ايسە او لا او مساۋىيى مىكىن مرتبە
طوغىرى تىخىن ايدرك درجهلى نشانكاه ايلەدە طوبىك باشنى اكا كورە قالىز مقدە دركە
طوبچىلەرنىزدىن دائما مكتېلى ضابطان بولنه جىفنەن بوخصوصىدە انلر كىدلا اتلەرنىن
پك بىلە استفادە اوشه جىنى طبىعىيدە .

فقط متحرك نشانجيلاق طوبچىلەقدە دخى واردە . قىلە كىي طوبچىلغىندە !
اصل كوجلاڭ دخى كىي طوبچىلغىندەدر . زىرا سواحلى مدافعە ايدە جاك اولان
قلعه طوبچىلەرى كىندىلەرى ثابت اولە قلرى حالدە متحرك كېلىر او زىرىنە كولالە
آتە جقلار دركە واقعا بوندەدە خىلى مهارت اىستارايسەدە كىي طوبچىلەرى كىندىلەرى
متحرك اولە قلرنىن سواحلەدى كى قلعەلر ثابت اولە قلرى حالدە بىلە انلر آتە قلرى
دانەلەرى اصابت اىستىزە بىلە كىدە بىلە اولە جىنى دوشۇنلىور ايكن بزدە استقات بولاي يولدەن صىكىرە هانىكى آنندە آتش ايدىلىكە
دانەنڭ ترسىم ايدە جىكى قوسك مبادئى بولۇش اولسۇن ؟ ايشتە مشكلاتك اك كوجى بودرە
ساحل طوبچىسىنىڭ متحرك كىي او زىرىنە ايدە جىكى انداخت پىادەنڭ متحرك
سوارى او زىرىنە انداختتە بىكزىر . زىرا آتالنر ثابت، هدفلر متحرك دىيڭىدر .
كىي طوبچىسىنىڭ ساحل استحکاماتتە انداختى دخى سوارىنىڭ پىادە او زىرىنە ايدە جىكى
انداختتە بىكزىر . زىرا آتالنر متحرك اولە قلرى حالدە هدفلر ثابتدر . فقط
كىي طوبچىلەرىنىڭ بىرىنە فارشو ايدە جكارى انداخت ؟ . . . او ت كېلىك
ايکيسى دە متحرك ! بودە سوارىنىڭ يىنە سوارى يە ايدە جىكى متحرك انداختىلە
بىكزىر ايسەدە مشكلاقى دىكىرلەندن قات قات زيادە در . كىي طوبچىلغىندە اك بىلە
نشانجىلاغي حموم اذكار مسکىرە بار باي طرفىندن انكابازكى طوبچىلەرىنى تسلیم او ئىشىدە .

ایدرلر . روایته کوره روسیه ده بو سطح مائل اینجه جك بر تیور یولدن متشکل او لور ایمشدە نشانکاه دخی اوافق تکار لکار او زرینه موضوع اوله رق بو یول اوستنندن بورر ایعش . الحاصل نشانجینک کوزی او کنندن بو وجهمه مرور ایدن متحرک نشانکاه او زرینه قورشون آته آته او نفر « قاچاره آتیجی » بر نشانجی اولور .

بو « قاچاره آتیجی » تعبیری آوجی تعبیرلندندر . « اوچاره آتیجی » دخی او تعبیرلندندر . آوجیلر دخی قاچاره آتفق ایچون بو متحرک هدفلره تفناک آتفق صورتیله مشق ایدرل . چو خلق لغمزده برا نایردن آشاغی یه یووارلاتدیغمن کستانه قیاغی وایری قاربوز وسائله او زرینه تفناک آثار ایدک . اوچاره آتفق مشقی دخی بر اسکی فسی هوا یه فیلاتدیروب اکا تفناک آتفق صورتیله اجرا ایدر ایدک . بو تعاملرده ایلروله مش اولا لمزمزک یمور طهی دخی اوره بیلدکلرینی درهیان ایدر ایسه که مبالغه یه جمل ایته یکن . زیرا بو حملکن عد وقوفه عطف اولنور .

متحیک هدفلرک بر درلویی دخی یوکسک بر آفاجک طالنه بر ایپ ایله آصیلان هدفتر . بوکا بر حرکت رقصیه ویریله رک هدف صالتیجاق کی صاللانور ایکن اکا قورشون آتیلور . انجق بو هدف تفناک ایچون نشانکاه اتخاذندن زیاده طبانجه ایچون نشانکاه اتخاذ ایتلک مناسبدر . ذاتاً متحرک نشانکا هملر پیاده نشانجیلیغی آرمه سنده فصل مشترکدر . یعنی متحرک نشانکا هملر اصل سواری نفریلک فلانطه یی ایچون استعمال ایته لی و بونله طبانجه ایله ده قورشون آتدیرمه ایدر . همده نفر یرده ایکن بو تعالیه باشلاتیلوب بعده آته یلخش اولدینی حالده طور ایکن آتدیر مق درجه سنه واره رق بو تدریج ایله حیوان یورور و نهایت قوشار ایکن دخی ثابت هدفلره کرک فلانطه و کرک طبانجه ایله قورشون آتدیر مق درجه سنه قدر واریله بیلور .

سواری نشانجیلغمزده کورمش اولدیغمن اک بیوک مهارتی اورفه ایله دیاربکر آرمه سنده کی چولده « رأس المين » نام محلده اسکان ایدلش اولان چین مهاجرلینک بعض سواریلرنده کورمش ایدک . یره قونیلان بر ثابت هدفه طولو دیز کین حرکت حالند . تفناک ایله قورشون آتوب اور مق و بومهارتی طبانجه ایله ده کر - ترمک بولنلرک عمومنده کوریلور بر نشانجیلاق اولوب فقط بعصرلنده الی آتشلى ره و ولوم ر دخی وار ایدی ده بر صره یه دیز لش اولان

الى ثابت هدفه الى قورشون آته رق البته ياريدن زياده سنی اصابت ايتدیره .
بيلورلر ايدي . هدفلر اوکندن طولو ديزكين پکر ايکن بو قدر نشانجيليق بزه
حقيقه خوارقدن کورندی . ديمکت اوپلورکه بونلر اللنه مکرر آتشلي ماوزر
فلانطه لری بولنه جق اولسه انلره ده هان بوکا يقين برههارت کوستره بيله جكاره .
طوب انداختي نشانجيليك مرتبه کالي عد اوشه بيلور . لكن طوب وهدف
هر ايکيسى ثابت اولمك شرطيه ، طوب نشانجيلigi تفنك نشانجيليفندن دها قولاي
اوله جفني ده خاطردن چيقار ماميليدر . تفنكده اولديغى كېي وقتىز بىر نفس الم
وبر کوز قېمىق ايله نشانى بوزمق تېلىكىسى طوپدە يوقدر . بو نشانجيليق دخى
اساس مهارت هانىكى مسافه يه آتىله جق ايسه اولا او مسافه يى ممکن مرتبه
طوغري تىخىن ايدرك درجهلى نشانكاه ايله ده طوپك باشنى اكا کوره قالىز مقدمه درك
طوبچيلر زندنده دائما مكتبلى ضابطان بولنه جفندن بوخصوصىدە انلرک دلا لاتلنندن
پك بىوك استفاده اوشه جفني طبىعىيدر .

فقط متحرك نشانجيليق طوبچيليق دخى واردر . قلهه وکى طوبچيليق دخى ده ا
اصل کوجلاك دخى كى طوبچيليق دخى ده ا . زيرا سواحل مدافعه ايده جك اولان
قلعه طوبچيلرى كندىلرى ثابت اولدقلرى حالده متحرك كىيلر اوزرىنه کولله
آته جقلار درك واقعا بونده ده خىلى مهارت ايسترايسىدە كى طوبچيلرى كندىلرى
متحرك اولدقلرندىن سواحلده كى قلهه لر ثابت اولدقلرى حالده ييله انلره آتدقلرى
دانه لرى اصابت ايتدىزە بىلمىكده بىوك مشكلاته معروضىرلر . كى يالىه حاندە
چالقا انور ويأخذ باش اورر ايکن نشان آملق نه مشكل بىشى اوله جفني
دوشونلىور ايکن بزده استقات بولدىلدەن صىكره هانىكى آنده آتش ايدىلىكى كە
دانه نك ترسىم ايده جى قوسك مبدئى بولۇش اولسۇن ؟ ايشته مشكلاتىڭ كۈچى بودر .
ساحل طوبچىسىنك متحرك كى اوزرىنه ايده جى انداخت پىادە نك متحرك
سوارى اوزرىنه انداختتە بىكزىر . زيرا آتانلر ثابت ، هدفلر متحرك دىكىدر .
كى طوبچىسىنك ساحل استحکاماتىن انداختى دخى سوارىنىڭ پىادە اوزرىنه ايده جى
انداختتە بىكزىر . زيرا آقانلر متحرك اولدقلرى حالده هدفلر ثابتىدر . فقط
كى طوبچيلرىنىڭ بىرىنە قارشىو ايده جكارى انداخت ؟ . . . اوت كىيلر ك
ايکيسى ده متحرك ! بوده سوارىنىڭ يىنە سوارى يه ايده جى متحرك انداختىلرە
بكزىر ايسەد . مشكلاتى دىكىرلەندن قات قات زىادە در . كى طوبچيليق دخى بىوك
نشانجيليق ھوم اتكار مسکى يهار باي طرفندن انكايىز كى طوبچيلرىنە تسلیم اولىنى شىدر .

روایت کوره انگلیز کیلرندہ بعض قدماء و امکدار طوپجیلر وار ایش که طالفه لی
دکنلرده بونلرک طوب نشانجیلرندہ کوستردکلری مهارت پوقاروده ذکر
ایتدیکمز چینلرک سواری نشانجیلرندہ کوستردکلری مهارتہ قریب ایش .
نشانجیلرندہ مهارتک صوک درجه سنہ واران بعض اوروپا کباری بومهارتی
هادتا بر نوع قومار بازلنله بوزارلرک بو کیفیت عجیبه یه دائز زیرده کی «نشانجیلر
قومار بازلنی» مرنامه لی مقاله من بر فکر اجالی ویره بیلور .

نشانجیلر قومار بازلنی

«اسلحه لله نشانجیلری» حقنده برایکی سوزی حاوی اولان مقاومتک
صوکنده نشانجیلرندہ مهارتک صوک درجه سنہ واران بعض آوروپا کبارینک
بومهارتی هادتا بر نوع قومار بازلنله بو زدقلرینی خبر و بو کیفیت عجیبه یه دائز شویله
بر مقاومت اولدینی ده بیلدیر مشزدر . انجق بو عجاip قومار اویوتی قارئلر منه
حکایه ایتزن اول اوروپانک بعض کباری تزندن نشانجیلر مرا فنک نه قدر
ایلوویه کوتورلش اولدینی حقنده بر فکر اجالی اعطای ایتلیز .

اوروپاده «دوئللو» هادت عجیبه سی هنوز قالدیریلے ما مامش اولدیندن دوئللو ایسه
اغلیت اوزره قلیچ و میچ و شیش و طبانجه ایله ایدلیکنندن اوروپا کباری اسقیرم
وانداخت تعلیم خانه لری دیمک اولان اسلحه صالحونلرینه دوام ایله سلاح استعمالی
مشقه کشدیلرینی مجبور عد ایدرلر . لکن اسلحه صالحونلری هر حالده عمومی
تعلیم خانه لر دیمک اولوب دائزه ودبده صاحبی اولان کبارک کندی قو ناقللرنده
دخنی خصوصی برا اسلحه صالحونی بولنېرق هادتا هر صباح بوصالوندہ معتادی
اولان دری اکال ایتکسزین خانه سندن طیشاری چیمه مزل . آتیجیلری عادت
ایدنسش اولانلر انداخت پاطر دیلری ایله خانه خلقنی بیزار ایتك ایسته منلر ایه
هوای مضيق ایله قورشون آقان تفناک و طبانجه لردن تدارک ایدرلرک بک او غلننده
هان دائمی حالنده بولنان تعلیم خانه لرده بونلر قارئلر منک پاچ چوقلری طرفندن
کورلشدر . فقط دومانسز و سسیز باروتلرک ایجادندن صکره بوکاده حاجت
قا مامش کیدر .

بو تعلیم خانه لرده طبانجه نشانجیلری ایچون تحرک هدفلر دخنی وارای - ۴۶

«ماج» تمپیر اولنان قومار طرزندم اجرا اولنور بونشانجیاق مسابقه سندن عبارت بوانان مقصد ایچون اکثريا ثابت هدفلر ترجیح اولنورل . زیرا منحر ک هدفه بومسابقه نقطه نظرندن قورشوون اصابات ایتدیرمه بیلک هر حاله برایز طالع عد اولنه بیاوب فقط ثابت هدفه اصابات ایتدیرمه طالعدن قطع نظر برمهارت قطعیه صاییلور . بویولدہ مشق ایدنلر میاننده بش آتشلی بردہ وولوه ره استقامیل کاغدلندن بربشلیی هدف اتخاذ ایدوب تمام انک شکلری اوزرینه بش قورشوون اصابات ایتدیرنلر نوادردن دکلدرل .

ماج اویونی ایچون پاییلان هدفلر دائره شکلندہ برمقادن عبارت درکه مركزینه برسینک رسم او لغش وانک اطراءنه اکثريا الی دائره متعدد المركز ترسیم ایدلشدر . بوهدفاک یاریسی بیاض و یاریسی سیاهدر . طیش دائره اوزرینه «۱» رقی قوئیلور بعده مركزه طوغری هر دائره اوزرینه «۲» و «۳» و «۴» و «۵» و «۶» رقلری وضع اولنه رق مركزده کی سینک دخی «۷» عد اولنور . ایشته بوهدف اوزرینه قاج قورشوون آتیله چق ایسه اولدن تعیین اولنوب مثلا بش قورشوون آنلجه قرار ویرلش ایسه انلدن هر بری هانکی نومرویی دائره یه اصابات ایتش اولدیغنه کوره حساب یوروتیلور . بش قورشوونک بشنی دخی «۱» نومرویی دائره یه اصابات ایتدیرن یالکن بش صایی قازانمش اولدیغی حاله یالکن بش قورشوونک دردینی برنجی دائرة نک خارجنه چیقار توب بناء علیه غائب ایتش اولان یالکن بردانه سی سینکه اصابات ایتدیرمش اولور . ایسه یدی صایی قازانمش اولور . بعضًا دها اوست اولا نلر هدفاک بیاض قسمته اصابات ایدن قورشوونلرک قازانه و سیاه قسمته اصابات ایدنلرک غائب ایتمسی صورتندہ برمقاوله دخی عقد ایدرل .

بوقومارده قازانج ایکی صورتده تعیین اولنور . برنجیسی اورته مهین برمبلغ قویمقدر . مثلا ایکی مسابقه چینک . هر بری او نر التون قویه رق یکمی التوفی هدفاکه الشیه آصارل . بونلردن هانگیسی دها چوق نومرو قازانیرایسه اومبلغی قازانمش اولور . ایکنچی صورت ایسه نومروشی مثلا برایرا یه اولنق او زده مقاوله ایتمکدر . او حالده ده مسابقه نتیجه سنده هرایکیسینک قازاندقلى قازاندقلى نومرو لر جموعی بربرندن طرح ایدیلرک کیمک نه قدر حاصل طرحی وارایسه دیکری اکا او قدر التون ویرمکه مجبور اولور .

نشانجیلرک قومار بازلله اطمینمانه بردہ آوجیل قصورتی وارد . بوایسه

کوکرجین او زرینه آوتقىلىلە صاچە آتىق او يونىدر . بىوك شەرلەدە چايزلق
چىڭلاڭ بىتىرىجىكاھدە صورت مخصوصىدە كوکرجين انداخت خانەلى تأسىس
اولىنىشىدە . بونلار بىوجىك بىخىمن يرى كېيى بىمەل او زىرنىدە اون بش يكىمى
يېرە ترتىب او لىغىش يواجىقلەرن عبارتىدر كە هەرىۋاپە بىر كوکرجين قۇنىشىدە .
بىويوازىك قىقاڭلىرى دە او زاقدە كىزلى اولان بىر آدمە منتەي تىلارايلە كىزلىجە
آچىلە جقلىرىدە . نشانجى اولان ذات بوداڭەنلەك اورتە يىزىدە حاضر بولنەرق
« قوش » قوماندەسىنى ويردىكى آنلە يووازىلن بىرىسىنگ قىوسى آچىلە جق
واورادىن بىر كوکرجين اوچە جقدەر . ايشتە فى الحال بىر كوکرجين او زرینه آتش
ايدرك انى او رەمق مطاوبىدر . لەن هانكى قىاغات آچىلوب كوکرجىنىك هانكى
طرفەن اوچە جىنى نشانجى يىلىمە جىكىدر . كىندى چو يىككەنە واوچارە آتىقىدە كى
مهارتە او قدر اعتمادى او لە جقدەر كە هانكى طرفەن قوش اوچە جق او لورسە
اولاسون ھاوارانوب او رەمغە بىلە جىكىنە امين او لە جقدەر .
بىر كوکرجين خانەلىك درلوسى اولوب قارئلەرنە ويرمك اىستەدىكەن فىكر
اجمالى ايمچون شو تعرىف ايتىدىكەن كوکرجين خانە كافى كورلسۇن دە بىرازىدە
او يۈنك نە يولده او يناندىيغى كورەلم :

بودىخى بىر « ماج » يعنى مسابقه اولوب يامؤسسىه صاحى و بىماھر نشانجى
آرەسندە اجرا اولنۇر . وياخود اىكى ماھر وزىكىن نشانجى آرەسندە ، مؤسسىه
صاحبىيە اجرا او لە جق صورتى درلو شرائطە تابع اولور . از جەلە قاج قوشە
تەنەنگ آتىپدە نە قىدىرىنى او رەرنە ايسە هەربى ايمچون مؤسسىيە شو قدر اقچە
ويرمكە واوردىيغى قوشلىك هەربى ايمچون دە مؤسسى دەن شو قدر مكافات
المە قرار ويرىلور . لەن شرط و مقاولە هەرنە دەن ايسە بوقدر سادە اولىز . بەضا
مؤسسىه صاحىي نشانجىنىك مەتتە ئەلمىدىي بى طرفەن قوش اوچور ئۇق خصوصىنىدە
مهارتە بالاعتماد هە اورىيان قوش ايمچون اورىيلە مىيانە مقابل نشانجىدىن الە جىنى
جزادەن زىادە مكافات ويرمكى تىھەد ايدر . زىرا امينا دەكە نشانجى اللى تەنەنگ
آتە جق ايسە او تى بىلە اصابت ايتىرىھە مىوب بوشە آتىدىي قرق ايمچون
جزا ويرە جىكىدر .

حتى بومسابقه يالكىز بى قوش او زرینه بى تەنەنگ آتىق صورتىنى دە عبارت
قالىز . « روبلەقس » دېتلىن يولده اىكى قوش او زرینه بشقە بشقە بىر تەنەنگ

آتەرق اىكىشىرەدە اورمۇق دعوارىينە قدر وارر . بوجالدە قوشلۇك يالكىز يېسى اوپىلورايسە ھېچ اولمامش كېيىشىنى ضردايدىر .

مئسىسە صاحبى دىخى اورىلان چفت قوشلارايمۇن ويرەجكى مكافاتك مقدارىنى آرتدىرىر . هله بمضادە مۆسىه صاحبى مىثلا بىرى آرقەسى صره بش ياخود اون چفت قوش اوران ايمۇن قرقالى بىك فرانق ويرەجكى و فقط بوكا موقۇق اولەميانلارك دىخى بىك فرانق ويرەملەرى لازم كەلەجكى طرزىنە بىرمسابقە ترتىب ايدىر كە بويىلە مەم مسابقەلرده يوزبىكارجە فرانقلەر اورتەيە دوکولوب غلبە ايدەپىلەنلىرى يالكىز مئسىسە طرفىندن قونىيان مكافاتى المقلەدە قالمىزلى . بوكا مخصوص نشانلىرىدە ئائىل اولدقەن فضلە بلاد ساڭرەدەكى نشانجى و آوجى ئاجمنلىرى طرفىندىز مدالىالار تېرىكىلە ئائىل اولورلۇ . رەسمىي غزىتەل « فلان مسابقەنىڭ فالىي » دىيە انك رسىلىنى درج واعلان ايدىرلۇ . او آدم آرتق بىر شهرت عمومىيە قازانقش اولور .

ايىشته نشانجىلىق قومار بازلغە تطبيق بويىلە بىرىنى اولوب انجق بو مقاالتى يازىشىز قارئلەرنى دىخى بىر قومار بازلغە تشویق مقصىدىنە مېنى اولەجەنى ظان ايدەنلارك خطالىنى اخطارە حاجت بىلە كورەمېز . واقعا اورۇپا كىبارى بويىلە مهارت فوق العادەيە وابستە اولان مسابقەلى « قومار » عد ايتىوب اصل قومارى انلار دىخى تىيىب اىتىدكلىرى حالدە بىر مهارتلىرى هنر صايىارلى اىسەدە بىز بىر مەسىھى يازىقىدىن مەسىھى يالكىز تىحفلەندىن طولالى بىر يولەكى مسابقەلى حىنندە بىر قۇقۇغۇزلىنى عبارتدر . يوقسە قىضىيەنىڭ صورت ئەممەمىيەسى بىز شو بىر قاج سۈزىنەن اكلاشىلە بىلە جىك اولان درجهدن بىك چوق واسع و مەمىدر . بوكادائىر قوجە كىتابلىرى يازىلماش و موقۇت غزىتە ، بىمۇعەل نىش ئەنلىقىدە بولۇشىدەر . انلەر نىسبىتە شۇ مقالە جىك دريادىن بىر قظرە ، سەحرادىن بىزدە حكىمنىدە بىلە قالەمىز . بومسابقەلىرى كىبىرىتە ئانارى بىر كەلتەرلىرى كەلتەرلىرى بىلە حصۇلە كەلە بىلە جىك شىلەرنىدەر . بىز اوكلەقتلىرى بومسابقەلەن دەنا نافع شىلەرك استەھىمالى امىنندە اختيار ايدە جىك اولور سەق شېبە يوق كە دەها زىادە اما باتايمىش اولور زە .

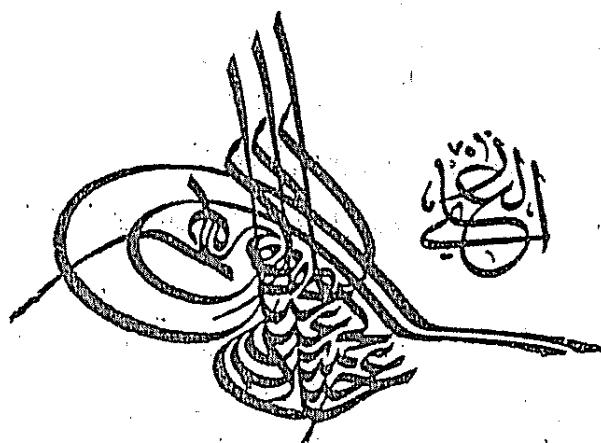
محمد سەھىت

اخذ عسکر مجلسی تشکیلنه

و

معاینه و نومرو کشیده سی معاملاتنک اجراسنه متعلق فرمان
معالی عنوان حضرت پادشاهی صورت منیفه سیدر:

« افتخار الاعمال والاعاظم مختار الاکابر والافارم مستجتمع جمیع الممالی »
 « والملکارم الختنص بزید عنایة الملک الدائم امامظم رجال دولت علیه مدن »
 « بیروت ولایتی والیسی اولوب برنجی رتبه عثمانی ومجیدی نشان ذیشا نلینی »
 « حائز وحامل اولان رشید بک دام علوه وبشنجی اردوی هایونم ردیف »
 « التمش طقوزنجی الایک دردنجی بیروت طابوری بیکباشیسی اولوب اخذ عسکر »
 « مجلسنده قرعه نومرسی کشیده واجراسته نظارت ایلک اوزره مأمور تعیین »
 « قلنان قدوة الاماجد والاکارم صادق افتدى زید مجده ومفاخر العلامه »
 « الحققین نائب ومفتيان زید علمهم ومفاخر الاماجد والاکارم اعضای مجلس »
 « زید مجدهم توقيع رفع هایونم واصل اولیجیق معلوم اوله که سلطنت »
 « سنه مک تایید و تزیید قوت وسطوی وسائل همه سنده اوله رق بهونه »
 « وکرمه تعالی اجرا قلنان تنسيقات عسکریه ایجا باتندن اولمچ اوزره خدمت »
 « مفروضه عسکریه نک یکرمی سنه مدت اعتبار وهر شخص نک یکرمی »
 « یاشنه دخولنی تعقیب ایدن سنه مارت نک ابتداسندن بدأ وابتدار ایله ممالک »
 « محروسه شاهانه مک بالجمله اهالی، امسليه سنه تعیین و تکمیف اخذ عسکر »

« قانوننامه هایونم اقتضاسدن اولوب کذلک اشبو قانوننامه موجبه بیک »
 « ایکی یوز طقسان بش سنه سنده تولد ایدن دلیله انلول اوچیوز اون الی »
 « سنه سی مارتندہ سن مکلفیته داخل اولملریله سنه مذکوره به محسوبا لزومی »
 « اولان افرادجیده نک اهالی قدیمه دن یا لکز طقسان بش واقعه شرفسنوخ »
 « وصوله رایدند اراده سنه ملوکانهم وجهمه مهاجرین موجوده دن تاریخ هیبرتلرندن »
 « اعتباراً الی سنه دن عبارت اولان معافیت مدتی اکال ایدنلرک طقسان و آندن »
 « اولکی سنه لرد تولد ایدنلرک سنلرینه کوره احتیاط وردیف و مستحفظ صنفلرینه »
 « نقل ایدیله جکی جهتله ماعدا سنک یعنی بونلردن خدمت نظامیه ایله مکاف اولان »
 « طقسان بر وطقسان ایکی وطقسان اوج وطقسان درت وطقسان بش سنه لرد »
 « تولد ایتش اولنلردن و بالمعاینه قسم اوله ایریله جق معینلول طاقندن اخذی خصوصیه »
 « طرف اشرف شاهانه مه و قوع بولان عرض واستیزان اوزرینه امر و فرمان »
 « هایون تاجدارانه شرف فتعلق اولیسی و ترتیبات واقعه اقتضا سنجه بشنجی »
 « اردوی هایونم زدیف القش طقوزنجی الایک دردنجی بیروت طابوری »
 « دائزه سنک حاوی اولدیغی نفس بیروت ایله جیاع و شقیف واقلمیں شہوسر »
 « ناحیه لرنده طقسان بش تاریخنده تولد ایدن و مهاجریندن سالف الذکر »
 « تولد ایدوب مدت معافیت منقضیه اولان اسنان اربابندن بالمعاینه قاج نفر »
 « موجود ایسے ثانیتک ترتیب ثانی یه بالتفريق ثلثانیک ترتیب اول اوله رق »
 « اخذی اقتضا ایدوب بیکباشی موی ایله درکار اولان درایت و اهلیتی »
 « جهتیله ذکر اولنان محلارده نوسرو کشیده واجر اسننه نظارت ایتكه ایچون »
 « تهیین قلمش اولمین دیوان هایونم دن اشبو اسما، جلیل القدر اصدار و تسيار اولندی »
 « سز که والی مشار و نائب و مفتی و ناظر وسائل موی ایهم سز بو ماده »
 « سلطنت سنه مک امور مهمه و معظمہ سنندن اولدیغه و بوکا بالجمله مأمورین »
 « دولت علیهم طرفانلردن اعتمنا و دقت فریضه ذمت ایدوکنه بناء یعنیه تعالی »
 « ناظر موی ایهک او طرفه وصولنده کیفیت اراده سنه مجمله یه اعلان »
 « واشعه او امقله برابر کرک اهالی قدیمه و کرک مهاجرین موجوده اسنان »
 « اربابندن دعوه اجابت ایتیانلرک وسائل معافیت اولق زعم فاسدیله خدعا »
 « و دسیسه استعمال ایلیانلرک و اسلرینه حضوراً قرعه نوسروی اصابات ایدنلردن »
 « ارقداشلرینک سلاح الته جلب و دعوتندہ بلا معذرت کلیه رک او تهده بروده »
 « اختفا ایلیانلرک و غیاباً نوصر وی چیقو بدہ ارقداشلرینک سوق تاریخندن »

« اعتباراً طفوز ماه مدت ظرفنده دوازد عسکریه دن برینه صراجعت ایتیانلر ک »
 « افراد منجوره دن اوله جقلری دخی بیان و تفهم قلنهرق قانوننامه مذکور »
 « احکامنده توفیقاً اخذ عسکر بجا بی بالتشکیل اورانک اکبیوک مذکیه مأموری »
 « بو مجلسه ریاست و بیکباشی مویی ایله نظارت ایله معاینه و نوسرو و کشیده سی »
 « معاملاتنک حسن اجراسی و اسلامیه نوسرو اصابت ایده جکلرک تسویه »
 « خصوصاتی ایچون بر موجب نظام خانه لرینه رخصت ویریله رک ختم مدت »
 « مأذونیتلرند لازم کلان محله طوپلانوب ردیف ضابطانی مرفتیله شخصیص »
 « اولنده قلری موافقه سوق ایدملرینه و بو قانون میدلشکارینک قدرینی »
 « بیلیوبده شاید فرار ایدنلر واخذ عسکر مجلسرندن اولنان دعوته اجابت »
 « ایتیانلر بولنور ایسه تعقیب و تحری ایله اخذ و کرفت اولنگلرینه مأمورینی »
 « طرفانندن اعتنا و اهتمام قلمی خصوصی صلرینه صرف دقت و چونکه خلاف »
 « قانون و نظام احوال و قوعی موجب اشد جزا و مسئولیت اوله جفندن »
 « او مثلو حالات و قوعدن بغایت تحاشی و مجانب ایلیه سر تحریراً فی الیوم »
 « الثامن من شهر ذی الحجه الشریفه لسنه سبع هشتر و شماهه والف . »

قاع قوسونه بیسی اوریور

هر نه زمان یکی بر سلاح ایجاد ایدلیه شان انسانیت و مدنیت تجمیله
 صنوف سائره یه تقدم و تفوق ایدن حکمادن بر چو قلری حیات بشری تحریبه
 بر آلت دها ایجاد اولنده یعنده بحثه انتقاداته قیام ایدرلر . حقلری وارد .
 انسان قسمی کندی بی نوعنک حیاتنے واقعاً دها زیاده حرمت ایمه لیدر اما
 نسله اصل کندی حیات شخصیه یی قیدنده بولنان انسان ماد تاحیات نوعیه یی
 او قدر قید ایتیور . انک ایچون ماکنه علیزه مهارتلری قدرت کشفیه یه قدر
 وارانلر داعماً یکیدن یکی یه سلاحلر اختراع و ایجادی ایله مشغول او لیورلر .
 طبیعیدرکه یکی ایجاد اولنان بر سلاح اندن اول موجود اولانلردن دها
 تائیلی ، دها مخرب اولان ایسه اکا بر اختراع جدید نظریه باقله من . اندن
 هیچ بر غزنه و کتابده بحث ایدلز . بر سکوت عمیق ایچونده قمر نسیانه طوغری
 غرق اولور بوغولور کیدر ! اویله یا ! اندن اولنکیلر دها مؤثر اولوردسه یکی

سەركەر عەطۇقتۇ دەلتلىق رضا پاشا حضرتلىرى

ايچادە: هانىكى مىيىندىن طولايى عرض احتىاج ايدىلەجك ؟ بۇ حالدە هر موجود
ايچاد اىتدىكى يك سلاحلەك اسکىپلەرن دها مۇئزز اولدىغىنى اىبات اىچۈن قومىشىو نىز
حضورنده تىجرىبەلە كىرىشـور . كىندى تىقنىكى دىكىرلەندىن دها اوزاقلەر قدر

قورشون آتمی . هله مطلقاً بر دقیقه ظرفنده دیگر تفکاردن دما چوq
قورشون آتمی . فقط اصل بر منیت قالدی که شمبلرده او منیتدن ممکن
دکل واز پکیله من . او یکی تفناک همده دیگر تفناکردن دهادوزکون قورشون
آته رق هدفه آتیلان قورشو نلرک یوزده شو قدر دها زیاده بی اصابت ایتك
جهتیله ده اسله ساره بیه تفوق ایتمی .

بو تجربه ایک اول یالکن بر تفناک او زنده بالذات موجدی طرفندن
باشلائق طبیعیدر . فقط آنک تجربه لی نتیجه سننه امنیت جائز اولورمی ؟ موجد .
افندی تفناک آتمقده زیاده همارت پیدا ایتش اوله رق بر دقیقه ظرفنده بشقه .
لندهن بر قاج قورشون زیاده آته بیلور . کذلاک نشانجیلقده همارتی آرتدیرمش
اولدیندن آتدینی قورشو نلرک یوزده شو قدر زیاده سنی هدفه اصابت ایتدیرمک .
موفق اولور . هیچ تجربه قومیسیونلری بو آغزله کاورمی ؟

موجد یدیله اجرا ایدیله جک ایلک تجربه ده کوریله جک نتایج اکرموجدی
جسارتلندریمک درجه سنده اولور ایسه بو تفناکردن بش اون دانه سی یاپیلوب .
اول مقدار نفرلر ایله تجربه بیه باشلانونر . بو تجربه لرک نشایجی ایسه ارتق .
قومیسیونی دخی انصافه دعوت ایدر . پاک پاک بر تجربه بیه دها کیریشلک ایچون .
یکی ایجاددن یوز قدر تفناک یاپیله رق بر بلوك افرادینه توزیع ایدیلورده
هر تفناک ایله بر قاجر یوز کره آتیله رق تفناک مقابیزمه سنده کی متانه قدر
هر جهتی تجربه ایدلش اولور . ایشته بوندن صکره او سلاحک اندن اولیک .
سلامه دن نهجهله نفعی و نه طرفده زیانی اولدینی حکم اولنه بیلور .

ای بوصورله تجربه اولندینی زمان قاج قورشو نده برسیم اوریور ؟

نره بیه ؟ نشان تخته لرینه می ، یوقسه دشمن افرادینه می ؟

نشان تخته لرینه یوزده یتش و حتی سکسان قورشو نک اصابت ایتدیکی .
کورلکده در . نه مدھش بر قدرت تخریبیه دکلی ؟ مر میلرده اصابت امکانی .
بواسس اوزرینه تأسیس ایدن حکما دخی کنده خیالات و تصورات حکیمانه لنده .
بر میدان محاربه بیه شو قدر همسکر سوق ایتدیره رک انلرک هر بینه شو قدر .
كورشون آتدیر تجربه واو قورشو نلرک دخی یوزده شو قدرینی دشمن افرادینه .
اصابت ایتدیر نجعه شو قدر ساعت صکره ارتق ایکی طرفده صاغلام آدم قالمیه جفنی .
ومیدان محاربه نک مقتول و مجر و خلر ایله طوله جغنی استنتاج ایدی ویره ای .
تجربه بیک بود رجه سی او حکمی دوچار تلاش ایتزده نه یاپار ؟

برده عسکری استاتسیقلرک نتایجینه واقف اولان برعسکر قوماندانه صورکز احتمال که سلاحلرک تائیرسز لکنندن طولایی ای متاثر بولورسکز . احتمال که آتلان قورشونلرک پک آزی دشمن افرادینه اصابت ایده بیلور دیه قورشونلرده ، آتلری آتان تفکارهده ، هله تفکاری قوللانان نفراتهده قباحت بولور .

بریسی قورشونلرک زیاده اصابتندن و دیگری دخی عدم اصابتندن مشتکی اولان حکیم ایله عسکر قومانداندن عجبا هانکیسی حقلیدر ؟ حکیم اسباب شکایتی ذاتاً قبول ایتش ایسه کز انکاه اکتفا ایدرک عسکری هیچ ده سویلته یکز . زیرا عسکر سویله مکه باشلار ایسه احتمال که او جه قبول و قناعت ایتش اولدیغکنر شیلدن سزی جایدیر .

« عسکر » دیوبده پکی ویرمه یکز ؛ انکده حکمتده اشتراکی وارد . هم یالکز بوکونکی عسکرک دکل ! من القديم عسکرکده حکمتدن حصه سی وارد . شو :

من لم يعت بالسيف مات بغیره
تنوعت الاسباب والموت واحد

بیت مثالنده کی سوزلر هرملتك حکمت عسکریه اربابی لسانندن سویلنهشلدر . « قایچ ایله اولهین قایچدن ماعدا برسیله ینه وفات ایدر . اسباب موت متنوع اولوب موت ایسه شي واحدهن عبارتدر » دیگدر . جواب وخطابه ده موت ایده جککنر عسکر سزه دیرکه : سبب موت قورشوندن عبارت ایسه اکا چاره دشونهم . فقط او تو ز قرق سنه دنبری محاربه ایتماش اولان ملتردہ وفیات عمومیه نه نسبتده ایسه ینه او ملتک بر قاج سنه دوام ایدن محاربه سندہ وفیات عمومیه ینه او نسبتده ایدی . طالع بوفیاتک برمقدار مناسبی بنم صفووف حربیه اوکنده کی اعدایه ینه بنم عسکرملک اسلحه سیله ویردیره جک اولورسه بن بربیولک قوماندان نامنی قازانمش اولورم دولتم و ملام دخی او محاربه یوزندن بکله دکلاری فائده یه نائل اولمش اولورل . بونکله برابر انسانیت دخی وفیات خادیه سینک فوق الحد تکثیریه اوقدر مبالغه لا ندیریله حق بر تخریبه دوچار اولمش اولماز .

حقیقت بعض محاربه لده آتلان قورشونلر ایله وقوه بولان مجروح و مقتوللار حقنده طویلان حسابلر حکیمی تأسفنده مبالغه کار و عسکری شکایتندہ

حقی کوستره جک قدر آزدر . برگره اسکی سلاح‌لر حقنده طوتاش اولان براستا . تیقه نظر ایدم : ۱۸۰۹ سنه میلادیه سنده ایتالیاده صولفه رینو نام محله آور نزیبا ایله فرانسز عسکری آرد سنده وقوعه کلش اولان بیوک محاربه ده آوست ، ایلر سکن ملیون درت یوز بیک قورشون آمشلر . فرانسلردن ایکی بیک مدل واون بیک مجروح اولق اوژره اون ایکی بیک تلفات وقوعه کلش . بیک او ورکه هر مجروح ایچون ۷۰۸ و هر مقتول ایچون ۴۲۰۰ قورشون آتش . او زمان قورشو نلرک بھری او توغرام ثقلتنده ایمش . تفنکار ششخانه لی اولق حبیله هر قورشو نک ارتفاعی ده او تو ز میلی مترو ایمش . بحوالده برآدمی اولدیرمک ایچون یوز یکرمی الی وقیه اعشاری قورشون صرف او لمش . انسانک کندی ثقلتندک ایکی مثلی قورشون !

برده اسلحه جدیده نک تأثیری حقنده کی حسابه باقیم . صولفه رینوده برآدم اولدیرمک ایچون درت بیک ایکی یوز قورشون صرف اولندیغی حاله ۱۸۷۰ سنه سنده فرانسه و المانيا عسکری آرد سنده وقوعه کلش غراولوت محاربه سنده بیک او چیوز قورشون صرف او لنش . اندن صکره روسیه و عثمانی و عثمانی ویونان و اسپانیا و آمریقا محاربه لرنده طوتیلان استانستیقلر بونسبتی تأیید ایمشلر . اسلحه جدیده بی استعمال ایدن عسکرک نشانجیلقده کی مهارتی پوامستا تسلیقلر حسابنده بیو جک بر تأثیر کوستره جک شه قناعت ایتمک ایسترزه ذیرا الیوم دوام ایتمکده بولنان انکلتھ و ترانسواں محاربه سنک هنوز استانستیق نشر ایدلامش ایسه ده انکلایز عسکرینک تلافانی نمیاننده ضابطاندن وقوعه کلن ضایماتک افراد ضایعاتنے قیاس ایدیله میه جک قدر چوقلی نظر دقتزی جلب ایده جک بر کیفیتدر . اکر بوئرلک حین انداختده اصل ضابطانه نشان آلدقلرینه دائز برقاج خبرک اخباری او لسه ایدی احتمال که نظر دقتزینه مجبوب اولن ایدی . اما بواخبار او زرینه واقعاً بعض قطعات عسکریه ضابطانک اونده سکزی مجروح و مقتول دوشد یکنی ده انکلایزلر اعتراف ایدنجه بوئرلک آتدقلری یزه قورشو نلرینی اصابت ایدیله مکده کی مهارتلرینی تصدیقه مجبور او لیورزه . بر محاربه ده آتلان قورشو نلرک هپسی او رمق لازم کاسه و یاخود هیچ او لز ایسه نشان تعلیملرندہ نشان تخته لرینه اصابت ایدن مقداره کوره مجروح و مقتول وقوعه کلک ایجاد ایله سه بوسلاح‌لر ایدیله جک محاربه لره آدم پتشدیرمک قابل اوله میه جفی تسلیم ایتمک ایجاد ایدر اما برکت ویرسون که

بوسلاحلرک قارشوسنده طوران عسکر لک طورو شلری نشان تخته لینک طورو نلری کبی دکلدر . شمیدیکی محابه لردہ آتش خطلری اسکی سلاحلر ایله ایدیلن محابه لک آتش خطلرینه بکزه مامکدہ در . اویله برتا بورک چیت کبی قاماً دئمنه هدف اولمه می هان واقع اولما یوب آتش خطلری هپ آوجی خطلری صورتندہ در . آتش دخی یوری قویون یره یاتیله رق اجرا اولنیورده آنک ایچون بر قاج بیک قورشونده انجق برسی انسانه ایلیشه بیلیور .

امید مردمت

لیلی و ملوسید و عسکر لک

بر بربی اوکنه قومنش ایکی تکر لک ایله بونلری بربینه ربط و تکر ایکردن بربینی تحریک ایده جک آتلردن عبارت بولنان بزنوع عربه لر « و ملوسید » دنیلیدیکی و بونلره یانفلرک باجاق قوتیله او تکر لکاری تحریک ایدرک هان بر سوارینک سرعتلی یور ویشی قدر سرعتله قوشدیغی معلومدر .

بر آدمک و ملوسید ایله قوشدیغه خارجن باقانلر ایک موازنه مطاوبه می نصل بولدیره بیلندیکنه و هر آن و دقیقه دویرلک تھلکه می موجودایکن بو تھلکه می نصل بر طرف ایله دیکنه شاشارلر . حال بوكه انلرک فرض ایلدکلزی موازنه و ملوسید ایچون طبیعی اوله رق موجود اولوب بحوالده موازنه غائب اوله رق را کیک دوشمه سی و هی دخی بالکایه بوشدر . بو موازنه بر اقتضای میخانیق و بناءً علیه طبیعی اولوب قانون طبیعتدہ تغیر یوقدرکه و ملوسید ده دخی حرکتی حالنده دویرلک تھلکه می موجود اوله بیلسون . چو جقلرک چنبر چه یردکارینی البتہ کورمثسکزدر . بر دکنک ایله چنبره اورد قلری زمان چنبر کنندی مرکزی او زرنده دونه سرعتله یوار لانور گیدر . ایک محیطندہ بر قوه هن مرکزیه بیدا اولورکه چنبر حرکتده دوام ایتدیکه بوقوت انى دویرلکدن منع ایدر . بعض عوارض سبیله ایک طرفه صالحانه جق بیله اولسے ینه کند یسنی دوزلتوب دوشمز . ایشته و ملوسیدک اساسی بو چنبردر . ماکنه نک واوزرینه بیسن آدمک بتون نقائی تکر لکارک مرکزی او زرینه آصلش ، تحمیل ایدلش اولوب او تکر لکاره باجاق قوتیله و بیلن حرکت دخی چو جقلرک چنبره دکنک

ضریله ویردکاری حرکتک عینیدر. بناءً علیه وہلوسیپد یورومکده دوام ایتدچه کندیلکشدن ممکن دکل دوشمز. یالکز طور دینی زمان دو شرکه بوجالده را کب آیاغنی یره با صه رق اندن ایند.

اون اون بش سنه لاث بر ایجاد اول دینی حاله دنیانک همان هر طرفندہ وہلوسیپد مراق او قدر آزمودن که کوچک بیوک، قادر ارکه یوز بیکار جه کمسه ل وہلوسیپدلر ایله درلو یاریشلر ترتیب اینکه باشلامشلر در. یعنی بوایش «سپور» دینیلن وقت ایله چویکاک اساسلری او زرینه اینسا ایدن ادمانلر صره سنه پکمشدر. بر او زون مسافه یی نه قدر آز بزمان ظرفندہ قطع ایده. بیله جکاری کورملک او زره ترتیب اولنان یاریشلر قوت و طیانفاق مسابقه سی دیمک اولوب فقط وہلوسیپد استعمالنده اصل مهارت کورملک ایچون یاریشلر ک بردہ ممکوی ترتیب اول غشادر. یعنی بر مسافه ممینه یی هر کیم دها چوق زمانده قطع ایدر یعنی وہلوسیپدی هر کیم دها آغر کوتورد ایسه او فالب صایلیق او زره بر مسابقه که واقعاً وہلوسیپد سو قبجه اصل مهارت دخی بویولده کوریله جکی در کاردر. زیرا وہلوسیپد نه قدر حیزی کیدرا ایسه دویرملک امکانی او قدر آزاله جفندن بونده هیچ بر تهله که یو قدر. اما نه قدر آغر کیدر ایسه دویرملک احتمالی او قدر چوغاله جفندن آغر لاق بالکلیه طور غوناق درجه سنه بالطبع واره مامق او زره وہلوسیپدی آهسته سوق اینک سرعتی سوق اینکدن البته دها بیوک مهارت صایلیور.

وہلوسیپدک سرعتی بر پیاده نک جن استیق آدمیم یورویشده کی سرعتندن لااقل ایکی قات زیاده در. بعض ماهر وہلوسیپد جیلرک سرعتی سواری حرکتیه مساوی بر سرعتله قوشیدنی ده کورملکده در. بر آدمک آیا قلرینی یره با صه رق یورو مه سیله وہلوسیپدک محورینه با صه رق تحریک قدم اینه سی آره سندن سر عججه بوقدر فرق بولنق کر چکدن جالب نظر حیرت دکلیدی؟ حال بوكه بوده پک ساده بر حقیقت می خانیق در. اولاً وہلوسیپدک سطح ارضه تماس ایدن تکلر لکلرینک سطح عماشی جماعاً یکون اون ساتنیترو مربعنه مساوی اوله مدینی طالده یره با صیلان آیا قلرک سطح عماشی بونک اون مثلی زیاده در. دیمک او لیورکه وہلوسیپدہ را کب اولان بر آدمک نقلی بوقدر ودها طوغریسی بوندن دها پک چوق زیاده اکسیلور. ثانیاً ایک آیاک آرم سندن تشکل ایند بر «خطوه» انجق القش بش یتش ساتنیترو طولنده بر مسافه ایدوب بر آدمیم آته حق قدر

بىر حركەت دىئك اولق اوزىزە وەلوسیپد چىرخنىڭ بىر دورەستىنە قطع اولنەجق مساۋا ئىسە بۇنىڭ اوچ مىثلەن مساۋىيدىر . دىئك اوللىوركە خەفيقەلەك وەلوسیپد جىلرلەك چابق يۈرۈلە يوب چوق زمان دوام اىدە بىلەلىنى ۋېچرخىڭ سەھىپى ئەنلىرى دەنلىرى دەنلىرى خەطۋەدە بىر چوق مساۋە قطع ايلەمەلرنى تأمىن ايتدىكى اىچۇن انسان وەلوسیپد اوزىزىنە هەم قولاياق هەم سەرعەتلىك مساۋات بىيىدە قطع اىدە بىللىور .

وەلوسیپد استعمالى شایع اولور اولىز بۇندىن خەدەت عسکرييەجە استفادە جەھى دەنلىرى اذكىيە ئىسکرييە طەرفلەندىن دوشۇنلىش اىدە . اك اول كىنجى ضابطەن بىر اكلەنچە اولق اوزىزە وەلوسیپدى مراق ايدىك بىدە معىتلىرنە بۇنان خەدمەتچى نەراتە بۇنى تەلىم اىتتىلىرى اىدە . او زماندىن اول نەرلەك يارىم ساعتىدا كىدوب كەبىلدەكارى خەدمەتلىرى بش اون دەقىقە ظرفىنە كورە بىلدەكارى كورىلەنچە پىادە امر چاوشلىرىنە وەلوسیپد تەلىم اىدىنىش اىدە كە بۇ حالدە پىادە امر چاوشلىرى سوارى امر چاوشلىرنەن دەن زىادە سەرعەتلىك ايفا ئەي وظىفە يە مقتدر اولەرق وەلوسیپدى خەدەت عسکرييە بۇ وجەلە تەطبىقىنەن ھۆمۆما بىر خشنوداق حصولە كلىش اىدە .

قطەمات عسکرييەدە مەكتىبلەر، خېرلەر ارسالى اىچۇن وەلوسیپدىلى افرادك چۈغالمەسى اولكى سەنە فرانسز اردوسەنە يىكى بىر فەتكەر اويانىدىرىدى . بەضا پىادەنەك سەرعت سەرەتىنى آرتىرىمىق اىچۇن پىادە يىدە آتە بىندىرىمك مەسئۇلەسى عسکرلەك مەلۇمەيدىر . بوكا «انفانتىرى مۇنەتە» يەنى «راكب پىادە» دىنلىور . «عجبا وەلوسیپد سوارى بىر پىادە تشکىيل اىتسە نە اولور؟» دىنلىدى . بىر تەجربە اولق اوزىزە موجود وەلوسیپدىجى افرادك بىر قاچ يۈزى جەنم اولەرق بىر يۈك مانورا ائناسىنە بىر وەلوسیپد سوار پىادە قەطۇھىسى يائىلدى . بۇنلەك استكشاف خەدمەتىدە يەك كۈزۈل اىشىتە يارە يەجقلەرى كورولدى . زىرا بۇنلە سلاحلەرلە جەنخانە لىلە بىنەرلەنەن واردەقلەرى يېزىلدا دەشمەنە تصادف ايدەنچە وەلوسیپدىن اىسوب مخابىرە دەنلىرى ايدە بىلدەيلەر .

شو اىيلك تەجربە اوزىزىنە آوسـتريا و آلمانيا و روسىيەدە دەنلىرى تەجربەلەر . كىريشىلىدى ايسەدە فرانسز تەجربەنى بىر قات دەنما يېلىرى كوتوردىلەر . پىادە اىچۇن بىر نوع وەلوسیپد ايمجاد ايتدىلەر كە حىن حاجىتىدە اورتەستىنەن آيرىلوب اىكى پارچە اولەرق چانطە كى ارتەيەدە آلنە بىلەكىدەدەر . پىكن سەنەكى مانورەلەدە و يۈلە پاپىلان وەلوسیپدىلەر يېڭىك اينك وايىز اينز انلىرى يە بىراقوب مخابىرە يە

طوبخانه عامره مشیری و مکاتب عسکریه شاهانه ناظری دواتلۇ زکى پاشا حضرتلى
باشلايى ويرملە و حتى مغاربىدە موھق اولە من ايسە يىنە چارچابق بىنوب رجعت
ايلىك كېيى حركاتىك كافەسىنە بىوک قولايقلەر كورلىسىلە بو تىجرى بەدە دەما زىادە
اھتماملى دوامە قرار ويرلدى .

معیت سنبە ملوكانه اركان حربىيە مشيرى دولاتلو شاكر پاشا حضرتلى

هر طرنه شوسە يولارى ياباش اولان يىلدە مانورا اننانىدە سوق ايجون
اشبۇ دلوسىپىدىلى يىادەلرده سرعت بولنەجى مسلم اولوب فقط مارضەلى
ئاراضى اوزرندە مانورا اجراسىنە وەلوسیپىدرلەك كافى اوله بىلەجىكىنە المانيا افكار

عسکریه اربابی نزدنده اختیال ویریله مامکنده در . بونقطه نظردن وہ لو سپیدلی پیاده نک سواری قدرده نائل سهولت اوله میه جنی در کاردر . هله سوارینک بیله دوچار مشکلات اوله جنی هارضه لی یزلرد خفیف پیاده نک کوره بیله جنی ایشی . وہ لو سپید جبلون بکله مکه هیچ امکان یوقدر .

اصحه سرهست .

آقنجیلر

آقنجیل شرق طرفنه پک قدیم بر صنعت عسکریه در . دولت علیه ده ایلک سوارینک آقنجیلردن عبارت اوله یقه و کرک غازی ار طفرل و کرک غازی سلطان عثمان حضراتنک خداوندکار ولايت جلیله سی داخلنده ایلک تأسیس ایتش . اولدقلری امارت داخلنده بر طرفدن روملر و دیکر طرفدن تانارل ایله ایتدکلری . محاربانده استخدام بیوردقیلری سواریلرک کاملاً آقنجیلردن عبارت بولندقلرینه . شبهه یوقدر . فقط بو حالت نظر آقنجیلفا عثمانلی ترکلری طرفندن ایجاد اولندیغئی ادعا بهده امکان یوقدر . ترکلر نزدنده بونه صنعت عسکریه دها پک . چوق قدیم در . تیورلنك وجنکیزک سواریلری دخی آقنجیلردن عبارت . اولدقلری بونلرک اجرا ایتش اولدقلری جوالانات عسکریه نک صورت اجراسندن . اکلاشیلور . بو نوع مهاجملرک اثنای محاربه ده اوقدر بیوک خدمتلری کوریلور . ایمش که بالآخره دولت علیه عثمانیه تنسبیقات عسکریه سی اکمال ایدرک پیاده . اولق اوزره یکیچری وعدب و سواری اوله رق دخی سپاهی و تیاری وزما . و (تشدید ویا فتح لام ایله) مسلمان صنوف ممتازه سی میدانه کتو رد کدن . صکره دخی آقنجیلی النا ایتمه رک هر بیوک محاربه به کیرشدکه عساکر منتظمہ میلن ماعدا آقنجیل دھوت و تدارک واستخدامنده دخی دوام ایدرا یمش . یکیچری و سپاهی علو فه ل ایله تیاری وزما کویلرک واردات عشریه سیله موظف و مسلمان ایسے وقت صلحده تکالیف میریه دن معاافیت وقت حربه . تعینات عسکریه میں اولدقلری حاله آقنجیلرک نہ معافی نہ تعیینی اولیوب . حادتا پیاده باشی بوزو قلری کبی بر نوع سواری باشی بوزوغی ایمشلر . غازی میهال زاده ل وقت صلحده بونلرک فخری اوله رق قوماندانی اولوب جنکه .

وقتنده آقچی طولاندیغی زمان ایسه بالفعل قومانداناق مقامنی احراز ایدرلر ایمش که او زمان کندی آت وسلاحی ایله سنجاق آلتنه کان آقچیلرک بئر بوز تفری بر «صو باشی» و بئر بیلک نفری دخی بر «بیکباشی» قومانداناسنە ویریلەرک عمومى بىردىن بىر مىخال زادەنک سوقنە تابع اولورلر ایمش.

بونلر ساڭىز صنوف عسکريه کېيىصفوف حربىيە ميانىنده محاربه ايتىزلىرى ايدى. بلکە اعلان حرب اولندىغى زمان دار الحرب نۇرەسى ایسه اورايە بىقتە بىر هجوم ايدرك كىيدىكارى يىرلەدە بەهاىي آغىر يۈك خفيف اولان اشىياتى اغتنام ايدرلر. باق نە بولورلر ایسه احرارق و تخرىب ايلرلر ايدى. اوئىلە بىر صورتىدە دەشمن او يىرلەدە استفادە ايدەجىك ھېچ بىر شى بولەمن ايدى. نە ذخىرىھ نە نقليات عسکرييەدە قولالانەجق عربە و حيوان حق اوت و صەنان ھېچ بىرى بولەميوپ بىحال حوايج عسکرييە اىرنىدە دەشمنى مشكلات عظيمىيە دوچار ايلر ايدى.

پارلوجيوييۇ نام مورخىك روايتىنە كورە اردوى ھايون بىچ (ويانە) شهرىنى محاصرە ايلەدىكى صرەدە بىر مىخالزادەنک قومانداناسنە تابع اولان بىلەك بىر آقچى فرقەسى لىپىچ مقابىلەنەن طونەيى چىكوب تا آلمانيا درونلىرىنە قدر ممالىكى دونمىش طولانىش و هر بولدىغى آثار عمرانى تخرىب ايدرك بىتون قابو به دەشت ويرمىشىرە بىحرىكتىك اورالىدن ويانىيە امداد يىتشدىزىلەسى امكانتى محو اىچۇن التزام اولنىش بىر حرڪت اولدىغى دركاردر.

قرىم خانلىقى دولت علية عثمانىيە تابع بىر خدييويت صورتىنە كىيدىكى زمانلىرى قرىم خانلىرىنەن تدارك ايدە بىلە جىڭلىرى سوارى دخى روسييە و لهستان و مجارستان و حتى بىضا ايران و كرجستان طرفلىرىنە ايدەلە جىك محاربەلر اىچۇن آقچىلار وظيفەسى اىيما ايلە بىلە جىك بىر حال و موقعدە ايدىلر. موقملرىنىڭ طبيعت جغرافىيەسى بى وظيفەيە نە قدر مىساعەد اولدىغى محتاج تفصىل دىكىدر. حالارىنىڭ كائنبە: واقما تاتار سوارىسى يىكان بىر جىندى ماهر، بىر سلاخشور مشهور ايدىسىدە دولت عليةنک منتظم سوارىسىنەكى سوقالجىش و تعبىيە جىش صنایع عسکرييەنى انلەدە بولەميوپ انلە غايىتى تركىشكى صنعت قادىيە حربىيەسى اولان آقچىلار صورتىلە محاربە ايدە بىلورلر ايدى. اما بىر آقچىلەقلەرنەن بىضا پاك بىلەك استفادەل ايدىلشىدر. زىبرا قرىم سوارىسى كوك روسييە يە و كىرك مجارستانە قارشو ايلر و بىر موقعدە بولۇنوب استانبۇلدۇن «چىكىرىيى» دىنلىن و كورك

قوتیله حرکت ایتدکاری ایچون روزگار بکاه مکه محتاج اوله یان خفیف کمیلر ایله حرbi حر آلور آماز حرکت ایدرک روم ایلی طریقیله اردوی هایون دارالحربہ یتشنجه به قدر بونلر اورالرده برچوق تخریباته موفق او لوزلر ایدی ده اردوی هایونک موقياتنی تسهیل ایلامش او لوزلر ایدی .

دولت علیه عثمانیه یه تابع اولان عربستان و کردستان ولایتلری اهالیسی وباختوص اهالی عشایر هان کاملاً سواری ایکن بونلردن آقبحی فرقه لری تریپی خاطره لرہ کلامش دکل ایس-ده خالبا اهالی مذکوره مک حا ل بداتلری بوکا مانع اولمش بولنه لیدر . ذاتاً فکر و نظرلری انوار مدنیت ایله منور اوله ین وغیرت قومیه وحیمت ملیه حسیات جلیله سندن حصه آلمه یان بوکی خلقک حسن خدمت و صداقتلرینه پاکده اعتماد اولنه میه جغی سجهنه احتقال که ایشك بو بوجهی ده نظر آلمش اوله لیدر . هر حالده بو موقيت عظمی پادشاهیز شهریار موفق شوکتلو افندمنز حضرتلرینه مینسر اولدی که دور جلیل خلافت و سلطنتلرندہ خلقمزک فضائل مدنیسی آرتهرزق کرک مسلمانلری و کرک عثمانیلیق نقطه نظرلرندن مرکز خلافت و سلطنته اطاعت و محبت و دین و ملتک محافظه سلامتنه خدمت کبی و ظائف مقدسه هر کسک پیشکاه انتظار حکمتندہ تجلی ایشکله عشایر سواریسی «جیدیه سواری آلا یلری» نام مفترض اتسامیله بر تنسيق مکمل آلتنه آلنديلر .

«نو سال» مزده مستقلاب بر مقاله مهمه نک زمینی تشکیل ایتش اولان جیدیه سواری آلا یلری تشکیلاتندن بو مقاهمه بحث ایتكه لزوم اوله یوب فقط شو حقیقت تاریخیه بی میدانه چیقارمه لزوم واردکه : مورخ شهر هامر آقبحیلری روسيه نک قازاقلرینه و میخالزاده لری دخی قازاقلرک خطمانلرینه تشیه ایتكده اصابت ایله مامشد در . معلومدرکه قازاقلرک رئیسی اولان خطمانلر هپ قازاقلرک کندی جنسیلرندن و کندی بکارندن اولوب بالآخره باش خطمانلر روسيه غراندوقلرندن بریستنک عنوانی اولمشدر . قازاقلر اکرچه طوغریدن طوغری یه منظم سواری دکل ایس-مرده بو حال آنلرک حرکات و سکنات عسکریه لرندہ بر انتظام میزاق دیک اوله یوب يالکز اداره و معیشتلری سائر صنوف عساکر منظم یه بکزه مامکدن عبارتدر . روس قازاقلرینه بکزه یه جك وحیتی برچوق نقاط مهمه عسکریه جه آنلره قات قات تفوق ایده جک اولان تشکیل و تنسيق ایشته جیدیه سواری آلا یلری اولوب وقت صلحده هر کس

قوای عسکریہ دول معظمه

۱۴۹

کدی ایشلریله کو جلریله وایام معینه سندہ تعلیم و تربیۃ عسکریہ لریله مشغول اوله رق وقت حربده چله سی منتظم سواری حالنده اردوی هایونلره التحاق ایدرلر. حتی بونلرک محاربہ لری دخی آقچیلر محاربہ سنه بکزه میوب عادتا سائز صنوف منتظمه عسکریہ نصل صنایع و قواعد حربیه داخلنده محاربہ ایدرلر ایسه بونلر دخی اویله محاربہ ایدرلر. آقچیلر ایسه بر زمانک باشی بوزوقلری حالنده اولوب بونلرک آت یزینه کیلر را کب اولان قسمی دخی بزده قورصانلغی وجوده کتورمشدر. یعنی قورصانلر دخی بجزی آقچیلر اولق حکمی آلمشد.

احمد مرحمت

قوای عسکریہ دول معظمه

نشویه نسبتی	موجود سفری	موجود حضری	
۱۰	۵۱۲,۰۰۰	۱,۰۰۰	آلمانیا
۱۰ : ۹	۳۸,۰۰۰	۵۵	اوستریا
۱۰	۳۰۰,۰۰۰	۵۵	ایتالیا
۹۷۸	۲۳۰,۰۰۰	۶	انگلتره
۸	۸۵۰,۰۰۰	۵	روسیه
۲۲۱	۵۸۰,۰۰۰	۱۰	فرانس
۴	۴۶۸,۰۰۰		طوب
			طوب

وقت حضرده آلمانیا، ایتالیا، آوستريا حکومتلری یعنی اتفاق منٹ دولتلری ۱,۱۰۲,۰۰۰ و فرانس و روسیه حکومتلری ایسه ۱,۴۴۰,۰۰۰ نفر عسکرہ مالک بولنقدہ درلر.

قوه حضریه ده پیاده نک مقداری بروجہ آتیدز:

آلمانیا	۴۶۸,۰۰۰
اوستریا	۲۶۶,۰۰۰
ایتالیا	۱۲۸,۰۰۰
انگلتره	۷۹,۰۰۰
روسیه	۵۸۰,۰۰۰

سوارینک مقداری

آلمانیا	۶۵,۰۰۰
آوستريا	۶۱,۰۰۰
ایتالیا	۲۴,۰۰۰
انگلترة	۱۳,۰۰۰
روسیه	۱۰۹,۰۰۰
فرانسه	۷۷,۰۰۰

بالکن فرانسه ایله روسیه نک سواریلری مجموعی آلمانیا، آوستريا، ایتالیا نک سواریلری مجموعه معادله ده.

طوبیجینک مقداری

آلمانیا	۶۶,۰۰۰
آوستريا مجارستان	۳۵,۰۰۰
ایتالیا	۳۱,۰۰۰
انگلترة	۱۷,۰۰۰
روسیه	۹۸,۰۰۰
فرانسه	۸۰,۰۰۰

اتفاق مثلث دولتلرینک طوبیجیلری مجموعی ۳۲,۰۰۰ کشی به بالغ اولدیهی
حالده فرانسه و روسیه نک طوبیجیلری مجموعی ۱۷۸,۰۰۰ کشی به بالغ اولمقدده دره

موجود سفری موجود حضری

آمریقا	(ضابط و کوچک ضابط مستثنی)	۶۵,۰۰۰	۱۸۰,۶۲۷
ژاپونیا		۷۴,۰۰۰	۳۰۸,۵۶۱
اسپانیا	(زاندارمه ایله برابر)	۹۸,۱۴۰	
فلندنک		۴۶,۹۷۷	
بلجیکا		۴۸,۰۳۰	۱۴۲,۱۸۲
اسوچ، نوروج		۳۹,۱۲۴	۲۹۰,۶۱۲
اسوچرہ			۵۱۰,۸۸۴
دانمارقه		۷,۱۲۱	۷۰,۱۳۸

سلطنت سینیه عثمانیه ایله هم جوار بولنان حکومات صغیره نك
قوه عسکریه لری

	موجود سفری موجود حضری
رومانيا	۱۰۶,۲۵۲
يونانستان	۲۳,۴۵۳
صربستان	۲۱۲,۰۰۰
قره طاغ	۳۵۳,۳۶۶
بلغارستان امارتی	۳۷,۲۵۰
رومانيا ۳۹۰، یونانستان ۱۸۰، صربستان ۱۹۲ قطمه طویه مالکدره	۴۰,۵۰۰
قوای بحریه دول معظمه نك مقداری ده بروجه آتیدر:	۲۰۸,۹۶۶
از سکلته فرانسه روسیه آلمانیا ایتالیا آمریقا ژاپونیا آوستريا	
زرهلي وزرهلي قروازور ۴۹ ۳۶ ۱۴ ۱۶ ۱۲ ۱۶ ۶	
حافظه لی قروازور و طور پيدو ۱۱۶ ۱۱۶ ۱۸ ۱۶ ۱۹ ۲۰ ۹	
آويزو طوب چکر ۱۱ ۱۰ ۲۰ ۱۱ ۴۱ ۷ ۴۴ ۱۳۹	
طور پيل سفینه سی ۶۶ ۴۱ ۳۰ ۱۴۰ ۱۶۹ ۲۳۱ ۲۳۵ ۱۶۶	
۹۲ ۹۹ ۷۰ ۱۸۳ ۲۸۴ ۳۵۷ ۲۷۰	

در دست انشا واکال بولنان سفاش مقادير سالفده داخل دکادر.

﴿ محارباتده مجروح اولان عساکرک اصلاح حال لری حقنده ﴾

﴿ جنوره ده عقد و تنظیم اولان مقاوله نامه نك ترجمه سيدر ﴾

اسویچره حکومتیله اصالتو بادن غران دوقه هی حضرتلری و حشمتلو بلجیقا و دانیارقه قرالریله حشمتلو اسپانیا قرالیچه هی حضراتی و حشمتلو فرانسه ایپراطوری حضرتلری و اصالتو هس غران دوقه سی حضرتلری و حشمتلو ایتالیا و فلنک و پورتکیز و پروسیا و وورتمبرغ قرالری حضراتی حربک نتایج طبیعیه هی اولان مصائبک ممکن مرتبه دفعی و فائدہ سز شدایدک منعیله میدان همار به ده.

[۹] اشبیو مقاوله نامه هی مؤخرآ طرف سلطنت سینیه دن دخی اشتراك بیوریلوب (هلال احر) جمعیتی تشکل ایتشدر.

تفتیش عسکری تو میسیون عالیسی رئیس نانیسی دواتلو ادھم پاشا حضر تلری

مجروح اولان عساکرک اصلاح حالی ارزوسته بولند قلرینه مبینی بو با بدہ بر
مقاؤله نامه عقدینه قرار ویردک حکومت مشار الیها لژیون دونور نشان
ایپر اطواریسنهنک غرانداوفیسه لکنی حامل و حکومت عسکری باش قوماندانی

خاصه اردوی هایونی مشیری دولتلو رئوف باشا حضرتلىرى

و مجلس اعضاىي بولنان موسىيوكاپوم هانزى دو فورا مجر و ھين عسکريي سى ايانه قوميته سى ايله جئوره منافع عموميه جمعيتي رئىسى موسىيوكوستا و موائىنه و ملت مجاسى اعضاىي و حکومت عسکرى باش طبىي ميرالاي موسىي و ساموئل لەمانى و اصالىلۇ بادن غراندوقة سى حضرتلىرى ليون دوجىخىرنىكىن نشانىك شوالىيە لەكتى حامل و دوقۇر و امور طييە ادارە سى مستشارى موسىي و زوبر و ولچ ايله نشان مذ كورك كىدالك شوالىيە لەكتى حامل و باش طييە موسىي آدولف شتازى و حشمتلو بلىچىقا قرالى حضرتلىرى لئوبولد نشانىك او فسييە لەكتى حامل و مجلس معادن اعضاىىندن موسىي او كوست ولىشى و حشمتلو دانىمارقه قرالى حضرتلىرى دانبورغ نشانىك قوماندورلىكى سيم قرواسنى و بلىچىقا لئوبولد نشانىك غران قروآسنى و دىكىر بعض نشانلىرى حامل بولنان موسىي شارل - امېل - فناكىرى و حشمتلو اسپانيا قرالىچە سى حضرتلىرى اصلزادكاندىن وايزابلا نشانىك شوالىيە غران قروآسنى و شارل نشانىك قوماندور نومىر لەكتى و سن فردىستاند مىلتىو دوأيال نشانىك بىنجى رتبه شوالىيە لەكتى و فرانسه لىزىون دونور نشانىك او فسييە لەكتى حامل او لوپ اسوچىرە حکومتى تىزدىنە مقىم الچى بولنان دون زۇزە هەرىز توخار سىپادو كودويى و حشمتلو فرانسه ايمراطورى حضرتلىرى لىزىون

دونور نشاننک اوفسیه لکنی و بچیقا اشوپولد نشاننک اوفسیه لکنی واغل روز
 نشاننک اوچنجی رتبه شوالیه لکنی و سائز نشانلری حامل و امورد اجنبیه نظاری
 دائمه سنه ایکنچی مدیر بولنان سیور ژورن شارل تاکر شمید و ازیون دونور
 نشاننک شوالیه لکنی و مجیدیه نشان هایوننک دردنجی رتبه سفی وایتالیا لازاری
 وسن موریس نشاننک شوالیه لکنی و سائز نشانلری حامل و مهمات اداره سی
 ایکنچی ناظری بولنان سیور هانری - اوژن - سکینو دویره وال و کذلک لزیون
 دونور نشاننک شوالیه لکنی و مجیدیه نشاننک دردنجی رتبه سفی وایتالیا والور
 ملیت مدالیه سفی و سائز نشانلری حامل اولان طبیب موسیو - مارتن - فرانسوا
 بودیه بی واصالتلو هس غراندوه سی حضرتلری فلیپ لو مانیانیم نشاننک شوالیه لکنی
 وسن میشل دوباویر نشانی و روآیال دوسن صوورو نشاننک اوفسیه لکنی حامل
 وارکان حریبه رئیسی بولنان موسیو شارل اوکوست برودروف و حشمتلو ایتالیا قراری
 حضرتلری لازاری وسن موریس نشاننک شوالیه لکنی حامل و آسویچر هم
 جنرال قونسلومی بولنان موسیو ژاز قاپلوا ایله کذلک نشان مذکورک شوالیه لکنی
 حامل و طابور طبیبی بولنان سیور فلیکس بافیوی و حشمتلو فلمنک قرالی حضرتلری
 قرون دوشن نشاننک اوفسیه لکنی و اسپانیا شارل و قرون دوپروس و آدولف
 دوناسو نشانلرینک شوالیه لکنی حامل و فرانقورت سفارتی سرکاتی بولنان
 دوقتور موسیو برنار - اوتو پیتو - لئودور هانری و ستانبرغی و حشمتلو پور تکیز
 قرالی حضرتلری قریست دونوتدام دلاقونسیسیون دو ویلا ویسیوزا وسن
 بنو آداویز و بچیقا اشوپولد نشانی و سائز نشانلری حامل طیابت و جراحتقدم
 دوقتور و حریبه نظارتده صحیه دائمه رئیس ثانی موسیو ژوزه - انطونیو
 مارق و حشمتلو پروسیا قرالی حضرتلری اغل روز نشاننک ایکنچی رتبه شوالیه لکنی
 و سائز نشانلری حامل و حکومت مشارالیه نزدنده فوق الماده مرخص اورته
 ایچی بولنان موسیو شارل البردو قاتز و نشان مذکورک اوچنجی رتبه
 شوالیه لکنی و سائز نشانلری حامل و دردنجی اردو باش طبیبی بولنان دوقتور
 موسیو غود فروا فریدزیق فرانس-آلوفله و قورون نشاننک اوچنجی رتبه
 شوالیه لکنی و سائز نشانلری حامل و حریبه و کالی مستشاری بولنان موسیو
 ژورن هرمان - ژول رتیری و حشمتلو وورتمبرغ قرالی حضرتلری لازاری وسن
 موریس نشاننک شوالیه لکنی و دیگر بعض نشانلری حامل علم فلسفه و کلامده
 دوقتور عمارت اداره سی اعضا سندن موسیو قریستون اولری یی مرخص تعیین

ایلش اولدقلرندن مرضخنان موی ایهم بولنانه و منظم اوله رق یدارنده بولنان دخصتنامه لینی تماطی و مبادله دنیکرہ مواد آتیه یه قرار ویرمشادردر :

برنجی بند اثنای حربده ثابت وسیار بالجملہ عسکری خسته خانه لری بیطرف طویلوب درونلنند خسته ویاره لی بولندیفی مذبحه دول محاربہ طرفندن رعایت و حمایه اولنه جق و فقط اشبو خسته خانه لر برقوه عسکریه ایله محفوظ بولندیفی تقدیرده بیطرف عد اولنیه جقدر .

ایکنچجی بند مذکور خسته خانه لرک مدیر و اطباء و مأمورین دینیه و خدمه لریه یاره لو نقلنه مأمور بولانلر اشبو خسته خانه لرده تداوی واعانه یه محتاج یاره لی بولنه رق ایفای مأموریت ایلدکاری مذبحه بیطرفلق فوائدندن میقمع اوله جقلدردر .

اوچنجی بند ذکر اولنان مأمورین و خدمه دشمن استیلاسندن صکرہ دخی بولندفلری خسته خانه لرده اجرای مأموریتله بنه دوام اینکه واخود منسوب اولدقلری اردويه چکامکه مقتدر اوله جقلدر بومثلاو حالاتده اشخاص مرقومه خدمتلرینی ایفا واکال ایتدکارنده استیلا ایدن اردو طرفندن دشمن قره غوللارینه تسليم اولنه جقدر .

دردنجی بند دشمن یدینه پکن خسته خانه لرک اشیا وادواتی قاعدهه حربیه یه تابع اولوب اشبو خسته خانه لره منسوب اولان اشخاص هودتلرندن کندی اشیالرندن بشقه برشی اوب کوتوره میه جکلدر فقط بومثلاو حالاتده سیار خسته خانه لرک اشیا وادواتی محافظه ایده جکلدر .

بشنجی بند یاره لویه اعانه ایده جک اولان اهالی بده بو با بد منع اولنیوب سربست براغیله جق و دول محاربہ جنالری بو خصوصده اهالیکه انسانیتنه مراجعت اولندیفی و بونک تیجه سی اولان بیطرفلگ ملتزم بولندیفی اوچه اهالی یه تبلیغه مأمور بولنه جقلدر و برخانه یه تداوی اولنق او زرہ قبول اولنان هر بر یاره لو او خانه نک تخت حمایه ده قالمسه وسیله اوله جق و خانه منه یاره لو قبول ایدن اهالی خانه سندھ عسکر اقامه ایتدیرمک و حرب ایچون تکلیف اوانه جق ویرکونک برمقدارینی ویرمکدن معاف اوله جقدر .

التنجی بند یاره لو و خسته اولان عساکر قنفی دولت و ملته منسوب اولورایسه اولسون قبول و تداوی اولنه جقلدر باش قوماندالر محاربہ اشاسندھ مجروح اولان عسکرلری حال مساعد اولنیفی تقدیرده طرفینک رساله لیه

ایکنچی اردوی هایون مشیر و کیلی دولتاو عارف پاشا حضرتاری

در حال دشمن اردو نه تسليم ایتكه صلاحیتلری اوله جقدر و کسب افاقت
ایلدکد نصکرہ خدمته عدم اقتدارلی تین ایدنلر مملکتلرینه اعاده اولنه جقلری
مثلاؤ خدمته مقتدر اوللر دخی محاربہ ممتد اول قجه حر بده بولنامق شرطیله
کذلك مملکتلرینه اعاده اولنه جقلدر و سبیللاری تخلیه اولنالرله بونلرک سوق
واداره لرینه مأمور اشخاص صورت مطلقه ده بیطرف عد اولنه جقلدر .
پدنجی بند اشبو خسته خانه ل ایله اب دستخانه ل ایچون علامت فارقه اولمک
او زره بر طرز مخصوصه ببریاق اتخاذ اولنه جق واشبو بیراق بهمه حال ملت
بیراغیله برابر بولنق لازم کله جکدر بوندن بشة او لو جهله بیطرف بولنه جق
اشخاص ایچون بر بازو بند اتخاذ او لوب فقط اشبو علامتک اعطاسی حکومت
عسکریه یه محول اوله جقدر و مذکور بیراق و بازو بند بیاض زمین او زرینه
قر منی خاجدن عبارت اوله جقدر .

اوچنجی اردوی هایپون مشیر و کیلی سعادتلو حسن خیری پاشا حضرتلى
سکنی بند اشیو مقاوله نك فروعاتی محارب اولان مــاکر باش
قوماندانلىنىڭ دولتلىرى طرفىدىن يىدلەندە بولۇھق تەلىخات ايلە مقاولە مــىڭىز
دەنگ قواعد اصلىيە سىنه تو فيقاً تنظيم واجرا اولۇھە جىدر .

طبقه‌نگی بند دول معاہده اشبو مقاوله نامه‌ی قوونفرانسه مخصوص تعیین ایده‌میان دولتله تبلیغ ایله انزی دخی معاہده‌یه داخل اولغه دهوت ایده‌جك اولوب بوسیبه مبئی مضبطه آچیق براغلشدرا .

او نخجی بند اشبو مقاوله نامه تصدیق اوانوب تصدیق نامه‌لری دخی درت آی ظرفنده و ممکن اولدینی حالده دها اقد مجھه بزن شهر نده مبادله اولنه جقدر .

مرخصان مشار ایهم مواد مشروطه‌ی قوونفرانسه اشبو مقاوله نامه‌ی امضای تمیز ایلش مقاوله نامه مذکور بیک سکن یوز القش درت سنی ایستادنی یکرمی ایکنخجی کونی جنوره‌ده عقد و تنظیم اولنشدر .

معلومات متعدد عسکریه

اسلحه و فرمیات حقنده بر حساب

فرانسه میر آلایرندن موسیو (ده لونه) سفائن حربیه‌ده استهمال اولنان اک کوچک واک بیوک چاپدکی طوپلرک مریانی حقنده شویله بر حساب یا پمشدره ۳۷ میلیمتره چاپنده بولنان اک کوچک بر طوپک بر دفعه آتیلشی (مرمی و هاروت اجرتی اوله رق) طقوز فرانسه و ۳۰ میلیمتره چاپنده بولنان اک بیوک طوپک بر دفعه آتیلشی ده ۱۶۰۰ فرانقه مال اولمقدمه در . حالبوکه طوپک هر دفعه آتیلشنده بوزولسی، اسکمیه‌ی بوزندن حاصل اولان ضرر دخی حسابه قاتله حق اولورسه اک کوچک بر طوپک بر دفعه آتیلشی ۱۰ واک بیوک طوپک آتیلشی ده ۳۶۰۰ فرانقه مال اولدینی مشاهده اوانور، شوحسابه کوره طوپلرک بر ساعت اجرای آتش ایتلزی نهیه مال اولدینی سهولتله بولنه بیلره ۳۷ میلیمتره لک طوپ دقتیه‌ده یکرمی دفعه آتش ایتلکده اولدیندن بر ساعته ۱۲۰۰۰ فرانقی مصرف موجب اوله جقدر .

۳۰۸ میلیمتره لک طوپ دقتیه‌ده بر دفعه آتش ایده‌جکنده کوره بر ساعت لک آتشنده مصری ۱۵۶۰۰ فرانقه بالغ اوله جقدر .

شوحالده درت قطمه ۳۰۵ میلیمتره لک بیوک طوپ و دیکر کوچک چاپلی طوپلر ایله مجھز بولنان بر زرهیزک بر ساعت اجرای آتش ایتسی ۸۰۰۰۰۰ بفراندن عبارت بر مصرف م Gouldی اوله جقدر .

هر برسی اون بشیر قطمه زرهیزک سرتب بولنان ایک دشمن فیلوسی